

JAARRAPPORT 2019

Deel 2

achmea

INHOUDSOPGAVE

Het jaarverslag van Achmea bestaat uit drie delen. Hiermee sluiten we per deel aan op de specifieke interesses van onze stakeholders en willen wij de helderheid en toegankelijkheid vergroten. De drie delen tezamen vormen het geïntegreerd jaarverslag van Achmea. Lees meer over onze aanpak op rapportering op pagina 61-62 van deel 1.

DEEL 1

Deel 1 is het 'Jaaroverzicht'. Dit is voor een brede doelgroep, vooral klanten, medewerkers, studenten en belangenorganisaties. Dit deel gaat in op onze strategie, de voortgang over 2019 en onze visie op de toekomst. De externe accountant heeft een beoordeling uitgevoerd op de duurzaamheidsinformatie zoals opgenomen op pagina 3 tot en met 58 van dit deel. Het assurance-rapport met het oordeel van de accountant is opgenomen bij deel 2 op pagina 211 tot en met 213.

DEEL 2

Deel 2 is het 'Jaarrapport'. Dit deel gaat in op de belangrijkste financiële ontwikkelingen. Het bevat het bestuursverslag (het tot het bestuursverslag behorende 'Jaaroverzicht' is opgenomen in Deel 1), de jaarrekening, het verslag van de Raad van Commissarissen, en doet verslag over onze Governance en over ons risicomanagement. De externe accountant heeft de geconsolideerde jaarrekening 2019, zoals opgenomen op pagina's 54 tot en met 178, gecontroleerd. De controleverklaring is opgenomen bij deel 2 (overige informatie) op pagina 195 tot en met 210.

DEEL 3

Deel 3 met 'Supplementen' bevat detail-informatie over duurzaamheid en bijlagen bij de andere delen. De externe accountant heeft een beoordeling uitgevoerd op de aan het Jaaroverzicht verbonden Supplementen. Dit betreft de volgende supplementen: supplement A (de GRI index), supplement C (Overige personele informatie) en supplement D (Overige duurzaamheidsinformatie). Het assurance-rapport met het oordeel van de accountant is opgenomen bij deel 2 op pagina 211 tot en met 213.

DEEL 2

BESTUURSVERSLAG	3	JAARREKENING	52
RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN IN 2019	4	Geconsolideerde Jaarrekening	54
Groepsresultaten	4	Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	60
Schade & Inkomen Nederland	9	Enkelvoudige jaarrekening	180
Zorg Nederland	11	Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	182
Pensioen & Leven Nederland	14	OVERIGE INFORMATIE	191
Oudedagsvoorzieningen Nederland	16	Trustee verslag overige eigen vermogensinstrumenten	192
Internationale activiteiten	18	Statutaire regeling inzake bestemming van het resultaat	193
Overige activiteiten	20	Verklaring van de Raad van Bestuur van Achmea B.V.	194
Beleggingen	22	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	195
Kapitaal- en risicomanagement	25	Assurancerapport van de onafhankelijke accountant	211
GOVERNANCE	26		
Verslag van de Raad van Commissarissen	27		
Corporate governance	40		
Biografieën van bestuurders en commissarissen	47		

Bestuursverslag

RESULTATEN EN ONTWIKKELINGEN IN 2019	4
Groepsresultaten	4
Schade & Inkomen Nederland	9
Zorg Nederland	11
Pensioen & Leven Nederland	14
Oudedagsvoorzieningen Nederland	16
Internationale activiteiten	18
Overige activiteiten	20
Beleggingen	22
Kapitaal- en risicomanagement	25

Resultaten en ontwikkelingen in 2019

Groepsresultaten

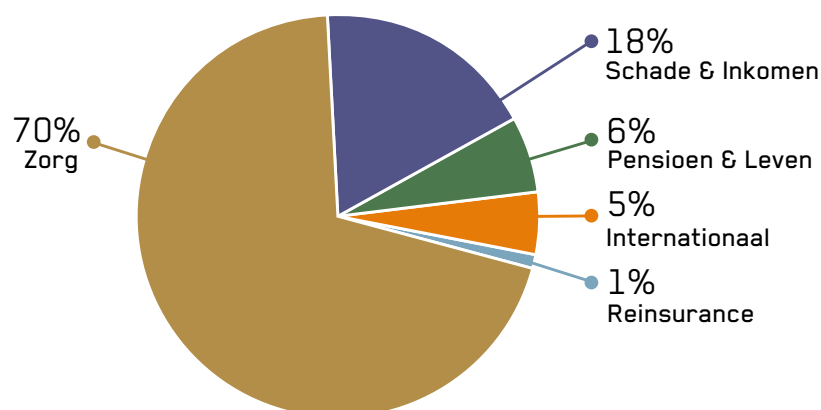
BRUTO GESCHREVEN PREMIES
€19.949 miljoen

NETTORESULTAAT
€481 miljoen

EIGEN VERMOGEN
€10.191 miljoen

SOLVABILITEIT SII
214%

Bruto geschreven premies

RESULTATEN

(€ MILJOEN)

	2019	2018	Δ
Bruto geschreven premies	19.949	19.918	0%
Netto verdiende premies	19.524	19.685	-1%
Bruto bedrijfskosten ¹	2.092	2.211	-5%
Operationeel resultaat exclusief Nederlandse zorgactiviteiten	485	263	84%
Operationeel resultaat inclusief Nederlandse zorgactiviteiten	547	391	40%
Transactieresultaten	0	175	n.b.
Resultaat voor belasting	547	566	-3%
Nettoresultaat	481	315	53%
BALANS	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018	Δ
Totaal activa	89.488	81.816	9%
Eigen vermogen	10.191	9.705	5%
SOLVENCY II	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018	Δ
Solvabiliteitsratio na dividend (Partieel Intern Model) ²	214%	198%	16%-punt
MEDEWERKERS IN BINNEN- EN BUITENLAND³	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018	Δ
FTE's (intern)	13.801	13.714	1%
FTE's (extern)	2.590	2.922	-11%

1. Bruto bedrijfskosten bevatten personeelskosten, afschrijvingskosten terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen en algemene kosten, waaronder IT-kosten en marketingkosten. Het betreft bedrijfskosten exclusief betaalde en te betalen commissies, winstdeling en commissie op herverzekering en voor toerekening van de schadebehandelingskosten en beleggingskosten.

2. De hier gerapporteerde solvabiliteitsratio's zijn na aftrek (voorgenomen) dividend maar ook na uitbetaling coupons op hybride kapitaal.

3. Bij berekening van het aantal FTE wordt uitgegaan van een werkweek van 36 uur.

GROEPSRESULTAAT OP HOOFDLIJNEN

Achmea heeft in 2019 wederom belangrijke stappen gezet in het realiseren van haar lange termijn financieel-strategische doelstellingen. Het operationele resultaat steeg in 2019 fors tot €547 miljoen (2018: €391 miljoen). Dit verbeterde resultaat werd vooral gedreven door een stijging van het resultaat bij Schade & Inkomen en onze overige activiteiten. Daarnaast steeg het resultaat bij Pensioen & Leven en Oudedagsvoorzieningen. Het resultaat van Achmea ontwikkelt zich hiermee verder richting de resultaatambities.

De gecombineerde ratio (COR) van onze Nederlandse schade- en inkomensverzekeringen is in 2019 verbeterd en kwam uit op 95,0% (2018: 95,5%). Het operationeel resultaat nam fors toe tot €178 miljoen (2018: €97 miljoen) door premiegroei, schadelastbeheersing en hogere beleggingsopbrengsten. Daarnaast werd het resultaat 2018 negatief beïnvloed door de januaristormen.

Onze Nederlandse pensioen- en levensverzekeringen hebben in 2019 een sterk operationeel resultaat gerealiseerd van €363 miljoen (2018: €334 miljoen). Het resultaat is verbeterd door een hoger technisch resultaat en hoger beleggingsresultaat. In lijn met onze service-book strategie is de premieomzet gedaald. Daarnaast investeerden wij verder in onze IT-systemen om de uitvoeringskosten verder te flexibiliseren en af te kunnen bouwen in lijn met de verwachte toekomstige afloop van de portefeuille.

Het operationeel resultaat van Oudedagsvoorzieningen is in 2019 gestegen tot €30 miljoen (2018: €15 miljoen). Deze toename is grotendeels het gevolg van een hoger renteresultaat en een eenmalig fair-value resultaat gerelateerd aan de overname van een deel van de activiteiten van a.s.r. bank door Achmea Bank. In 2019 is het beheerd vermogen bij Achmea Investment Management verder toegenomen.

Het operationeel resultaat op onze Internationale activiteiten bedroeg €22 miljoen (2018: €29 miljoen). Het lagere resultaat wordt veroorzaakt door een hogere schadelast door de natuurbranden in Australië en door lagere zorgresultaten in Griekenland en Slowakije door het wegvallen van incidentele baten. Tegelijkertijd investeerden wij in onze Canadese online schadebemiddelingsactiviteiten en is het resultaat in Turkije licht toegenomen.

Het resultaat van segment Overige activiteiten is sterk verbeterd. Naast de resultaten van Achmea Reinsurance en Syntrus Achmea Real Estate & Finance worden in dit segment ook de financieringslasten en aandeelhouderskosten verantwoord. Het verbeterde resultaat wordt deels verklaard door hogere resultaten voor Achmea Reinsurance dat profiteerde van een gunstige

schadelastontwikkeling op oude jaren, terwijl er in 2018 juist een grote schadelast was als gevolg van de januaristormen. Daarnaast waren de reorganisatielasten in 2019 lager dan het voorgaande jaar.

Onze zorgactiviteiten droegen in 2019 €62 miljoen (2018: €128 miljoen) bij aan het resultaat. Op de basiszorgverzekeringen is een negatief resultaat gerealiseerd van €26 miljoen (2018: €45 miljoen) als gevolg van hoge schadelast uit oude jaren. Het resultaat op het huidige schadejaar bedroeg €66 miljoen (2018: €39 miljoen negatief). Op de aanvullende zorgverzekeringen is een positief resultaat behaald van €86 miljoen. Het resultaat was voor €79 miljoen afkomstig uit het huidige schadejaar (2018: €62 miljoen). Daarnaast zijn de bedrijfskosten verder gedaald, mede dankzij de integratie van Zilveren Kruis en De Friesland.

Ondanks de positieve ontwikkeling van onze resultaten over 2019 en eerdere jaren zijn er ook belangrijke uitdagingen in de markten waarin wij actief zijn. Zo zetten aanhoudend lage rentes op lange termijn druk op traditionele verdienmodellen, zorgt klimaatverandering voor een hogere weersgerelateerde schadelast en blijft het Zorgresultaat inherent volatiel. Daarom zullen wij blijven investeren in onze strategie gericht op gediversifieerde (inter)nationale groei en de ontwikkeling van nieuwe proposities en diensten waarbij we tegelijkertijd oog houden voor actieve schadelastbeheersing en verdere balansoptimalisatie.

OPERATIONEEL RESULTAAT SEGMENTEN (€ MILJOEN)

	2019	2018	Δ
Schade & Inkomen Nederland	178	97	84%
Pensioen & Leven Nederland	363	334	9%
Oudedagsvoorzieningen Nederland	30	15	100%
Internationale activiteiten	22	29	-24%
Overige activiteiten	-108	-212	-49%
Operationeel resultaat (exclusief Zorg Nederland)	485	263	84%
Zorg Nederland	62	128	-52%
Operationeel resultaat	547	391	40%

Het nettoresultaat is in 2019 gestegen tot €481 miljoen (2018: €315 miljoen). De belastingdruk bedraagt 12% (2018: 44%).

De lagere effectieve belastingdruk kwam voornamelijk doordat wij in 2018 de latente belastingpositie hebben aangepast nadat een verlaging van het vennootschapsbelastingtarief werd aangekondigd. Deze geplande tariefsverlaging is het afgelopen jaar met een jaar uitgesteld en beperkter geworden, waardoor de verlaging van de latente belastingpositie in 2019 gedeeltelijk is teruggedraaid. Daarnaast heeft een aanpassing in de verslaggevingsstandaard IAS12 ertoe geleid dat met ingang

van 2019 de belastingbate over de betaalde rente op perpetuele obligaties via de winst- en verliesrekening wordt verwerkt. Gecombineerd met de van belasting vrijgestelde inkomsten uit Zorg komt de effectieve belastingdruk hierdoor uit op €66 miljoen.

Inkomsten

De bruto geschreven premies zijn in 2019 met €19.949 miljoen nagenoeg gelijk gebleven (2018: €19.918 miljoen).

De totale particuliere en zakelijke premieomzet binnen Schade & Inkomen Nederland en Internationaal is verder gegroeid (5%) door portefeuillegroei en premiemaatregelen. Internationaal steeg de premieomzet uit onze schadeactiviteiten in lokale valuta, maar door wisselkoerseffecten is de omzet in euro's stabiel.

De premieomzet binnen Zorg liet een lichte stijging (1%) zien door een hogere premie uit de basiszorgverzekeringen en een hogere bijdrage van het zorgverzekeringsfonds in verband met de zorgkostenstijging. Deze toename compenseerde de afname van het aantal verzekerden. De premie uit de aanvullende zorgverzekeringen is wel licht gedaald door de afname van het aantal verzekerden. De internationale zorgactiviteiten kenden per saldo premiegroei door hogere premieomzet in Slowakije en Griekenland.

De premieomzet uit Pensioen- en Levenactiviteiten nam in Nederland af met 18% door de eerder gemaakte keuze om te stoppen met het actief aanbieden van verzekerde pensioenoplossingen in Nederland. Daarnaast was de totale premieomzet lager dan vorig jaar door de verkoop van de Ierse levensverzekeraar Friends First per 1 juni 2018.

BRUTO GESCHREVEN PREMIES	(€ MILJOEN)		
	2019	2018	Δ
Schade	4.104	3.897	5%
Zorg	14.582	14.435	1%
Leven	1.263	1.586	-20%
Totaal bruto geschreven premies	19.949	19.918	0%

Wij ontwikkelen ons steeds meer van traditionele verzekeraar tot brede financiële dienstverlener. Overeenkomstig hiermee ontvangen wij een groeiend deel van onze inkomsten uit andere bronnen dan verzekeringspremies. Binnen segment Oudedagsvoorzieningen zijn deze inkomsten met €40 miljoen gegroeid tot €272 miljoen (2018: €232 miljoen). Ook bij SAREF is de omzet toegenomen. Over 2019 bedroeg deze €90 miljoen (2018: €82 miljoen). Onze dienstenproposities blijven zich ook ontwikkelen. Met deze diensten dragen wij niet alleen bij aan een gezonde, veilige en toekomstbestendige samenleving, onder andere door preventie van schades, maar verbreden we ook ons businessmodel.

Bedrijfskosten

De bruto bedrijfskosten zijn in 2019 met €119 miljoen afgenomen tot €2.092 miljoen (2018: €2.211 miljoen). Deze daling is vooral het resultaat van efficiëntere bedrijfsvoering door onder andere IT-rationalisatie en digitalisering. In 2019 zijn de kosten mede lager dan vorig jaar door de verkoop van Friends First en Independer in 2018.

Het totaal aantal medewerkers is licht gedaald tot 16.391 (2018: 16.636). In Nederland is in 2019 het aantal medewerkers verder gedaald tot 13.414 FTE (2018: 13.772 FTE). De daling van het aantal arbeidsplaatsen met meer dan 350 FTE is het gevolg van verdere optimalisatie van processen en systemen. De grootste dalingen zijn gerealiseerd bij Pensioen & Leven en Zorg door respectievelijk een efficiëntere bedrijfsvoering en de integratie van Zilveren Kruis en De Friesland.

Het totaal aantal medewerkers in ons internationale bedrijf is licht gestegen tot 2.977 FTE (ultimo 2018: 2.864 FTE). Deze stijging is het gevolg van focus op gecontroleerde en selectieve uitbreiding van ons marktaandeel in de verschillende markten.

In combinatie met de kostenbesparingen in de voorgaande jaren is de doelstelling om in de strategische planperiode 'Samen Waarmaken' (2017-2019) een kostendaling van €200 miljoen te realiseren, ruimschoots gehaald. Op basis van de genormaliseerde bruto bedrijfskosten is vanaf de eerder aangekondigde nulmeting in de periode 2017-2019 een kostendaling van €273 miljoen gerealiseerd. Dit is het resultaat van efficiëntere bedrijfsvoering door onder andere IT-rationalisatie en digitalisering van de bedrijfsvoering, die mede een daling van het aantal arbeidsplaatsen mogelijk maakte. Ook hebben we in voorgaande jaren het aantal bedrijfslocaties gereduceerd en daarmee kosten bespaard. In de periode 2017-2019 is het aantal FTE in Nederland met circa 1.850 gedaald. Onder andere door onze keuze om een aantal werkzaamheden vanuit kostenooipunt te insourcen is deze afbouw licht lager dan onze eerder uitgesproken ambitie om het aantal arbeidsplaatsen in de periode 2017-2019 met 2.000 FTE af te bouwen.

Beleggingen

In 2019 bedroegen de beleggingsopbrengsten¹ uit onze beleggingsportefeuille voor eigen rekening €1.115 miljoen (2018: €1.066 miljoen). Hogere realisaties op vastrentende waarden en aandelen alsmede minder negatieve valutaresultaten hebben ten opzichte van 2018 een positieve impact gehad op de resultaten. De herwaarderingen op vastgoed waren ook in 2019 positief, maar door een afvallend marktsentiment op een lager niveau.

1. De beleggingsopbrengsten (inclusief gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen) voor eigen rekening en risico zijn geschoond voor fair value resultaten en overige beleggingsopbrengsten die een directe relatie hebben met de verzekeringsverplichtingen.

De waardeontwikkeling door ontwikkeling van de marktrente van onze vastrentende waarden en rentederivaten in ons Nederlands Pensioen- en Levenbedrijf is niet direct in het resultaat zichtbaar. Alle gerealiseerde en niet gerealiseerde beleggingsresultaten op vastrentende waarden en rentederivaten voor eigen rekening en risico worden verantwoord in het zogenaamde Fund for Future Appropriation (FFA). Dit fonds is een onderdeel van de technische voorzieningen ter dekking van de verplichtingen aan onze klanten met een pensioen- of levensverzekering. Door een daling van de rente en ingekomen spreads is het FFA in 2019 met €2,8 miljard toegenomen tot €9,8 miljard.

De waarde van de beleggingsportefeuille is sterk gestegen tot een niveau van €50,8 miljard (2018: €45,1 miljard). De in 2019 gedaalde rente en ingekomen spreads zijn hiervan de belangrijkste oorzaken geweest.

KAPITAALMANAGEMENT

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is in 2019 met €486 miljoen gestegen tot €10.191 miljoen (2018: €9.705 miljoen). Het aandeel van het nettoresultaat hierin bedraagt €481 miljoen. De toename is daarnaast het gevolg van hogere ongerealiseerde waardeveranderingen op aandelen en obligaties als gevolg van hogere beurskoersen en de invloed van de gedaalde rentes. In 2019 heeft er daarnaast aflossing van een perpetuee obligatie van €600 miljoen en de uitgifte van een perpetuee restricted tier-1 obligatie van €500 miljoen plaatsgevonden. Doordat beide instrumenten als eigen vermogen kwalificeren leverde dit per saldo een daling van het eigen vermogen op. Daarnaast drukten ook dividendbetalingen op gewone en preferente aandelen en couponbetalingen op hybride kapitaal de toename van het eigen vermogen deels.

ONTWIKKELING TOTAAL EIGEN VERMOGEN (€ MILJOEN)

	(€ MILJOEN)
Totaal eigen vermogen 31 december 2018	9.705
Nettoresultaat	481
Mutatie herwaarderingsreserve	344
Mutatie reserve koersverschillen	-13
Herwaardering nettoverplichting toegezegde pensioenrechten	-18
Dividend- en couponbetalingen eigen vermogensinstrumenten	-204
Uitgifte, verkoop en inkoop van vermogensinstrumenten	-100
Dividend- en couponbetalingen eigen vermogensinstrumenten en impact kapitaaltransacties	-304
Overige mutaties	-4
Totaal eigen vermogen 31 december 2019	10.191

Solvabiliteit (Solvency II)

De solvabiliteit, gebaseerd op het partiële interne model, is in 2019 gestegen tot 214% na uitkering van dividend. Voor uitkering van dividend bedroeg de solvabiliteitsratio 219%. De stijging van het beschikbaar kapitaal (€392 miljoen) en de daling van het vereist kapitaal (€145 miljoen) hangen voor een belangrijk deel samen met de stijging van aandelenkoersen en wijzigingen in modellering en kalibratie van het interne model voor marktrisico. De uitgifte van twee kapitaalinstrumenten (totaal €750 miljoen) gecombineerd met de aflossing van €600 miljoen hybride kapitaal leidt tot een stijging van het toegestaan eigen vermogen. De daling van de marktrente gecombineerd met daling van de 'Volatility Adjustment' leidt tot een hogere waarde van de verplichtingen en daarmee een stijging van het verzekeringstechnisch risico leven. De jaarwinst en dividenden vanuit de bancaire activiteiten en asset management activiteiten, die geen onderdeel uitmaken van de groepsolvabiliteit, hebben een positief effect op de solvabiliteit.

SOLVABILITEITSRATIO ACHMEA GROEP

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018	Δ
Toegestaan Solvency II Eigen Vermogen	9.317	8.925	392
Vereiste kapitaal	4.352	4.497	-145
Surplus	4.965	4.428	537
Solvency II Ratio	214%	198%	16%-punt

Achmea hanteert sinds de invoering van Solvency II op 1 januari 2016 een door de toezichthouders goedgekeurd partieel intern model voor de berekening van het vereist kapitaal voor de schade- en inkomensverzekeringstechnische risico's in Nederland en Griekenland. Met ingang van 1 juli 2018 past Achmea aanvullend het intern model toe voor de berekening van de kapitaalvereiste van het marktrisico voor de Nederlandse onderdelen, met uitzondering van de zorg-entiteiten. De overige risico's worden bepaald volgens de standaardformule.

Free capital generation

In 2019 bedroeg de free capital generation €546 miljoen. Deze free capital generation is in belangrijke mate ondersteund door de toegenomen operationele resultaten en de gestegen aandelenkoersen, balansoptimalisaties en modelwijzigingen. Deze hebben de ongunstige impact van rente- en spreadontwikkelingen alsook de verlaging van de UFR met 15 basispunten tot 3,9% in belangrijke mate gemitigeerd. De operationele resultaten van onze zorgactiviteiten maken geen deel uit van de FCG.

Financiering

De schuldratio¹ is afgenomen tot 24,9% (2018: 26,5%) als gevolg van de behaalde resultaten en de aflossing van een lening van CHF 200 miljoen. Daarnaast is ook de als kapitaal meetellende 'Restricted Perpetual Tier 1'-obligatie van €600 miljoen afgelost en heeft er een gecombineerde uitgifte plaatsgevonden van een eveneens als kapitaal meetellende €500 miljoen Restricted Tier 1 Notes en €250 miljoen Tier 2 Notes.

Door bovenstaande transacties en het gestegen operationeel resultaat verbeterde de fixed-charge coverage ratio tot 5,3x (2018: 4,4x).

In de eerste helft van 2019 maakte Standard & Poor's bekend de outlook voor alle entiteiten van Achmea te verhogen naar 'stable'. S&P oordeelde dat Achmea de afgelopen tijd stabiele en verbeterde operationele resultaten heeft gerealiseerd. Ze voegde er aan toe te verwachten dat Achmea de komende tijd zowel de schuldenratio als de kapitaalspositie op een stabiel niveau zal houden. Gelijktijdig heeft S&P de toegekende rating (FSR²) van de Nederlandse kernverzekeringseenheden bevestigd op A. De kredietrating (ICR³) van Achmea B.V. is ongewijzigd gebleven op BBB+. De rating (FSR) van Achmea Reinsurance Company N.V. en de rating (ICR) van Achmea Bank N.V. zijn ongewijzigd gebleven op A-. Later in het jaar zijn deze ratings herbevestigd.

Op 30 september 2019 heeft Fitch de rating van Achmea B.V. en haar verzekeringseenheden herbevestigd. De ratings zijn respectievelijk A (IDR⁴) en A+ (IFS⁵) en hebben een 'stable outlook'. De rating (IDR) van Fitch is voor Achmea Bank N.V. bevestigd op A met een 'stable outlook'.

Toekomstige ontwikkelingen

We hebben de afgelopen drie jaren veel bereikt met Samen Waarmaken. We hebben geïnvesteerd in innovaties gebaseerd op de inzet van technologie en data, en in digitalisering van bedrijfsprocessen en klantinteractie. Ons operationeel resultaat is verbeterd door maatregelen op kosten, schadelast, premie en beleggingen, de volatiliteit is verminderd en we hebben kapitaal vrijgespeeld door balansmanagement. We hebben nieuwe klanten aangetrokken bij Oudedagsvoorzieningen (ODV), de overname van bancaire activiteiten van a.s.r. en de marktintroductie in Canada.

Tegelijkertijd hebben we ons Ierse bedrijf en Independent verkocht en de activiteiten voor Bedrijfstakpensioenfondsen afgebouwd.

Onze omgeving verandert echter in hoog tempo. Ondanks de positieve ontwikkeling van onze resultaten over 2019 en eerdere jaren zijn er belangrijke uitdagingen in de markten waarin wij actief zijn. Zo zetten aanhoudend lage rentes op lange termijn druk op traditionele verdienmodellen, zorgt klimaatverandering voor een hogere weersgerelateerde schadelast en blijft het resultaat uit onze verzekeringsactiviteiten inherent volatiel. In dit kader volgen wij ook de ontwikkelingen rondom het Coronavirus en mogelijke impact hiervan op onze bedrijfsvoering, de verzekeringstechnische resultaten en de financiële markten. De uitkomsten hiervan zijn nog onzeker, maar worden nauwlettend gevolgd.

We bereiden ons voor op de toekomst met onze herijkte strategie. Verwachtingen van onze stakeholders, waaronder natuurlijk onze klanten, zowel ten aanzien van de waarde die we hen bieden, als onze bijdrage aan de samenleving staan centraal. En we richten ons op de versnellende digitalisering en op fundamentele andere bedrijfsmodellen die mogelijk gaan verschijnen. Vanuit eigen kracht en samen met anderen. Deze verandering is de leidende gedachte voor 'De kracht van samen', de komende strategische periode 2020 - 2022. Wij zullen blijven investeren in gediversifieerde (inter)nationale groei en de ontwikkeling van nieuwe proposities en diensten waarbij we tegelijkertijd oog houden voor actieve schadelastbeheersing en verdere balansoptimalisatie. Wij verwachten hierbij geen grote aanpassingen in onze financieringsstructuur. Een duurzaam gezond financieel rendement blijft nodig om onze maatschappelijke rol goed in te kunnen vullen. De veranderende omgeving, waaronder de versnellende digitalisering, heeft ook zijn weerslag op onze medewerkers. We blijven investeren in gezond werken, het bevorderen van vakmanschap en nieuwe vormen van leiderschap en stimuleren onze medewerkers in het opdoen van nieuwe vaardigheden en competenties om hun inzetbaarheid te vergroten.

1. *Schuldratio: (niet-bancaire schulden + perpetuele achtergestelde obligatieleningen) als percentage van de som van (totale eigen vermogen + niet bancaire schulden + perpetuele achtergestelde obligatieleningen minus goodwill).*

2. *FSR: Financial Strength Rating*

3. *ICR: Issuer Credit Rating*

4. *IDR: Issuer Default Rating*

5. *IFS: Insurer Financial Strength*

Resultaten en ontwikkelingen in 2019

Schade & Inkomen Nederland

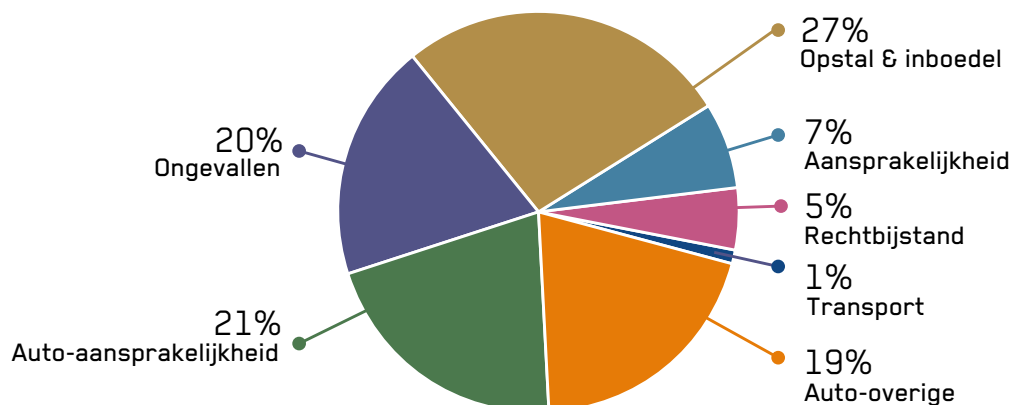
BRUTO GESCHREVEN PREMIES
€3.564 miljoen

OPERATIONEEL RESULTAAT
€178 miljoen

SCHADE RATIO
69,0%

KOSTEN RATIO
26,0%

Bruto geschreven premies

RESULTATEN

(€ MILJOEN)

	2019	2018	Δ
Bruto geschreven premies	3.564	3.364	6%
Bedrijfskosten	890	845	5%
Operationeel resultaat	178	97	84%
SCHADE & INKOMEN NEDERLAND			
	2019	2018	Δ
Schaderatio	69,0%	70,1%	-1,1%-pt
Kostenratio	26,0%	25,4%	0,6%-pt
Gecombineerde ratio	95,0%	95,5%	-0,5%-pt

ALGEMEEN

Achmea is marktleider in het segment schadeverzekeringen en top 3 speler in het segment inkomensverzekeringen. Wij bieden onze particuliere en zakelijke klanten onder meer auto-, brand-, aansprakelijkheids- en reisverzekeringen. Daarnaast bieden we verzuim- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen aan. We staan onze klanten bij met innovatieve diensten die onder andere inzicht geven in de risico's die zij lopen. Hiermee helpen we onze klanten schades zo veel mogelijk te voorkomen of te verminderen en spelen wij als bedrijf in op veranderende marktomstandigheden en nieuwe klantbehoeften. We bieden onze producten en diensten aan onder de merken Centraal Beheer, Interpolis, FBTO, Avéro Achmea, Hagelunie en InShared. Onze focus ligt hierbij op hoge klanttevredenheid, innovatieve dienstverlening en digitalisering van processen. Met onze omnichannel-dienstverlening kunnen klanten steeds vaker, op elk moment, en op de door hun gewenste manier met ons communiceren.

Bruto geschreven premies

In 2019 nam de premieomzet met 6% toe tot €3.564 miljoen (2018: €3.364 miljoen).

De premieomzet uit schadeverzekeringen steeg tot €2.948 miljoen (2018: €2.784 miljoen) door groei van het aantal klanten en premie-aanpassingen in zowel het particuliere als het zakelijke segment. De portefeuillegroei hebben we mede gerealiseerd door introductie van nieuwe proposities.

De premieomzet uit inkomensverzekeringen is gestegen tot €616 miljoen (2018: €580 miljoen). Dit is vooral het resultaat van premie-aanpassingen als reactie op een marktbrede toename in de complexiteit en duur van het arbeidsverzuim.

Bedrijfskosten

In 2019 zijn de bedrijfskosten met 5% gestegen tot €890 miljoen door een groeiende portefeuille en hogere marketinguitgaven.

Daarnaast is sprake van doorlopende investeringen in digitalisering van onze klantbediening en preventie gericht op een verlaging van de schade bij onze klanten en daarmee een lagere schaderatio.

Operationeel resultaat

Het operationeel resultaat Schade & Inkomen Nederland nam in 2019 fors toe tot €178 miljoen (2018: €97 miljoen) door een verbeterd verzekeringstechnisch resultaat, mede veroorzaakt door het uitblijven van grote weersgerelateerde schades. Daarnaast nam het beleggingsresultaat toe door positieve ontwikkelingen op de effectenbeurzen en realisaties als gevolg van optimalisatie van de beleggingsportefeuille.

SCHADEVERZEKERINGEN

Het resultaat op schadeverzekeringen steeg in 2019 tot €164 miljoen (2018: €72 miljoen). Hiermee verbeterde de gecombineerde ratio op Schade tot 94,8% (2018: 96,0%). In 2019 zagen we dat de toename in kleine weersgerelateerde gebeurtenissen doorzette. Voor de lange termijn blijven we daarom investeren in innovatieve diensten om schades bij klanten zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken. Binnen de particuliere portefeuille doen we dit bijvoorbeeld door middel van initiatieven als Bluelabel en het concept 'Groene Daken' van Interpolis. Ook binnen de zakelijke portefeuille besteden we veel aandacht aan het voorkomen van schade. Goede voorbeelden hiervan binnen de agrarische portefeuille zijn het continue monitorings- en alarmeringssysteem bij boerenbedrijven en het plaatsen van gehard glas op kassen. Al deze oplossingen dragen bij aan een toekomstbestendig resultaat en een veiligere en meer klimaatbestendige maatschappij.

INKOMENSVERZEKERINGEN

Het resultaat op inkomensverzekeringen bedraagt over 2019 €14 miljoen (2018: €25 miljoen). De afname is vooral het gevolg van een toename in de complexiteit van het verzuim en daarmee de duur van claims. Daarnaast investeren we ook in vernieuwing van onze systemen. We helpen onze klanten door intensieve aandacht te hebben voor herstel en het faciliteren van re-integratie door bijvoorbeeld omscholingstrajecten te vergoeden. Met de continue verbetering van onze aanpak versnellen wij de re-integratie van zieke klanten. Tegelijkertijd heeft dit een positief effect op de schadelast van de arbeidsongeschiktheidsportefeuille en ondersteunen we voor de lange termijn ons resultaat. De gecombineerde ratio Inkomen kwam over 2019 uit op 96,3% (2018: 93,2%).

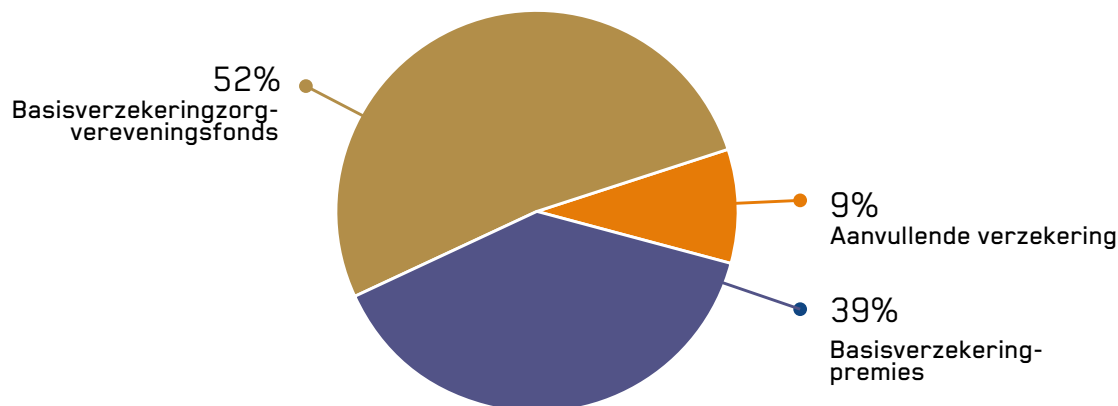
In 2019 hebben we een deel van onze collectieve arbeidsongeschiktheidsportefeuille herverzekerd. Dit is gedaan met het doel de volatiliteit in het toekomstig resultaat te verlagen. Ook verbetert hierdoor onze kapitaalpositie onder Solvency II.

Resultaten en ontwikkelingen in 2019

Zorg Nederland

BRUTO GESCHREVEN PREMIES	OPERATIONEEL RESULTAAT	GECOMBINEERDE RATIO BASISVERZEKERING	GECOMBINEERDE RATIO AANVULLENDE VERZEKERING
€14.082 miljoen	€62 miljoen	100,2%	92,8%

Bruto geschreven premies

RESULTATEN

(€ MILJOEN)

	2019	2018	Δ
Bruto geschreven premies	14.082	13.942	1%
Bedrijfskosten	515	526	-2%
Resultaat voor belasting	62	128	n.b.
Resultaat huidig schadejaar	147	21	600%.
Resultaat oude jaren ¹	-85	107	n.b.
BASISZORGVERZEKERINGEN	2019	2018	Δ
Schaderatio	98,0%	97,1%	0,9%-pt
Kostenratio	2,2%	2,3%	-0,1%-pt.
Gecombineerde ratio	100,2%	99,4%	0,8%-pt
AANVULLENDE ZORGVERZEKERINGEN	2019	2018	Δ
Schaderatio	82,3%	82,1%	0,2%-pt
Kostenratio	10,5%	10,3%	0,2%-pt
Gecombineerde ratio	92,8%	92,4%	0,4%-pt

1. Resultaat oude jaren betreft het resultaat uit zorgkosten en/of verevening uit voorgaande tekenjaren en dotaties aan een verliesvoorziening.

n.b.: niet betekenisvol

ALGEMEEN

Zilveren Kruis, De Friesland, FBTO, Interpolis, ZieZo en Pro Life bieden basis- en aanvullende zorgverzekeringen. Alarmcentrale Eurocross biedt wereldwijde zorgdienstverlening.

In het Nederlandse zorgstelsel is iedereen verplicht verzekerd voor de basisverzekering en geldt een acceptatieplicht. Door het

uniforme verzekerde pakket voor de basisverzekering, zonder onderscheid in klantpremie op basis van leeftijd of eventuele aandoening, ontstaat er solidariteit tussen jong en oud, arm en rijk en ziek en gezond. Dit is uniek in de wereld: minder dan 5% van de wereldbevolking leeft in een land waar iedereen toegang heeft tot dezelfde goede zorg. Ontwikkelingen zoals de vergrijzing, nieuwe behandelingen en medicijnen, tekorten op de arbeidsmarkt en de cao-stijgingen voor ziekenhuizen en GGZ-instellingen zetten ook in

Nederland de betaalbaarheid en toegankelijkheid van de zorg onder druk. Dit onderstreept het belang om zorg goed te organiseren en continu aandacht te besteden aan preventie en een gezonde leefstijl. Het organiseren van solidariteit tussen klanten en het verenigen van belangen in de zorg past bij de coöperatieve identiteit van Achmea. Zo geven wij invulling aan onze maatschappelijke rol.

Achmea wil gezondheid dichterbij brengen voor iedereen en doet dit onder andere via Zilveren Kruis en de andere Zorgmerken. Voorbeelden van de manieren waarop wij dit doen zijn onder andere door mensen met behulp van een app te helpen gezonder te leven en door zorg veilig thuis aan te bieden voor steeds meer soorten zorg. Zo investeren wij met onze zorgpartners in het thuis aanbieden van chemo- en immunotherapie, dialyse en verschillende vormen van telemonitoring. Dit maakt de impact van een behandeling minder ingrijpend, verbetert de kwaliteit van leven én helpt om de premie betaalbaar te houden. Met initiatieven als Gezond Ondernemen en het leefstijlplatform Actify helpen we klanten om gezonder te werken en te leven. Een toenemend aantal klanten maakt hier gebruik van. Zo had Actify eind 2019 al meer dan 50.000 actieve gebruikers die met behulp van het platform werken aan een gezondere leefstijl.

Circa 4,9 miljoen Nederlanders kiezen ervoor om in 2020 bij één van onze zorgmerken verzekerd te zijn. Hiermee is Achmea marktleider met een marktaandeel van 28%.

Bruto geschreven premies

De bruto geschreven premies van de basiszorgverzekeringen en aanvullende zorgverzekeringen zijn met 1% gestegen tot €14.082 miljoen (2018: €13.942 miljoen). De premieomzet vanuit de basiszorgverzekering bedroeg €12.834 miljoen (2018: €12.621 miljoen). De omzet is gestegen in lijn met de hogere premies van de basiszorgverzekering en een hogere bijdrage vanuit het zorgverzekeringsfonds in verband met de zorgkostenstijging in Nederland gecombineerd met een lichte daling in het aantal verzekerden. De premieomzet vanuit de aanvullende zorgverzekeringen is gedaald naar €1.248 miljoen (2018: €1.321 miljoen). Dit is het gevolg van een lichte afname van het aantal verzekerden in vergelijking met 2018.

Bedrijfskosten

De totale bedrijfskosten van onze zorgactiviteiten zijn gedaald naar €515 miljoen (2018: €526 miljoen). De daling wordt in belangrijke mate verklaard door lagere reorganisatielasten en de integratie van Zilveren Kruis en De Friesland, waardoor systemen en processen geharmoniseerd zijn en het aantal medewerkers is afgenomen.

OPERATIONEEL RESULTAAT

Onze zorgactiviteiten boekten in 2019 een operationeel resultaat van 62 miljoen (2018: €128 miljoen). Positieve resultaten op het

huidige schadejaar ondersteunden het resultaat. Door hogere zorgkosten dan verwacht was het resultaat op oude schadejaren van de basiszorgverzekeringen negatief. Hierdoor viel het totale operationeel resultaat lager uit.

Basiszorgverzekeringen

Het operationeel resultaat op de basiszorgverzekeringen over 2019 bedroeg €26 miljoen negatief (2018: €45 miljoen). De daling van het resultaat wordt veroorzaakt door oude schadejaren. Over het huidige schadejaar is daarentegen een verbeterd resultaat gerealiseerd, in lijn met ons streven naar een kostendekkende premie.

Het operationeel resultaat op het huidige jaar is €66 miljoen (2018: €39 miljoen negatief). Het hogere resultaat is het gevolg van lager dan verwachte zorgkosten, vooral door meevallende kosten voor wijkverpleging. Ook hogere beleggingsresultaten en gedaalde bedrijfskosten leveren een bijdrage aan de verbetering. Het negatieve resultaat in 2018 was het gevolg van hogere zorgkosten dan verwacht door onder andere hoger dan verwachte kosten voor dure geneesmiddelen, deels gecompenseerd door een hogere bijdrage vanuit het Zorgverzekeringsfonds. Daarnaast waren de reorganisatielasten in 2018 hoger dan in 2019.

Het resultaat uit oude jaren kwam uit op €92 miljoen negatief (2018: €84 miljoen). In 2019 werd het resultaat oude jaren onder andere veroorzaakt door hogere zorgkosten voor Medisch Specialistische Zorg voor het schadejaar 2016 dan voorzien. In het resultaat oude jaren in 2018 was een gunstige ontwikkeling van zorgkosten voor oude jaren zichtbaar voor Medisch Specialistische Zorg, Farmacie en GGZ met name voor schadejaar 2017.

In 2019 is er beperkt kapitaal ingezet voor de premiestelling 2020. Voor drie labels is een voorziening getroffen van in totaal €17 miljoen voor een niet-kostendekkende premie 2020. In 2018 is een voorziening van €21 miljoen gevormd voor niet-kostendekkende premie in de prijsstelling 2019. De zeer beperkte inzet van kapitaal is in lijn met de doelstelling om een stabiele en gezonde premieontwikkeling in de tijd te laten zien voor de basiszorgverzekeringen.

De gecombineerde ratio op de basiszorgverzekeringen is tot 100,2% toegenomen (2018: 99,4%) door hogere zorgkosten op de oude jaren dan verwacht. De gecombineerde ratio huidig schadejaar bedroeg 99,5%.

Aanvullende zorgverzekeringen

De aanvullende zorgverzekeringen lieten een positief operationeel resultaat van €86 miljoen zien (2018: €85 miljoen). De daling van de premie-inkomsten als gevolg van een lager verzekerdenaantal ligt in lijn met de lagere zorgkosten door het lagere verzekerdenaantal.

Het percentage basiszorgverzekerden met een aanvullende dekking bleef in 2019 stabiel rond de 80%. Dit bevestigt de behoefte aan aanvullende verzekeringen voor onze klanten.

Het resultaat was voor €79 miljoen afkomstig uit het huidige schadejaar (2018: €62 miljoen). Deze toename is vooral het gevolg van lagere organisatiekosten en hogere beleggingsopbrengsten. Daarnaast was er ook een positief resultaat op oude schadejaren van €7 miljoen (2018: €23 miljoen). In 2019 was de bijstelling op oude jaren beperkt, terwijl er vorig jaar een substantieel lagere schadelast werd verwacht voor oude schadejaren.

De gecombineerde ratio van de aanvullende zorgverzekeringen is in 2019 licht gestegen en kwam uit op 92,8% (2018: 92,4%) door enerzijds een stijging van de zorgkosten en anderzijds lagere premie-inkomsten.

Overig (Zorgkantoren & Diensten)

De categorie Overig heeft betrekking op Zorgkantoren die de Wet langdurige zorg (Wlz) uitvoeren en de zorgdiensten-bedrijven. De zorgdienstenbedrijven zijn gericht op dienstverlening om klanten bij te staan als ze met spoed zorg nodig hebben in het buitenland, onderweg of thuis en om mensen te helpen hun vitaliteit te versterken op het werk en in het dagelijks leven. Het operationeel resultaat van Overig bedroeg in 2019 €2 miljoen (2018: €2 miljoen negatief). De toename van het operationeel resultaat is het gevolg van een hogere beheerskostenvergoeding Wlz. Daarnaast is er sprake van lagere bedrijfskosten bij zowel de zorgkantoren als de zorgdienstenbedrijven.

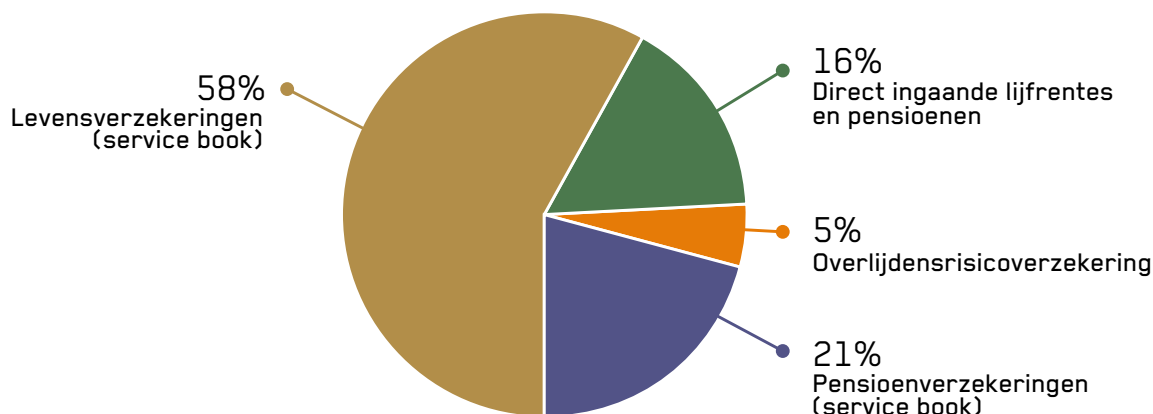
Resultaten en ontwikkelingen in 2019

Pensioen & Leven Nederland

BRUTO GESCHREVEN PREMIES
€1.164 miljoen

OPERATIONEEL RESULTAAT
€363 miljoen

Bruto geschreven premies

RESULTATEN

(€ MILJOEN)

	2019	2018	Δ
Bruto geschreven premies	1.164	1.420	-18%
Bedrijfskosten	155	150	3%
Operationeel resultaat	363	334	9%

ALGEMEEN

Het Pensioen & Levenbedrijf van Achmea beheert collectieve pensioencontracten en traditionele spaar- en levensverzekeringen. Daarnaast beheert de serviceorganisatie een groeiende 'open-book' portefeuille bestaande uit overlijdensrisicoverzekeringen (ORV) en direct ingaande lijfrentes en pensioenen. De serviceorganisatie heeft de ambitie om een stabiel resultaat met een positieve kapitaalgeneratie te behalen in combinatie met een goede klanttevredenheid.

Bruto geschreven premies

In 2019 is de totale omzet met 18% gedaald tot €1.164 miljoen (2018: €1.420 miljoen). De omzet bestaat voor €924 miljoen uit omzet van het service-book en €240 miljoen van het open-book.

In 2019 was de totale premieomzet vanuit onze service-book pensioenportefeuille €244 miljoen (2018: €424 miljoen). De totale premieomzet van onze service-book levenportefeuille bedroeg €680 miljoen (2018: €769 miljoen). Op deze portefeuilles worden in lijn met onze strategie geen nieuwe verzekeringscontracten meer afgesloten. De daling van de premie-inkomsten is daarmee het gevolg van natuurlijk portefeuillevloerloop.

De technische voorzieningen van onze traditionele pensioen- en levensverzekeringen lopen, in lijn met onze langjarige prognoses, langzaam terug en bedroegen per jaareinde 2019 €20,8 miljard.

De open-book portefeuille kende een lichte stijging van de premieomzet uit overlijdensrisicoverzekeringen tot €57 miljoen (2018: €54 miljoen). In 2019 bedroeg de productie van direct ingaande lijfrentes en pensioenen €183 miljoen (2018: €173 miljoen). Door de groeiende open book portefeuille kunnen wij de gemiddelde kosten langer laag houden en verlengen we de totale duratie van de complete portefeuille.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten zijn in 2019 licht gestegen tot €155 miljoen (2018: €150 miljoen) vanuit investeringen in toekomstige efficiëntie. Zo is er in 2019 meer geïnvesteerd in verdere automatisering van de processen en aanvullend een reorganisatievoorziening gevormd. De extra investeringen in IT zullen in de komende jaren leiden tot een daling van de beheerskosten doordat er minder IT-systemen en medewerkers nodig zullen zijn. Gecorrigeerd voor deze kosten en additionele investeringen was er sprake van een lichte daling van de bedrijfskosten.

Operationeel resultaat

In 2019 is het operationeel resultaat toegenomen tot €363 miljoen (2018: €334 miljoen). De stijging wordt gedreven door een verbetering van zowel het technisch- als beleggingsresultaat.

Het technisch resultaat is in 2019 met €35 miljoen gestegen ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaande jaar. De verbetering wordt primair gedreven door een herijking van de voorziening voor verzekeringsverplichtingen. Daarentegen drukten lagere overlijdensaantallen, in vergelijking met 2018, de toename van het resultaat deels.

Het beleggingsresultaat is met €9 miljoen toegenomen door met name positievere ontwikkelingen op de aandelenmarkten alsook een beter valutaresultaat. Deze positieve ontwikkelingen werden deels tenietgedaan door lagere herwaarderingsresultaten op vastgoed en inkomende spreadbewegingen.

Resultaten en ontwikkelingen in 2019

Oudedagsvoorzieningen Nederland

NETTO RENTEMARGE	OPERATIONEEL RESULTAAT	BEHEERD VERMOGEN	COMMON EQUITY TIER 1 RATIO ACHMEA BANK
€146 miljoen	€30 miljoen	€147 miljard	19,2%

RESULTATEN

(€ MILJOEN)

	2019	2018	Δ
Totaal baten	272	232	17%
Waarvan: administratie- en beheersvergoeding pensioenuitvoering	125	121	3%
Bedrijfskosten ¹	242	217	12%
Operationeel resultaat	30	15	100%
ACHMEA BANK	2019	2018	Δ
Netto rentemarge	146	112	30%
Fair value resultaat ²	-2	-2	0%
Bedrijfskosten	105	79	33%
Ottrekking aan de kredietvoorzieningen	3	1	200%
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018	Δ
Common Equity Tier 1 ratio	19,2%	20,8%	-1,6%-pt
ACHMEA INVESTMENT MANAGEMENT	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018	Δ
Beheerd vermogen ³	147	129	18

1. Bedrijfskosten inclusief overige kosten.

2. Het fair value resultaat is een boekhoudkundig resultaat dat wordt gecompenseerd in andere boekperiodes, in lijn met de waarde ontwikkeling van de onderliggende derivaten. De derivaten worden gebruikt voor het beperken van het renterisico. Het betreft hier expliciet het resultaat verband houdend met de activiteiten van Achmea Bank.

3. Beheerd vermogen / Assets under Management (AuM) is inclusief derivaten (overlay) portefeuille.

ALGEMEEN

Met Oudedagsvoorzieningen biedt Achmea pensioenfondsen, werkgevers en retail klanten oplossingen voor pensioen, vermogensopbouw en producten gerelateerd aan wonen. Zo doet Achmea Pensioenservices de pensioenadministratie en beheert Achmea Investment Management het vermogen voor Centraal Beheer Algemeen Pensioenfonds (Centraal Beheer APF), die een alternatief voor pensioenverzekeren in de tweede pijler van het Nederlandse pensioenstelsel biedt. Aangevuld met producten voor vermogensopbouw en wonen in de derde en vierde pijler, kunnen klanten kiezen uit een breed assortiment aan financiële dienstverlening. Deze producten en diensten worden onder andere aangeboden onder het merk Centraal Beheer en gevoerd door Achmea Bank, Achmea Investment Management, Achmea Pensioenservices en Achmea Pensioen & Leven.

Operationeel resultaat

Het operationeel resultaat van Oudedagsvoorzieningen is in 2019 gestegen tot €30 miljoen (2018: €15 miljoen). De stijging van het resultaat wordt grotendeels gedreven door een hoger renteresultaat en een eenmalig fair-value resultaat bij Achmea Bank. Dit hogere resultaat werd gerealiseerd bij hogere investeringen ten behoeve van toekomstige groei bij Achmea Bank en Achmea Investment Management en hogere kosten als gevolg van een gewijzigde kostenallocatie aan Achmea Bank. De strategische groeiambitie van Achmea Pensioenservices gecombineerd met efficiencyverbetering als gevolg van investeringen in automatisering zal komende jaren naar verwachting leiden tot het verder terugbrengen van het operationeel verlies.

ACHMEA BANK

Het resultaat van Achmea Bank is toegenomen tot €50 miljoen (2018: €36 miljoen). Deze stijging van het resultaat wordt gedreven door een hoger renteresultaat, een hoger fair-value resultaat en toegenomen fee-inkomsten. Hogere kosten, deels voortkomend uit een gewijzigde kostenallocatie worden hiermee meer dan volledig opgevangen. Als gevolg van de gewijzigde kostenallocatie zijn de bedrijfskosten van Achmea Bank met €15 miljoen gestegen. Daarnaast zijn de kosten ook gestegen door toegenomen projectinvesteringen. Het renteresultaat is verbeterd door lagere financieringskosten. Het fair-value resultaat houdt voor circa €18 miljoen verband met het rente- en spreadresultaat op de van a.s.r. bank overgenomen spaar- en hypotheek portefeuilles. De productie van nieuwe hypotheekleningen is in 2019 sterk gestegen met €863 miljoen tot €1.774 miljoen. Hiervan is €1.037 miljoen voor de balans van het pensioen- en levenbedrijf van Achmea. Aanvullend is de hypotheekportefeuille uitgebreid met circa €2 miljard als gevolg van overnametransacties. Naast de eerdergenoemde transactie met a.s.r. betreft dit ook de overname van een hypotheekportefeuille van de balans van het Pensioen & Levenbedrijf.

Naast de groei van de hypotheekportefeuille door de overname van een deel van de bancaire activiteiten van a.s.r. bank, is er ook een spaarportefeuille met circa 125.000 klanten overgenomen. De overname van deze portefeuilles past bij de strategie van Achmea om Centraal Beheer te positioneren en te laten groeien als financiële dienstverlener.

De Common Equity Tier 1 ratio bedraagt op 31 december 2019 19,2% (20,8% op 31 december 2018) en is gedaald door de twee voornoemde transacties.

ACHMEA INVESTMENT MANAGEMENT

Het beheerd vermogen (AuM) is per 31 december 2019 gegroeid tot €147 miljard (31 december 2018: €129 miljard). Deze stijging in het beheerd vermogen is met name het gevolg van een positieve waardeontwikkeling van de beleggingen als gevolg van gunstige financiële markten. Daarbij hebben LocalTapiola en Pensioenfonds Horeca & Catering voor de 'Maatschappelijk Verantwoord Beleggen'-propositie van Achmea Investment Management gekozen. Het in 2018 geïntroduceerde Green Bond Fund is inmiddels gegroeid tot ruim €120 miljoen. Op 4 april 2019 heeft Pensioenfonds Vervoer aangekondigd dat zij Achmea Investment Management heeft gekozen als integraal beheerder van het fonds. Met ingang van 2020 is de implementatie van Pensioenfonds Vervoer afgerond en is de totale vermogenswaarde van circa €32 miljard toegevoegd aan het beheerd vermogen van Achmea Investment Management. Hiermee is een belangrijke stap gezet in verdere schaalvergroting van onze vermogensbeheeractiviteiten.

De resultaatsbijdrage van Achmea Investment Management is licht gedaald tot €6 miljoen (2018: €8 miljoen). Deze daling wordt onder andere verklaard door eenmalig hogere kosten voor de overkomst van het pensioenfonds vervoer.

ACHMEA PENSIOENSERVICES

Achmea Pensioenservices richt zich, sinds de afbouw van de administratieve dienstverlening aan verplichte bedrijfstakpensioenfonds in 2018, volledig op de dienstverlening aan het Centraal Beheer APF en aan ondernemings-, beroeps- en vrijgestelde bedrijfstakpensioenfonds.

Gedurende 2019 zijn de ondernemingspensioenfonds Alliance en Metro verwelkomd bij Achmea Pensioenservices. Gelijktijdig is het aantal aangesloten werkgevers van het Centraal Beheer APF gegroeid en verder uitgebreid. In 2019 hebben pensioenfonds Delta Lloyd APF, Cindu Pensioenfonds en Sligro Pensioenfonds de overstap naar het Centraal Beheer APF gemaakt. Per januari 2020 zijn daarnaast circa 250 nieuwe werkgevers toegetreden tot het Centraal Beheer APF, aangevuld met het pensioenfonds Chemours en pensioenfonds Equens. Het Centraal Beheer APF is inmiddels gegroeid tot het grootste APF gemeten in deelnemersaantallen en premiestroom.

Het operationeel resultaat van Achmea Pensioenservices is in 2019 licht verbeterd tot €26 miljoen negatief (2018: €29 miljoen negatief). Deze verbetering kwam voort uit de afbouw van onze BPF-dienstverlening en groei van de omzet uit het Centraal Beheer APF. Achmea Pensioenservices bevindt zich in een transitiefase, waarbij recentelijk de portefeuille met verplichte bedrijfstakpensioenfonds is afgebouwd, en nu volop geïnvesteerd wordt in duurzame groei van de APF- en ondernemingsfonds- en beroeps pensioenfondsadministratie. Processen worden geoptimaliseerd om het kostenniveau omlaag te brengen, waarbij tegelijkertijd hoog gewaardeerde dienstverlening kan worden gewaarborgd. Daarnaast vormt vervanging van de oude IT-infrastructuur een belangrijke pijler voor verdere resultaatverbetering naar de toekomst.

Resultaten en ontwikkelingen in 2019

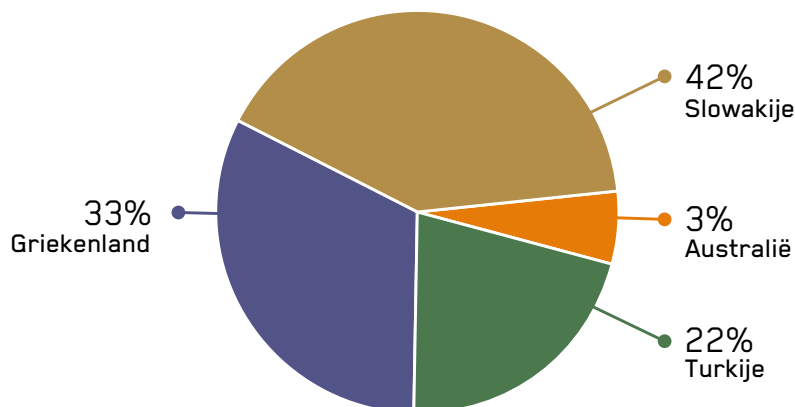
Internationale activiteiten

BRUTO GESCHREVEN PREMIES
€1.041 miljoen

OPERATIONEEL RESULTAAT
€22 miljoen

ACTIEVE BUITENLANDSE VESTIGINGEN
5

Bruto geschreven premies

RESULTATEN

(€ MILJOEN)

	2019	2018	Δ
Bruto geschreven premies (exclusief Ierland)	1.041	1.037	0%
Bruto geschreven premies (inclusief Ierland)	1.041	1.106	-6%
Bedrijfskosten	240	266	-10%
Operationeel resultaat	22	29	-24%
BRUTO GESCHREVEN PREMIES PER LAND			
	2019	2018	Δ
Slowakije	442	415	7%
Griekenland	341	331	3%
Turkije	231	271	-15%
Australië	27	20	35%
Ierland ¹	0	69	n.b.

1. De premies voor 2018 bevatten de cijfers tot en met mei 2018 voor de Ierse verzekeraar Friends First.

n.b.: niet betekenisvol

ALGEMEEN

Achmea Internationaal richt zich op schade-, zorg- en landbouwverzekeringen, gedistribueerd via het online (direct) en bancaire kanaal. Achmea volgt een internationale groeistrategie door het exporteren van in Nederland opgedane kennis en online expertise. Dit wordt in geselecteerde internationale markten doelgericht en met een beperkt kapitaalbeslag ingezet. We versnellen de groei en winnen marktaandeel in bestaande en nieuwe markten. Dit doen we vanuit onze betrokkenheid bij de lokale samenleving. Zo zetten wij ons in Australië in "to keep farmers farming", waarmee Achmea juist in tijden van nood, zoals tijdens de natuurbranden, toegevoegde waarde levert voor haar klanten.

Bruto geschreven premies

De bruto geschreven premies zijn, gecorrigeerd voor wisselkoerseffecten en de weggevallen premiebijdrage van het in 2018 verkochte Friends First, met 3% gestegen naar €1.041 miljoen (2018: €1.006 miljoen).

In Slowakije presteerde zowel het schade- als zorgbedrijf goed met respectievelijk een premiegroei van 15% en 6%. Het digitale kanaal, een van de speerpunten van de internationale strategie, liet een premietoename van 22% zien.

In Griekenland heeft Interamerican binnen het schadedomein, mede door haar leidende rol in de opbouw van een mobiliteitsecosysteem,

een groei van 4% ten opzichte van 2018 laten zien. Hiermee heeft zij de groei van de markt overtroffen en haar positie als marktleider versterkt. Binnen Zorg heeft Interamerican met BeWell een modulair zorgproduct geïntroduceerd en ook hier een groei van de bruto geschreven premies van 4% laten zien. Het directe online kanaal van Interamerican, Anytime, is ook dit jaar weer gegroeid, waarbij met name de nieuwe portefeuille in Cyprus een zeer sterke groei doormaakte en haar marktaandeel hier heeft verdubbeld.

In Turkije zijn de bruto geschreven premies in lokale valuta met 4% gedaald naar TRY 1.467 miljoen (2018: TRY 1.522 miljoen). In lijn met onze strategische doelstellingen laten de Non-Motor producten groei zien, waar Motor daalt. Zorg daalde met 49% in premie door het verlies van een groot collectief zorgcontract.

In Australië zijn de bruto geschreven premies in lokale valuta 34% gegroeid naar AUD 43 miljoen (2018: AUD 32 miljoen) dankzij het unieke product 'All-in-One Farm Pack'. Voor de verkoop van dit product is sprake van succesvolle partnerships met Rabobank en Angus Australië.

In Canada hebben we Onlia gelanceerd met een digitale auto-propositie en een app gericht op veiligheid onderweg. De Onlia Sense app kende een veel belovende start en met de bijbehorende verkoop van de digitale autoverzekering zorgt Onlia voor een innovatieve doorbraak in de Canadese markt.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten bedragen €240 miljoen (2018: €266 miljoen). Gecorrigeerd voor wisselkoerseffecten en de verkoop van Friends First zijn de bedrijfskosten licht gestegen met 2%, met name door toegenomen personeelskosten als gevolg van de sterke inflatie in Turkije en investeringen in groei. In Australië, Griekenland en Slowakije is de kostenratio verbeterd met circa 1%-pt, in lijn met het strategische doel om meer waarde voor de klant te creëren.

Operationeel resultaat

Het totale operationele resultaat bedroeg €22 miljoen (2018: €29 miljoen). De afname komt voornamelijk door hoge schadelasten door de natuurbranden in Australië en lagere positieve incidentele resultaten op Zorg in Slowakije en Griekenland. Ondanks de economische omstandigheden in Turkije was er sprake van stabiele en positieve resultaten. Ook Griekenland en Slowakije leverden een stabiele positieve bijdrage aan het resultaat voor Internationaal.

Resultaten en ontwikkelingen in 2019

Overige activiteiten

OPERATIONEEL RESULTAAT OVERIGE ACTIVITEITEN	OPERATIONEEL RESULTAAT ACHMEA REINSURANCE	BRUTO GESCHREVEN PREMIES ACHMEA REINSURANCE	BEHEERD VERMOGEN SYNTRUS ACHMEA REAL ESTATE & FINANCE
€-108 miljoen	€33 miljoen	€271 miljoen	€23,3 miljard

RESULTATEN

(€ MILJOEN)

	2019	2018	Δ
Totaal bruto baten	384	330	16%
Bedrijfskosten	250	352	-29%
Rente en vergelijkbare lasten	66	57	16%
Operationeel resultaat	-108	-212	n.b.
ACHMEA REINSURANCE	2019	2018	Δ
Bruto geschreven premies	271	205	32%
Operationeel resultaat	33	-13	n.b.

n.b.: niet betekenisvol

ALGEMEEN

Overige activiteiten bevat de resultaten van Achmea Reinsurance en Syntrus Achmea Real Estate & Finance. Daarnaast heeft een deel van het resultaat betrekking op niet doorbelaste kosten van holding en shared service center activiteiten.

Als herverzekeringsexpert van Achmea vervult Achmea Reinsurance drie functies: adviseur, inkoper en risicodragers. In haar rol als groepsherverzekeraar en risicodragers biedt Achmea Reinsurance herverzekeringsdekking aan de Nederlandse en de buitenlandse verzekeringsmaatschappijen van de groep. Daarbij fungeert ze als centraal 'center of excellence'. De herverzekeringssportefeuille ten behoeve van derden is opgebouwd om diversificatie van verzekeringsrisico's en winstgroei voor Achmea te realiseren.

Syntrus Achmea Real Estate & Finance beheert namens meer dan zestig pensioenfondsen en andere institutionele beleggers ruim €20 miljard in vastgoed en hypotheek. Syntrus Achmea Real Estate & Finance zet daarbij nadrukkelijk in op duurzame investeringen met financieel én maatschappelijk rendement.

Operationeel resultaat

In 2019 is het operationeel aanzienlijk verbeterd tot €108 miljoen negatief (2018: €212 miljoen negatief). Het resultaat op onze overige activiteiten is negatief aangezien een deel van de kosten van holding en shared service activiteiten in dit segment wordt verantwoord. De verbetering van het operationeel resultaat wordt met name door twee factoren gedreven. Allereerst steeg het operationeel resultaat van Achmea Reinsurance naar €33 miljoen,

terwijl dit in 2018 nog €13 miljoen negatief was. Daarnaast waren de reorganisatielasten in het segment in 2019 fors lager dan het voorgaande jaar en zijn de kosten gedaald door een gewijzigde doorbelastingsmethodiek.

Naast Achmea Reinsurance leverde ook Syntrus Achmea Real Estate & Finance met €7 miljoen een positieve bijdrage aan het resultaat. Door de verkoop van Independer levert dit bedrijfsonderdeel met ingang van 2019 geen resultaatsbijdrage meer.

ACHMEA REINSURANCE COMPANY

Het resultaat van Achmea Reinsurance is in 2019 aanzienlijk verbeterd tot €33 miljoen (2018: €13 miljoen negatief). Waar het resultaat vorig jaar in Nederland sterk negatief beïnvloed werd door de herverzekeringsslasten van een zware januaristorm (€-30 miljoen), was er in 2019 geen sprake van exceptionele schades. Het verbeterde resultaat van Achmea Reinsurance wordt tevens ondersteund door een €8 miljoen positievere schadelastontwikkeling op groepsbusiness oude jaren dan in 2018.

De bruto premieomzet is met €271 miljoen sterk gestegen ten opzichte van 2018 (€205 miljoen) voornamelijk vanwege een nieuw herverzekeringcontract inkomensverzekering. Daarnaast is een lichte groei in de herverzekeringssportefeuille ten behoeve van derden gerealiseerd. Het totale risicoprofiel van Achmea Reinsurance is vrijwel gelijk gebleven.

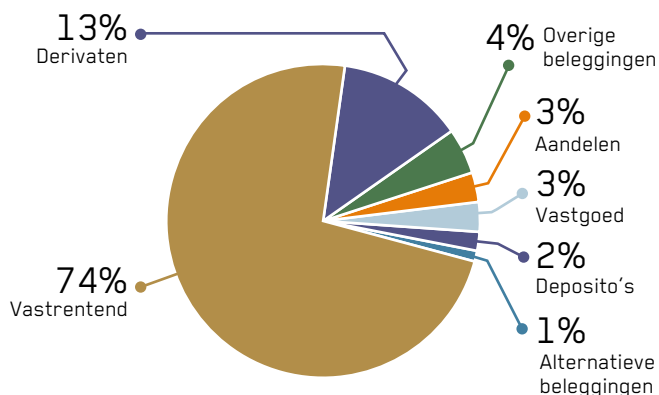
SYNTRUS ACHMEA REAL ESTATE & FINANCE

Het beheerd vermogen in vastgoed en hypotheek is verder toegenomen tot €23,3 miljard (2018: €21,5 miljard). De toename vloeit voort uit nieuwe mandaten van institutionele beleggers en hogere herwaarderingen van bestaande portefeuilles. Van de verschillende beleggingscategorieën kenden vooral woningen en woning hypotheek een sterke groei. De beheervergoeding stijgt naar €90 miljoen (2018: €82 miljoen). Het operationeel resultaat is afgenomen tot €7 miljoen (2018: €11 miljoen) door hogere reorganisatielasten en toegenomen projectinvesteringen.

Beleggingen

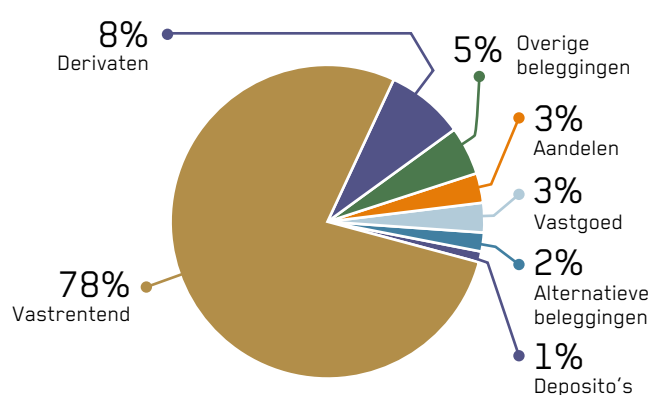
Totale beleggingsportefeuille^{1,2}

(31-12-2019: €50,8 miljard)

Totale beleggingsportefeuille^{1,2}

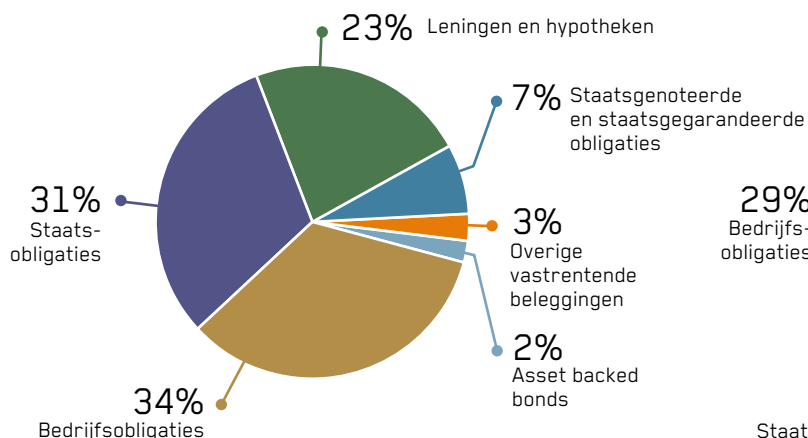
(31-12-2018: €45,1 miljard)

- In het jaarrapport worden vastrentende fondsen weergegeven als onderdeel van de vastrentende portefeuille en vastgoed fondsen als onderdeel van vastgoed. In de jaarrekening zijn deze beleggingscategorieën onderdeel van aandelen en soortgelijke beleggingen.
- De totale beleggingsportefeuille betreft de Vastgoedbeleggingen en Beleggingen voor eigen rekening zoals is opgenomen in de Geconsolideerde jaarrekening 2019.

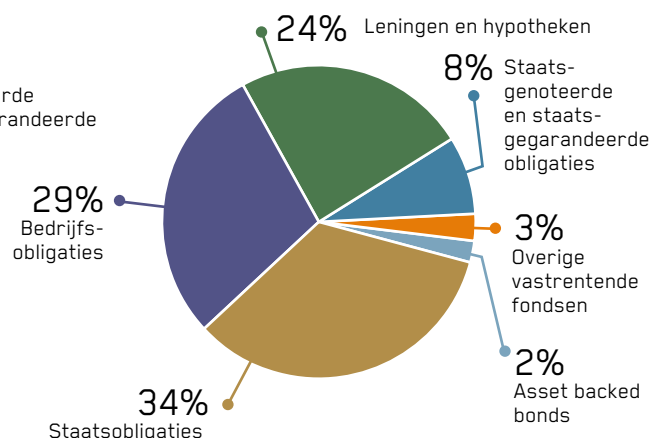
Relatieve verdeling vastrentende portefeuille

(31-12-2019: €37,6 miljard)

Relatieve verdeling vastrentende portefeuille

(31-12-2018: €35,4 miljard)

VASTRENTENDE PORTEFEUILLE

De waarde van onze vastrentende portefeuille is in 2019 met ruim 6% toegenomen tot €37,6 miljard (eind 2018: €35,4 miljard). De toename is voornamelijk het gevolg van waardeinstijgingen als gevolg van de in 2019 gedaalde rente en de ingekomen spreads.

Het aandeel staatsobligaties, staatsgerelateerde obligaties en staatsgegarandeerde leningen is binnen de vastrentende

portefeuille met 4%-pt afgenomen door met name een grotere allocatie naar bedrijfsobligaties en hypotheke, en bedraagt eind 2019 €14,3 miljard (31 december 2018: €15,0 miljard) oftewel 38% (31 december 2018: 42%). Veruit het grootste deel van de portefeuille is belegd in Nederlandse staatsobligaties. Daarnaast hebben we grote allocaties naar Duitse en Franse staatsobligaties en beleggen we onder meer in Oostenrijkse, Finse en Belgische staatsobligaties. Daarnaast beleggen we in lijn met onze activiteiten ook in Griekse staatsobligaties (€68 miljoen per 31 december 2019).

In 2019 hebben we de portefeuille woninghypotheken verder uitgebreid via de kanalen Centraal Beheer Achmea en Hypotrust Woonbewust. De portefeuille woninghypotheken is toegenomen tot €7,9 miljard (31 december 2018: €7,5 miljard). Hiermee verhogen we het rendement van onze portefeuille.

Onze vastrentende portefeuille is prudent belegd. Het grootste deel, ruim 75% van de portefeuille, heeft een Investment Grade rating (BBB of hoger). De vastrentende waarden zonder rating van 23% hebben voornamelijk betrekking op de directe hypotheken (eind 2018: 23%).

AANDELEN- EN ALTERNATIEVE BELEGGINGSPORTEFEUILLE

Onze aandelenportefeuille bedroeg eind 2019 €1,7 miljard (31 december 2018: €1,5 miljard), een aandeel van ca. 3% in onze totale beleggingsportefeuille. De stijging van deze portefeuille is geheel het gevolg van de positieve waardeontwikkeling van de portefeuille in 2019 door de positieve ontwikkeling op de

financiële markten. Naast de aandelenportefeuille beheren we ook een portefeuille met alternatieve beleggingen zoals private equity, hedgefondsen, infrastructuur en grondstoffen. Deze portefeuille is, ondanks ontvangen distributies, door een positief rendement redelijk constant gebleven met een omvang van €0,7 miljard eind 2019 (31 december 2018: €0,8 miljard).

VASTGOEDPORTEFEUILLE

Onze vastgoedportefeuille is in 2019, ondanks de positieve waardeontwikkeling, door voornamelijk verkopen per saldo met €1,4 miljard nagenoeg gelijk gebleven en kent eind 2019 een aandeel van ca. 3% van onze totale beleggingsportefeuille. Eind 2019 bestond onze vastgoedportefeuille voor €1,1 miljard uit directe vastgoedbeleggingen, waarvan 51% woningen, 23% winkelpanden, 25% kantoorpanden en 1% overig onroerend goed. Onze vastgoedportefeuille omvatte daarnaast €324 miljoen (31 december 2018: €275 miljoen) aan indirecte vastgoedbeleggingen.

TOP 5 BELEGGINGEN STAATSOBLIGATIES

(€ MILJOEN)

	31-12-2019	31-12-2018	RATING
Nederland	5.861	6.697	AAA
Duitsland	1.749	1.959	AAA
Frankrijk	1.229	1.158	AAA
Oostenrijk	468	432	AA+
Italië	312	242	BBB

VERDELING VASTRENTENDE PORTEFEUILLE NAAR RATING

	31-12-2019	31-12-2018
AAA	31%	35%
AA	14%	14%
A	15%	13%
BBB	16%	14%
<BBB	1%	1%
Niet genoteerd	23%	23%
Totaal	100%	100%

Interpolis Automodus

Toegenomen afleiding in het verkeer - met name door het gebruik van een mobiele telefoon - ligt ten grondslag aan onveilige situaties in het verkeer. Met de AutoModus app maakt Interpolis automobilisten bewust van de gevaren en biedt het een innovatieve oplossing om de mobiele telefoon niet te gebruiken achter het stuur. Voor iedere 100 kilometer die in AutoModus gereden wordt gaat € 1,00 in een spaarpot. Dit wordt gedoneerd aan initiatieven die Nederland verkeersveiliger maken.

Interpolis

Kapitaal- en risicomanagement

Achmea heeft als financiële dienstverlener te maken met verzekeringsrisico, marktrisico, tegenpartijrisico, liquiditeitsrisico, operationeel risico, compliance risico en strategisch risico. Effectief kapitaal- en risicomanagement zorgt ervoor dat Achmea risico's tijdig onderkend en weloverwogen beheerst. Ook zorgt dit ervoor dat Achmea en al haar onder toezicht staande entiteiten voldoende kapitaal hebben om op de korte en lange termijn de belangen van alle stakeholders te waarborgen en het kapitaal voldoende efficiënt wordt ingezet.

Achmea beschikt eind 2019 over een solide Solvency II kapitaalpositie met een solvabiliteitsratio van 214%. De samenstelling van het risicoprofiel en de geïdentificeerde belangrijkste risico's zijn in 2019 grotendeels ongewijzigd gebleven.

In toelichting 2 (p. 67) Kapitaal- en risicomanagement in de jaarrekening staat een uitgebreide beschrijving van de ontwikkelingen in 2019, de kapitaalpositie, het risicoprofiel en het kapitaal- en risicomanagementbeleid van Achmea.

Governance

Verslag van de Raad van Commissarissen	27
Corporate governance	40
Biografieën van bestuurders en commissarissen	47

Governance

Verslag van de Raad van Commissarissen

BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2019

De RvC heeft in 2019 veelvuldig gesproken over de belangrijke ontwikkelingen binnen en buiten Achmea. De strategie van Achmea en de lange termijnwaardecreatie waren belangrijke onderwerpen op de agenda van de Raad van Commissarissen in 2019. In dat kader zijn de strategische ontwikkelingen voor Achmea en de daarmee samenhangende dilemma's, de macro-economische omgevingsanalyse en de kansen en risico's voor de onderneming besproken. Ook is de coöperatieve identiteit en de inzet voor een gezonde, veilige en toekomstbestendige samenleving meerdere malen onderwerp van bespreking geweest.

Andere belangrijke onderwerpen waarbij stilgestaan is, zijn de voortgang op de strategische agenda en de realisatie van de doelen voor de planperiode Samen Waarmaken (2017-2019), de dual-tranche uitgifte van de Restricted Tier 1 en Tier 2 Notes, het kapitaalbeleid, de aankoop van een portefeuille van a.s.r. Bank door Achmea Bank, de benoeming van Ernst & Young als externe accountant voor de financiële jaren 2021-2025, alsmede de door de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen in 2019 doorgevoerde governancewijzigingen.

De ontwikkeling van de liquiditeits- en solvabiliteitspositie van de Groep, evenals van de rentabiliteit en de free capital generation is nauwgezet gevolgd in 2019. Daarnaast is gesproken over de lage rente, de volatiliteit van de financiële markten, de invloed daarvan op de solvabiliteit en over maatregelen om die invloed te beperken.

De Raad van Commissarissen heeft in 2019 eveneens aandacht gegeven aan successieplanning en de samenstelling van de Raad van Bestuur, dit mede in het licht van de invulling van de vacature in de Raad van Bestuur. Daarnaast is eveneens aandacht besteed aan de samenstelling van de Raad van Commissarissen mede in het licht van het aflopen van benoemingstermijnen van een viertal commissarissen in 2019. In de Raad van Commissarissen en haar commissies kwamen daarnaast onder meer risicobeheer, compliance, beloningsbeleid, diversiteitsbeleid en management development aan de orde.

De Raad van Commissarissen beoordeelt de relatie met de Raad van Bestuur als goed. Geconstateerd is dat de rapportages en verslagen voor de Raad van Commissarissen en de kwaliteit van de informatievoorziening van een goed niveau waren. Daarbij worden in de rapportages de belangen van de stakeholders van de onderneming evenwichtig meegenomen.

TAKEN EN WERKZAAMHEDEN VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN

De Raad van Commissarissen vervult haar taken vanuit drie rollen: als toezichthouder, als adviseur (gevraagd en ongevraagd advies) en als werkgever ten aanzien van de Raad van Bestuur.

In 2019 zijn dertien vergaderingen van de Raad van Commissarissen gehouden, negen reguliere vergaderingen en een viertal extra vergaderingen. De vergaderingen vonden nagenoeg allemaal plaats op het hoofdkantoor van Achmea in Zeist. Een tweedaagse strategiesessie is gehouden in Baarn en in Leusden bij InShared en een vergadering is gehouden bij Interpolis in Tilburg. Tijdens de tweedaagse strategiesessie hebben de leden van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur gesproken over de strategische richting van Achmea. Het bezoek aan InShared stond in het teken van een verdieping van de kennis over de werkwijze van InShared in het binnen- en buitenland en een verdieping van de kennis over onder andere de commerciële ontwikkeling van Achmea Pensioenservices, Achmea Investment management, Syntrus Achmea Real Estate & Finance en het Internationale bedrijf.

Het bedrijfsbezoek aan de locatie in Tilburg stond mede in het teken van het 50-jarige bestaan van Interpolis en het symposium over de Kracht van de coöperatie alsmede de inspanningen van Interpolis om het verkeer in Nederland veiliger te maken.

De Raad van Commissarissen beschikt over drie commissies die de Raad van Commissarissen adviseren: het Audit & Risk Committee, de Remuneratiecommissie en de Selectie- & Benoemingscommissie. Het Audit & Risk Committee heeft in 2019 twaalf vergaderingen gehouden, de Remuneratiecommissie drie en de Selectie- & Benoemingscommissie vijf.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de aanwezigheid per individuele commissaris. In de enkele gevallen waarin leden de vergadering niet konden bijwonen was dit veelal vanwege een wijziging in de vergaderplanning of in geval van ingeplande extra vergaderingen. De aanwezigheid van de leden was net als voorgaande jaren hoog in 2019. Leden die een vergadering niet konden bijwonen informeerden daar de betreffende voorzitter over en gaven de voorzitter voorafgaand aan de vergadering hun inbreng.

AANWEZIGHEIDSPERCENTAGES

NAAM	RAAD VAN COMMISSARISSEN	AUDIT & RISK COMMITTEE	SELECTIE- & BENOEMINGSCOMMISSIE	REMUNERATIECOMMISSIE
J. van den Berg	92%			100%
P.H.M. Hofsté	92%	100%	100%*	
R.A. Joosten	92%**			
S.T. van Lonkhuijzen	100%***			100%
M. Lückerath	92%		100%	100%
A.C.W. Sneller	92%	92%		
A.W. Veenman	100%	92%	100%	100%
R.Th. Wijmenga	100%	100%		
W.H. de Weijer	92%		100%	

* Toegetreden in november 2019.

** Toegetreden per 11 april 2019.

*** Teruggetreden per 11 april 2019.

Strategie en De Kracht van Samen

Betrokkenheid bij de totstandkoming en toezicht op de uitvoering van de strategie van Achmea behoort tot de kerntaken van de Raad van Commissarissen.

De Raad van Commissarissen heeft stilgestaan bij de afronding van de periode Samen Waarmaken. Samen Waarmaken was het leidende thema van de ambitie en strategie van Achmea voor de jaren 2017 - 2019. In die periode is het financiële resultaat verbeterd door maatregelen op kosten, schadelast, premie en beleggingen. Tevens zijn maatregelen genomen om de volatiliteit van het resultaat en de solvabiliteit te verminderen en is kapitaal vrijgespeeld door balansmanagement. Tegelijkertijd is geïnvesteerd in groei onder meer in Oudedagsvoorzieningen en Internationale activiteiten, alsmede in digitalisering en innovaties ten behoeve van het verbeteren van de dienstverlening aan de klanten.

Met het oog op de ontwikkeling de Strategie 2025 en de totstandkoming van het Business Plan 2020-2022, is de Raad van Commissarissen in een vroegtijdig stadium betrokken bij strategische vraagstukken en heeft daar in meerdere sessies met de Raad van Bestuur over gesproken. De Raad van Commissarissen besprak in dat kader met de Raad van Bestuur ook een aantal dilemma's waaronder i) de impact van de lage rente op de beleggingsresultaten en de economische solvabiliteit en de mate waarin mitigerende maatregelen invloed hebben op toekomstige beleggingsopbrengsten, ii) de te maken afwegingen in verband met de balans in de waardecreatie voor de diverse stakeholders, iii) de goede balans tussen uitvoeringskosten, winst en solvabiliteit enerzijds en de premiehoogte anderzijds, in het kader van een verantwoord rendement.

De Raad van Commissarissen heeft gesproken over de Strategie 2025 en de kern en uitgangspunten van de nieuwe strategische periode genaamd. Hierin staan de verwachtingen van Achmea's stakeholders, waaronder natuurlijk onze klanten, centraal zowel ten aanzien van de waarde die Achmea aan hen biedt, als Achmea's bijdrage aan de samenleving. Achmea richt zich op de versnellende digitalisering en op fundamentele andere bedrijfsmodellen die mogelijk gaan verschijnen, vanuit de eigen kracht en samen met anderen. De Raad van Commissarissen onderschrijft deze verandering die de leidende gedachte is voor de komende strategische planperiode 2020 – 2022 en die de titel 'De kracht van samen' heeft gekregen.

Vanuit Achmea's coöperatieve identiteit geeft Achmea invulling aan haar maatschappelijke rol en wil Achmea toonaangevend en relevant zijn voor individuele klanten, voor klanten als collectief, en voor de samenleving. Achmea wil bijdragen aan een gezonde, veilige en toekomstbestendige samenleving. Achmea doet dat met haar verzekeringen, dienstverlening en beleggingen en ook vanuit de eigen bedrijfsvoering. Achmea richt zich daarbij op vijf domeinen en drie duurzame ontwikkelingsdoelen. De vijf domeinen zijn: Gezondheid dichterbij voor iedereen, Schone, veilige en slimme mobiliteit, Veilige en duurzame woon- en leefomgeving, Onbezorgd ondernemen en goed werkgeverschap en Financiële oplossingen voor nu, straks en later. De Werelddoelen voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties (SDG's) geven een extra richting aan de maatschappelijke opdracht van Achmea. Daarbij wordt de nadruk gelegd op drie doelen: gezondheid en welzijn, duurzaam wonen en samenleven en klimaatactie. De Raad van Commissarissen onderschrijft de keuze voor deze domeinen en duurzame ontwikkelingsdoelen.

Met de Raad van Bestuur hecht de Raad van Commissarissen veel waarde aan de dialoog die Achmea voert met haar stakeholders, die mede richting geeft aan de impact die Achmea wil hebben op de maatschappij en de wijze waarop Achmea op de lange termijn waarde creëert voor haar stakeholders. De Raad van Commissarissen heeft ook met de Raad van Bestuur gesproken over de financiële ambities van de Groep, de economische onzekerheden, waaronder de lage rente, en daarmee samenhangende kansen en uitdagingen, scenario's en gevoeligheden en de door de Raad van Bestuur geformuleerde maatregelen voor de korte en lange termijn.

De Raad van Commissarissen heeft telkens met de Raad van Bestuur de realisatie van de financiële ambities, het verder terugdringen van kosten en complexiteit en het tegelijkertijd onverminderd inzetten op excellente (digitale) klantbediening, innovaties en strategische initiatieven om het lange termijn rendement te verhogen, gevolgd.

Ook de uitvoering van de internationale strategie in 2019 met de focus op i) groei in bestaande markten mede op basis van de kernkwaliteiten in het Nederlandse bedrijf en ii) het ontwikkelen van een digitale schadeverzekeraar in bestaande internationale markten met inzet van online competenties vanuit het Nederlandse bedrijf, is uitgebreid besproken, waaronder de activiteiten in Canada met Onlia Canada.

De Raad van Commissarissen heeft geconstateerd dat in 2019 belangrijke voortgang is gerealiseerd op de ontwikkeling van het operationeel resultaat, de Solvency II ratio en de liquiditeit. De positieve effecten van de rendements- en kostenmaatregelen en maatregelen voor het terugdringen van de volatiliteit in het resultaat en de solvabiliteit waren belangrijke onderwerpen van gesprek. De Raad van Commissarissen heeft gezien dat de klanttevredenheid verder verbeterd is, dat de Klantbelang Centraal scores en de medewerkerbetrokkenheidsscores hoog zijn. Ook de ontwikkeling van de zorgpremies en premiestelling in relatie tot beperking van de stijging van de zorgpremies voor de klanten kwamen aan de orde, evenals de volatiliteit van de resultaatontwikkeling met name bij Zorg, Pensioen & Leven en in de beleggingen (financiële markten).

Eind 2019 werd ingestemd met het Business Plan 2020-2022 en is het Budget voor 2020 goedgekeurd. De Raad van Commissarissen onderschrijft de door de Raad van Bestuur geformuleerde plannen, de genomen maatregelen en het belang van het uitvoeren daarvan.

Governance

Daarnaast zijn de door de Raad van Bestuur voorgestelde governancewijzigingen uitgebreid besproken. Doel van de governancewijzigingen is een hechtere samenwerking tussen de marktgerichte ketens en een vereenvoudiging van de besturing van

onze organisatie. Onderdeel van die wijziging was ook het inrichten van een nieuw directieteam Distributie & Innovatie waarmee meer focus op integrale klantbenadering en commerciële slagkracht vanuit de sterke merken over de gehele Groep wordt nagestreefd. Per 1 september 2019 zijn bij Achmea Schadeverzekeringen N.V. en Pensioen & Levensverzekeringen N.V. het verantwoordelijk lid van de Raad van Bestuur en de CFO benoemd tot statutair bestuurder. De wijziging in de samenstelling van de statutaire directies is onderdeel van een organisatiewijziging en een aanpassing van de governance, waarmee ook het performance management en de financiële sturing wordt aangescherpt.

Daarnaast bestaat per 1 september 2019, de Raad van Commissarissen van Achmea Schadeverzekeringen N.V. en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. uit alle leden van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V.

Financiën en risico

De Raad van Commissarissen heeft in 2019 ieder kwartaal uitgebreid gesproken over de financiële situatie van Achmea op basis van de halfjaar- en kwartaalcijfers. Daarnaast is het jaarrapport over 2018 besproken en goedgekeurd. Bij de besprekingen van de jaar- en halfjaarrapportages was ook de externe accountant aanwezig.

Bij de besprekingen ging de aandacht uit naar de goede voortgang op de door de Raad van Bestuur geformuleerde strategische prioriteiten.

De Raad van Commissarissen heeft geconstateerd dat het operationeel resultaat over 2019 sterk is verbeterd ten opzichte van 2018. In 2019 zijn belangrijke stappen gezet met het realiseren van de lange termijn financieel strategische doelstellingen. De door de Raad van Bestuur genomen maatregelen voor verbetering van de structurele performance hebben een positieve bijdrage geleverd aan het verbeterde rendement. Ook de financiële positie van Achmea is hiermee verbeterd ten opzichte van eind 2018.

De risico's en het effect daarvan op Achmea waren in 2019 een belangrijk onderwerp voor de Raad van Commissarissen. Onderdeel hiervan zijn de besprekingen over de risicobereidheid van de Groep, de risico- en compliance rapportages alsmede nieuwe risico's die zich ontwikkelen. Zo is in 2019 uitvoerig stilgestaan bij de lage rente en volatiliteit en de impact daarvan op toekomstige kapitaalgeneratie, alsmede bij maatregelen om die impact te beperken. De Raad van Commissarissen heeft in dat kader ingestemd met een wijziging van de kapitaalhedging.

Daarnaast is de interne beheersing van de compliance en operationele risico's, waaronder naleving van de regels inzake privacy (AVG), zorgplicht en CDD (sanctiewet), uitgebreid besproken. De Raad van Commissarissen onderschrijft het belang

dat de Raad van Bestuur hecht aan de juiste naleving van wet- en regelgeving. Verder heeft de Raad van Commissarissen vastgesteld dat de integrale risicorapportage van hoge kwaliteit is.

De Raad van Commissarissen heeft goedkeuring gegeven aan het dividendvoorstel van de Raad van Bestuur en vastgesteld dat daaraan een goede onderbouwing ten grondslag ligt waarin de belangen van alle stakeholders zijn afgewogen. De Algemene Vergadering heeft besloten om over 2018 dividend uit te keren aan de houders van preferente aandelen en de houders van gewone aandelen.

Verder is de Raad van Commissarissen door de Raad van Bestuur intensief betrokken bij het besluit tot de dual-tranche uitgifte van de Restricted Tier 1 en Tier 2 Notes. De Raad van Commissarissen heeft daar goedkeuring voor gegeven.

Naleving wet- en regelgeving en (accountants)controle

Met de Raad van Bestuur concludeerde de Raad van Commissarissen dat ook in 2019 de nalevingsvereisten vanuit wet- en regelgeving, extern toezichthouders en (inter)nationale (branche)organisaties onverminderd hoog zijn.

De Raad van Commissarissen en zijn commissies hebben uitgebreid gesproken over onder andere de effecten van de toekomstige invoering van IFRS 9 en IFRS 17.

Ook zijn in het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen met de externe accountant en Internal Audit de conclusies in de management letter en het audit memorandum uitvoerig besproken.

Rol van werkgever en beloning

Vanuit haar rol als werkgever heeft de Raad van Commissarissen gesproken over de beloning en samenstelling van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen.

Achmea heeft een eigen Achmea beloningsbeleid dat aansluit bij haar identiteit, strategie en bij wet- en regelgeving op beloningsgebied. De variabele beloning is bij Achmea voor alle in Nederland werkzame personen beperkt tot maximaal 20%, waarbij ook geen gebruik wordt gemaakt van de wettelijke uitzonderingsmogelijkheid voor buiten-cao personeel in Nederland uit de Wet Beloningsbeleid Financiële Ondernemingen.

De Raad van Commissarissen ziet als hoogste orgaan toe op het beloningsbeleid van de Groep, of dat voldoet aan de beginselen voor een beheerst beloningsbeleid. De Remuneratiecommissie van Achmea oefent controle uit op het beloningsbeleid van de Groep en adviseert de Raad van Commissarissen. Daarnaast adviseert de Remuneratiecommissie de Raad van Commissarissen over de remuneratie van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. Vaststelling van de remuneratie van de leden

van de Raad van Commissarissen vindt plaats door de Algemene Vergadering.

De Raad van Commissarissen heeft naar aanleiding van een remuneratiebenchmark geconcludeerd dat er in 2018 geen aanleiding was tot beleidsaanpassingen in de remuneratie van de Raad van Bestuur. Het niveau van hun remuneratie, onder de mediaan van de peergroup, wordt als passend gezien. Die conclusie wordt onderschreven door de Raad van Bestuur in hun visie op hun remuneratie. In 2019 is dit onveranderd. Het vaste salaris van de leden van de Raad van Bestuur is conform bestaand beleid per 1 januari 2019 aangepast met de cao-verhoging van 2,25%. Zie Toelichting 33 van de geconsolideerde jaarrekening.

In 2019 zijn de vergoedingen voor de leden van de Raad van Commissarissen voor hun activiteiten voor Achmea B.V. niet gewijzigd.

In verband met de wijziging in de governance per 1 september 2019 vormen alle leden van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. ook de Raad van Commissarissen van de entiteiten Achmea Schadeverzekeringen N.V. en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. In verband hiermee is de beloning die zij ontvangen voor hun activiteiten voor deze twee entiteiten opnieuw vastgesteld en (beperkt) gewijzigd. Zie verder Toelichting 33 van de geconsolideerde jaarrekening en de Toelichting in de jaarrekening 2019 van Achmea Schadeverzekeringen N.V. en die van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Achmea publiceert gedetailleerd over haar beloningsbeleid, inclusief de beloning van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen in het Achmea Remuneratierapport 2019 dat in mei 2020 verschijnt op www.achmea.nl.

Samenstelling Raad van Bestuur

De samenstelling van de Raad van Bestuur is verschillende malen besproken in de Raad van Commissarissen. Per 1 september 2019 is mevrouw Lidwien Suur toegetreden tot de Raad van Bestuur. Deze benoeming voorzag in de vacature in de Raad van Bestuur die ontstond door het terugtreden van de heer Roelof Konterman per 1 januari 2019.

De Raad van Commissarissen heeft mevrouw Bianca Tetteroo, lid van de Raad van Bestuur sinds 2015, per 15 juni 2019 herbenoemd voor een periode van vier jaar. Daarnaast is de heer Robert Otto, eveneens lid van de Raad van Bestuur sinds 2015, per 17 augustus 2019 herbenoemd voor een periode van vier jaar. Stichting Administratie-Kantoor Achmea heeft, als houder van het A – aandeel, tot genoegen van de Raad van Commissarissen, mevrouw Bianca Tetteroo met ingang van 1 januari 2020 aangewezen tot vice-voorzitter van de Raad van Bestuur.

Samenstelling Raad van Commissarissen

De samenstelling van de Raad van Commissarissen stond verschillende malen op de agenda. De Raad van Commissarissen telde per 31 december 2019 negen leden. De Raad was samengesteld uit drie vrouwen en zes mannen.

De samenstelling van de Raad van Commissarissen is gewijzigd in 2019. De heer Joosten is per 11 april 2019 op voordracht van de Raad

van Commissarissen door de Algemene Vergadering benoemd tot lid van de Raad van Commissarissen. Hij is de opvolger van de heer Vermeer die, na afloop van zijn derde benoemingstermijn, in 2018 is teruggetreden als lid van de Raad van Commissarissen. De heer Kloosterman is door de Algemene Vergadering per 16 december 2019 benoemd tot lid van de Raad van Commissarissen, op voordracht van Rabobank. Mevrouw Van Lonkhuijzen is na twee termijnen van 4 jaar, per 11 april 2019 teruggetreden als commissaris.

SAMENSTELLING RAAD VAN COMMISSARISSEN PER 31 DECEMBER 2019

NAAM	NATIONALITEIT	GESLACHT	FUNCTIE	TERMIJN	JAAR VAN EERSTE BENOEMING	LOPENDE TERMIJN
J. van den Berg ^a (1964)	Nederlands	Man	Lid	Eerste	2018	2018-2022
P.H.M. Hofsté ^c (1961)	Nederlands	Vrouw	Lid	Tweede	2015	2019-2023
R.A. Joosten ^d (1958)	Nederlands	Man	Lid	Eerste	2019	2019-2023
A.M. Kloosterman ^b (1956)	Nederlands	Man	Lid	Eerste	2019	2019-2024
M. Lückerath ^c (1968)	Nederlands	Vrouw	Lid	Derde	2011	2019-2021
A.C.W. Sneller ^c (1965)	Nederlands	Vrouw	Lid	Tweede	2013	2017-2021
A.W. Veenman ^a (1947)	Nederlands	Man	Voorzitter	Derde	2009	2017-2021
R.Th. Wijmenga ^a (1957)	Nederlands	Man	Lid	Tweede	2015	2019-2023
W.H. de Weijer ^a (1953)	Nederlands	Man	Vice-voorzitter	Eerste	2016	2016-2020

a) Voorgedragen door Vereniging Achmea

b) Voorgedragen door Rabobank

c) Voorgedragen door Centrale Ondernemingsraad

d) Voorgedragen door de Raad van Commissarissen

EXPERTISE RAAD VAN COMMISSARISSEN

NAAM	OPLEIDING	MANAGEMENT	GOVERNANCE	VERZEKEREN	BANCAIR	FINANCIËN / RISK / AUDIT	HR / REMUNE-RATIE	JURIDISCH / COMPLIANCE	COMMERCE / KLANTBELANG CENTRAAL	IT	ZORG
J. van den Berg	Geneeskunde / Management	•	•	•			•		•		•
P.H.M. Hofsté	Economie / Accountancy	•	•		•	•		•			
R.A. Joosten	Chemische technologie & bedrijfskunde	•	•	•					•		
A.M. Kloosterman	Nederlands Recht	•	•		•			•			
M. Lückerath	Economie		•		•	•	•	•			
A.C.W. Sneller	Econometrie / Controlling	•				•		•	•	•	•
A.W. Veenman	Werktuigbouwkunde	•	•			•		•	•	•	
R.Th. Wijmenga	Econometrie	•	•	•		•		•	•		
W.H. de Weijer	Zorgmanagement	•	•	•			•				•

Permanente educatie

In 2019 zijn vier permanente educatiesessies (PE-sessies) georganiseerd voor de leden van de Raad van Commissarissen. Alle sessies werden door nagenoeg alle commissarissen bijgewoond. In de verschillende PE-sessies is aandacht besteed aan: i) inhoud, achtergrond en vergelijking van Medewerker betrokkenheidsonderzoeken, ii) Talent Ontwikkeling en Presenteren (de nieuwe aanpak van Achmea op het terrein leervermogen, prestatievermogen en werkplezier door het aansluiten op intrinsieke motivatie en afschaffen van beoordelingen), iii) IFRS 9 en IFRS 17 (twee sessies).

Daarnaast is in de IT summercourses aandacht besteed aan ontwikkelingen op het gebied van schaalbare analytics, toepassingen van chatbots, met IFRS 17 naar een betere datakwaliteit en de impact van nieuwe technologieën op volgende generaties.

Evaluatie Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen voert jaarlijks een evaluatie uit van het eigen functioneren. De uitkomsten van de evaluatie zijn uitgebreid besproken door de Raad van Commissarissen. De uitkomsten en verdere verbeterpunten zijn eveneens met de Raad van Bestuur besproken.

In de evaluatie van de Raad van Commissarissen kwamen de volgende punten aan bod: de samenstelling en rol van de Raad van Commissarissen, governance en de structuur van de organisatie, effectiviteit van het toezicht en transparantie, invulling van de werkgevers- en adviesrol van de Raad van Commissarissen. Het algemene beeld uit deze evaluatie is positief en een verdere aanmoediging voor de Raad van Commissarissen om door te gaan op de ingezette lijn. De Raad van Commissarissen functioneert goed en de samenwerking binnen en met de commissies verloopt goed. Er is een open en prettige sfeer en ruimte voor debat, verschillende meningen en het bespreken van gevoelige onderwerpen. De Raad van Commissarissen functioneert onafhankelijk, is divers en complementair samengesteld, heeft veel kennis en is goed toegerust voor zijn werkzaamheden. Ook de voorbereidingen door de Raad van Bestuur worden als goed beoordeeld. Daarnaast worden de informatievoorziening en transparantie door de Raad van Bestuur en de kwaliteit van de rapportages als positief beoordeeld.

Naar aanleiding van de verbeterpunten uit de vorige evaluatie is er in 2019 extra aandacht geweest voor business en commerciële onderwerpen, alsmede strategische en externe ontwikkelingen en vereenvoudiging van de governance.

Als suggesties voor verdere verbetering zijn onder meer naar voren gekomen: verstevigen aandacht voor management development en successieplanning, uitbreiden van de externe input voor

permanente educatie en vasthouden aan verdere verstevigde focus op de dialoog over strategische ontwikkelingen. Daarnaast voert de voorzitter van de Raad van Commissarissen evaluatiegesprekken met de individuele leden van de Raad van Commissarissen en samen met een ander lid van de Raad van Commissarissen met de leden van de Raad van Bestuur. Het functioneren van de Raad van Bestuur en de individuele leden van de Raad van Bestuur leden wordt besproken in de Raad van Commissarissen, de Selectie- en benoemingscommissie en de Remunatiecommissie. De punten uit de evaluatie worden meegenomen door de individuele leden van de Raad van Commissarissen en individuele leden van de Raad van Bestuur.

Cultuur

De Raad van Commissarissen besprak met de Raad van Bestuur onder andere de open cultuur, en transparantie in de communicatie tussen de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur. Als onderdeel van de sturing op het medewerkersperspectief werd ook de cultuur in de onderneming besproken. Het creëren van een omgeving waar medewerkers zich ontwikkelen en kunnen excelleren is belangrijk voor Achmea. Daarnaast kwam de tone at the top aan de orde die volgt uit het leiderschapsmodel. Het leiderschapsmodel geeft de visie van Achmea op leiderschap weer. Transparantie, ambitie en authenticiteit staan in het hart van het leiderschapsmodel. Ook is de focus op integriteit als onderdeel van de transparante en integere bedrijfscultuur aan de orde geweest. Dit vindt zijn basis in het aangeven van gewenst gedrag vanuit de coöperatieve identiteit van Achmea, zoals vastgelegd in de Algemene Gedragscode Achmea. De gedragscode beschrijft de kernwaarden, kernkwaliteiten en gedragsregels van Achmea.

Relatie met de aandeelhouders

De voorzitter van de Raad van Bestuur is het primaire aanspreekpunt voor aandeelhouders. De voorzitter van de Raad van Commissarissen voert over specifieke onderwerpen overleg met aandeelhouders. Dat betreft bijvoorbeeld een onderwerp als voordrachten voor de benoeming van de leden van de Raad van Commissarissen. Daarnaast heeft de voorzitter van de Raad van Commissarissen in de context van de Algemene Vergadering contact met aandeelhouders. De voorzitter van de Raad van Commissarissen wordt voort uitgenodigd als toehoorder in de vergaderingen van het bestuur van Vereniging Achmea, de meerderheidsaandeelhouder in Achmea B.V.

Voor de binding met klanten en leden van Vereniging Achmea worden de leden van de Raad van Commissarissen uitgenodigd voor Ledenraadvergaderingen van Vereniging Achmea.

Relatie met de externe accountant

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (PwC) is de externe accountant van de Groep.

De voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van het Audit & Risk Committee overleggen jaarlijks met de lead partner van de externe accountant. Daarnaast heeft het Audit & Risk Committee in 2019 tweemaal in beslotenheid gesproken met de externe accountant. De Raad van Commissarissen bespreekt jaarlijks het functioneren van de externe accountant. De externe accountant is daarbij niet aanwezig.

De Raad van Commissarissen en het Audit & Risk Committee zijn het erover eens dat de samenwerking met PwC goed verloopt. Er is sprake van een goede en transparante relatie. PwC voegt waarde toe aan de verbetering van de financiële verslagleggingsprocessen en daagt de onderneming op constructieve en positieve wijze uit.

De Raad van Commissarissen concludeerde, onder andere naar aanleiding van de rapportage van de externe accountant dat het controleniveau van de financiële verslagleggingsrisico's en de interne controle binnen Achmea toereikend zijn.

Vanwege het aflopen van de aanstellingstermijn van PwC als externe accountant na het financiële jaar 2020 heeft een uitgebreid tenderproces plaatsgevonden. Het Audit & Risk Committee heeft mede op basis van observaties van de Raad van Bestuur de selectie van de externe accountant voorbereid en heeft de Raad van Commissarissen geadviseerd over de voordracht van de benoeming van de externe accountant. De Raad van Commissarissen heeft met in achtname van dat advies Ernst & Young voorgedragen voor benoeming als externe accountant. De benoeming van Ernst & Young heeft plaatsgevonden door de Algemene Vergadering voor de financiële jaren 2021 tot en met 2025.

Relatie met Internal Audit

De Raad van Commissarissen heeft een eigenstandige relatie met Internal Audit. Zo wordt jaarlijks het Auditjaarplan, na advies van het Audit & Risk committee, door de Raad van Commissarissen vastgesteld. Het Audit Memorandum tezamen met de management letter van de externe accountant bieden de Raad van Commissarissen een goed overzicht van de positie van de Groep en van de belangrijkste aandachtspunten. De Raad van Commissarissen is tevreden met de goede relatie tussen het Audit & Risk Committee en de directeur van Internal Audit. De voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van het Audit & Risk Committee overleggen regelmatig met de directeur van Internal Audit. Ook is de directeur Internal Audit aanwezig bij vergaderingen van de Remuneratiecommissie in het kader van de bespreking van de audit op het Achmea Beloningsbeleid en bij de vergaderingen van het Audit & Risk Committee. Het Audit & Risk Committee bespreekt het functioneren van Internal Audit. De directeur van Internal Audit is daarbij niet aanwezig.

Relatie met Compliance

De Raad van Commissarissen heeft geconstateerd dat de compliance functie goed is verankerd in de organisatie en efficiënt is ingericht. De Risk en Compliance rapportages zijn van hoge kwaliteit en geven inzicht in het integrale risicobeeld van Achmea. De Risk en Compliance rapportage geeft een overzicht van de ontwikkelingen en aandachtspunten rondom de belangrijkste risico's van Achmea, evenals een toelichting op de ontwikkelingen binnen bedrijfsonderdelen en bijzonderheden rond de financiële, operationele en compliance risico's.

Relatie met de Centrale Ondernemingsraad (COR)

De Raad van Commissarissen beoordeelt de relatie met de Centrale Ondernemingsraad als goed. De Raad van Commissarissen ervaart een prima werkrelatie en een constructieve en openhartige dialoog tussen de Raad van Bestuur en de COR. Leden van de Raad van Commissarissen hebben in 2019 roulerend ieder afzonderlijk een vergadering van de COR bijgewoond. Volgens het versterkt aanbevelingsrecht conform de wet mag de COR voor 1/3 van de Raad van Commissarissen-zetels een kandidaat voordragen.

Belangenverstremelingen

In overeenstemming met de Nederlandse Corporate Governance Code moeten transacties met leden van de Raad van Commissarissen, waarbij sprake is van belangrijke belangenverstremelingen, in het jaarverslag bekend worden gemaakt. Dergelijke transacties hebben in 2019 niet plaatsgevonden.

Bij nieuwe nevenfuncties van de leden van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur adviseert Compliance aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen over mogelijke (schijn van) belangenverstremeling.

VERSLAG VAN HET AUDIT & RISK COMMITTEE

Het Audit & Risk Committee bestaat uit vier leden van de Raad van Commissarissen, te weten de heer Roel Wijmenga (voorzitter), de heer Aad Veenman, mevrouw Lineke Sneller en mevrouw Petri Hofsté. Het Audit & Risk Committee treedt ook op als Audit & Risk Committee voor de Raden van Commissarissen van de Achmea Zorgverzekeringen N.V. en haar dochter zorgverzekeraars, Achmea Schadeverzekeringen N.V. en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

De reguliere vergaderingen van het Audit & Risk Committee stonden in 2019 in het teken van (de realisatie van) het financiële beleid, de (ontwikkeling van de) resultaten gedurende de verslagperiode en de gevoeligheid daarvan voor mogelijke interne en externe risico's. In dat kader is ook in 2019 veel aandacht besteed aan de reguliere rapportages van zowel Riskmanagement als Compliance als van de interne en externe accountant. Ook

heeft het Audit & Risk Committee de jaar- en halfjaarcijfers voor externe publicatie geëvalueerd en besproken, evenals de kwartaalcijfers voor toezending aan de aandeelhouders voor consolidatiedoeleinden en de daarmee samenhangende controlerapporten van de externe accountant. In 2019 is daarnaast expliciet gesproken over de risicobereidheid van de onderneming en de beheersing daarvan, onder andere aan de hand van de Risk & Compliance rapportages en Audit Memoranda.

Tijdens de vergaderingen over de jaarcijfers van 2018 is ruim aandacht besteed aan de solvabiliteits- en liquiditeitspositie van Achmea en het resultaat over 2018, welke is verbeterd ten opzichte van 2017. Ook is gesproken over onzekerheden in verband met de toenemende volatiliteit in de financiële markten. Daarnaast is het voorstel tot en de zorgvuldige afweging van de Raad van Bestuur inzake de uitkering van dividend aan de houders van preferente en gewone aandelen uitgebreid besproken. Ook is stilgestaan bij het afsluitproces en de vaststelling van de Solvency II ratio.

Het Audit & Risk Committee is door de Raad van Bestuur regelmatig geïnformeerd over de voortgang op de topprioriteiten die een cruciale bijdrage leveren aan de strategische ontwikkeling en de ontwikkeling van het operationeel resultaat, solvabiliteit, free capital generation en liquiditeit. Het Audit & Risk Committee heeft deze rapportage in 2019 periodiek besproken en daarbij vastgesteld dat goede voortgang is gemaakt op de ontwikkeling van de verschillende parameters.

Bij de behandeling van de rolling forecast is door het Audit & Risk Committee uitgebreid stilgestaan bij de voortgang van de financiële strategie, de verwachtingen omtrent resultaat, de fte- en kostenreductiedoelstellingen, de kapitaals-, liquiditeits- en solvabiliteitspositie van Achmea en de maatregelen ter verbetering van de kapitaal-, liquiditeits- en solvabiliteitspositie.

De rentegevoeligheid van de economische solvabiliteit van Achmea Pensioen & Levensverzekeringen N.V. daarbij meerdere keren aan de orde geweest, met name na de sterke rentedaling in augustus 2019. Het Audit & Risk Committee heeft maatregelen besproken om de rentegevoeligheid verder te beheersen, onder andere middels een aanpassing van de renteafdekking.

Andere onderwerpen die de commissie heeft besproken zijn het Recovery Plan 2019, het Solvency and Financial Condition Report, het Regular Supervisory Report, de Achmea Waardering 2018, de rating, en de uitkering van dividend door de Otso's. Daarnaast is met de Raad van Bestuur gesproken over portfoliomaatregelen, waaronder de transactie tussen Achmea Bank en a.s.r. Bank. Ook is het Audit & Risk Committee in 2019 door de Raad van Bestuur op de hoogte gehouden van de gesprekken met de toezichhouders.

Bij de behandeling van de Risk & Compliance rapportages is door het Audit & Risk Committee, naast de gebruikelijke aandacht voor

compliance- en operationele risico's, nadrukkelijk stilgestaan bij de ontwikkeling van de financiële ratio's, de risico's daarvan en de wijze waarop die risico's beheerst (kunnen) worden. Ook is het Audit & Risk Committee ingegaan op 1Finance, de transformatie van de financiële kolom, de nieuwe financiële verslaglegging IFRS 9 en IFRS 17 en in 2019 is uitgebreid gesproken over de dual-tranche uitgifte van de Restricted Tier 1 en Tier 2 Notes. Daarnaast is gesproken over de IFRS toereikendheidstoetsen, het programma Three Lines of Defense en het interne marktrisiciomodel.

Risicobeheer en de risicobereidheid van de onderneming zijn belangrijke onderwerpen voor de Raad van Commissarissen, vooral in het huidige financiële klimaat. De commissie adviseerde de Raad van Commissarissen bij discussies over de risicobereidheid en besprak daarbij de integrale risicorapportage en Own Risk & Solvency Assessment. Andere onderwerpen die uitgebreid met de Raad van Bestuur zijn besproken zijn het jaarlijkse Internal Audit/PwC auditplan 2019, waaronder de te hanteren benchmark voor de bepaling van de jaarrekeningmaterialiteit, het Beleggingsplan 2020 en de daarmee samenhangende sturing en bewaking.

Het Audit & Risk Committee heeft mede op basis van de observaties van de Raad van Bestuur de selectie van de externe accountant voorbereid en heeft de Raad van Commissarissen geadviseerd over de voordracht van de benoeming van Ernst & Young als externe accountant over de financiële jaren 2021 tot en met 2025. Ook in 2019 heeft het Audit & Risk Committee de realisatie en herijking van het Auditplan besproken en deze met positief advies voorgelegd aan de Raad van Commissarissen. Het Audit & Risk Committee is bovendien geïnformeerd over de Wet herstel en afwikkeling verzekeraars, de actualisering van het Internal Audit Charter en de Independence Policy.

Eind 2019 werd het Groeps Business Plan 2020-2022, de financiële vertaling hiervan en het budget voor 2020 uitgebreid besproken. Het Audit & Risk Committee heeft hierover positief geadviseerd aan de Raad van Commissarissen. Het Audit & Risk Committee heeft in haar overwegingen uitvoerig stilgestaan bij de volatiliteit van de financiële markten, de mogelijk langdurig lage rente, de ontwikkeling van de zorgmarkt en de strategie van Achmea voor 2020 – 2025.

Het Audit & Risk Committee heeft met PwC de management letter van PwC besproken. Vastgesteld is dat Achmea goede voortgang heeft gerealiseerd op de door de Raad van Bestuur geformuleerde prioriteiten. Het Audit & Risk Committee stelde vast dat met PwC de uitgangspunten van de doorgevoerde governancewijziging om de focus op integrale klantbenadering, innovatie en commerciële slagkracht naar de markt verder te vergroten zijn besproken. PwC ondersteunt de ingezette beweging ten aanzien van de versterking van performance management en de financiële sturing. Het A&RC onderschrijft de door de Raad van Bestuur beoogde aanscherping

van het performance management en financiële sturing. Het Audit & Risk Committee heeft zowel PwC als de Raad van Bestuur bevraagd over de bevindingen in de management letter. Tot tevredenheid van de commissie kon worden geconcludeerd dat alle behandelde onderwerpen de indringende aandacht van de Raad van Bestuur hebben.

VERSLAG VAN DE REMUNERATIECOMMISSIE

De Remuneratiecommissie is in 2019 samengesteld uit vier leden van de Raad van Commissarissen, te weten mevrouw Mijntje Lückeraht (voorzitter), mevrouw Joke van Lonkhuijzen (tot 11 april 2019), de heer Aad Veenman en de heer Jan van den Berg.

De Remuneratiecommissie laat zich adviseren door interne en externe deskundigen op het terrein van het Achmea beloningsbeleid, waaronder de directeur Human Resources.

Toezen op een verantwoorde beloning

Een kerntaak van de Remuneratiecommissie is het toezicht op de toepassing en naleving van het beleid op het gebied van (variabele) beloning. Een verantwoorde en beheerste beloning is een belangrijk onderwerp voor Achmea (zie voor meer informatie het jaarlijkse Remuneratierapport Achmea op www.achmea.nl).

In de vergaderingen van de Remuneratiecommissie wordt nauwgezet verslag gedaan door de stafafdelingen die belast zijn met de uitvoering van de zogenoemde 'key controls' op het beloningsbeleid. Het gaat daarbij onder meer om de key controls rond het stellen van doelen, de wijze van vaststelling ervan, of doelen (duurzaam) zijn gerealiseerd en om het vaststellen van de periodieke risicoanalyse van het Achmea beloningsbeleid en de zogenoemde 'risk takers' en 'identified staff'.

Ten slotte wordt ieder jaar besproken of het Groepsbeloningsbeleid moet worden aangepast. In 2019 heeft geen materiële wijziging plaatsgevonden van het schriftelijk vastgelegde Groepsbeloningsbeleid.

Proces van prestatiesturing

Per 1 januari 2017 is het proces van prestatiesturing in de Achmeagroep herzien en vereenvoudigd.

Bij de herziening werd gekozen voor meer eenvoud en een scherpere sturing, door het aantal Key Performance Indicators (KPI's) te beperken en tegelijkertijd scherper te definiëren. Op een wijze die past bij de strategie en lange termijnwaarde creatie, maar ook binnen het risicoprofiel en de 'risk appetite' van de onderneming. Verder is er een directe koppeling gemaakt met de Algemene Gedragscode Achmea. Bij overtredingen daarvan vindt een neerwaartse bijstelling van de variabele beloning plaats. Op basis van de meerjarige strategiekaart, wordt vanuit

zes verschillende perspectieven (klant, maatschappelijke context, medewerkers, (business) partners, processen en financiële resultaten) jaarlijks een vertaalslag gemaakt naar doelen die gelden voor de Achmea Groep, voor divisies en onderdelen en/of voor individuele bestuurders en medewerkers. Daarbij ontstaat er een goede balans in het soort performance indicatoren, korte en lange termijn prestatiesturing en in de criteria op basis waarvan eventueel variabele beloning wordt toegekend. Ook persoonlijke ontwikkeldoelstellingen zijn onderdeel van de sturing, bijvoorbeeld in het kader van het versterken van leiderschap.

In 2018 is het vereenvoudigde en aangescherpte proces prestatiesturing uitgebreid geëvalueerd. De Remuneratiecommissie heeft toen naar aanleiding van deze evaluatie vastgesteld dat de beoogde doelstellingen bij de herziening, zoals meer focus in de sturing, verdere verbetering van de kwaliteit van de KPI's, behoud van een goede balans in de targets bij variabele beloning en meer eenvoud en transparantie ook in de praktijk worden gerealiseerd. In 2019 bleef het proces van prestatiesturing in essentie ongewijzigd.

Prestatiebeoordeling en variabele beloning Raad van Bestuur

De Remuneratiecommissie beoordeelt ieder jaar de realisatie van de prestaties van de individuele leden van de Raad van Bestuur over het voorliggende prestatiejaar. Daartoe zijn individuele gesprekken gevoerd met de leden van de Raad van Bestuur. De Remuneratiecommissie adviseert aan de Raad van Commissarissen daarover, met name ook of er variabele beloning kan worden toegekend.

In 2019 is over 2018 variabele beloning toegekend aan de Leden van de Raad van Bestuur en andere groepen medewerkers bij Achmea, mede gelet op de goede realisatie van de targets op de verschillende perspectieven. Het voorgaande jaar was dat ook het geval. De helft van de variabele beloning 2018 aan de leden van de Raad van Bestuur is in mei 2019 uitgekeerd, de andere helft is uitgesteld en wordt na een duurzaamheidstoets betaalbaar in 2024. Zie ook Toelichting 33 van de geconsolideerde jaarrekening.

De definitieve besluitvorming over de toekenning van variabele beloning over het prestatiejaar 2019 moet nog plaatsvinden. Meer daarover zal worden gepubliceerd in het Achmea Remuneratierapport 2019 dat in mei 2020 verschijnt.

In 2019 heeft geen neerwaartse aanpassing of terugvorderingen van beloningen aan leden van de Raad van Bestuur met betrekking tot eerdere jaren plaatsgevonden.

De interne beloningsverhouding

De Remuneratiecommissie heeft het afgelopen jaar de interne beloningsverhouding besproken. Als maatstaf voor de interne

beloningsverhouding geldt de verhouding tussen de beloning van de voorzitter van de Raad van Bestuur en die van de gemiddelde medewerker bij Achmea in 2019. Deze ‘CEO pay ratio’ bedraagt in 2019 24,1 (in 2018: 22,9).

De CEO pay ratio is berekend op basis van de totale remuneratie van de voorzitter van de Raad van Bestuur in 2019: de som van diens vaste jaarsalaris + variabele beloning + pensioen gedeeld door de gemiddelde salarislast (inclusief variabele beloning) + pensioen per gemiddelde medewerker (FTE) van Achmea in Nederland en daarbuiten, zoals berekend in de jaarrekening 2019.

De interne beloningsverhoudingen waren ook in 2019 onderwerp van het gesprek tussen de voorzitters van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen en de Centrale Ondernemingsraad in één van de overlegvergaderingen. Dit is in lijn met de wijziging in de Wet op de Ondernemingsraden en is bovendien al langer gebruik bij Achmea.

Overige onderwerpen

Andere onderwerpen die het afgelopen jaar aandacht kregen waren ontwikkelingen in wet- en regelgeving op gebied van beloningsbeleid bij financiële ondernemingen. Daarnaast stond de nieuwe aanpak op gebied van Talent, Ontwikkelen en Presteren (‘TOP’) voor directie en senior managers op de agenda. Deze aanpak geldt vanaf 2019 ook voor hen. Als onderdeel van TOP zijn enkele niet-materiele wijzigingen doorgevoerd in de (vaste) beloningsstructuur van directie en senior managers, omdat als onderdeel van TOP niet meer wordt gewerkt met beoordelingsscores. Tot 2019 was de uitkomst van de beoordelingsscore aan het eind van het jaar direct van invloed op de hoogte van de salarisstap per 1 januari. Dit is vervangen door een systematiek met een vaste salarisstap, onafhankelijk van de beoordelingsscore.

Ook in 2019 heeft Internal Audit een audit op het beloningsbeleid uitgevoerd; de uitkomsten daarvan zijn besproken in de Remuneratiecommissie, daarbij is vastgesteld dat het Achmea beloningsbeleid beheerst is en dat er geen materiele bevindingen waren.

Remuneratieverslaglegging 2019

Een gedetailleerd overzicht van de beloning van de leden van de Raad van Bestuur is te vinden in de Toelichting 33 in de geconsolideerde jaarrekening “Transacties met verbonden partijen”.

Voor meer informatie over de beloning wordt verwezen naar het Remuneratierapport 2019, dat eind mei 2020 op de websites www.achmea.nl en www.achmea.com wordt gepubliceerd.

VERSLAG VAN DE SELECTIE- & BENOEMINGSCOMMISSIE

De taakopdracht van de Selectie- & Benoemingscommissie is om de samenstelling en het profiel van de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur te bewaken. De commissie zoekt potentiële kandidaten en beveelt deze aan, in sommige gevallen in overleg met de aandeelhouders of de Centrale Ondernemingsraad op basis van voordrachtrechten.

De Selectie- & Benoemingscommissie bestaat per 31 december 2019 uit vier leden van de Raad van Commissarissen, te weten de heer Aad Veenman (voorzitter), mevrouw Petri Hofsté, mevrouw Mijntje Lückcrath en de heer Wim de Weijer.

Mutaties en vacatures

In 2019 was een belangrijke prioriteit de samenstelling van de Raad van Bestuur. Mevrouw Lidwien Suur is door de commissie na een uitgebreid selectieproces geselecteerd. Met inachtneming van het advies van de commissie heeft de Raad van Commissarissen haar per 1 september 2019 benoemd tot lid van de Raad van Bestuur. Zij volgt daarmee de heer Roelof Konterman op die per 1 januari 2019 is teruggetreden. Belangrijkste bepalende factoren in dit selectieproces waren naast de specifieke benodigde (inhoudelijke) competenties, haar bestuurlijke ervaringen in de financiële sector en haar uitstekende geschiktheid op basis van het profiel voor leden van de Raad van Bestuur en een versterking van de juiste mix van vaardigheden.

Daarnaast is het aflopen van de benoemingstermijnen van mevrouw Bianca Tetteroo en de heer Robert Otto in 2019 onderwerp van gesprek geweest. Na zorgvuldige beoordeling van de huidige samenstelling van de Raad van Bestuur en de benodigde competenties in de Raad tegen de achtergrond van de huidige vereisten, heeft de Selectie- & Benoemingscommissie positief geadviseerd aan de Raad van Commissarissen over herbenoemingen. De Raad van Commissarissen heeft beiden herbenoemd voor de periode van vier jaar.

De samenstelling van de Raad van Commissarissen heeft veel aandacht gehad vanwege i) de invulling van de vacature die was ontstaan na het terugtreden van de heer Antoon Vermeer in 2018 na afloop van zijn derde benoemingstermijn en ii) het aflopen van de benoemingstermijnen van mevrouw Petri Hofsté, mevrouw Joke van Lonkhuijzen, mevrouw Mijntje Lückcrath en de heer Roel Wijmenga per de datum van de Algemene Vergadering in april 2019.

Mevrouw Joke Van Lonkhuijzen is in april 2019 teruggetreden. Zij heeft aangegeven, zich na een periode van acht jaar niet beschikbaar te stellen voor een eventuele derde benoemingstermijn.

De commissie heeft uitgebreid gesproken over de samenstelling van de Raad van Commissarissen. Commissarissen worden geselecteerd aan de hand van een profielschets van de vereiste professionele achtergrond, opleiding, (internationale) ervaring, vaardigheden, diversiteit en onafhankelijkheid. De samenstelling van de Raad van Commissarissen is zodanig dat de commissarissen door de mix van aanwezige ervaring en deskundigheid op gepaste wijze invulling kunnen geven aan hun taken.

Na zorgvuldige beoordeling van de huidige samenstelling van de Raad van Commissarissen en de benodigde competenties in de Raad tegen de achtergrond van de huidige vereisten, heeft de commissie positief geadviseerd aan de Raad van Commissarissen over herbenoeming van mevrouw Petri Hofsté, mevrouw Mijntje Lückerrath en de heer Roel Wijmenga. Ten aanzien van de herbenoeming van mevrouw Mijntje Lückerrath na een periode van acht jaar, is overwogen dat de specifieke expertise op onder andere het terrein van corporate governance en beloningsbeleid van mevrouw Lückerrath van belang zijn voor het goede functioneren van de Raad van Commissarissen als geheel.

De commissie heeft zich gebogen over de invulling van de vacatures in de Raad van Commissarissen. Na zorgvuldige beoordeling door de Selectie- & Benoemingscommissie van de huidige samenstelling van de Raad van Commissarissen en de benodigde competenties in de Raad tegen de achtergrond van de huidige uitdagingen van het toezicht, heeft de Selectie- & Benoemingscommissie geadviseerd de heer Roelof Joosten te benoemen tot commissaris. De heer Joosten is per 11 april 2019, op voordracht van de Raad van Commissarissen door de Algemene Vergadering benoemd. De commissie heeft eveneens positief geadviseerd aan de Raad van Commissarissen om de heer Lex Kloosterman voor te dragen voor benoeming tot commissaris. De heer Kloosterman is door de Algemene Vergadering per 16 december 2019 benoemd tot lid van de Raad van Commissarissen, op voordracht van Rabobank.

Opgvolgingsplanning

De Selectie- & Benoemingscommissie heeft in 2019 ook gesproken over de opvolgingsplanning voor de Raad van Commissarissen, de Raad van Bestuur en voor de eerste managementlaag onder de Raad van Bestuur, op basis van de bespreking van de Human Resources Performance Potentieel Portfolio. Deze bespreking heeft in 2019 ook weer in de gehele Raad van Commissarissen plaatsgevonden. Aan de orde kwamen daarbij diversiteitsbeleid, het Management Development-beleid van Achmea, inclusief de focus op interne opleiding en doorgroei. Ook is in de Raad van Commissarissen de opvolgingsplanning op directieraad-niveau besproken. Dit geeft de Raad van Commissarissen goed zicht op het managementpotentieel en de managementcapaciteiten binnen de Groep.

De commissie handhaaft het diversiteitsbeleid voor de samenstelling van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. De Raad van Commissarissen onderschrijft het algemene diversiteits- en inclusiebeleid van Achmea en hanteert op advies van de commissie specifiek voor de samenstelling van de Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur een aantal accenten in het diversiteitsbeleid. Deze accenten zijn i) een gebalanceerde man-vrouw verhouding in de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur; daarbij is het streven gericht op de doelstelling minimaal 30% vrouwen op alle niveaus (en minimaal 30% mannen), ii) een juiste mix van ervaring en expertise bezien vanuit de geschiktheid van het individu en de samenstelling van het team als geheel en iii) er wordt gestreefd naar diversiteit en balans in de leeftijdsopbouw van de leden van de raden.

JAARREKENING 2019 EN DIVIDEND

De jaarrekening 2019 van Achmea B.V. is gecontroleerd door PwC en PwC heeft hierbij op 10 maart 2020 een goedkeurende controleverklaring verstrekt. In overeenstemming met het voorstel van de Raad van Bestuur en de aanbeveling van het Audit & Risk Committee, adviseert de Raad van Commissarissen de aandeelhouders om de jaarrekening 2019 vast te stellen. De Raad van Bestuur stelt voor, na vaststelling van de jaarrekening door de Algemene Vergadering, een dividend van €149,7 miljoen uit te keren over de gewone aandelen. Voor de preferente aandelen adviseert de Raad van Bestuur aan de Algemene Vergadering om in te stemmen met een uitkering van het volledige dividend gelijk aan 5,5% van het volgestorte kapitaal. Behalve de vaststelling van de jaarrekening wordt de Algemene Vergadering gevraagd om het dividendbeleid goed te keuren en de leden van de Raad van Bestuur decharge te verlenen voor het door hen gevoerde bestuur en om de leden van de Raad van Commissarissen decharge te verlenen voor het door hen uitgeoefende toezicht in het verslagjaar 2019.

WOORD VAN DANK

Wij willen graag mevrouw Joke van Lonkhuijzen die op 11 april 2019 is teruggetreden uit de Raad van Commissarissen, danken voor haar jarenlange betrokkenheid als commissaris bij Achmea en haar dochterverenootschappen en voor de waardevolle bijdrage die zij daarbij aan onze Groep heeft geleverd.

Ook willen wij graag deze gelegenheid gebruiken om de Raad van Bestuur, de Centrale Ondernemingsraad en alle medewerkers van Achmea te bedanken voor hun enorme inzet en passie waardoor Achmea iedere dag relevant kan zijn voor de klant en de maatschappij.

Wij zijn diep geraakt door het plotselinge overlijden op 2 maart 2020 van onze collega commissaris Roelof Joosten. Hij was commissaris sinds april 2019. Met zijn overlijden verliezen we een warme, bevlogen collega. Wij zijn hem veel dank verschuldigd voor zijn bijdrage.

10 maart 2020

De Raad van Commissarissen

A.W. (Aad) Veenman, Voorzitter

W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter

J. (Jan) van den Berg

P.H.M. (Petri) Hofsté

A.M. (Lex) Kloosterman¹

M. (Mijntje) Lückerath

A.C.W. (Lineke) Sneller

R.Th. (Roel) Wijmenga

¹ *De heer Lex Kloosterman is per 16 december toegetreden tot de Raad van Commissarissen.*

Eurocross: Rabiësbesmetting

Eurocross ziet de afgelopen jaren een flinke stijging in het aantal meldingen van Nederlandse vakantiegangers met een mogelijke rabiësbesmetting naar aanleiding van een krab- of bijtincident door een dier. Heel vervelend, want een mogelijke besmetting met deze infectieziekte kan leiden tot een hoop zorgen, het onderbreken of beëindigen van een vakantie en kan in het allerergste geval zelfs een fatale afloop hebben. Eurocross-arts Floriana Luppino geeft voorlichting over rabiës.

Corporate governance

INLEIDING

Achmea is een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, statutair gevestigd in Zeist. Hoewel Achmea in de praktijk op dezelfde manier georganiseerd is en bestuurd wordt als veel beursgenoteerde organisaties, bepaalt haar coöperatieve oorsprong de manier waarop de corporate governance op het niveau van de Raad van Commissarissen en de aandeelhouders geregeld is. Achmea houdt zich aan de volgende relevante codes voor goed ondernemingsbestuur: de Gedragscode Verzekeraars, de Code Banken en de meerderheid van de principes uit de Nederlandse Corporate Governance Code.

Ontwikkelingen in de Raad van Bestuur in 2019

Per 1 september 2019 is mevrouw Suur toegetreden tot de Raad van Bestuur. Deze benoeming voorzag in de vacature in de Raad van Bestuur die ontstond door het terugtreden van de heer Konterman per 1 januari 2019. Mevrouw Suur was daarvoor statutair directeur van de ANWB met in haar portefeuille Financiën en Strategie en bekleedde de functie van algemeen directeur van Unigarant en ANWB verzekeren. De Raad van Commissarissen heeft mevrouw Tetteroo per 15 juni 2019 en de heer Otto per 17 augustus 2019 herbenoemd voor een periode van vier jaar. Stichting Administratie-Kantoor Achmea heeft als houder van het A-aandeel mevrouw Tetteroo met ingang van 1 januari 2020 aangewezen als vice-voorzitter van de Raad van Bestuur.

Ontwikkelingen in de Raad van Commissarissen in 2019

In 2019 is een procedure doorlopen met het oog op de invulling van de vacature in de Raad van Commissarissen. Dat heeft geresulteerd in de benoeming van de heer Joosten per 11 april 2019. Ook is de heer Kloosterman per 16 december 2019 benoemd tot lid van de Raad van Commissarissen, op voordracht van Rabobank.

Verder zijn de heer Wijmenga en mevrouw Hofsté herbenoemd voor een periode van vier jaar. Mevrouw Lückerrath is herbenoemd voor een (derde) periode van twee jaar. Mevrouw Van Lonkhuijzen is op 11 april 2019 teruggetreden als lid van de Raad van Commissarissen.

CORPORATE GOVERNANCE CODES

Gedragscode Verzekeraars

De Gedragscode Verzekeraars is opgesteld aan de hand van de in 2018 vastgestelde kernwaarden: 'omgaan met risico's', 'mogelijk maken' en 'maatschappelijk betrokken zijn'. In de Gedragscode Verzekeraars zijn onderscheidende principes opgenomen over onder meer het zorgvuldig behandelen van klanten en permanente educatie van bestuurders en interne toezichthouders. Deze Gedragscode (actuele versie juni 2018) overkoepelt bestaande en nieuwe zelfregulering van de branche met algemene bepalingen, zoals kernwaarden en gedragsregels. Verzekeraars geven op basis

van de Gedragscode vanuit hun eigen bedrijfsvisie nader invulling aan hun maatschappelijke rol. Achmea geeft daar invulling aan door middel van o.a. de identiteit en de strategiekaart en heeft dat verankerd in haar processen en de Achmea Gedragscode. Ten aanzien van de verankering van de principes over het zorgvuldig behandelen van klanten wordt verwezen naar deel 3 Supplementen – Principles for Sustainable Insurance. Voor een toelichting op de verankering van permanente educatie van bestuurders en interne toezichthouders wordt verwezen naar de betreffende paragrafen in dit hoofdstuk.

Code Banken

Onderdeel van onze dienstverlening aan klanten zijn ook bancaire producten die wij aanbieden via Achmea Bank N.V. De Code Banken vormt samen met het Maatschappelijk Statuut en de aan de bankierseed verbonden gedragsregels het pakket Toekomstgericht Bankieren. Het doel van dit pakket is een bijdrage te leveren aan het herstel van het vertrouwen in de samenleving ten aanzien van banken en hun rol in de samenleving. Over de naleving van de principes uit de Code Banken legt Achmea Bank N.V. via de website www.achmeabank.nl en www.achmeabank.com verantwoording af. Daarbij wordt met concrete voorbeelden aangegeven op welke wijze de naleving van de principes plaats vindt.

Nederlandse Corporate Governance Code

Sinds 1 januari 2004 zijn beursvennootschappen verplicht in hun jaarverslag mededeling te doen van de naleving van de Nederlandse Corporate Governance Code, volgens het principe 'pas toe of leg uit'. Het doel van de Code is het met of in relatie tot wet- en regelgeving bewerkstelligen van een deugdelijk en transparant stelsel van checks and balances binnen Nederlandse beursgenoteerde vennootschappen en het daartoe reguleren van de verhoudingen tussen het bestuur, de Raad van Commissarissen en de Algemene Vergadering. Naleving van de Code draagt bij aan het vertrouwen in goed en verantwoord bestuur van vennootschappen en hun inbedding in de maatschappij. De Code is voor het eerst vastgesteld in 2003 en gewijzigd in 2008 en 2016. Achmea heeft in de vorm van de door haar uitgegeven obligaties beursgenoteerd schuld papier maar is geen beursgenoteerde onderneming. Wij hebben de meerderheid van de principes van de Corporate Governance Code vrijwillig overgenomen en verankerd in ons ondernemingsbestuur. Waar op ons van toepassing, leven wij de principes en best practice-bepalingen nagenoeg volledig na.

Net als in voorgaande jaren waren er in 2019 drie principes van de Corporate Governance Code waaraan wij niet geheel voldeden:

- De onafhankelijkheid van de commissarissen (principe 2.1.8)
- De termijn van de benoeming van een lid van de Raad van Bestuur (principe 2.2.1)
- Vaststelling van het beloningsbeleid van de Raad van Bestuur door de AvA (principe 3.1.1)

Leden van de Raad van Commissarissen van Achmea worden voorgedragen door onze aandeelhouders (i) Vereniging Achmea; (ii) Rabobank; (iii) Gothaer Allgemeine Versicherung, Gothaer Finanz Holding en Schweizerische Mobiliar Holding samen, en door de centrale ondernemingsraad (COR). Hoewel alle commissarissen van Achmea hun taak vervullen zonder last en ruggespraak, voldoen per 31 december 2019 twee van de negen leden van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. niet aan het individuele onafhankelijkheidscriterium omdat zij bestuurslid of commissaris zijn van een partij die meer dan 10% van de aandelen van Achmea bezit. De heer De Weijer is voorgedragen door Vereniging Achmea als commissaris en tevens lid van het Bestuur van Vereniging Achmea, dat bestaat uit afgevaardigden van onze klanten. Deze samenhang wordt gezien als gepast voor Achmea vanwege de coöperatieve identiteit en de relatie met de aandeelhouder, die gericht zijn op het belang van de klant en de continuïteit van Achmea. Mevrouw Hofsté is in 2015 voorgedragen door de COR als lid van de Raad van Commissarissen bij Achmea en is eind december 2016 commissaris geworden bij Rabobank.

Geen door individuele aandeelhouders of de COR voorgedragen groep commissarissen heeft een meerderheid in de Raad van Commissarissen. De commissarissen worden door de Algemene Vergadering benoemd op basis van hun deskundigheid en onafhankelijkheid en zij nemen deel aan de vergaderingen zonder verwijzing naar of vooroverleg met de partijen die hen hebben voorgedragen. In voorkomende gevallen onthouden zij zich van deelname aan beraadslaging dan wel besluitvorming. Overigens dient principe 2.1.8 in samenhang gelezen te worden met principe 2.1.7, waar 2.1.7 ziet op de criteria ter borging van de onafhankelijkheid van de raad als geheel. De onafhankelijkheid van de raad is geborgd en de samenstelling van de raad voldoet aan de criteria van principe 2.1.7.

Wat betreft de benoemingstermijn van de leden van de Raad van Bestuur adviseert de Corporate Governance Code een termijn van vier jaar. Alleen met betrekking tot de voorzitter van de Raad van Bestuur voldoet Achmea niet aan dit principe. Zijn benoeming heeft plaatsgevonden voor onbepaalde tijd. Deze contractuele afspraak wordt nagekomen.

De Raad van Commissarissen stelt het salaris en de arbeidsvoorwaarden van de leden van de Raad van Bestuur vast. Ook het Achmea Beloningsbeleid wordt door de Remuneratiecommissie beoordeeld en vastgesteld door de Raad van Commissarissen. Achmea beschouwt de vaststelling van het beloningsbeleid van de Raad van bestuur als een aangelegenheid van de Raad van Commissarissen en legt dit dan ook niet ter vaststelling voor aan de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering wordt jaarlijks geïnformeerd over de beloningen van de leden van de Raad van Bestuur middels de passages in het jaarrapport over deze beloning en het jaarlijkse Remuneratierapport.

De manier waarop Achmea de Corporate Governance Code heeft overgenomen en verankerd, heeft de goedkeuring van de Raad van Commissarissen. Onze huidige corporate governance structuur heeft eveneens de instemming van de Algemene Vergadering.

Achmea gedragscode

Achmea wil voorop lopen met eigen gedragsregels, maar ook door te anticiperen op bestaande en nieuwe regelgeving. Zo heeft Achmea er voor gekozen al haar medewerkers de eed of de belofte voor de financiële sector te laten afleggen, omdat dit past bij de Achmea identiteit. Actieve sturing op integriteitbevordering, het voorkomen van integriteitschendingen en fraudebeheersing beperken de negatieve gevolgen voor het vertrouwen, het rendement en de schadelast. Daarom heeft Achmea een Achmea gedragscode opgesteld voor integer handelen volgens de Achmeawaarden en -normen. De Achmea gedragscode is te vinden op www.achmea.nl.

Door taken en verantwoordelijkheden op het gebied van fraude, risicomanagement en controles vast te leggen, wordt beheersing en beperking van fraude geborgd. Mocht er toch een integriteitschending of fraudeincident voorkomen, dan kan dat vertrouwelijk worden gemeld. Hiervoor bestaat een klokkenluidersregeling die te vinden is op www.achmea.nl.

RAAD VAN BESTUUR

Verantwoordelijkheden en rol in de corporate governance

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het bestuur van de vennootschap. Dit houdt in dat de Raad van Bestuur onder andere verantwoordelijk is voor de algemene gang van zaken binnen de onderneming en de gang van zaken binnen de met de vennootschap verbonden afhankelijke maatschappijen, de realisatie van de doelstellingen van de vennootschap alsmede voor het bepalen van de strategie en het beleid die moeten leiden tot realisatie van de doelstellingen. De Raad van Bestuur heeft een reglement waarin de specifieke taken, activiteiten en taakverdeling tussen de individuele leden is vastgelegd, evenals het besluitvormingsproces binnen de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur is verplicht de Raad van Commissarissen op de hoogte te stellen van eventuele fundamentele verschillen van mening tussen de Raad van Bestuur en het bestuur van de ondernemingen of entiteiten van Achmea. In 2019 waren er geen fundamentele verschillen van mening. Elk bestuurslid is direct verantwoordelijk voor specifieke Achmea-activiteiten (zie daarvoor ook de biografieën van de leden van de Raad van Bestuur), met duidelijke rapportagelijnen van divisie- en stafdirecteuren. De volledige Raad van Bestuur is betrokken bij het in de organisatie en beleid verankerde risicomanagement en de uitvoering hiervan. De CFO en CRO hebben samen met een ander lid van de Raad van Bestuur zitting in het Asset Liability Committee onder voorzitterschap van

de CFO. Daarnaast hebben zij zitting in het Group Risk Committee waarvan het voorzitterschap bij de CRO ligt. Hierdoor kan meer kortcyclisch worden gestuurd op de balans en op groepsniveau wordt op deze wijze het integraal risicomanagement geborgd.

Per 1 september 2019 zijn bij Achmea Schadeverzekeringen N.V. en Pensioen & Levensverzekeringen N.V. het verantwoordelijk lid van de Raad van Bestuur en de CFO benoemd tot statutair bestuurder. De wijziging in de samenstelling van de statutaire directies is onderdeel van een organisatiewijziging en een aanpassing van de governance. Doel hiervan is een hechtere samenwerking tussen de marktgerichte ketens en een vereenvoudiging van de besturing van onze organisatie. Onderdeel van die wijziging was ook het inrichten van een nieuw directieteam Distributie en Innovatie waarmee meer focus op integrale klantbenadering en commerciële slagkracht vanuit de sterke merken over de gehele Groep wordt nagestreefd.

De leden van de Raad van Bestuur dragen zorg voor een evenwichtige afweging van de belangen van alle bij Achmea betrokken partijen, zoals klanten, aandeelhouders en medewerkers. De Raad van Bestuur houdt daarbij rekening met de continuïteit van Achmea, de maatschappelijke omgeving waarin we actief zijn en de toepasselijke regelgeving en codes. Alle leden van de Raad van Bestuur hebben de eed of de belofte afgelegd.

Achmea werkt met het “vier stakeholders (belanghebbenden) model”, waarbij het bestuur en de besluitvorming in overeenstemming zijn met de belangen van klanten, medewerkers, (business) partners en aandeelhouders. Dit alles is verankerd in de strategie en de identiteit van de Groep en vervolgens in het leiderschapsprofiel, de business plannen en het beloningsbeleid, en behoort tot de afwegingen bij elk besluit dat door de Raad van Bestuur wordt genomen. De formulering van de doelstellingen voor de Raad van Bestuur en het senior management is gebaseerd op het Stakeholder Value Management-model. De jaarlijkse doelstellingen zijn gerangschikt naar zes perspectieven: klant, maatschappij, medewerker, partner, proces en financieel.

Samenstelling en diversiteit

Leden van de Raad van Bestuur worden door de Raad van Commissarissen benoemd op niet-bindende voordracht van Stichting Administratie-Kantoor Achmea (de houder van het A-aandeel in het kapitaal van Achmea B.V.). Bestuursleden worden geselecteerd op basis van bewezen ervaring en competentie in de financiële dienstverleningssector. De leden van de Raad van Bestuur vormen een goede mix van specifieke verzekeringservaring (zorg, schade, pensioen & leven) en ervaring met de publieke/particuliere markt (gezondheidszorg, pensioenen) en met de diverse distributiekanaalen (direct, intermediair, bankverzekeren) en disciplines als Financiën, Risk, IT en HR. Alle leden van de huidige Raad van Bestuur van Achmea voldoen aan het algemene profiel voor leden van de Raad van Bestuur en zijn op het gebied van geschiktheid en betrouwbaarheid positief beoordeeld door de toezichhouders.

De Raad van Bestuur bestond per 31 december 2019 uit zes leden, vier mannen en twee vrouwen. Achmea streeft naar een goede man/vrouw-diversiteit in de Raad van Bestuur. Bij de invulling van eventuele vacante zetels in de Raad van Bestuur maakt - behalve het streven om de balans in vaardigheden in de Raad van Bestuur te handhaven en tegelijkertijd ervoor te zorgen dat nieuw te benoemen bestuurders ook over de vereiste verzekerings- en financiële en risico-ervaring beschikken - de versterking van de man/vrouw-diversiteit steeds deel uit van de afwegingen. Bij de successieplanning voor de Raad van Bestuur en de eerste managementlaag daaronder wordt bij iedere vacature aandacht besteed aan de bevordering van vrouwen aan de top. Daarbij blijven het behoud en de versterking van de juiste mix van vaardigheden de belangrijkste bepalende factoren in dit selectieproces.

Permanente educatie

Aan het begin van elk jaar worden thema's voor het permanente educatie-programma van zowel de Raad van Commissarissen als de Raad van Bestuur vastgesteld. Dit gebeurt in overleg met de voorzitter van de Raad van Commissarissen en de voorzitter van de Raad van Bestuur. Het doel van het programma is om de

SAMENSTELLING RAAD VAN BESTUUR PER 31 DECEMBER 2019

NAAM	NATIONALITEIT	GESLACHT	OPLEIDING	FUNCTIE	BENOEMD
W.A.J. van Duin (1960)	Nederlands	Man	Rechten	Voorzitter	Januari 2004
B.E.M. Tetteroo (1969)	Nederlands	Vrouw	Economie / Accountancy	Vice-voorzitter	Juni 2015
M.A.N. Lamie (1966)	Nederlands	Man	Economie / Accountancy	Chief Financial Officer	Januari 2017
R. Otto (1967)	Nederlands	Man	Rechten / MBA	Lid	Augustus 2015
L. Suur (1974)	Nederlands	Vrouw	Internationale bedrijfskunde	Lid	September 2019
H. Timmer (1961)	Nederlands	Man	Economie	Chief Risk Officer	Maart 2014

expertise van de commissarissen en de leden van de Raad van Bestuur te bestendigen en te verdiepen. Naast deze speciale sessies, die veelal door commissarissen en leden van de Raad van Bestuur gezamenlijk worden gevolgd, wordt er ook bij reguliere vergaderingen aandacht besteed aan relevante ontwikkelingen op het gebied van o.a. de financiële sector, corporate governance, compliance, klantbelang centraal en risk en compliance aan de hand van presentaties van interne en/of externe specialisten en blijft er ruimte om in te gaan op actuele onderwerpen. Daarnaast houden de leden van de Raad van Bestuur op individuele basis hun educatie bij.

RAAD VAN COMMISSARISSEN

Verantwoordelijkheden en rol in de corporate governance

De Raad van Commissarissen is verantwoordelijk voor het toezicht op en de advisering over het gedrag en het algemene management van de onderneming door de Raad van Bestuur. De goedkeuring van de Raad van Commissarissen is vereist voor belangrijke bedrijf gerelateerde beslissingen, zoals de benoeming en het ontslag van leden van de Raad van Bestuur, overdracht van een aanzienlijk deel van de bedrijfsactiviteiten, het aangaan of beëindigen van een langdurig samenwerkingsverband, grote deelnemingen en investeringen, en de beëindiging van het dienstverband van een aanzienlijk aantal medewerkers, dan wel belangrijke wijzigingen in de arbeidsvoorwaarden van een aanzienlijk aantal medewerkers. Dit staat los van het feit dat fundamentele en grootschalige strategische veranderingen of investeringen in de Algemene Vergadering met 80% van de stemmen moeten worden goedgekeurd. De Raad van Commissarissen en de afzonderlijke leden hebben de verantwoordelijkheid om alle relevante informatie te verwerven die zij nodig hebben om hun taken uit te voeren. Zij laten weten aan de voorzitter van de Raad van Commissarissen wat zij daarvoor nodig hebben. Bronnen van informatie zijn veelal de Raad van Bestuur, de secretaris van de vennootschap en de externe accountant. De Raad van Commissarissen kan eventueel ook informatie inwinnen bij bedrijfsfunctionarissen en externe adviseurs, die kunnen worden gevraagd een vergadering van de Raad van Commissarissen bij te wonen of permanente educatie te verzorgen. De Raad van Commissarissen bestaat uit leden die zich, ook als zij door de aandeelhouders of de COR worden voorgedragen, bij de uitoefening van hun taken laten leiden door de belangen van de onderneming als geheel. Alle commissarissen nemen deel aan de vergaderingen zonder verwijzing naar of vooroverleg met de partijen die hen hebben voorgedragen. Alle leden van de Raad van Commissarissen hebben de eed of de belofte afgelegd.

Samenstelling en diversiteit

De samenstelling van de Raad van Commissarissen en voordrachten bij een vacature weerspiegelen de coöperatieve

aandeelhoudersstructuur en medezeggenschap via de centrale ondernemingsraad (COR) van Achmea. In samenspraak met de aandeelhouders is er in 2013 voor gekozen de Raad van Commissarissen terug te brengen van maximaal twaalf naar tien leden, waarbij ook de voordrachten van de grootaandeelhouders zijn teruggebracht. Vereniging Achmea mag kandidaten voordragen voor vier zetels in de Raad van Commissarissen. Daarnaast heeft Vereniging Achmea, als de indirecte houder van het A-aandeel, het recht om uit de leden van de Raad van Commissarissen de voorzitter te benoemen. Rabobank mag een kandidaat voor één zetel voordragen. Gothaer Allgemeine Versicherung, Gothaer Finanz Holding en Swiss Mobiliar mogen samen één kandidaat voordragen. Per 31 december 2019 zijn drie leden van de Raad van Commissarissen voorgedragen door de COR. Deze regeling valt binnen het wettelijk kader van het aanbevelingsrecht van de COR, waarbij de COR het recht heeft om drie leden voor te dragen, gebaseerd op een totaal van tien commissarissen.

In principe woont iedere commissaris ten minste één keer per jaar een vergadering van de COR bij. De Algemene Vergadering (her-)benoemt een commissaris op formele voordracht van de Raad van Commissarissen. Alle voorgestelde veranderingen in de samenstelling van de Raad van Commissarissen worden besproken met de COR.

De Raad van Commissarissen telde per 31 december 2019 negen leden. Bij de invulling van een vacature is het streven om een evenwichtige mix van vaardigheden in de Raad van Commissarissen te bewaren terwijl er tegelijkertijd voor wordt gezorgd dat de nieuw te benoemen commissaris ook over de conform de vastgestelde profielschets vereiste kennis en ervaring beschikt. Commissarissen worden geselecteerd en benoemd aan de hand van een profielschets van de vereiste professionele achtergrond, opleiding, (internationale) ervaring, vaardigheden, diversiteit en onafhankelijkheid. De huidige samenstelling van de Raad van Commissarissen is zodanig dat de commissarissen door de mix van aanwezige ervaring en deskundigheid op gepaste wijze aan hun verplichtingen kunnen voldoen. Per 31 december 2019 bestaat de Raad van Commissarissen uit zes mannen en drie vrouwen. Behalve diversiteit in kennis, expertise en leeftijd is er sprake van een goede man/vrouw-diversiteit. Achmea voldoet daarmee aan het wettelijke streefcijfer voor man/vrouw-diversiteit in de Raad van Commissarissen. Alle commissarissen voldoen ten aanzien van het door hen beklede aantal commissariaten aan de Wet bestuur en toezicht.

Voor de samenstelling van de Raad van Commissarissen per 31 december 2019 en de expertisetabel wordt verwezen naar het verslag van de Raad van Commissarissen.

Permanente educatie

Voor de wijze waarop het permanente educatie-programma wordt vormgegeven wordt verwezen naar de tekst hierover onder “Raad van Bestuur”. In aanvulling hierop volgen nieuwe commissarissen een speciaal voor hen ontwikkeld introductieprogramma. Voor een nadere toelichting op de in 2019 gevolgde educatie wordt verwezen naar het Verslag van de Raad van Commissarissen, zoals opgenomen in dit Jaarverslag.

Commissies van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen beschikt over drie gespecialiseerde commissies die de volledige Raad van Commissarissen adviseren: het Audit & Risk Committee, de Remuneratiecommissie en de Selectie & Benoemingscommissie. Alle commissarissen ontvangen de notulen van de vergaderingen van de afzonderlijke commissies en op verzoek ook de agenda en begeleidende documenten.

Financiële, controle-, risico- en compliance-onderwerpen worden primair door het Audit & Risk Committee besproken. Deze vergaderingen worden bijgewoond door de voorzitter van de Raad van Bestuur, de CFO, de CRO, de directeur Internal Audit en de externe accountant. De directeuren Financiën, Risk Management en Compliance worden uitgenodigd voor de voor hen relevante agendapunten. Ten minste tweemaal per jaar spreekt het Audit & Risk Committee met de externe accountant zonder de aanwezigheid van leden van de Raad van Bestuur en de directeur Internal Audit. Zie voor verdere informatie het Verslag van de Raad van Commissarissen.

De primaire taak van de Remuneratiecommissie is de Raad van Commissarissen te adviseren over het beloningsbeleid voor de hele Achmea Groep (inclusief de buitenlandse werkmaatschappijen). De Remuneratiecommissie is verantwoordelijk voor het formuleren van richtlijnen en het bewaken van de uitvoering en naleving van het beloningsbeleid voor de hele Achmea Groep. Daaronder valt ook advisering van de Raad van Commissarissen over het prestatie management (bijvoorbeeld het evenwicht bewaren tussen korte- en langetermijnbelangen en een focus op het klantbelang) van de leden van de Raad van Bestuur. De beloning wordt regelmatig, mede aan de hand van externe benchmarks, geëvalueerd en de commissie beoordeelt of de beloningsniveaus passend zijn voor de plichten en verantwoordelijkheden van de functie. De voorzitter van de Raad van Bestuur woont de vergaderingen van de Remuneratiecommissie bij behalve als zijn eigen beloning op de agenda staat, of in andere gevallen naar het oordeel van de commissievoorzitter.

De taak van de Selectie & Benoemingscommissie is om de samenstelling en het profiel van zowel de Raad van Commissarissen als de Raad van Bestuur te bewaken. De commissie zoekt naar en doet aanbevelingen over potentiële kandidaten, in sommige gevallen in overleg met de COR of de

betreffende aandeelhouder die het recht van voordracht heeft. De voorzitter van de Raad van Bestuur woont de vergaderingen van de Selectie & Benoemingscommissie bij behalve als zijn eigen functioneren op de agenda staat, of in andere gevallen naar het oordeel van de commissievoorzitter.

AANDELEN, AANDEELHOUDERS EN AANDEELHOUDERSVERGADERINGEN

Aandeelhouders

De aandeelhouders van Achmea zijn hoofdzakelijk niet-beursgenoteerde Europese organisaties met coöperatieve wortels. Klanten in Nederland worden direct vertegenwoordigd door de grootste aandeelhouder van Achmea (Vereniging Achmea) en indirect via Stichting Administratie-Kantoor Achmea (STAK Achmea). STAK Achmea is een aandeelhouder die op zijn beurt weer certificaten van aandelen heeft uitgegeven aan Vereniging Achmea. Het bestuur van STAK Achmea werd per 31 december 2019 gevormd door de voorzitter en de twee vice-voorzitters van Vereniging Achmea. Voor belangrijke besluiten door STAK Achmea is de goedkeuring vooraf nodig van het Bestuur van Vereniging Achmea en in voorkomende gevallen ook van de Ledenraad van Vereniging Achmea. Vereniging Achmea bezat eind 2019 in totaal 64,48% van de dividendrechten van Achmea en zowel direct als indirect 60,75% van de stemrechten bij de Algemene Vergadering.

Rabobank, de op een na grootste aandeelhouder van Achmea, is eveneens een coöperatieve organisatie. Rabobank bezat eind 2019 in totaal 30% van de dividendrechten van Achmea en 28,27% van de stemrechten bij de Algemene Vergadering.

Overige aandeelhouders, die samen 5,52% van de dividendrechten en 5,20% van de stemrechten in de Algemene Vergadering vertegenwoordigen, zijn BCP Pension Fund, Stichting Beheer Aandelen Achmea, Gothaer Allgemeine Versicherung, Gothaer Finanz Holding en Schweizerische Mobiliar Holding. Gothaer Allgemeine Versicherung, Gothaer Finanz Holding en Schweizerische Mobiliar Holding zijn lid van de Eurapco-alliantie van onafhankelijke Europese financiële dienstverleners (zie voor meer informatie www.eurapco.com).

5,78% van het totale uitstaande aandelenkapitaal van Achmea bestaat uit preferente aandelen die worden aangehouden door Achmea Tussenholding B.V. Alle aandelen in Achmea Tussenholding B.V. zijn in het bezit van Stichting Administratiekantoor Achmea Tussenholding, die op haar beurt weer certificaten van aandelen aan beleggers heeft uitgegeven. Die beleggers ontvangen derhalve het dividend dat door Achmea op de preferente aandelen wordt uitgekeerd. Zij hebben geen stemrecht in de Algemene Vergadering van Achmea: dat stemrecht ligt bij Achmea Tussenholding B.V.

AANDEELHOUDERS PER 31 DECEMBER 2019

	KAPITAALRECHTEN	STEMRECHTEN
Vereniging Achmea (direct en via STAK)	64.48%	60.75%
Rabobank	30%	28.27%
BCP Group	2.73%	2.57%
Gothaer Allgemeine Versicherung	0.53%	0.50%
Gothaer Finanz Holding	0.61%	0.57%
Schweizerische Mobiliar Holding	0.71%	0.67%
Stichting Beheer Aandelen Achmea	0.94%	0.89%
Achmea Tussenholding B.V.*		5.78%

* *Preferente aandelen*

Aandeelhoudersvergaderingen

Vanwege het wettelijk structuurregime dat van toepassing is op Achmea is de bevoegdheid van de Algemene Vergadering beperkt. Uit hoofde van de wet en overeenkomsten zijn bepaalde verantwoordelijkheden bij de Raad van Commissarissen belegd. Besluiten van de aandeelhouders zijn niettemin noodzakelijk voor belangrijke vennootschapsrechtelijke onderwerpen zoals een statutenwijziging, de vaststelling van de jaarrekening en besluiten over winstverdeling en dividend, besluiten over de uitgifte van aandelen of de toekenning van rechten om in te schrijven op aandelen (of om de Raad van Bestuur aan te wijzen om dergelijke uitgiften of toekenningen te regelen), verlaging van het aandelenkapitaal van Achmea, benoeming en ontslag van leden van de Raad van Commissarissen en besluiten om Achmea te ontbinden, te fuseren of te splitsen. Cruciale strategische besluiten die een fundamentele koerswijziging inhouden in de strategie van Achmea en ook grootschalige investeringen moeten in de Algemene Vergadering met 80% van de stemmen worden goedgekeurd. In de in april 2019 gehouden jaarlijkse Algemene Vergadering zijn naast de reguliere besluiten over het jaarverslag en de jaarrekening 2018, de dividenduitkering en de decharge van de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen, het terugtreden van mevrouw Van Lonkhuijzen als lid van de Raad van Commissarissen en de herbenoemingen van mevrouw Lückerrath, mevrouw Hofsté en de heer Wijmenga als lid van de Raad van Commissarissen aan de orde geweest. Door de Algemene Vergadering is in deze vergadering de heer Joosten benoemd tot commissaris. In de in mei 2019 gehouden jaarlijkse Algemene Vergadering is de voorgenomen benoeming van mevrouw Suur als lid van de Raad van Bestuur aan de orde geweest. In de in december 2019 gehouden jaarlijkse Algemene Vergadering is de heer Kloosterman benoemd tot commissaris en is de aanstelling van de externe accountant Ernst & Young over de financiële jaren 2021 tot en met 2025 aan de orde geweest.

Stemrecht

Aan het A-aandeel, dat indirect door Vereniging Achmea wordt gehouden, zijn specifieke rechten verbonden, waaronder het recht om een niet-bindende voordracht aan de Raad van Commissarissen te doen over de benoeming van leden van de Raad van Bestuur, de benoeming van de voorzitter van de Raad van Commissarissen, de goedkeuring van een besluit over het ontbinden, fuseren of splitsen van Achmea en de uitgifte en overdracht van aandelen Achmea. De houders van certificaten van aandelen die op het A-aandeel en op gewone aandelen Achmea zijn uitgegeven hebben het recht om de Algemene Vergadering bij te wonen, zij hebben echter geen stemrecht. Aandeelhouders en houders van certificaten van aandelen kunnen iemand schriftelijk machtigen om ze te vertegenwoordigen. Leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen hebben de bevoegdheid om de Algemene Vergadering bij te wonen. Zij hebben bij deze vergadering een adviserende en informerende rol.

Statutaire bepalingen dividendbeleid

De regeling rondom uitkering van dividend is vastgelegd in de statuten van Achmea. Dividend is verschuldigd en betaalbaar vier weken nadat de Algemene Vergadering dat dividend heeft vastgesteld (tenzij een andere datum wordt bepaald). De Raad van Bestuur kan de Algemene Vergadering voorstellen om het dividend geheel of gedeeltelijk anders dan in contanten uit te keren. De Algemene Vergadering kan besluiten het geheel of een deel van het nettoresultaat uit te keren. De Algemene Vergadering kan op voorstel van de Raad van Bestuur besluiten tot de uitkering van een interim-dividend. Het dividendbeleid van Achmea wordt nader toegelicht in het hoofdstuk Kapitaal- en Risicomanagement.

ETHIEKCOMMISSIE

De Achmea Ethiekcommissie adviseert de Raad van Bestuur en bedrijfsonderdelen over ethische dilemma's. Dat doet zij door ethische en maatschappelijke kwesties, maar ook praktijksituaties te beoordelen tegen de achtergrond van de waarden en normen van onze onderneming. Hiermee kan 'moresprudentie' worden ontwikkeld en kunnen specifiek voor Achmea ethische en morele richtlijnen worden geformuleerd. De heer Kaptein, hoogleraar Bedrijfsethiek aan de Erasmus Universiteit, is als extern lid bij de Ethiekcommissie betrokken. Iedereen binnen Achmea kan met een ethische vraag of dilemma terecht bij de Ethiekcommissie. De Ethiekcommissie wordt voorgezeten door een lid van de Raad van Bestuur en bestaat verder uit medewerkers van verschillende

bedrijfsonderdelen. Onderwerpen die in 2019 in de Ethiekcommissie, naast individuele casuïstiek, aan bod kwamen zijn onder meer:

- Beleid Diversiteit & Inclusie
- Achmea Rookvrij
- Stichting Achmea Rechtsbijstand en Avéro Achmea in Radar
- Bewustwordingscampagne Veilig Onderweg
- Alcoholbeleid bij evenementen
- Kinderen die niet naar de tandarts gaan: onze maatschappelijke rol
- Ontwikkeling Moreel Kompas

Biografieën van bestuurders en commissarissen

Raad van bestuur

WILLEM A.J. VAN DUIN (1960)

Voorzitter van de Raad van Bestuur

Willem van Duin is in 1987 bij Achmea in dienst gekomen. Hij heeft voordat hij in januari 2004 in de Raad van Bestuur werd benoemd diverse posities bekleed op het niveau van de Houdstermaatschappij, alsook bij de divisies Zorg, Schade, Intermediair en Direct. Hij werd op 1 oktober 2008 benoemd tot vicevoorzitter van de Raad van Bestuur en op 10 februari 2009 tot voorzitter.

Behalve zijn overkoepelende verantwoordelijkheid voor Achmea als geheel omvatten zijn kernverantwoordelijkheden onder andere Corporate Strategy & MVO, Communicatie, Internal Audit, Bestuursbureau, externe toezichthouders en de Centrale Ondernemingsraad.

Daarnaast is de heer Van Duin o.a. voorzitter van het Verbond van Verzekeraars en bestuurslid van het dagelijks bestuur van VNO-NCW. Internationaal is hij voorzitter van de International Federation of Health Plans (IFHP), lid van de Raad van Bestuur van European Alliance Partners Eurapco, lid van de Geneva Association en lid van de Raad van Toezicht van Stichting PharmAcces Group Foundation.

BIANCA E.M. TETTEROO (1969)

Vice-voorzitter van de Raad van Bestuur

Bianca Tetteroo is in juni 2015 toegetreden tot de Raad van Bestuur en sinds 1 januari 2020 vicevoorzitter. Mevrouw Tetteroo is sinds 1997 gekwalificeerd registeraccountant en rondde haar studie informatiemanagement af aan Universiteit Nijmegen. Daarnaast heeft ze verschillende executive opleidingsprogramma's gevolgd o.a. corporate governance en leiderschap (Insead). Zij is haar loopbaan in 1988 begonnen bij het huidige accountantskantoor Mazars. In 1996 deed zij haar intrede in de financiële sector bij het toenmalige Fortis, waar zij diverse functies vervulde binnen o.a. Asset Management en de Verzekeraar. In 2009 maakte zij de overstap naar Achmea, waar zij financieel directeur werd van de pensioenuitvoerder Syntrus Achmea. Sinds 2012 was mevrouw Tetteroo voorzitter van de divisie Pensioen & Leven.

Mevrouw Tetteroo is verantwoordelijk voor de bedrijfsonderdelen Zilveren Kruis, Achmea IT, Achmea Pensioenservices, Achmea Investment Management en Syntrus Achmea Real Estate & Finance. Ze is lid van de Raad van Commissarissen van Achmea Investment Management B.V., Achmea Bank N.V. en Syntrus Achmea Real Estate and Finance. Mevrouw Tetteroo zit daarnaast in de Raad van Toezicht van Netspar en de Kunsthal Rotterdam.

MICHEL A.N. LAMIE (1966)

Chief Financial Officer

Michel Lamie is per 1 januari 2017 toegetreden tot de Raad van Bestuur en per 1 april 2017 benoemd tot Chief Financial Officer. Naast Financiën zijn de kernverantwoordelijkheden van de heer Lamie Balansmanagement, Strategie (M&A en Programmabureau) en Achmea Reinsurance. De heer Lamie is voorzitter van de Raad van Commissarissen van Achmea Reinsurance Company N.V. en statutair bestuurder van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en Achmea Schadeverzekeringen N.V. Bij Interamerican Greece is hij Vice-chairman van de Board of Directors.

De heer Lamie is registeraccountant en studeerde Economie en Accountancy aan de VU Amsterdam. Na zijn studie is hij zijn loopbaan begonnen bij KPMG, waarna hij bij RSA Benelux als CFO heeft gewerkt. Vervolgens werkte de heer Lamie bij Achmea, als laatste als Group director Finance & Control. Vanaf 2005 maakte hij deel uit van het bestuur van De Goudse Verzekeringen, als vicevoorzitter en vanaf 2009 tot en met 2016 als bestuursvoorzitter. Daarnaast is de heer Lamie vele jaren bestuurder bij het Verbond van Verzekeraars en voorzitter van de Raad van Commissarissen van het intermediairbedrijf Van Lanschot Chabot geweest. Naast zijn functie bij Achmea is de heer Lamie lid van de Raad van Commissarissen van Koninklijke De Heus.

ROBERT OTTO (1967)

Robert Otto is in augustus 2015 toegetreden tot de Raad van Bestuur. De heer Otto studeerde Rechten aan de Universiteit Leiden. Na zijn studie begon de heer Otto in 1992 zijn loopbaan bij ING. In zijn laatste functie bij de bankverzekeraar was hij verantwoordelijk voor ING Verzekeringen en Postbank Verzekeringen. Na een periode van twee jaar als CEO van OHRA werd de heer Otto in 2010 algemeen directeur van de commerciële divisie van Delta Lloyd. Medio 2013 maakte hij de overstap naar Achmea, waar hij voorzitter werd van de divisie Schade & Inkomen.

De heer Otto is verantwoordelijk voor de bedrijfsonderdelen Pensioen- en Leven, Achmea Bank, Human Resources, InShared en Achmea's bedrijven in Australië, Canada, Griekenland, Turkije en Slowakije. De heer Otto is statutair bestuurder van de Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Ook is hij lid van de Raad van Commissarissen van Achmea Hagelunie N.V. en Achmea Reinsurance Company N.V. Naast zijn functie bij Achmea is de heer Otto o.a. bestuurslid bij Thuiswinkel.org, bestuurslid AMICE, bestuurslid ICMIF en voorzitter van de Raad van Commissarissen van InShared.

LIDWIEN SUUR (1974)

Lidwien Suur trad in september 2019 toe tot de Raad van Bestuur van Achmea. Mevrouw Suur studeerde International Business aan de Universiteit van Maastricht en begon haar loopbaan in 1998 bij ING/Nationale-Nederlanden. Daar was zij onder meer directeur Inkomensverzekeringen en programmadirecteur Strategie. Lidwien Suur bekleedde vanaf begin 2012 de functie van algemeen directeur van Unigarant en ANWB Verzekeren en maakte sinds 2014 deel uit de ANWB-directie. In 2016 werd zij CFO van de ANWB.

Mevrouw Suur is binnen de Raad van Bestuur verantwoordelijk voor de bedrijfsonderdelen Schade & Inkomen, Centraal Beheer, Interpolis, Marktstrategie & Innovatie en Achmea Corporate Relations. Zij is statutair bestuurder van Achmea Schadeverzekeringen N.V. en lid van het Sectorbestuur Schade van het Verbond van Verzekeraars. Zij is ook bestuurslid van het Waarborgfonds Motorverkeer en bestuurslid van het Nederlands Bureau der Motorrijtuigverzekeraars. Verder is Lidwien Suur lid van de Raad van Toezicht van Microkrediet voor Moeders, een stichting die microkredieten verstrekt aan de allerarmste vrouwen in Azië.

HENK TIMMER (1961)

Chief Risk Officer

Henk Timmer is in maart 2014 toegetreden tot de Raad van Bestuur. De heer Timmer studeerde Economie in Utrecht en volgde de post doctorale IT Audit in Tilburg. Hij heeft verschillende functies gehad in auditing, consultancy en ICT. Zijn loopbaan bij Achmea is hij in 1997 gestart in de functie van auditor en manager voor verschillende business units waaronder IT, Zorg, Schade en het Intermediair bedrijf. Per 2008 werd de heer Timmer benoemd als algemeen directeur Group Audit & Risk Services. In die rol heeft hij leiding gegeven aan de stafdiensten Audit, Risk en Integrity. In 2012 is de auditfunctie gescheiden en werd hij Directeur Internal Audit, met als scope de gehele Achmea Groep, zowel nationaal als internationaal.

De kernverantwoordelijkheden van de heer Timmer binnen de Raad van Bestuur zijn Risicomanagement, Compliance, Juridische Zaken, en Centrale Dienstverlening. De heer Timmer is lid van de Expertgroep Veiligheid van de Stichting Maatschappij en Veiligheid en participeert namens Achmea in het CRO Forum. Het CRO Forum is een groep van professionele risk managers vanuit de Europese verzekeringsindustrie die zich bezighoudt met het ontwikkelen en promoten van best practices in Risk Management.

Biografieën van bestuurders en commissarissen

Raad van bestuur

AAD W. VEENMAN (1947)

Aad Veenman is voorzitter van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. Vanaf september 2019 is hij ook voorzitter van de Raad van Commissarissen van Achmea Schadeverzekeringen N.V. en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Van 2002 tot 2009 was hij President Directeur van de NS. Daarvoor had hij een lange loopbaan bij het industriële concern Stork, waar hij vanaf 1990 lid was van de Raad van Bestuur en van 1998 tot en met 2002 voorzitter van de Raad van Bestuur. Van 1998 tot medio juni 2010 was hij tevens commissaris bij Rabobank Nederland.

Daarnaast is de heer Veenman ook Boegbeeld van de Topsector Logistiek, voorzitter van de Raad van Commissarissen bij One Logistics, lid van de Aufsichtsrat TenneT TSO GmbH, voorzitter SBM Offshore Stichting Continuïteit, voorzitter van Lucht en Ruimtevaart Nederland en voorzitter van de Adviesraad van Koninklijke NLR.

WIM H. DE WEIJER (1953)

Wim de Weijer is vicevoorzitter van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. Hij is tevens voorzitter van de Raad van Commissarissen van Achmea Zorgverzekeringen N.V. en haar dochtermaatschappijen en sinds september 2019 lid van de Raad van Commissarissen van Achmea Schadeverzekeringen N.V. en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Tot 1 april 2018 was hij vicevoorzitter van de Raad van Commissarissen van PGGM N.V.

Daarnaast is hij voorzitter van de Raad van Commissarissen van Wielco B.V. ((Medux, Medipoint, HartingBank) en lid van de Raad van Commissarissen van ADG en Het Gastenhuis B.V.

JAN VAN DEN BERG (1964)

Jan van den Berg is lid van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V., Achmea Zorgverzekeringen N.V. en haar dochtermaatschappijen en Achmea Schadeverzekeringen N.V. Vanaf september 2019 is hij tevens lid van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. De heer Van den Berg heeft meer dan 20 jaar bestuurlijke ervaring in de internationale verzekeringsmarkt. Hij was werkzaam bij Nationale Nederlanden, AXA en Prudential Financial waar hij tot 2017 Asia President was. Daarvoor werkte hij bij Coopers & Lybrand corporate finance.

De heer Van den Berg is lid van de Raad van Commissarissen van DHFL Pramerica Life Insurance en DHFL Pramerica Asset Management en MyTomorrows.

PETRI H.M. HOFSTÉ (1961)

Petri Hofsté is lid van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V., Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en Achmea Investment Management B.V. Vanaf september 2019 is zij tevens lid van de Raad van Commissarissen van Achmea Schadeverzekeringen N.V.

Mevrouw Hofsté is registeraccountant en is haar loopbaan gestart bij KPMG waar zij tot 2006 partner was in de Financial Services audit praktijk. Vervolgens was zij onder meer group controller en deputy CFO van ABN AMRO Group, divisie-directeur Toezicht banken van De Nederlandsche Bank (DNB) en CFRO van APG Groep N.V.

Mevrouw Hofsté is lid van de Raad van Commissarissen van Rabobank, Fugro N.V. en Pon Holdings N.V. en voorzitter van het bestuur van de Stichting Nyenrode en lid van het bestuur van de Vereniging Hendrick de Keyser.

ROELOF JOOSTEN (1958) (OVERLEDEN 2 MAART 2020)

Wij zijn diep geraakt door het plotselinge overlijden op 2 maart 2020 van onze commissaris Roelof Joosten. Hij was commissaris sinds 11 april 2019. Met zijn overlijden verliezen we een warme, bevlogen collega.

Roelof Joosten was sinds 11 april 2019 lid van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. Vanaf september 2019 was hij tevens lid van de Raad van Commissarissen van Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en Achmea Schadeverzekeringen N.V.

Van juni 2015 tot januari 2018 was Roelof Joosten chief executive officer (CEO) van FrieslandCampina. Hij werkte sinds 2004 bij de zuivelverwerker en trad in 2012 toe tot de executive board. De heer Joosten studeerde chemische technologie in Groningen.

Hij werkte bijna vijftien jaar in verschillende functies bij Unilever en stapte in 1998 over naar Quest, producent van geur- en smaakstoffen, dat kort tevoren door moederbedrijf Unilever was verkocht aan het Britse ICI. De heer Joosten was onder andere lid van de Raad van Commissarissen van Migros Genossenschafts Bund en van de Raad van Toezicht van Rotterdam School of Management.

A.M. LEX KLOOSTERMAN (1956)

Lex Kloosterman is sinds 16 december 2019 lid van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. Hij is ook lid van de Raad van Commissarissen van Achmea Schadeverzekeringen N.V. en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Na de voltooiing van zijn rechtenstudie aan de Universiteit van Leiden werkte hij achtereenvolgens in verschillende functies bij ABN AMRO, Fortis en van 2009 tot 2017 bij Rabobank.

De heer Kloosterman is bestuurder bij de Stichting Continuïteit Takeaway.com, penningmeester bij Stichting De Oude Kerk Amsterdam en Stichting Zorg en Bijstand.

MIJNTJE LÜCKERATH-ROVERS (1968)

Mijntje Lückerath-Rovers is lid van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. Vanaf september 2019 is zij tevens lid van de Raad van Commissarissen van Achmea Schadeverzekeringen N.V.

Mevrouw Lückerath-Rovers is Hoogleraar Corporate Governance aan Tilburg University. Zij is daarnaast commissaris bij NRC Media, lid van de Raad van Toezicht voor KNGF (Koninklijk Nederlands Geleidenhonden Fonds) en Diergaarde Blijdorp. Ze is lid van de Monitoring Commissie Code Pensioenfondsen. Voorheen was mevrouw Lückerath commissaris bij ASN Beleggingsinstellingen en groenfondsen. Zij is auteur van vele (populair-) wetenschappelijke publicaties en lid van de redactie van het Jaarboek Corporate Governance.

LINEKE A.C.W. SNELLER (1965)

Lineke Sneller is lid van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. en Achmea Zorgverzekeringen N.V. en haar dochtermaatschappijen. Vanaf september 2019 is zij tevens lid van de Raad van Commissarissen van Achmea Schadeverzekeringen N.V. en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.

Mevrouw Sneller is hoogleraar Accounting Information Systems aan Nyenrode Business Universiteit. Zij begon haar loopbaan in 1988 bij Ortec Consultants en heeft CIO-posities bekleed bij InterfaceFLOR, Tele2 en Vodafone. Mevrouw Sneller is lid van de Raad van Commissarissen van CCV Group B.V., ProRail B.V. en Infomedics Holding B.V., en niet-uitvoerend bestuurder bij Ortec International B.V.

ROEL TH. WIJMENGA (1957)

Roel Wijmenga is lid van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V., Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en Achmea Schadeverzekeringen N.V.

De heer Wijmenga was van februari 2009 tot mei 2014 CFO van ASR Verzekeringen. Daarvoor was hij o.a. lid van de Raad van Bestuur van Achmea, lid van de Hoofddirectie Interpolis en lid van de Raad van Bestuur van Fortis ASR Verzekeringen. De heer Wijmenga bekleedde daarvoor diverse business-functies in de verzekeringsbranche, bij AMEV en Fortis. De heer Wijmenga is op dit moment voorzitter van het Philips Pensioen Fonds en tot 1 april 2019 was hij lid van de Raad van Commissarissen van Bouwinvest.

De Friesland: Dokter Appke voor uw gezondheidsvragen

Gevallen? Moet ik met mijn kind naar de eerste hulp? Dokter Appke geeft deskundig antwoord op een gezondheidsvraag.

De gezondheidsvraag wordt via de 'Dokter Appke'-app naar ervaren medisch verpleegkundigen van het team van Medicinfo gestuurd. Een foto meesturen kan ook. Via de 'Dokter Appke'-app wordt een antwoord gekregen. Het team kan als dat nodig is eventueel een arts en medisch specialist raadplegen.

De Friesland

Jaarrekening

Geconsolideerde Jaarrekening	54
Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening	60
Enkelvoudige jaarrekening	180
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening	182

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Geconsolideerd overzicht van de financiële positie (voor bestemming van het resultaat)	54
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	55
Geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat	55
Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen	57
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	58
Toelichting op de Geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.	58
Algemeen	60
1. Algemene waarderingsgrondslagen	60
2. Kapitaal- en risicomanagement	67
3. Gesegmenteerde informatie	96
4. Gebeurtenissen na balansdatum	101
Toelichting significante onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening	102
5. Vastgoedbeleggingen	102
6. Beleggingen	103
7. Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	109
8. Financiële verplichtingen	120
9. Reële waarde hiërarchie	125
10. Netto verdiende premies	134
11. Beleggingsopbrengsten	136
12. Netto lasten uit verzekeringscontracten	138
Overige toelichtingen	138
13. Immateriële activa	139
14. Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	143
15. Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	143
16. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen	145
17. Vorderingen en overlopende activa	146
18. Liquide middelen	147
19. Eigen vermogen	148
20. Overige voorzieningen	151
21. Overige opbrengsten	156
22. Rente- en vergelijkbare lasten	156
23. Bedrijfskosten	157
24. Overige lasten	158
25. Vennootschapsbelasting	159
26. Netto overig totaalresultaat	161
27. Resultaat per aandeel	161
28. Hedge accounting	162
29. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	163
30. Kredietkwaliteit financiële activa en toelichting uitstel IFRS 9	165
31. Overdracht van financiële activa en zekerheden	170
32. Belangen in dochtermaatschappijen	172
33. Transacties met verbonden partijen	173

JAARREKENING

Geconsolideerde Jaarrekening van Achmea B.V.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE (VOOR BESTEMMING VAN HET RESULTAAT)

		(€ MILJOEN)	
	TOELICHTING	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Activa			
Immateriële activa	13	738	739
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	14	64	50
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	15	554	403
Vastgoedbeleggingen	5	1.104	1.103
Beleggingen	6	78.758	70.948
Latente belastingvorderingen	16	416	553
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	7	636	671
Vorderingen en overlopende activa	17	6.255	5.883
Liquide middelen	18	963	1.466
Totaal activa		89.488	81.816
Eigen vermogen			
Eigen vermogen toekomstend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		10.183	9.697
Minderheidsaandeelhouders		8	8
Totaal eigen vermogen	19	10.191	9.705
Verplichtingen			
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	7	57.770	55.065
Overige voorzieningen	20	1.106	1.089
Financiële verplichtingen	8	18.475	15.197
Derivaten	6	1.918	731
Latente belastingverplichtingen	16	28	10
Verschuldigde vennootschapsbelasting			19
Totaal verplichtingen		79.297	72.111
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		89.488	81.816

Geconsolideerde Jaarrekening van Achmea B.V.

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

		(€ MILJOEN)	
	TOELICHTING	2019	2018
Bruto geschreven premies	10	19.949	19.918
Herverzekingspremies		-334	-294
Mutatie in de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (na aftrek herverzekering)		-91	61
Netto verdiende premies		19.524	19.685
Opbrengsten uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures		3	7
Beleggingsopbrengsten	11	4.742	1.066
Overige opbrengsten	21	384	578
Totale baten		24.653	21.336
Netto lasten uit verzekeringscontracten	12	21.430	17.995
Reële waardemutaties en uitkeringen uit hoofde van beleggingscontracten		34	23
Rente- en vergelijkbare lasten	22	252	288
Bedrijfskosten	23	2.292	2.358
Overige lasten	24	98	106
Totale lasten		24.106	20.770
Resultaat voor belasting		547	566
Vennootschapsbelasting naar het resultaat		109	107
Vennootschapsbelasting effect tariefswijziging		-43	144
Totaal vennootschapsbelasting	25	66	251
Nettoresultaat		481	315
Nettoresultaat toekomend aan:			
Houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		480	314
Minderheidsaandeelhouders		1	1
Resultaat per aandeel (in euro's per aandeel)	27	1,01	0,63

Geconsolideerde Jaarrekening van Achmea B.V.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN HET TOTAALRESULTAAT

		(€ MILJOEN)	
	TOELICHTING	2019	2018
Posten die niet worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening ¹			
Herwaarderingen van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenverplichtingen ²		-18	12
Ongerealiseerde winsten en verliezen op terreinen en gebouwen voor eigen gebruik ³		8	9
		-10	21
Posten die kunnen worden gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening ¹			
Valutaverschillen bij omrekening van vreemde valuta (inclusief realisaties) bij dochtermaatschappijen, Geassocieerde deelnemingen, goodwill en joint ventures ⁴		-13	-53
Aandeel in overig totaalresultaat van Geassocieerde deelnemingen en joint ventures ³		-1	
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop' ³		1.536	-79
Onttrekking uit en toevoeging aan voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van ongerealiseerde beleggingsopbrengsten ³		-1.033	-84
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop ³		-337	-128
Reclassificatie naar de Winst- en verliesrekening als Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van gerealiseerde beleggingsopbrengsten ³		157	9
Bijzondere waardevermindering financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop ³		14	48
		323	-287
Netto overig totaalresultaat	26	313	-266
Nettoresultaat		481	315
Totaalresultaat		794	49
Totaalresultaat toekomend aan:			
Houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap		793	48
Minderheidsaandeelhouders		1	1

1. Binnen dit overzicht is de netto positie (inclusief belastingen) weergegeven

2. Verantwoord als onderdeel van de Overige reserves

3. Verantwoord als onderdeel van de Herwaarderingsreserve

4. Verantwoord als onderdeel van Reserve valutakoersverschillen

Geconsolideerde Jaarrekening van Achmea B.V.

(€ MILJOEN)

	AANDELEN KAPITAAL / AGIO	EIGEN AANDELEN	WETTE- LIJKE RESERVE	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	RESERVE KOERS- VER- SCHILLEN	HEDGING RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESUL- TAAT OVER HET BOEKJAAR	OVERIGE EIGEN VER- MOGENS INSTRU- MENTEN	SUB TOTAAL EIGEN VER- MOGEN ¹	MINDER- HEIDS- AANDEEL- HOUDERS	TOTAAL EIGEN VER- MOGEN
Balans 1 januari 2018	11.357	-235	696	934	-363	-7	-4.006	215	1.350	9.941	8	9.949
Netto overig totaalresultaat				-225	-53		12			-266		-266
Nettoresultaat								314		314	1	315
Totaalresultaat				-225	-53		12	314		48	1	49
Bestemming van reserves			-662	37			840	-215				
Dividend- en couponbetalingen							-192			-192	-1	-193
Uitgifte, verkoop en inkoop van vermogensinstrumenten		-100								-100		-100
Balans 31 december 2018	11.357	-335	34	746	-416	-7	-3.346	314	1.350	9.697	8	9.705
Netto overig totaalresultaat				344	-13		-18			313		313
Nettoresultaat								480		480	1	481
Totaalresultaat				344	-13		-18	480		793	1	794
Bestemming van reserves			19	30			265	-314				
Dividend- en couponbetalingen							-203			-203	-1	-204
Uitgifte, terugkoop en verkoop van vermogensinstrumenten									-100	-100		-100
Overige mutaties							-4			-4		-4
Balans 31 december 2019	11.357	-335	53	1.120	-429	-7	-3.306	480	1.250	10.183	8	10.191

^{1.} Het Subtotaal eigen vermogen betreft het Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap.

In het aandelenkapitaal/agio is €10.923 miljoen agioreserve opgenomen (31 december 2018: €10.923 miljoen). Voor meer informatie hierover zie Toelichting 19.

In september 2019 heeft Achmea B.V. de uitgifte van €500 miljoen aan Perpetual Capital Securities afgerond. Daarnaast heeft in november 2019 een aflossing van de Restricted Tier 1 Notes van €600 miljoen plaatsgevonden. Deze transacties zijn in bovenstaand overzicht opgenomen onder Overige eigen vermogensinstrumenten. Voor meer informatie hierover zie Toelichting 19.

In 2019 is €68 miljoen (2018: €51 miljoen) aan couponbetalingen op Overige eigen vermogensinstrumenten uitgekeerd. Dit bedrag is opgenomen onder Dividend en couponbetalingen waarbij met ingang van 2019 het belastingeffect (€17 miljoen) in de geconsolideerde winst- en verliesrekening wordt verantwoord. Met betrekking tot het resultaat over 2018 is in 2019 €118 miljoen uitgekeerd aan de houders van gewone aandelen (2018: €124 miljoen). In 2019 is een bedrag van €20 miljoen (2018: €20 miljoen) aan dividend uitgekeerd op preferente aandelen. Achmea B.V. heeft hiervan €3 miljoen (2018: €3 miljoen) als dividend terugontvangen uit hoofde van de certificaten die zij houdt in Stichting Administratiekantoor Achmea Tussenholding.

Geconsolideerde Jaarrekening van Achmea B.V.

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

	TOELICHTING	2019	2018
(€ MILJOEN)			
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Resultaat voor belasting		547	566
<i>Aanpassingen voor items zonder kasstromen en herrubriceringen:</i>			
Ongerealiseerde waardeveranderingen op Beleggingen, inclusief resultaten vreemde valuta en mutatie voorziening voor oninbaarheid		-3.322	459
Afschrijving en bijzondere waardevermindering van Immateriële activa, Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen (inclusief resultaten vreemde valuta)		88	82
Afschrijving van Overlopende acquisitiekosten opgenomen onder Vorderingen en overlopende activa (inclusief resultaten vreemde valuta)		31	22
Opbrengsten uit Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		-4	-7
(Opgelopen) Rentelasten		20	24
Overige mutaties en herrubriceringen		32	44
		-2.608	1.190
<i>Mutaties in operationele activa en verplichtingen:</i>			
Mutaties in Vorderingen en overlopende activa (exclusief overlopende acquisitiekosten) en Overige schulden opgenomen onder Financiële verplichtingen		499	716
Mutaties in Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten na aftrek aandeel herverzekeraars		1.377	-2.435
Mutaties in Overige voorzieningen		-1	57
Mutaties in Financiële verplichtingen (exclusief holdingactiviteiten)		1.676	-1.658
Mutaties in activa en verplichtingen geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop'			-99
		3.551	-3.419
<i>Operationele kasstromen niet begrepen in het resultaat voor belasting:</i>			
Aankopen van Vastgoedbeleggingen		-15	-17
Aankopen van Beleggingen		-32.571	-27.716
Desinvesteringen van Vastgoedbeleggingen		69	133
Desinvesteringen van Beleggingen		31.349	28.392
Geactiveerde Overlopende acquisitiekosten opgenomen onder Vorderingen en overlopende activa		-25	-13
Ontvangen/betaalde vennootschapsbelasting		-7	
Overige mutaties		-11	98
		-1.211	877
Totaal Kasstroom uit operationele activiteiten		-268	-1.352

Geconsolideerde Jaarrekening van Achmea B.V.

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT (VERVOLG)

(€ MILJOEN)

	TOELICHTING	2019	2018
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Aankopen van Dochtermaatschappijen, Geassocieerde deelnemingen en joint ventures en andere investeringen (na aftrek van liquide middelen)		-14	-10
Aankopen van Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen		-71	-48
Investeringen in Immateriële activa		-34	-26
Verkopen van Dochtermaatschappijen, Geassocieerde deelnemingen, joint ventures en andere investeringen (na aftrek van liquide middelen)			333
Verkopen van Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen		14	9
Desinvesteringen in Immateriële activa		5	
Ontvangen dividend van Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		1	38
		-99	296
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Aflossing van eigen vermogensinstrumenten		-600	
Uitgifte van eigen vermogensinstrumenten		500	
Uitgifte van achtergestelde leningen		250	
Inkoop van eigen aandelen			-100
Dividenden en couponbetalingen		-203	-209
Betaalde rente		-51	-53
Leasecontracten		-32	
		-136	-362
Netto kasstroom		-503	-1.418
Netto liquide middelen per 1 januari		1.466	2.884
Netto liquide middelen per 31 december	18	963	1.466
Liquide middelen omvatten de volgende posten:			
Kas- en banksaldi		959	1.448
Direct opvraagbare deposito's		4	18
Liquide middelen per 31 december	18	963	1.466

In de kasstromen uit operationele activiteiten over 2019 zijn ontvangen rente van €1.461 miljoen (2018: €1.487 miljoen), ontvangen dividenden van €83 miljoen (2018: €92 miljoen) en betaalde rente van €175 miljoen (2018: €216 miljoen) inbegrepen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

ALGEMEEN

ALGEMENE INFORMATIE

Achmea B.V. is een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid naar Nederlands recht en statutair gevestigd in Zeist. Het hoofdkantoor is gevestigd aan de Handelsweg 2 in Zeist. De Achmea Groep (hierna te noemen: Achmea) bestaat uit Achmea B.V. en de entiteiten waarover zij overheersende zeggenschap ("control") uitoefent. Achmea is als financiële dienstverlener actief als verzekeraar op het gebied van schade-, zorg-, inkomens- en levensverzekeringen. Daarnaast heeft Achmea bancaire activiteiten, activiteiten op het gebied van vermogens- en pensioenbeheer en overige activiteiten.

1. ALGEMENE WAARDERINGSGRONDSLAGEN

A. GOEDKEURING JAARREKENING

De geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. voor het jaar eindigend op 31 december 2019 is goedgekeurd voor publicatie in overeenstemming met het besluit van de Raad van Bestuur op 10 maart 2020. Op dezelfde datum adviseerde de Raad van Commissarissen de Algemene Vergadering om de jaarrekening vast te stellen. De Raad van Bestuur kan besluiten om de jaarrekening te wijzigen zolang deze nog niet is vastgesteld door de Algemene Vergadering. De Algemene Vergadering kan besluiten om de jaarrekening niet vast te stellen, maar mag deze niet wijzigen.

B. BASIS VOOR DE PRESENTATIE

De geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. is opgesteld in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals van kracht per 31 december 2019 en aangenomen door de Europese Unie (hierna te noemen: EU en EU-IFRS). De geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. voldoet aan de wettelijke bepalingen zoals opgenomen in artikel 2:362 lid 9 BW. Alle bedragen in de geconsolideerde jaarrekening zijn in miljoenen euro's, tenzij anderszins vermeld. De activa en passiva in de balans zijn ingedeeld naar liquiditeit. Indien in deze geconsolideerde jaarrekening de definitie balans is genoemd, wordt hiermee het overzicht van de financiële positie bedoeld.

In de primaire geconsolideerde overzichten zijn posten van een vergelijkbare aard samengevoegd. In de toelichting worden deze verder uitgelicht indien deze van relatieve betekenis zijn voor Achmea. Relatieve betekenis is hierbij beoordeeld op basis van zowel kwantitatieve als kwalitatieve criteria. De kwantitatieve criteria zijn gericht op de totalen voor de betreffende categorie in de primaire overzichten en de relatieve betekenis van de post hierin. Indien de post kwantitatief van betekenis is wordt deze verder toegelicht (conform de vereiste IFRS toelichtingen). Indien de post kwantitatief van niet relatieve betekenis is, heeft Achmea op basis van kwalitatieve criteria, waaronder specifiek belang voor een gebruiker van de jaarrekening, vastgesteld of toelichtingen noodzakelijk zijn. Indien een post kwalitatief van betekenis is, wordt deze verder toegelicht conform de vereiste IFRS toelichtingen. Indien een post zowel kwalitatief als kwantitatief geen relatieve betekenis heeft, is de toelichting in overeenstemming met de uitgangspunten ten aanzien van het Disclosure Initiative van de IASB en gerelateerde materialiteit uitgangspunten, zoveel mogelijk beperkt.

Daarnaast heeft Achmea de toelichtingen gesplitst in het hoofdstuk 'significante onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening' en 'Overige toelichtingen'. De toelichtingen die betrekking hebben op de kernactiviteiten van Achmea zijn opgenomen in 'significante onderdelen Balans en Winst- en verliesrekening' en de resterende toelichtingen die wel voldoen aan de criteria voor kwantitatieve en kwalitatieve relatieve betekenis in het hoofdstuk 'Overige toelichtingen'.

C. EERSTE TOEPASSING VAN WAARDERINGSGRONDSLAGEN

In 2019 zijn de volgende nieuwe standaarden, wijzigingen of interpretaties door de International Accounting Standard Board (IASB) van kracht geworden:

IFRS 16 Leases

Achmea heeft met ingang van 1 januari 2019 voor de operationele leaseovereenkomsten, met uitzondering van operationele leasecontracten met een looptijd van korter dan één jaar en zogenaamde low-value leases, een verplichting uit hoofde van toekomstige leasebetalingen en een gebruiksrecht op de balans opgenomen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Het gebruiksrecht is gewaardeerd tegen kostprijs. Deze kostprijs is bij eerste opname gelijk aan de initiële omvang van de leaseverplichting vermeerderd met leasebetalingen voorafgaand aan de aanvangsperiode van de lease en verminderd met ontvangen huurkortingen. Deze kostprijs wordt vermeerderd met initiële directe kosten. Daarnaast wordt bij het bepalen van de kostprijs rekening gehouden met eventuele kosten voor ontmanteling of het verwijderen of in originele staat terugbrengen van de onderliggende activa. De gebruiksrechten worden vervolgens over de periode van aanvang van het leasecontract tot en met het einde van de economische levensduur of indien korter het einde van het leasecontact lineair afgeschreven. Daarnaast worden de gebruiksrechten periodiek verminderd met bijzondere waardeverminderingen en herwaarderingen van de leaseverplichtingen indien van toepassing.

De leaseverplichtingen worden gewaardeerd op basis van de contante waarde van de leasebetalingen die bij aanvang van het leasecontract nog niet zijn voldaan. De disconteringsvoet is of het impliciet interest percentage in de lease of indien deze niet betrouwbaar kan worden bepaald de 'incremental borrowing rate'. De 'incremental borrowing rate' is gebaseerd op een risicovrije curve en indien van toepassing vermeerderd met een opslag voor kredietwaardigheid en lease specifieke aspecten. Indien er binnen één leasecontract sprake is van zowel lease als non-lease (bijvoorbeeld servicekosten) componenten dan verantwoordt Achmea de non-lease componenten afzonderlijk.

Achmea heeft IFRS 16 retrospectief toegepast zonder aanpassing van de vergelijkende cijfers. Het effect van de retrospectieve toepassing is verwerkt in de openingsbalans per 1 januari 2019. Op 1 januari 2019 is er geen impact op het Totaal eigen vermogen. In onderstaande tabel is de transitie van IFRS 16 toegelicht:

TRANSITIETABEL NAAR IFRS 16 PER 1 JANUARI 2019

(€ MILJOEN)

	IAS 17 31 DECEMBER 2018	IFRS 16 IMPACT	IFRS 16 1 JANUARI 2019
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen		151	151
Totaal activa		151	151
Overige voorzieningen	43	-43	
Leningen en opgenomen gelden		194	194
Totaal verplichtingen	43	151	194

De toename van de Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen voor een bedrag van €151 miljoen betreft de kostprijs van het gebruiksrecht. Voor de beoordeling of er op 1 januari 2019 sprake is van een bijzondere waardevermindering maakt Achmea gebruik van de optie (IFRS 16 C10 sub b) om hiervoor de leegstandsvoorziening per 31 december 2018 te hanteren. De leegstandsvoorziening is dan ook in mindering gebracht op het gebruiksrecht en heeft daarnaast tot gevolg dat de Overige voorzieningen met een bedrag van €43 miljoen zijn afgenomen. Lening en opgenomen gelden zijn met €194 miljoen toegenomen door de eerste opname van de leaseverplichtingen.

In de tabel hieronder is de aansluiting tussen de Leaseverplichting op 1 januari 2019 en de niet uit de balans blijvende leaseverplichtingen per 31 december 2018 opgenomen. Voor de verdiscontering van de Leaseverplichting op 1 januari 2019 is een gewogen gemiddelde interest percentage van 1,55% gehanteerd.

(€ MILJOEN)

	1 JANUARI 2019
Operationele leaseverplichtingen 31 december 2018	186
Toepassing vrijstellingen IFRS 16	-1
- Leasecontracten met een lage waarde (low-value leases)	0
- Leasecontracten met een looptijd van één jaar of korter	-1
Waarde ingeschatte uitoefening opties tot verlenging of beëindiging	0
Variabele leasebetalingen gebaseerd op een index of koers	9
Restwaarde garanties	0
Overig	13
Leaseverplichting 1 januari 2019 (exclusief discontering)	207
Effect discontering	-13
Leaseverplichting 1 januari 2019 (inclusief discontering)	194

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Voor meer informatie wordt verwezen naar Toelichting 8 Financiële verplichtingen, Toelichting 15 Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen, Toelichting 22 Rente- en vergelijkbare lasten en Toelichting 23 Bedrijfskosten.

Overige aanpassingen

Behalve de hiervoor genoemde (wijzigingen in) standaarden zijn er in 2019 de volgende aanpassingen van standaarden van kracht geworden. Deze hebben geen significante impact op het Totaal eigen vermogen per 31 december 2019, Nettoresultaat 2019 en vergelijkende cijfers van Achmea omdat deze niet van toepassing zijn op Achmea en/of een beperkte wijziging tot gevolg hebben:

- Amendments to IFRS 9: Prepayment features with negative compensation (verduidelijking van de vereisten voor de waardering van prepayment features in specifieke financiële activa. Achmea zal deze amendement toepassen bij integrale toepassing van IFRS 9. Achmea stelt toepassing van deze standaard uit zoals toegelicht in Toelichting 30 Kredietkwaliteit financiële activa en toelichting uitstel IFRS 9.
- Amendments to IAS 19: Plan amendment, curtailment or settlement (verduidelijking van de vereisten inzake de verwerking van aanpassingen in toegezegde bijdrage pensioenregelingen).
- Amendments to IAS 28: Long-term interests in associates and joint ventures (verduidelijking inzake de waardering van bepaalde lange termijn belangen in deelnemingen en joint ventures).
- Annual improvements to IFRSs 2015-2017 cycle (jaarlijkse verbeteringen bestaande uit een aantal niet-urgente wijzigingen). Onderdeel hiervan betreft de aanpassing van IAS 12.57a. Als gevolg van deze aanpassing worden met ingang van 1 januari 2019 de belastingeffecten op coupon-betalingen met betrekking tot Overige eigen vermogensinstrumenten in de Geconsolideerde Winst- en verliesrekening verantwoord in plaats van rechtstreeks in het Totaal eigen vermogen.
- IFRIC Interpretation 23 Uncertainty over income tax treatments (verduidelijking omtrent de verwerking van onzekerheden in de belastingpositie).

D. WIJZIGINGEN IN STANDAARDEN EN AANPASSINGEN MET EEN TOEKOMSTIGE TOEPASSINGSDATUM

De volgende standaarden en interpretaties met een toekomstige toepassingsdatum zijn gepubliceerd in 2019 of in eerdere jaren en zijn niet door Achmea toegepast bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening 2019. Deze betreffen:

IFRS 9 Financial Instruments

IFRS 9 kent een gewijzigd model voor de classificatie van financiële activa. Dit model wordt ingegeven door de kasstroomeigenschappen van een actief en het bedrijfsmodel waarbinnen een actief wordt gehouden. Ten aanzien van financiële verplichtingen zijn de wijzigingen als gevolg van IFRS 9 beperkt en wordt voor het merendeel van de financiële instrumenten de huidige geamortiseerde kostprijs waardering behouden. Als onderdeel van IFRS 9 heeft de IASB voor het bepalen van bijzondere waardeverminderingen een model voor verwachte kredietverliezen geïntroduceerd. Bij dit model moet bij eerste opname van een financieel instrument al rekening worden gehouden met verwachte kredietverliezen. In het geval van een significante verslechtering van de kredietkwaliteit van het financieel instrument zal er rekening gehouden moeten worden met verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd. Tenslotte introduceert IFRS 9 een model voor hedge accounting dat de boekhoudkundige verwerking in lijn brengt met risicobeheeractiviteiten.

De standaard treedt in werking voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2018, waarbij een eerdere toepassing is toegestaan. Achmea stelt toepassing van deze standaard uit. De vereiste toelichtingen in het kader van dit uitstel zijn opgenomen in Toelichting 30 Kredietkwaliteit financiële activa en toelichting uitstel IFRS 9.

Achmea beoordeelt momenteel het effect van deze standaard, waarbij rekening wordt gehouden met de interactie met de huidige standaard voor verzekeringscontracten (en de voorgestelde wijzigingen daarin) en ook de toekomstige standaard voor de verslaglegging van verzekeringscontracten.

IFRS 17 Insurance contracts

IFRS 17 geeft uniforme grondslagen voor de opname, waardering, presentatie en toelichting van verzekeringscontracten. Het doel van de standaard is ervoor te zorgen dat de jaarrekening van een verzekeraar het effect van contracten binnen het toepassingsgebied van IFRS 17 op de financiële positie, prestaties en kasstromen getrouw wordt weergegeven en dat de vergelijkbaarheid met andere entiteiten wordt vergroot. De standaard treedt in werking voor boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2021, waarbij een eerdere toepassing is toegestaan. In 2018 heeft de IASB de voorlopige beslissing genomen de vereiste implementatiedatum uit te stellen tot 1 januari 2022. Deze standaard is in mei 2017 gepubliceerd door de IASB. Per 31 december 2019 is deze standaard nog niet goedgekeurd door de EU.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Na publicatie van de standaard is een implementatietraject gestart, waarbij rekening wordt gehouden met de interactie met de toekomstige standaard voor financiële instrumenten (IFRS 9). Op dit moment zijn er nog geen keuzes gemaakt met betrekking tot de opties die IFRS 17 biedt en is het te vroeg om de impact van IFRS 17 op het vermogen en resultaat te kwantificeren. Het is echter de verwachting dat de impact van de eerste toepassing van deze standaard een significante impact heeft op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea.

Overige aanpassingen met een toekomstige ingangsdatum

Behalve bovengenoemde (wijzigingen in) standaarden met een toekomstige toepassingsdatum, zijn er in 2019 of in eerdere jaren (wijzigingen in) standaarden gepubliceerd die niet door Achmea toegepast zijn bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening 2019. Omdat deze wijzigingen in de standaarden geen impact hebben op het Totaal eigen vermogen, het Nettoresultaat of geen of beperkte impact hebben op de presentatie en toelichting van Achmea worden deze niet verder toegelicht.

Het betreft de volgende wijzigingen die nog moeten worden goedgekeurd door de EU:

- IFRS 3 Business Combinations: Definition of a Business (amendments, ingangsdatum 1 januari 2020).
- Amendments to IFRS 9, IAS 39 and IFRS 7: Interest Rate Benchmark Reform (amendments, ingangsdatum 1 januari 2020)

E. AANPASSINGEN MET BETREKKING TOT WAARDERINGSGRONDSLAGEN, CORRECTIES OVER EERDERE PERIODES EN WIJZIGINGEN IN PRESENTATIE

Er zijn geen materiële aanpassingen met betrekking tot waarderingsgrondslagen, correcties over eerdere periodes en wijzigingen in presentatie.

F. SCHATTINGSWIJZIGINGEN

Bij het opstellen van de geconsolideerde jaarrekening 2019 zijn de belangrijkste aannames van het management bij het toepassen van de waarderingsgrondslagen van Achmea en de belangrijkste bronnen voor onzekerheid dezelfde als die werden toegepast op de geconsolideerde jaarrekening 2018.

G. CONSOLIDATIE

Basis voor de consolidatie

Alle dochtermaatschappijen, geassocieerde deelnemingen en joint ventures van Achmea zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. op basis van de hierna genoemde uitgangspunten.

Dochtermaatschappijen

Dochtermaatschappijen zijn entiteiten waarover Achmea control heeft. Achmea heeft control over een entiteit wanneer Achmea onderhevig is aan of recht heeft op variabele opbrengsten op grond van haar betrokkenheid bij de entiteit en deze opbrengsten kan beïnvloeden door de control die zij over de entiteit heeft. De beoordeling van control is gebaseerd op de economische realiteit van de relatie tussen Achmea en de entiteit en houdt rekening met bestaande en potentiële praktisch uitoefenbare stemrechten ('substantive rights'). Hierbij moet Achmea de praktische mogelijkheid hebben om haar recht uit te oefenen. Belangen van derden in deze entiteiten worden gepresenteerd als Minderheidsbelang onder het Totaal eigen vermogen.

De uitkomst van de beoordeling of er sprake is van (power to) control hangt af van het doel en de inrichting van de entiteit, wat de relevante activiteiten zijn (die bepalend zijn voor het resultaat van de entiteit), hoe beslissingen worden genomen en of Achmea in staat is de relevante activiteiten direct te sturen. Voor het uitvoeren van deze beoordeling definieert Achmea de meest relevante activiteit als de mogelijkheid om het strategische beleid van de entiteit te bepalen. De uitkomst van de analyse is ook afhankelijk van de vraag of Achmea is blootgesteld aan variabele opbrengsten op grond van haar betrokkenheid bij de entiteit en of Achmea haar macht over de entiteit kan gebruiken om invloed uit te oefenen op de opbrengsten. Als een entiteit activiteiten uitvoert ten behoeve van het algemeen belang en niet alleen ten behoeve van Achmea en/of haar klanten (bijvoorbeeld stichtingen in de zorgsector), wordt verondersteld dat Achmea geen macht over de entiteit kan gebruiken om invloed uit te oefenen op de opbrengsten. Andere aannames kunnen leiden tot een verschillende uitkomst van de beoordeling van control.

Door Achmea beheerde beleggingsfondsen, waarin Achmea een belang heeft, worden geconsolideerd in de geconsolideerde jaarrekening als Achmea control heeft. Bij de beoordeling of er sprake is van control wordt rekening gehouden met alle belangen die Achmea heeft in het beleggingsfonds, ongeacht of het financiële risico met betrekking tot de beleggingen wordt gedragen door

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Achmea of de polishouders. Uitzondering hierop is wanneer het fonds voldoet aan de definitie van een 'silo' (dat wil zeggen, er is sprake van afgescheiden activa, verplichtingen en/of vermogen binnen de desbetreffende entiteit) of wanneer, onder strikte voorwaarden en omstandigheden, er een direct verband kan worden verondersteld tussen de polishouder en het fonds. Bij consolidatie van een beleggingsfonds wordt een verplichting opgenomen voor zover Achmea wettelijk verplicht is om participaties van derden terug te kopen. De verplichting is in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder Financiële Verplichtingen. Waar dit niet het geval is, zijn de overige participaties van derden opgenomen als Minderheidsbelangen. De activa die zijn toegewezen aan participaties van derden zijn opgenomen als Beleggingen – *Beleggingen eigen rekening*. Participaties die door Achmea worden gehouden namens polishouders zijn in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen als Beleggingen - *Beleggingen voor rekening en risico van polishouders*.

Joint ventures

Entiteiten waarover Achmea en andere entiteiten gezamenlijk control hebben op basis van contractuele afspraken worden beschouwd als joint ventures. Achmea verantwoordt joint ventures op basis van de equity-methode.

Geassocieerde deelnemingen

Entiteiten waarover Achmea invloed van betekenis uitoefent worden verantwoord op basis van de equity-methode. In de regel wordt uitgegaan van invloed van betekenis wanneer de deelneming in het gewone aandelenkapitaal of stemrechten (met inbegrip van potentiële stemrechten) tussen de 20% en 50% is.

Intercompany transacties

Transacties binnen de groep zijn in de geconsolideerde jaarrekening geëlimineerd. Winsten en verliezen op grond van transacties met geassocieerde deelnemingen en joint ventures zijn geëlimineerd naar rato van de omvang van Achmea's belang in de geassocieerde deelneming of joint venture.

Bedrijfscombinaties van entiteiten onder gemeenschappelijke leiding

Voor de verslaglegging van bedrijfscombinaties van entiteiten of business onder gemeenschappelijke leiding hanteert Achmea de 'pooling of interest'-methode in geval van een (juridische) fusie en 'carry over' methode (overdracht gebaseerd op de boekwaarde) in geval van een overname. Dergelijke transacties hebben geen effect op het Nettoresultaat en het Totaal eigen vermogen van Achmea.

H. VERSLAGGEVINGSRAAMWERK

In deze paragraaf zijn de algemene waarderingsgrondslagen opgenomen. Alle activa en verplichtingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde, tenzij een andere grondslag wordt genoemd in de waarderingsgrondslagen. De specifieke waarderingsgrondslagen die van toepassing zijn op een bepaalde post in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen bij de toelichting van de betreffende post.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het geconsolideerde kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode met een onderverdeling naar kasstromen uit operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en financieringsactiviteiten. Liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en direct opvraagbare deposito's. Rekening courantschulden, die direct opeisbaar zijn en een integraal onderdeel vormen van het kasbeheer van Achmea, zijn opgenomen als een onderdeel van de Liquide middelen. In de totale kasstroom uit operationele activiteiten is het Resultaat vóór belasting gecorrigeerd voor posten in de Winst- en verliesrekening en mutaties in de operationele activa en verplichtingen die niet daadwerkelijk leiden tot kasstromen in het boekjaar. Vanwege de aard van de operationele activiteiten van Achmea zijn kasstromen met betrekking tot Vastgoedbeleggingen, Beleggingen, Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en Financiële verplichtingen opgenomen als onderdeel van de Totale kasstroom uit operationele activiteiten.

Valutakoersverschillen

De geconsolideerde jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta en de presentatievaluta van Achmea. De posten in de jaarrekeningen van dochtermaatschappijen van Achmea worden gewaardeerd in de valuta van de economische omgeving waarin deze dochtermaatschappij voornamelijk actief is (de functionele valuta).

Bij de consolidatie worden de activa en de verplichtingen van buitenlandse dochtermaatschappijen met een functionele valuta anders dan de euro, omgerekend naar euro's tegen de wisselkoers aan het einde van het boekjaar.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

De baten en lasten van deze dochtermaatschappijen worden omgerekend tegen de gewogen gemiddelde koers in het boekjaar. Omrekeningsverschillen die voortvloeien uit de toepassing van wisselkoersen per einde van het boekjaar op de beginbalans van de netto activa en goodwill van niet in euro's rapporterende dochtermaatschappijen, evenals winsten en verliezen in het verslagjaar, worden in het Totaal eigen vermogen verwerkt als Netto overig totaalresultaat.

De netto vermogenswaarde van geassocieerde deelnemingen en joint ventures met een functionele valuta anders dan de euro, wordt omgerekend naar euro's tegen de wisselkoers aan het einde van het boekjaar. De resultaten van geassocieerde deelnemingen en joint ventures worden omgerekend tegen de gewogen gemiddelde koers in het boekjaar. Omrekeningsverschillen die voortvloeien uit de toepassing van wisselkoersen per balansdatum op de netto vermogenswaarde aan het begin van het boekjaar (inclusief goodwill) van geassocieerde deelnemingen en joint ventures evenals winsten en verliezen in het verslagjaar worden direct verwerkt in het Totaal eigen vermogen onder Netto overig totaalresultaat.

Transacties in valuta anders dan de functionele valuta worden omgerekend naar de functionele valuta tegen de op de transactiedatum geldende wisselkoersen.

Valutakoersverschillen die voortvloeien uit de afwikkeling van transacties in vreemde valuta's en uit de omrekening op balansdatum van monetaire activa en verplichtingen in andere valuta's dan de functionele valuta worden opgenomen in het Nettoresultaat. Uitzondering hierop zijn valutakoersverschillen die zijn verwerkt in het Totaal eigen vermogen als onderdeel van kwalificerende cashflow hedges of een kwalificerende netto-investering in een buitenlandse entiteit. Zie de specifieke waarderingsgrondslagen per post voor meer details over de verantwoording van valutakoersverschillen voor specifieke activa en verplichtingen.

Opname in de balans van financiële instrumenten

Op het moment dat Achmea contractpartij wordt bij een financieel instrument (dat wil zeggen op de transactiedatum), neemt Achmea het instrument op in de balans tegen de reële waarde inclusief transactiekosten (tenzij het financiële instrument is geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening').

Niet langer in de balans opnemen van financiële instrumenten

Een financieel actief (of een deel van een financieel actief) wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer de contractuele rechten op het ontvangen van kasstromen uit het financiële actief zijn vervallen of wanneer Achmea nagenoeg alle economische risico's en voordelen van het actief heeft overgedragen.

Tevens wordt een actief niet langer in de balans opgenomen, indien Achmea geen beschikkingsmacht meer heeft over het actief, ook in het geval dat Achmea de verbonden economische risico's en voordelen van een actief niet overdraagt of deze behoudt.

In het geval van overdrachten waarbij de beschikkingsmacht over bepaalde activa blijft, zullen deze activa in de balans van Achmea opgenomen blijven tot het belang waarvoor Achmea betrokken blijft. Het belang waarvoor Achmea betrokken blijft wordt bepaald door de mate waarin Achmea blootstaat aan veranderingen in de waarde van het actief. Een financiële verplichting (of een deel van een financiële verplichting) wordt niet langer in de balans opgenomen wanneer deze is afgewikkeld dat wil zeggen wanneer de contractuele verplichting is nagekomen, ontbonden of vervallen. Bij realisatie wordt het verschil tussen de verkoopopbrengst en de boekwaarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening als een gerealiseerde winst of verlies. De cumulatieve ongerealiseerde winsten en verliezen die tot dat moment werden opgenomen in het Totaal Eigen vermogen, worden dan overgeboekt van het Totaal Eigen vermogen naar de Winst- en verliesrekening. Achmea hanteert de gemiddelde kostprijsmethode bij het niet langer in de balans op te nemen financieel actief en passief.

Salderen van financiële activa en verplichtingen

Financiële activa en verplichtingen worden gesaldeerd en tegen het nettobedrag in de balans verantwoord, wanneer Achmea:

- een direct afdwingbaar juridisch recht heeft om de opgenomen bedragen te salderen; en
- voornemens is om hetzij op nettobasis te verrekenen hetzij de realisatie van het actief en de verrekening van de verplichting gelijktijdig te laten plaatsvinden.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Bijzondere waardevermindering

Er is sprake van een bijzondere waardevermindering indien de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de reële waarde van een actief minus de verkoopkosten en de bedrijfswaarde. Op elk rapportagemoment beoordeelt Achmea of er aanwijzingen zijn voor een mogelijke bijzondere waardevermindering van een actief en of het noodzakelijk is een bijzondere waardevermindering op te nemen. De goodwill gerelateerd aan bedrijfscombinaties en andere immateriële activa met een onbepaalde gebruiksduur wordt elk jaar beoordeeld op bijzondere waardevermindering. Bijzondere waardeverminderingen van Beleggingen worden in de Winst- en verliesrekening opgenomen onder Beleggingsopbrengsten - *Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen*. Alle overige bijzondere waardeverminderingen worden in de Winst- en verliesrekening opgenomen onder Overige lasten. Bijzondere waardeverminderingen op een actief die in voorgaande jaren zijn verantwoord, worden teruggenomen indien objectief kan worden vastgesteld dat de oorzaak voor bijzondere waardevermindering is verdwenen of niet langer bestaat. Indien dit het geval is, wordt de boekwaarde van het actief verhoogd tot de realiseerbare waarde. Deze verhoging van de balanswaarde in verband met de terugname, mag niet leiden tot een hogere balanswaarde van het actief dan voor het moment van de bijzondere waardevermindering. De verhoging als gevolg van de terugname van een bijzondere waardevermindering wordt verantwoord in de Winst- en verliesrekening (onder Beleggingsopbrengsten - *Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen* voor vastrentende beleggingen en onder Overige lasten voor de overige terugnames). Bijzondere waardeverminderingen op aandelen geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop' worden niet teruggenomen via de Winst- en verliesrekening. Nadien optredende veranderingen in de reële waarde worden opgenomen in de Herwaarderingsreserve (onderdeel van het Totaal Eigen vermogen). Een bijzondere waardevermindering met betrekking tot goodwill kan niet worden teruggenomen. Voor meer details met betrekking tot de specifieke waarderingsgrondslagen voor bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de waarderingsgrondslagen zoals opgenomen bij de toelichtingen.

I. BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN VOOR WAARDERING

Voor de waardering van bepaalde posten in de jaarrekening maakt Achmea gebruik van aannames en schattingen met betrekking tot toekomstige resultaten of overige ontwikkelingen, inclusief de waarschijnlijkheid, het realisatiemoment of bedragen van toekomstige transacties of gebeurtenissen. Inherent aan schattingen is dat de feitelijke resultaten materieel kunnen afwijken. Belangrijke schattingen die betrekking hebben op een bepaalde balanspost zijn ook opgenomen bij de toelichting op de balanspost. Hieronder is een belangrijke schatting opgenomen die niet bij een specifieke balanspost is toegelicht.

Waardering verschuldigde vennootschapsbelasting

De waardering van de acute vennootschapsbelasting is onder andere afhankelijk van de toepassing van de fiscale wetgeving en uitspraken in gerechtelijke procedures. Het kan onduidelijk zijn hoe een specifieke bepaling binnen de fiscale wetgeving van toepassing is op een bepaalde transactie of omstandigheid. De daadwerkelijk acute vennootschapsbelasting kan daarom leiden tot andere kasstromen uit hoofde van de fiscale positie.

Conform voorgaande jaren is ook eind 2019 onduidelijkheid omtrent het van toepassing zijn van de deelnemingsvrijstelling op resultaten die verbonden zijn aan de verkoop van het belang in de Poolse verzekeraar PZU. De aanvaardbaarheid van de fiscale behandeling zoals gekozen door Achmea is afhankelijk van een uitspraak in gerechtelijke procedures. In juli 2018 heeft er een uitspraak plaatsgevonden, waardoor Achmea de voorziening voor de meest waarschijnlijke uitkomst heeft verhoogd. De daadwerkelijk te betalen vennootschapsbelasting kan afwijken. Achmea heeft beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad. Op 13 februari 2019 heeft de zitting plaatsgevonden. Het wachten is op het oordeel van de Hoge Raad. De uitspraak wordt in 2020 verwacht.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

2. KAPITAAL- EN RISICOMANAGEMENT

Effectief kapitaal- en risicomanagement is essentieel voor de continuïteit van Achmea en voor het in stand houden van een duurzame relatie met onze klanten en andere stakeholders. Kapitaalmanagement zorgt ervoor dat Achmea en al haar onder toezicht staande entiteiten voldoende kapitaal hebben om op de korte en lange termijn de belangen van alle stakeholders te waarborgen en het kapitaal voldoende efficiënt wordt ingezet. Risicomanagement betreft het identificeren en beoordelen van risico's, het vaststellen en implementeren van maatregelen en de bewaking en rapportage van risico's. Uitgangspunt hierbij is niet zozeer het voorkomen van risico's, maar juist het nemen van afgewogen besluiten over de te nemen risico's bij het behalen van de bedrijfsdoelstellingen. Dit betreft zowel de doelstellingen voor Achmea als groep als de doelstellingen voor de afzonderlijke entiteiten.

Kapitaal- en risicomanagement vullen elkaar aan en vragen om een geïntegreerde aanpak. Zo wordt het risicoprofiel gekwantificeerd met een door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model dat ook wordt gebruikt voor de berekening van het vereist kapitaal. Met betrekking tot de risico's heeft Achmea haar risicobereidheid bepaald en uitgangspunten ten aanzien van kapitaal nemen daarbij een belangrijke plaats in. Jaarlijks wordt de risico- en de solvabiliteitspositie in de Own Risk & Solvency Assessment (ORSA) in onderlinge samenhang beoordeeld.

In deze toelichting wordt het kapitaal- en risicomanagement binnen Achmea toegelicht aan de hand van de volgende onderdelen:

A. Ontwikkelingen in 2019, B. Kapitaalpositie, C. Risicoprofiel, D. Risicomanagement systeem, E. Verzekeringsrisico, F. Marktrisico, G. Tegenpartijrisico, H. Liquiditeitsrisico, I. Operationeel risico, J. Compliance risico en K. Kapitaalmanagement.

A. ONTWIKKELINGEN IN 2019

Deze paragraaf bevat een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in 2019 op het gebied van kapitaal- en risicomanagement, zowel ten aanzien van veranderingen in de kapitaal- en risicopositie als ontwikkelingen in het risicomanagement systeem.

Kapitaal en risicopositie

Achmea beschikt eind 2019 over een solide Solvency II kapitaalpositie met een solvabiliteitsratio van 214%. Zie onderdeel B voor een nadere toelichting op de kapitaalpositie. De samenstelling van het risicoprofiel waaronder de geïdentificeerde belangrijkste risico's bij het realiseren van de strategie zijn in 2019 grotendeels ongewijzigd gebleven. Zie onderdeel C voor een volledige beschrijving van het risicoprofiel.

Jaarlijks worden met de directies van de bedrijfsonderdelen en de Raad van Bestuur de belangrijkste risico's opnieuw beoordeeld. Bij de strategische risico's is in 2019 extra aandacht uitgegaan naar het toekomstige verdienmodel, de ontwikkelingen op de financiële markten waaronder de langdurig lage rente, duurzaamheid en klimaatverandering.

Voor het toekomstige verdienmodel is innovatie belangrijk zodat Achmea snel genoeg haar processen en producten/diensten vernieuwt en aanpast op nieuwe ontwikkelingen. In 2019 is de regie op de innovatieportefeuille van Achmea centraal belegd en wordt gewerkt aan een Achmeabreed innovatiebeleid. Daarnaast is gestart met het Achmea Innovation Fund dat zich richt op het investeren in startups en scale-up die Achmea strategisch kunnen versterken en vernieuwen.

De belangrijkste ontwikkelingen op het gebied van de financiële risico's betreffen de rente- en spreadontwikkelingen. Voor deze risico's is een risicobereidheid geformuleerd die frequent wordt gemonitord waarbij indien nodig wordt bijgestuurd. Speciale aandacht gaat uit naar de waardering van de technische voorzieningen onder Solvency II en de toereikendheidstoets onder IFRS. In de waardering van de verzekeringsverplichtingen wordt voor de lange termijn conform regelgeving uitgegaan van een hogere rente dan de huidige marktrente (door het gebruik van de Ultimate Forward Rate). Monitoring vindt plaats op het genereren van voldoende rendement vanuit de bestaande beleggingsportefeuille. Gezien de gedaalde rente in 2019 is het risicobeheersingsbeleid dit jaar uitgebreid geëvalueerd met onder meer aandacht voor de hedgingstrategie en de mogelijkheid van modellen om negatieve rentes te verwerken. Dit heeft geleid tot een aanpassing in de hedgingstrategie voor met name Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. waarbij gestuurd wordt op stabiliteit van de solvabiliteitsratio op termijn. Het intern model voor het renterisico is geschikt om met negatieve rentes om te gaan. Binnen het gelijk gebleven marktrisicobudget zijn mutaties in de beleggingsportefeuille aangebracht die door optimalisatie een hoger verwacht rendement genereren. Dit betreft met name een verschuiving van overheids- naar bedrijfsobligaties.

Duurzaamheid en klimaatverandering is in toenemende mate een risicothema dat de kern van het bedrijf raakt. In 2019 is het beleid op de deelgebieden samengebracht in één duurzaamheidsbeleid voor de thema's klimaat en energietransitie, veiligheid & leefbaarheid en zorg & gezondheid. Dit is verder uitgewerkt in plannen op verschillende terreinen. Voor de operationele

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

bedrijfsvoering worden doelstellingen uitgewerkt in relatie tot onder meer energieverbruik, mobiliteit en inkoop. Voor beleggen & financieringen werken we aan het verduurzamen van onze vastgoedportefeuille, en het beleggingsbeleid. Voor verzekeren & diensten richten we ons op producten die verband houden enerzijds met adaptatie en anderzijds met mitigatie. Hierbij komen ook de gevolgen van klimaatverandering voor de premiestelling en herverzekering aan bod. Onderdeel hiervan is een expliciete en integrale beoordeling van de fysieke gevolgen van veranderend weer (fysieke risico's) en voor de overgang naar een klimaatneutrale economie (transitierisico's) op de korte- en lange termijn. Deze plannen worden de komende jaren uitgevoerd.

Op het gebied van de niet-financiële risico's gaat onverminderd veel capaciteit naar de beheersing van Ken uw Cliënt, privacy, informatiebeveiliging waaronder cybercriminaliteit en de zorgplicht voor bestaande en nieuwe producten en diensten. De maatschappelijke en politieke aandacht voor Ken uw Cliënt leidt tot nieuwe regelgeving en intensivering van het toezicht op dit gebied. Bij Ken uw Cliënt, privacy en informatiebeveiliging is extra aandacht noodzakelijk gezien de snelle ontwikkelingen op dit gebied, bij de zorgplicht worden de maatschappelijke ontwikkelingen nauwgezet gevolgd.

Risicomanagement systeem

Het risicomanagement systeem van Achmea beschrijft hoe Achmea de risico's beheerst. Kapitaalmanagement maakt hier een integraal onderdeel van uit. Zie onderdeel D voor een nadere toelichting op het risicomanagement systeem en de achterliggende onderdelen voor de beheersing van de hoofdrisico's en kapitaalmanagement.

Het risicomanagement systeem wordt jaarlijks geëvalueerd aan de hand van interne en externe ontwikkelingen. In 2019 lopen er diverse verbetertrajecten voor het versterken van de Risk & Compliance organisatie, zijn modelwijzigingen aangebracht in het door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model dat gebruikt wordt voor de berekening van het vereist kapitaal ('Solvency Capital Requirement' (SCR)) onder Solvency II en is de verbreding van de modelrisico governance verder ingevuld. De risicobereidheid van Achmea Groep en de onderliggende entiteiten is in 2019 niet materieel gewijzigd.

Er lopen verbetertrajecten voor het beter stroomlijnen van de bedrijfs- en risicoprocessen en het efficiënter inrichten van de instrumenten en technieken waaronder de toenemende digitalisering van het Internal Control Framework (CFW) dat wordt gebruikt voor de interne beheersing.

Achmea hanteert een goedgekeurd partieel intern model voor de verzekeringsrisico's van de schade- en inkomensverzekeringen en een partieel intern model voor marktrisico. Deze modellen geven Achmea beter inzicht in de risico's, waardoor deze beter beheerst kunnen worden. Als onderdeel van het modelbeheer worden de modellen periodiek geëvalueerd en verbeterd. Dit jaar zijn verschillende modelwijzigingen doorgevoerd.

Bij de implementatie van een volledige modelrisicogovernance, waarbij de scope is uitgebreid van alleen Solvency II modellen naar alle modellen binnen Achmea zijn goede vorderingen gemaakt. Voor de meeste bedrijfsonderdelen zijn modelinventarisaties en risicobeoordelingen afgerond. Op basis hiervan zijn voor de belangrijkste modellen implementatieplannen opgesteld voor de inrichting van ontbrekende beheersmaatregelen en worden de komende jaren de benodigde modelvalidaties uitgevoerd. Waar nodig zijn tijdelijke aanvullende beheersmaatregelen genomen.

Per 1 januari 2019 is de wet Herstel en afwikkeling verzekeraars van kracht. Belangrijke elementen voor Achmea zijn het opstellen van een Voorbereidend Crisis Plan (VCP) en het opstellen van een resolutieplan door DNB. Op basis van het bestaande recovery plan is het VCP opgesteld, waarbij met name een nadere verdieping is gegeven aan de uitvoerbaarheid van de herstelmaatregelen en de toepasbaarheid voor alle onderdelen. De kern van het VCP bestaat uit een overzicht van herstelmaatregelen die Achmea op groepsniveau en bij de onder toezicht staande entiteiten kan inzetten in geval van een crisissituatie.

B. KAPITAALPOSITIE

Kapitaalmanagement bij Achmea is gebaseerd op het wettelijke kader, economische grondslagen en uitgangspunten van rating bureaus. Het wettelijke kader wordt bepaald door IFRS zoals door de Europese Unie goedgekeurd (EU-IFRS), Solvency II en de Richtlijn Kapitaalvereisten IV ('Capital Requirements Directive IV', CRD IV) en de Verordening Kapitaalvereisten ('Capital Requirements Regulation', CRR). CRD IV/CRR is een kader dat specifiek is gericht op het bancaire bedrijf en op het beheer van beleggingsfondsen. Zoals vastgelegd in de risicobereidheid en het kapitaalbeleid van Achmea streeft Achmea op groepsniveau bij Solvency II naar een doelratio van minimaal 165%.

Per 31 december 2019 zijn de Achmea Groep en alle entiteiten die daar deel van uitmaken voldoende gekapitaliseerd volgens de wettelijke vereisten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Verzekeringsactiviteiten

De kapitaalvereisten voor verzekeraars zijn onderhevig aan Solvency II, het solvabiliteitsregime voor verzekeraars dat in de Europese Unie van kracht is.

SOLVABILITEITSRATIO

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Toegestaan Solvency II eigen vermogen	9.317	8.925
Vereist kapitaal	4.352	4.497
Surplus	4.965	4.428
Ratio (%)	214%	198%

Voor de berekening van het vereist kapitaal ('Solvency Capital Requirement' (SCR)) onder Solvency II hanteert Achmea als risicomodel een door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model. Rekening is gehouden met de wijzigende tarieven voor vennootschapsbelasting. Voor een nadere toelichting over het partieel intern model en een overzicht met de opbouw van het vereist kapitaal wordt verwezen naar onderdeel C Risicoprofiel.

De Solvency II ratio is met 16%-pt gestegen naar 214% (31 december 2018: 198%). De verhoogde kapitaalspositie komt tot stand door een combinatie van een toename in het toegestaan Solvency II eigen vermogen ('Eligible own funds') met €392 miljoen tot €9.317 miljoen (2018: €8.925 miljoen) en een afname van het vereist kapitaal met €145 miljoen tot €4.352 miljoen (2018: €4.497 miljoen).

In onderstaande tabel is de opbouw van het toegestaan Solvency II eigen vermogen opgenomen. Zie onderdeel K Kapitaalmanagement voor de gehanteerde kapitaalinstrumenten. Dit vermogen dient als buffer om risico's en financiële verliezen op te kunnen vangen.

TOEGESTAAN SOLVENCY II EIGEN VERMOGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Tier 1	7.349	7.070
Tier 2	1.580	1.347
Tier 3	388	508
Totaal toegestaan Solvency II eigen vermogen	9.317	8.925

Het Tier 1 vermogen is toegenomen door de netto winst over het jaar 2019 en de positieve waardeontwikkeling van aandelen. Daar tegenover staat dat in 2019 €500 miljoen RT1-kapitaal is aangetrokken en €600 miljoen hybride kapitaal is afgelost. Het Tier 2 kapitaal is gestegen door de uitgifte van €250 miljoen Tier 2 kapitaal in 2019. Het Tier 3 kapitaal is gedaald door een lagere netto latente belastingvordering. Voorgenomen dividenduitkeringen voor het jaar 2019 en rente- en spreadontwikkelingen dempen dit effect deels.

De opbouw van het eigen vermogen onder de Solvency II regelgeving is niet gelijk aan het eigen vermogen onder IFRS. Bij de bepaling van de groepsolvabiliteit voor Solvency II wordt het eigen vermogen van het bancaire bedrijf en vermogensbeheer in aftrek genomen. Daarnaast is sprake van waarderingsverschillen en de impact van mogelijke restricties. De opbouw van het toegestaan Solvency II eigen vermogen en de aansluiting met het IFRS eigen vermogen is in de volgende tabel weergegeven.

AANSLUITING TUSSEN HET IFRS EIGEN VERMOGEN EN TOEGESTAAN SOLVENCY II EIGEN VERMOGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
IFRS eigen vermogen	10.191	9.705
Solvency II herwaarderingen en reclassificaties	775	706
Beschikbaar Solvency II eigen vermogen	10.966	10.411
Niet kwalificeerbaar eigen vermogen en verwachte dividenden	-729	-575
Eigen vermogen in bancaire en beleggingsinstellingen (CRD IV)	-920	-911
Toegestaan Solvency II eigen vermogen	9.317	8.925

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

De Solvency II herwaarderingen en reclassificaties van €775 miljoen (2018: €706 miljoen) zijn het gevolg van het verschil in waardering en presentatie tussen IFRS en Solvency II. De Solvency II herwaarderingen en reclassificaties kunnen worden gegroepeerd in drie categorieën:

- Posten die niet onder Solvency II worden erkend zoals goodwill en Deferred Acquisition Costs van €-671 miljoen (2018: €-676 miljoen).
- Posten waarvan de waarderingmethode onder IFRS en Solvency II afwijkt. Onder Solvency II worden activa en passiva gepresenteerd op economische waarde, terwijl IFRS naast marktwaarde ook andere waarderinggrondslagen kent zoals geamortiseerde kosten. Een voorbeeld is de waardering van beleggingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en verzekeringsverplichtingen tegen netto-premie methode met het bijbehorende belastingeffect van deze herwaarderingen. Het herwaarderingsverschil bedraagt €360 miljoen (2018: €397 miljoen).
- Posten die bestaan uit: 1) herclassificatie achtergestelde schulden met saldo €750 miljoen, 2) inkoop eigen aandelen met saldo €336 miljoen. Dit telt op tot een totaal van €1.086 miljoen (2018: €985 miljoen).

Niet kwalificeerbaar eigen vermogen en verwachte dividenden omvat wijzigingen in de beschikbaarheid van het eigen vermogen van Achmea in overeenstemming met de Solvency II regelgeving. Dit betreft voornamelijk aanpassingen voor verwachte dividenden en waarde ingekochte eigen aandelen en bedraagt €-729 miljoen (2018: €-575 miljoen). Aanpassing in de waardering van ingekochte eigen aandelen is aangepast van oorspronkelijke inkoopwaarde naar marktwaarde. Dit heeft een effect in de Solvency II herwaarderingen en een even groot tegengesteld effect in het niet kwalificeerbaar eigen vermogen.

Eigen vermogen in bancaire en beleggingsinstellingen (CRD IV) omvat beperkingen zoals voorgeschreven door toezichhoudende autoriteiten.

Belangrijkste aannames en schattingen bij de Solvency II berekening

Bij de Solvency II berekening (inclusief toegestaan Solvency II eigen vermogen) maakt Achmea gebruik van aannames en schattingen met betrekking tot toekomstige resultaten of overige ontwikkelingen, inclusief de waarschijnlijkheid, het realisatiemoment of de bedragen van toekomstige transacties of gebeurtenissen. Inherent aan schattingen is dat de realisaties materieel kunnen verschillen. Een deel van deze aannames en schattingen komt overeen met de aannames en schattingen zoals genoemd onder Toelichting 1 Algemene waarderinggrondslagen I (Belangrijkste aannames en schattingen voor waardering) en de waarderinggrondslagen zoals opgenomen bij de specifieke posten in de geconsolideerde jaarrekening. Ten behoeve van de Solvency II berekening (inclusief toegestaan Solvency II eigen vermogen) wordt in aanvulling hierop of in plaats hiervan een aantal additionele schattingen gehanteerd.

De belangrijkste additionele schattingen zijn de volgende:

- Kasstromen gehanteerd bij de bepaling van de marktwaarde van de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen. Onder schattingen uit hoofde van kasstromen zijn mede opgenomen de verwachte premie-inkomsten en schaden gerelateerd aan deze premie-inkomsten; deze verwachtingen zijn mede gebaseerd op aannames op het gebied van sterfte, schade, verval, arbeidsongeschiktheid, kosten en rente.
- Marktwaarde van niet uit de balans blijvende verplichtingen.
- Geprojecteerde fiscale resultaten (na schok) en analyse van toekomstige realisaties.
- De compensatiemogelijkheden van uitgestelde belastingen.

De finale omvang van de gerapporteerde Solvency II cijfers is onderhevig aan beoordeling door De Nederlandsche Bank als onderdeel van het toezichtproces van de toezichhoudende autoriteiten en als gevolg daarvan kunnen interpretaties wijzigen.

Bancaire activiteiten

De Europese Unie heeft richtlijnen uitgevaardigd over kapitaalvereisten van banken, gebaseerd op de richtlijnen die zijn ontwikkeld door het Bazels Comité van Bankentoezichthouders. De kapitaalvereisten voor banken zijn onderhevig aan de Richtlijn Kapitaalvereisten IV (CRD IV) en de Verordening Kapitaalvereisten (CRR). Op basis van deze richtlijnen heeft De Nederlandsche Bank minimumkapitaalvereisten ingesteld.

Achmea gebruikt de standaardbenadering voor het vaststellen van haar kredietrisico. De Totale Kapitaalratio gebaseerd op CRD IV/CRR is afgenomen van 20,8% in 2018 naar 19,5% in 2019 samenhangend met de groei van de balans door de overname van de portefeuille van a.s.r en de interne overdracht van de Obvion hypotheekportefeuille vanuit de verzekeringsactiviteiten naar de bancaire activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

KAPITAALRATIO CRD IV/CRR

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Kernkapitaal - Tier 1	857	847
Aanvullend kapitaal - Tier 2	1	3
Toetsingsvermogen	858	850
Risicogewogen activa	4.403	4.085
Kernkapitaal - Tier 1 ratio	19,5%	20,7%
Totaal Kapitaal ratio	19,5%	20,8%

Als gevolg van timingsverschillen kunnen er kleine afwijkingen ontstaan tussen het eigen vermogen voor bancaire activiteiten zoals opgenomen onder Solvency II en het eigen vermogen onder de CRD IV/CRR zoals hierboven gepresenteerd. Daarnaast zijn vanuit de CRR aftrekposten van toepassing op het eigen vermogen, waaronder het nog niet door de accountant gecontroleerde positieve resultaat.

C. RISICOPROFIEL

Het risicoprofiel en de risicoclassificatie van Achmea als financiële dienstverlener bestaat uit onderstaande hoofd risico's:

Financieel	
Verzekeringsrisico	Door het productenaanbod als verzekeraar loopt Achmea leven-, schade- en zorgrisico's als gevolg van verschillen tussen niet-economische verwachtingen en werkelijke ontwikkelingen of onwaarschijnlijke gebeurtenissen.
Marktrisico	Als financiële dienstverlener loopt Achmea marktrisico, vanwege haar beleggingsportefeuille, hypothecaire leningen, minimumgaranties en winstdeling (levensverzekeringen en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen), retail bankproducten (hypothecaire leningen, deposito's, spaarrekeningen en rekeningen-courant) en overige investeringen. Hieronder vallen renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico, spreadrisico, valutarisico en marktconcentratierisico.
Tegenpartijrisico	Achmea loopt tegenpartijrisico op het gebied van beleggingen, treasury, herverzekering, zorgaanbieders, tussenpersonen en polishouders.
Liquiditeitsrisico	Achmea loopt liquiditeitsrisico op groepsniveau en binnen de entiteiten, voornamelijk bij de verzekerings- en bancaire activiteiten.
Solvabiliteitsrisico	Achmea loopt het risico van het niet voldoen aan de solvabiliteitsvereisten van de toezichthouder.
Niet-financieel	
Operationeel risico	Achmea loopt het risico van verlies ten gevolge van ontoereikende of falende interne processen, medewerkers of systemen, of van externe gebeurtenissen. Tot de belangrijkste operationele risico's behoren de risico's rond informatiebeveiliging en cybercriminaliteit, risico's samenhangend met het digitaliseren van onze dienstverlening en aansprakelijkheidsclaims uit producten en diensten.
Compliance risico	Achmea loopt het risico op het niet naleven van wet- en regelgeving wat kan leiden tot juridische of bestuurlijke sancties met als gevolg substantiële financiële verliezen of reputatieschade. Compliance risico is een bijzondere verschijningsvorm van operationeel risico en wordt in de praktijk expliciet onderscheiden en vraagt haar eigen specifieke beheersing. Tot de belangrijkste compliance risico's behoren de risico's gerelateerd aan Zorgplicht, Productontwikkeling, Ken uw Client, Privacy (naleving Algemene Verordening Gegevensbescherming), Integriteit en Fraudebeheersing en Mededinging.

Daarnaast loopt Achmea strategische risico's. Dit betreffen specifieke risicogebeurtenissen die betrekking hebben op de realiseerbaarheid van de strategie van Achmea. Dit kan betrekking hebben op interne gebeurtenissen zoals onvoldoende innovatiekracht of externe gebeurtenissen zoals technologische ontwikkelingen en veranderende wet- en regelgeving. Een overzicht van deze specifieke risicogebeurtenissen is opgenomen in het overzicht van de belangrijke risico's in deze paragraaf.

Een beschrijving van het algemene risicoprofiel van Achmea volgt hierna aan de hand van de SCR (Solvency Capital Requirement) uitkomsten onder Solvency II en een overzicht van de geïdentificeerde belangrijke risico's.

Kwantitatief risicoprofiel

Het vereist kapitaal (SCR) geeft een kwantificering van het risicoprofiel. Voor de berekening van het vereist kapitaal onder Solvency II hanteert Achmea als risicomodel een door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Scope partieel intern model

De scope van het interne model op groepsniveau is:

- Voor het schaderisico het premie- en reserverisico van de Griekse en Nederlandse schade-activiteiten. Achmea Reinsurance Company N.V. gebruikt hierbij geen intern model voor het premie- en reserverisico van de schade-activiteiten.
- Voor het zorgrisico (health Not Similar to Life Techniques, NSLT) het premie- en reserverisico van de Griekse en Nederlandse schade-activiteiten.
- Voor het schaderisico het natuurlijk catastroferisico van de Griekse en Nederlandse schade-activiteiten (exclusief externe inkomende herverzekering).
- Het zorgrisico (health Similar to Life Techniques, SLT) van de Nederlandse schade-activiteiten.
- Voor het marktrisico het renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico en spreadrisico van de Nederlandse entiteiten en Achmea B.V. (Groep) (afkomstig van de entiteiten die gebruik maken van een intern model voor marktrisico, marktrisico afkomstig van de juridische entiteit Achmea B.V. en marktrisico afkomstig van de Nederlandse zorg-entiteiten).

De andere risico's en risicotypen zijn berekend met het gebruik van de standaardformule. Achmea gebruikt voor de aggregatie een mix van onder Solvency II toegestane aggregatie-technieken voor het interne model en delen van de standaardformule.

Uitkomsten partieel intern model

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van het risicoprofiel van Achmea aan de hand van de SCR uitkomsten onder Solvency II zoals berekend met het partieel intern model.

VEREIST KAPITAAL SOLVENCY II

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Marktrisico	2.365	2.566
Tegenpartijrisico	273	261
Levenrisico	1.791	1.636
Zorgrisico	1.773	1.832
Schaderisico	892	823
Diversificatie	-2.541	-2.496
Basis vereist kapitaal	4.553	4.622
LAC EP	-221	-205
LAC DT	-618	-582
Operationeel risico	599	596
Vereist kapitaal (geconsolideerd)	4.313	4.431
Vereist kapitaal andere financiële sectoren & andere entiteiten	39	66
Vereist kapitaal	4.352	4.497

In overeenstemming met de Solvency II regelgeving is bij de berekening van het vereist kapitaal rekening gehouden met het verliescompensatievermogen. Dit omvat (1) het verliescompensatievermogen van verwachte winsten voor het interne model (LAC EP) voor het premie-, reserve en marktrisico en (2) het verliescompensatievermogen van uitgestelde belastingen (LAC DT). Bij verliezen kan een deel hiervan worden gecompenseerd door deze posten.

Een groot deel van het vereist kapitaal komt direct voort uit het productenaanbod en wordt gevormd door het verzekeringsrisico dat bestaat uit het levenrisico, schaderisico en zorgrisico. Het vereist kapitaal is gedaald door een combinatie van effecten. Het marktrisico is gedaald door kleine wijzigingen in modellering van het marktriscocomodel, daling van de volatiliteit op aandelen en lagere credit spreads. De daling van het zorgrisico is het gevolg van een lager premievolume en een nieuw afgesloten herverzekeringscontract bij Inkomen vanaf 2019. De daling van de marktrente gecombineerd met de daling van de Volatility Adjustment leiden tot een hogere waarde van de verplichtingen en daarmee het levenrisico. De krimpende levenportefeuille en wijzigingen in de waarderingaansnames dempen dit effect deels.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Belangrijkste risico's

Aan het begin van deze paragraaf zijn de hoofd risico's van Achmea beschreven. Onderstaand zijn aan de hand van een aantal thema's de belangrijkste risico's en onzekerheden beschreven, waarbij er geen sprake is van een specifieke rangschikking. Deze risico's worden jaarlijks met de directies van de bedrijfsonderdelen en de Raad van Bestuur geïdentificeerd en beoordeeld op de genomen maatregelen. Deze risico's kenmerken zich door hun specifieke karakter die bij het optreden zonder genomen beheersingsmaatregelen een grote impact kunnen hebben. Achmea volgt deze risico's nauwlettend als onderdeel van de periodieke bewaking van het risicoprofiel en het jaarlijkse risico- en solvabiliteitsbeoordelingsrapport (Own Risk and Solvency Assessment).

Belangrijkste thema's	Toelichting
Toekomstige verdienmodel	<p>Het is belangrijk dat Achmea snel genoeg haar processen en producten/diensten vernieuwt en aanpast op nieuwe ontwikkelingen. Specifieke aandachtspunten hierbij zijn de mogelijkheid dat andere aanbieders nieuwe distributie, product- en/of dienstverleningsmodellen introduceren, een te laag zorginkoop en vereveningsresultaat en het afnemen van de verzekeringsbehoefte bij de schadeverzekeringen doordat als gevolg van technologische ontwikkelingen bepaalde risico's niet of minder voorkomen door bijvoorbeeld zelfrijdende auto's, brandbestendige huizen en de verschuiving van bezit naar gebruik gerelateerde verzekeringen (meer aansprakelijkheid).</p> <p>Hieraan wordt mede invulling gegeven met monitoring op de genoemde specifieke ontwikkelingen, het centraal versterken van de regie op de innovatieportefeuille van Achmea en het opstellen van een Achmeabreed innovatiebeleid.</p>
Duurzaamheid en klimaatverandering	<p>Duurzaamheid en klimaatverandering raken veel aspecten van de interne bedrijfsvoering en hebben betrekking op onder meer de schadelastbeheersing, beleggingen & financieringen, operationele bedrijfsvoering en het product- en dienstenaanbod.</p> <p>Voor de risico's rondom klimaatverandering is het beleid op de deelgebieden samengebracht in één duurzaamheidsbeleid voor de thema's klimaat en energietransitie, veiligheid & leefbaarheid en zorg & gezondheid. De volledigheid en consistentie bij de te nemen maatregelen wordt geborgd. Dit is verder uitgewerkt in plannen op verschillende terreinen die de komende jaren worden uitgevoerd. Voor de lange termijn is het tijdig aanpassen van het product- en dienstenaanbod op het thema duurzaamheid en klimaatverandering belangrijk voor het toekomstige verdienmodel.</p>
Benutten gecombineerde kracht van Achmea	<p>Voor Achmea als Groep is het belangrijk om de schaalgrootte van de Groep te benutten ten aanzien van het aanbieden van een volledig product- en dienstenaanbod en het kostenniveau.</p> <p>Achmea werkt meer dan voorheen samen over ketens, domeinen, merken en distributiekanaalen heen. Gezien de snelheid van de veranderingen is het hierbij belangrijk om de kosten snel aan te kunnen passen.</p>
Financiële markten	<p>Achmea heeft als financiële dienstverlener, vanwege haar beleggingsportefeuille, producten met minimumgaranties en winstdelingsbepalingen een grote blootstelling aan de financiële markten. Grote financiële schokken waaronder forse bewegingen in de rente en/of credit spread en daling van de aandelenmarkten zijn in het verleden opgetreden en kunnen weer optreden. Daarnaast kan het beleggingsrendement achterblijven bij het marktgemiddelde.</p> <p>Dit risico wordt beheerst door een robuust beleggingsplan resulterend in een gespreide beleggingsportefeuille met een actief beheer op de verschillende financiële posities, zie de paragraaf Marktrisico voor een nadere toelichting.</p>
Langdurig lage of lagere rente	<p>Als de rentestand lang op een laag niveau zal blijven of zelfs lager wordt dan leidt dat tot toekomstige lagere beleggingsopbrengsten. Speciale aandacht gaat uit naar de waardering van de technische voorzieningen onder Solvency II en de toereikendheidstoets onder IFRS. In de waardering van de verplichtingen wordt uitgegaan van een ontwikkeling van de rente (door het gebruik van de Ultimate Forward Rate) naar een hoger niveau dan de huidige marktrente. Daarom wordt extra gemonitord op het genereren van voldoende rendement vanuit de bestaande beleggingsportefeuille. Voor het beheersen van dit risico wordt een actief renterisicobeleid gevoerd, zie de paragraaf Marktrisico voor een nadere toelichting.</p>
Distributiepartners	<p>Voor de verkoop van de producten maakt Achmea gebruik van verschillende distributiepartners zoals Rabobank.</p>

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

	<p>Hiervoor worden de wederzijdse verwachtingen blijvend op elkaar afgestemd zodat de ontwikkelde producten en diensten aansluiten bij de gewenste verkoop door de distributiepartners.</p>
Langlevensrisico	<p>In verband met lange looptijden van pensioen- en levencontracten loopt Achmea langlevensrisico. Door bijvoorbeeld doorbraken in de medische wetenschap en veranderende leefstijl gewoontes kan het toekomstige uitkeringspatroon van de leven- en pensioenactiviteiten sterk veranderen.</p> <p>Het langlevensrisico wordt bewaakt door een actief productbeheer voor het spreiden van de leven- en pensioenportefeuille en een periodieke beoordeling t.a.v. het eventueel overdragen van een deel van het risico.</p>
Schade- en inkomenportefeuille	<p>In de schade- en inkomenportefeuille kunnen zich tegenvallers manifesteren als gevolg van hogere dan de nu verwachte letselschades en/of afwijkingen in de geschatte invaliderings- en revalideringskansen waardoor de schades hoger uitkomen dan de huidige reserveringsniveaus. Dit wordt bewaakt door schademonitoring met expliciet aandacht voor schadelastbeheersing en ontwikkelingen in wet- en regelgeving en jurisprudentie.</p> <p>Catastrofes zoals stormen en extreme hagelbuien kunnen een grote impact hebben, waarbij in de zomer de kans op onweersbuien met hagel en harde windstoten lijkt toe te nemen door klimaatverandering. Het catastroferisico wordt in belangrijke mate gemitigeerd door herverzekering.</p>
Cybercriminaliteit	<p>Cybercriminaliteit is een maatschappelijk vraagstuk dat ook voor Achmea in belang blijft toenemen. Dit betreft het risico dat materiële schade ontstaat door bijvoorbeeld verlies of ongewenste verwerking van gegevens, langdurige stil liggen van bedrijfsactiviteiten en hardware disrupties als gevolg van onvoldoende beveiligingsmaatregelen. Ook het risico van negatieve reputatie van Achmea als gevolg van incidenten op social media en/of verlies/diefstal van privacy gevoelige gegevens.</p> <p>Via een specifiek volwassenheidsmodel voor Cybersecurity wordt de mate van beveiliging in kaart gebracht waarbij ook gebruik wordt gemaakt van scenario analyses. Voor de beheersing is een Integrale Security Aanpak geïmplementeerd waarbij veel aandacht wordt besteed aan awareness en uitbestedingen. De reputatie van Achmea wordt continu gemonitord. Daarnaast heeft Achmea een eigen cyberrisico verzekering afgesloten. Via informatiebeveiligings- en privacy beheersmaatregelen worden de belangrijkste security en privacy risico's beheerst in een control framework.</p>
Zorgplicht	<p>Het risico dat Achmea meer moet uitkeren c.q. vergoeden door mogelijke aansprakelijkheidsclaims.</p> <p>Achmea monitort klantsignalen, maatschappelijke en juridische ontwikkelingen ten aanzien van zorgplicht. Veel aandacht voor zorgplicht gaat uit naar productontwikkeling, klantadvies en reclame- en website uitingen.</p>
Wet- en regelgeving	<p>Achmea heeft verder met veel wet- en regelgeving te maken. Het risico bestaat dat Achmea's bedrijfsvoering, verdienmodel en meer specifiek de solvabiliteitsvereisten worden geraakt door de politiek en wijzigende wet- en (fiscale) regelgeving en/of door het anders organiseren van solidariteit in de samenleving. Dit risico raakt alle productlijnen van Achmea. Daarnaast loopt Achmea een reputatierisico wanneer niet wordt voldaan aan wet- en regelgeving. Belangrijke aandachtspunten zijn de compliance thema's gerelateerd aan Ken uw Cliënt en privacy.</p> <p>Ontwikkelingen in wet- en regelgeving worden nauwgezet gevolgd zodat hier tijdig op geanticipeerd kan worden.</p>
Competenties en talenten	<p>Competenties en talenten zijn belangrijk voor het realiseren van de bedrijfsdoelstellingen van Achmea.</p> <p>Ten aanzien van aantrekkelijk werkgeverschap zet Achmea in op ondernemerschap, innovatie, 'agile werken', werken in een internationale context, benodigde expertise en passende beloning.</p>

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

D. RISICOMANAGEMENT SYSTEEM

Het risicomanagement systeem van Achmea beschrijft hoe op Achmea niveau en per hoofd risico de risico's worden beheerst. Kapitaalmanagement maakt hier een integraal onderdeel van uit.

Voor een adequaat risicomanagement systeem binnen Achmea is het belangrijk dat er begrip en duidelijkheid is over de belangrijkste uitgangspunten ten aanzien van risicomanagement in de organisatie en dat er uniform en integraal naar wordt gehandeld. In de risicostrategie van Achmea zijn hiervoor de belangrijkste uitgangspunten vastgelegd:

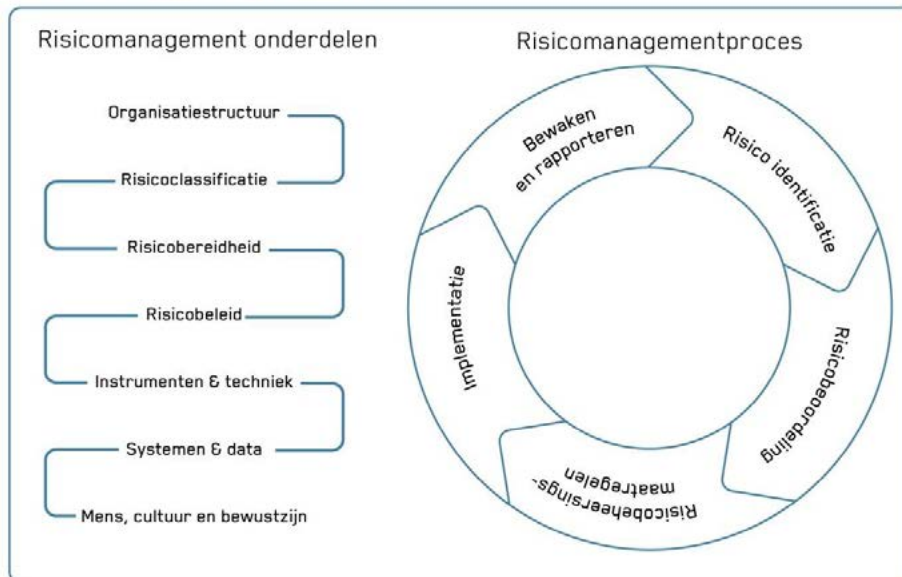
- Uitgangspunten ten aanzien van de risicobereidheid zoals het hebben van een solide kapitaals- en liquiditeitspositie waarmee Achmea nu en in de toekomst aan haar verplichtingen kan voldoen.
- Uitgangspunten ten aanzien van de inrichting van risicomanagement en de gekozen integrale benadering voor het beheersen van de risico's, waarbij de diverse risicotypes en risico's van verschillende bedrijfsonderdelen en onder toezicht staande entiteiten in onderlinge samenhang worden beheerst.
- Uitgangspunten ten aanzien van de cultuur zoals het door de Raad van Bestuur en het management van Achmea stimuleren van een open cultuur waarin risico's openlijk kunnen worden besproken en het baseren van besluitvorming op een evenwichtige balans tussen risico, kapitaal en verwacht rendement.

Het Integrale Risico Management Framework (IRMF) van Achmea beschrijft het risicomanagement systeem van Achmea en geeft een nadere invulling van de uitgangspunten ten aanzien van de risicostrategie.

Integrale Risico Management Framework (IRMF)

Het IRMF beschrijft hoe de risico's bij Achmea worden beheerst bij het streven naar de realisatie van de bedrijfsdoelstellingen. Het IRMF draagt ertoe bij dat risico-informatie op een goede manier tot stand komt, wordt gerapporteerd en wordt gebruikt als basis voor besluitvorming en verantwoording op alle relevante organisatieniveaus. Ook ondersteunt het IRMF Achmea bij het effectief beheersen van haar risico's door het risicomanagement proces toe te passen op verschillende niveaus en binnen specifieke contexten van de Achmea organisatie.

RISICOMANAGEMENT RAAMWERK

Het IRMF bestaat uit zeven risicomanagement onderdelen die het risicomanagement proces ondersteunen bij de noodzakelijke stappen om risico's van alle risicotypes continu te identificeren, te beoordelen, te beheersen, te bewaken en te rapporteren.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Three Lines of Defence model

Achmea's organisatiestructuur is gebaseerd op het 'Three Lines of Defence' model (drie verdedigingslijnen) zoals op hoofdlijnen weergegeven in onderstaande figuur.

DRIE VERDEDIGINGSLINIËS

Achmea's lijnorganisatie, de eerste verdedigingslijn, is primair verantwoordelijk voor risicomanagement. De Raad van Bestuur draagt zorg voor een adequate inrichting en uitvoering van het risicomanagement systeem. De aanwezigheid van een Chief Risk Officer binnen de Raad van Bestuur draagt bij aan de permanente aandacht voor risicomanagement in de bedrijfsvoering. De Raad van Bestuur legt verantwoording af aan de Raad van Commissarissen en aan de algemene vergadering van Achmea B.V. De eerste lijn wordt ondersteund door de tweede lijn die ook de uitvoering door de eerste lijn bewaakt en periodiek rapporteert over het risicoprofiel van Achmea. De derde lijn vult dit aan door periodiek de effectiviteit van interne beheersing, governance en risicomanagement te toetsen en hierover te rapporteren.

Risico comités

Achmea heeft risico comités op zowel groepsniveau als binnen de bedrijfsonderdelen.

- Het Audit & Risk Committee ondersteunt de Raad van Commissarissen in haar toezicht op onder andere financiële, administratief organisatorische en compliance zaken, alsmede over het risicoprofiel en de werking van het risicomanagement systeem.
- Het Group Risk Committee (GRC) is een kaderstellend en adviserend comité van de Raad van Bestuur. Het is een platform voor de beleidsbepalers van Achmea bestaande uit leden van de Raad van Bestuur, de directies van enkele bedrijfsonderdelen en de sleutelfunctiehouders van Risk & Compliance voor het beheer, monitoring en advisering ten aanzien van het risicomanagement systeem van Achmea inclusief de interne beheersing en de belangrijkste risico's.
- Het GRC heeft als subcommissie de Model Goedkeurings Commissie (MGC) ingesteld, met gedelegeerde verantwoordelijkheid voor het goedkeuren van modellen.
- Het Asset Liability Committee (ALCO) is een uitvoerend en adviserend comité van de Raad van Bestuur. Het is een platform voor de beleidsbepalers van Achmea bestaande uit leden van de Raad van Bestuur, de directies van enkele bedrijfsonderdelen en stafafdelingen voor het optimaliseren en monitoren van de samenstelling van de bezittingen ("Assets") en verplichtingen ("Liabilities") van Achmea binnen de hiervoor gestelde beleidskaders van het GRC en de Raad van Bestuur.
- Analoot met het GRC op groepsniveau zijn er binnen de bedrijfsonderdelen decentrale risico comités die zich richten op het beheersen van de risico's, eventueel aangevuld met specifieke comités zoals de Product Beoordelings Commissie voor de Product Approval en Review Processen (PARP), het Underwriting Committee bij Achmea Reinsurance en het Asset & Liability Committee en het Credit Committee bij Achmea Bank.

Solvency II sleutelfuncties

Voor alle onder toezicht staande entiteiten is het 'Three Lines of Defence' model ingericht. In lijn met de Solvency II vereisten zijn de risicomanagement functie, de actuariële functie, de compliance functie en de interne auditfunctie op groepsniveau en voor de onder toezicht staande verzekeringsentiteiten ingericht.

- Op groepsniveau worden de risicomanagement functie, de actuariële functie en de compliance functie uitgevoerd binnen de stafafdeling Risk & Compliance. Deze functies rapporteren aan de Chief Risk Officer in de Raad van Bestuur, maar hebben ook directe toegang tot de business, de Raad van Bestuur, het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen, evenals een formele escalatielijns tot de voorzitter van de Raad van Bestuur, het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

- De interne auditfunctie wordt op groepsniveau uitgevoerd door de afdeling Internal Audit. Deze functie rapporteert aan de voorzitter van de Raad van Bestuur, heeft een formele informatie- en escalatielijn naar de voorzitters van het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen en heeft een directe, onbeperkte toegang tot alle bedrijfsonderdelen.

Model governance

In het Model Management & Validatie Beleid is vastgelegd dat de ontwikkeling, het beheer en de wijzigingen van modellen (zoals waarde- en kapitaalmodellen) ten behoeve van onder andere risicometing, financiële en bedrijfseconomische berekeningen onder een strikt model governance valt. Dit zorgt ervoor dat de modellen adequaat worden beheerd. Hierbij worden de modellen beoordeeld waarbij modellen met een hoog brutorisico worden gedocumenteerd, geïmplementeerd, getest en periodiek gevalideerd door de onafhankelijke modelvalidatie afdeling binnen de stafafdeling Risk & Compliance en goedgekeurd door het MGC. Onderdeel van het beheer is dat wijzigingen conform een beheerst wijzigingenproces worden doorgevoerd en goedgekeurd. Deze model governance is voor het partieel intern model voor Solvency II operationeel en wordt geleidelijk voor alle overige modellen geïmplementeerd binnen Achmea.

Het partieel intern model voor Solvency II is naast de behandeling in het MGC ook goedgekeurd door de Raad van Bestuur, statutaire directies van de entiteiten die gebruik maken van het model, het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen. Na het doorlopen van de interne governance worden nieuw ontwikkelde modellen ter goedkeuring voorgelegd aan het college van toezichthouders. Grote modelwijzigingen worden na goedkeuring door het MGC ter goedkeuring voorgelegd aan het college van toezichthouders.

Risicobereidheid

De risicobereidheid ('risk appetite') geeft de houding aan van Achmea ten opzichte van het nemen van risico's en een indicatie van de bereidheid om een hoog of een laag risiconiveau te accepteren. De risicobereidheid bestaat uit een aantal uitgangspunten als onderdeel van de risicostrategie en een verdieping in kwalitatieve statements met bijbehorende Key Risico Indicatoren (KRI's) waarmee wordt bewaakt of het risicoprofiel binnen de grenzen van de risicobereidheid blijft.

In onderstaande kaders is een overzicht opgenomen van de uitgangspunten voor de risicobereidheid als onderdeel van de risicostrategie van Achmea en de doorvertaling hiervan in KRI's.

Financieel	Uitgangspunten	KRI's
Rendement, resultaat en resultaatvolatiliteit	Achmea behaalt een verantwoord rendement dat een blijvende toegang tot de kapitaalmarkt waarborgt. Extreme schommelingen in het economisch resultaat worden voorkomen.	- Fixed Charge Coverage Ratio
Kapitaal	Achmea heeft een solide kapitaalpositie.	- Solvabiliteitsratio Solvency II - Kapitaalsurplus S&P - Kapitaalsurplus Fitch - Economische solvabiliteit AP&L - Debt ratio - Double leverage ratio
Liquiditeit	Achmea's liquiditeitspositie is nu en in de toekomst voldoende om aan haar verplichtingen te kunnen voldoen.	- Beschikbare liquiditeit in een going concern situatie - Liquiditeitscapaciteit na een stress situatie
Financieel risicobeleid	Achmea kent als verzekeraar haar financiële risico's en voert een adequaat financieel risicobeleid dat er op gericht is om ongewenste risico concentraties te voorkomen. Achmea wendt een belangrijk deel van haar risicokapitaal aan voor het verzekeringsrisico.	- Afwijking marktrisicobudget - Impact renteschok Solvency II - Impact renteschok economische solvabiliteit AP&L - Limietoverschrijdingen bij tegenpartijen - Omvang vereist kapitaal voor de verzekeringsrisico's - Afwijking verwacht jaarresultaat door catastrofegebeurtenissen

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Niet-financieel	Uitgangspunten	KRI's
Kwaliteit van producten en diensten	Achmea biedt een zekere en transparante oplossing aan klanten die voortdurend past bij de klantbehoefte, inclusief een faire prijsstelling.	<ul style="list-style-type: none"> - Keurmerk Klantgericht Verzekeren - Achmea Klantbelang Centraal Dashboard - Afwijking marktgemiddelde AFM onderzoeken in het kader van het Klantbelang Dashboard
Operationeel risico / Interne beheersing	Achmea kent als verzekeraar en dienstverlener haar operationele risico's en voert een adequaat Operationeel risicobeleid dat gericht is op het voorkomen van materiële financiële schade als gevolg van ontoereikende of falende interne processen of mensen en systemen of van externe gebeurtenissen.	<ul style="list-style-type: none"> - Internal Control Framework - Reputatiescore - Financiële schade door operationele risico's - (Very) urgent issues - Uitval bedrijfskritische ketens
Compliance	Achmea heeft een adequaat Compliance beleid om te voldoen aan wet- en regelgeving. Medewerkers, klanten, leveranciers en overige samenwerkingspartners van Achmea handelen integer.	<ul style="list-style-type: none"> - Overtredingen wet- en regelgeving - Implementatie wet- en regelgeving - Integriteitsschendingen
Maatschappelijk verantwoord ondernemen	Achmea realiseert op een maatschappelijk verantwoorde wijze haar bedrijfsvoering uit en streeft er naar via haar verzekerings- en beleggingsactiviteiten een aantoonbare maatschappelijke toegevoegde waarde te hebben. Bovendien speelt Achmea adequaat in op maatschappelijke ontwikkelingen en behoudt daarmee haar relevantie.	<ul style="list-style-type: none"> - Benchmark Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling - Praktijkonderzoeken van de Eerlijke verzekeringswijzer

De risicobereidheid is hierbij langs de perspectieven van financiële en niet-financiële statements uitgewerkt, waarbij de uitgangspunten van de financiële statements invulling geven aan het financiële perspectief en de uitgangspunten van de niet-financiële statements aan de andere perspectieven van de Strategiekaart van Achmea. Verder worden met de risicobereidheid ook alle hoofd risico's van de risicoclassificatie van Achmea afgedekt.

Risicomanagement proces

In het risicomanagement proces worden op individueel niveau per risico en op geaggregeerd risiconiveau de risico's geïdentificeerd, beoordeeld, beheerst, bewaakt en gerapporteerd. In deze paragraaf is een toelichting opgenomen op de risicobeoordelingen die gedurende het jaar worden uitgevoerd en is een toelichting opgenomen op de bewaking en rapportages. De risicobeheersingsmaatregelen worden beschreven in de volgende paragrafen waarin een toelichting is opgenomen op de diverse hoofd risico's. Gedurende het jaar worden diverse risicobeoordelingen uitgevoerd:

- Risk Self Assessments zijn gericht op onder meer de strategie, projecten en operationele risico's. Dit betreft onder meer een kwalitatieve risicoanalyse met de directies van de bedrijfsonderdelen en de Raad van Bestuur waarin de belangrijkste risico's worden geïdentificeerd en beoordeeld.
- Achmea gebruikt risicomodellen voor het maken van een kwantitatieve inschatting van het risicoprofiel, waaronder het Solvency II partieel intern model. Deze risicomodellen worden onder meer gebruikt in de planning & control cyclus, productontwikkeling en premiestelling, bij het bepalen van het herverzekeringsprogramma, bij het opstellen van het beleggingsplan en bij balansmanagement.
- Tot slot bieden scenario en stress testen inzicht in wat er gebeurt onder extreme omstandigheden of in het geval dat een aantal factoren zich gelijktijdig voordoet. Deze scenario- en stress testen worden gebruikt in de reguliere bewaking van het risicoprofiel en jaarlijks worden de belangrijkste risico's hiermee nader geanalyseerd.

Jaarlijks worden op groepsniveau en voor de bedrijfsonderdelen de Strategische Risico Analyse uitgevoerd met een kwalitatieve inschatting door management van de belangrijkste risico's. De inzichten uit deze Strategische Risico Analyse worden gebruikt voor het beheersen van de specifiek geïdentificeerde belangrijkste risico's, het herijken van de stress- en scenario set voor de ORSA en het VCP van Achmea en kan aanleiding zijn voor de evaluatie van de strategie.

Periodiek worden rapportages opgesteld voor de Raad van Bestuur, het Audit & Risk Committee en de Raad van Commissarissen. Voor de hoofd risico's verifieert het lijnmanagement periodiek of het risico nog binnen de vastgestelde limieten van de risicobereidheid ligt. Aanvullend bewaakt het management de beheersing van de belangrijkste risico's. Tot slot wordt een raamwerk voor interne beheersing (Internal Control Framework) gebruikt om de belangrijkste beheersingsmaatregelen binnen de hele organisatie systematisch te bewaken. Binnen het raamwerk zijn referenties opgenomen naar onder meer het toetsingskader informatiebeveiliging en Solvency II.

Naast de periodieke bewaking van het risicoprofiel worden jaarlijks het groepsbrede risico- en solvabiliteits-beoordelingsrapport ORSA opgesteld. Voor de bankonderdelen wordt een ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)/ILAAP (Internal Liquidity

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Adequacy Assessment Process) rapportage opgesteld. Deze rapportages geven inzicht in en een beoordeling van de ontwikkeling van het risicoprofiel, solvabiliteit en liquiditeit in de planperiode, zowel onder normale als onder stressomstandigheden. Deze rapportages worden jaarlijks verstrekt aan het college van toezichthouders. In de ORSA-rapportage wordt vastgesteld in hoeverre de huidige en toekomstige kapitaal- en liquiditeitspositie voldoende worden geacht onder normale en onder extreme omstandigheden. Tevens wordt in de ORSA de geschiktheid van het partieel intern model beoordeeld.

Het Voorbereidend Crisisplan van Achmea bevat een overzicht van herstelmaatregelen die Achmea op groepsniveau en bij de onder toezicht staande entiteiten kan inzetten.

E. VERZEKERINGSRISICO

Uit het perspectief van Achmea als verzekeraar is verzekeringsrisico het risico op verlies of op een negatieve ontwikkeling van de waarde van verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten, als gevolg van ontoereikende premiestelling en noodzakelijke wijzigingen in aannames met betrekking tot de voorzieningen en omvat leven-, schade- en zorgrisico's.

Het verzekeringsrisicobeleid beschrijft hoe onze verzekeringsrisico's worden beheerst. Een belangrijk onderdeel hiervan is de levenscyclusbenadering van producten (Product Life Cycle approach), waarin de volgende fasen worden onderscheiden: businessplanning – productontwikkeling – acceptatie – herverzekering – polisbeheer – schadebehandeling – vaststellen van grondslagen – reservering – productreview – rapportage en analyse.

De verschillende fasen van de levenscyclusbenadering van producten dragen bij aan de beheersing van het verzekeringsrisico. Hieronder en in de volgende paragrafen over de leven-, schade- en zorgrisico's volgt een nadere toelichting.

Productontwikkeling en productreview

Voor het introduceren van nieuwe en de periodieke review van bestaande verzekeringsproducten heeft Achmea een productgoedkeurings- en reviewbeleid ('Product Approval & Review Process Policy') opgesteld. Achmea wil aan klanten een zekere en transparante oplossing bieden die voortdurend aansluit bij de klantbehoefte, inclusief een eerlijke prijsstelling. Producten mogen niet op de markt gebracht of gedistribueerd worden zonder een zorgvuldige afweging van de risico's en een zorgvuldige toetsing van andere relevante aspecten, waaronder de zorgplicht jegens de klant. Ook bestaande producten worden periodiek gereviewd om te borgen dat deze blijvend in het belang zijn van de klant. Daarnaast richt de periodieke review zich op het strategische belang van een product, de business case van een portefeuille, de premieopbouw, de winstgevendheid en de verhouding tot normrendement van het product.

Herverzekering

Achmea heeft een herverzekeringsbeleid waarin alle verantwoordelijkheden met betrekking tot het herverzekeringsproces zijn vastgelegd. Achmea Reinsurance Company N.V. (hierna te noemen: Achmea Reinsurance) is de herverzekeringsmaatschappij van de Groep waar het vanuit de drie rollen adviseur, risicodragers en inkoper de herverzekering voor de entiteiten van Achmea verzorgt. Zij sluit hiervoor herverzekeringscontracten met de entiteiten van Achmea, inclusief de buitenlandse entiteiten. De contracten worden via retrocessie gedeeltelijk geplaatst bij externe herverzekeraars. Naast het groepsherverzekeringsprogramma heeft Achmea Reinsurance een herverzekeringscontract met een financieel karakter en zowel voor leven als schade een aantal inkomende herverzekeringscontracten met strategische partners, Eurapco partners en andere externe (her)verzekeraars afgesloten.

De 'Underwriting Committee' van Achmea Reinsurance beslist over het eigen behoud binnen de kaders van het herverzekeringsbeleid, de risicobereidheid van Achmea en de risicobereidheid van Achmea Reinsurance. Na goedkeuring door de Raad van Bestuur wordt het herverzekeringsprogramma in de markt geplaatst. De inkoop van de herverzekeringsdekking voor de buitenlandse entiteiten vindt bij de entiteiten zelf plaats. Binnen de kaders van het herverzekeringsbeleid hebben de buitenlandse entiteiten zelf de mogelijkheid om te beslissen waar ze hun herverzekering inkopen. In de praktijk is Achmea Reinsurance in meer of mindere mate risicodragers op de programma's van de buitenlandse entiteiten. Verder vindt een geleidelijke integratie van de herverzekeringsprogramma's van Achmea en de buitenlandse entiteiten plaats. Hiermee worden kostenvoordelen en een hogere kwaliteit van het herverzekeringsprogramma gerealiseerd.

Het herverzekeringsprogramma bestaat voornamelijk uit catastrofe 'excess-of-loss' contracten en per risico 'excess-of-loss' contracten. Individuele risico's die de contractlimiet in het 'per risico' programma overschrijden, worden op een facultatieve basis gedekt. Het herverzekeringsprogramma bestaat verder uit verschillende 'layers' om het herverzekeringsprogramma zo efficiënt mogelijk te plaatsen. In 2019 was het catastrofeprogramma het belangrijkste herverzekeringsprogramma. De renewal van dit

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

programma vindt jaarlijks op 1 juli plaats. Voor het beschermen van het financiële resultaat onder IFRS heeft Achmea Reinsurance een aggregate excess-of-loss dekking ingekocht. Verder maakt Achmea op beperkte schaal gebruik van 'insurance-linked securities (catastrophe bonds)'.

Reservering

In het reserveringsproces wordt de waarde van de verplichtingen bepaald voor de lopende verzekeringscontracten. De methodologie die hiervoor wordt gebruikt kan per regime verschillen: IFRS verslaggeving, waaronder IFRS toereikendheidstoets, Solvency II, lokale verslaggeving en lokale solvabiliteit (voor de entiteiten die niet onder het Solvency II regime vallen). De verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten worden tenminste vier keer per jaar bepaald, waarbij deze aanvullend tenminste twee keer per jaar worden getoetst op toereikendheid, en vaker als dit noodzakelijk wordt geacht of wanneer dit wettelijk vereist is.

Levenrisico

Levenrisico is het risico op verlies of op een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door:

- veranderingen in het niveau, de trend of volatiliteit van de onderliggende risicofactoren (sterftetekansen, kosten en vervalkansen);
 - de grote onzekerheid van tarieven en aannames voor de voorzieningen in relatie tot extreme of onregelmatige gebeurtenissen.
- Hieronder vallen sterfte-, langleven-, verval-, kosten- en catastroferisico's.

Risicoprofiel

In Nederland worden door Achmea met uitzondering van lijfrentes en overlijdensrisicoverzekeringen geen nieuwe levensverzekeringen meer verkocht. Hetzelfde geldt voor Achmea (Union) in Slowakije. In Griekenland biedt Achmea (Interamerican) unit-linked levensverzekeringen en overlijdensrisicoverzekeringen aan.

De levenportefeuille bestaat uit levensverzekeringen met en zonder winstdeling en beleggingsverzekeringen:

- Levensverzekeringen met winstdeling zijn traditionele levensverzekeringsproducten met winstdelingen, zoals spaarproducten en collectieve verzekeringen.
- Traditionele levensverzekeringen zonder winstdeling omvatten vooral overlijdensrisicoverzekeringen, zowel als afzonderlijk product, als gekoppeld aan een hypotheek.
- Bij beleggingsverzekeringen ('unit-linked') worden de beleggingsrisico's gedragen door de polishouder.

Het vereist kapitaal onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de samenstelling van het levenrisico.

LEVENRISICO (VEREIST SOLVENCY II KAPITAAL)

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Sterfte	183	210
Langleven	1.347	1.134
Arbeidsongeschiktheid	25	26
Verval	338	381
Kosten	600	599
Catastrofe	140	128
Diversificatie	-842	-842
Vereist kapitaal Levenrisico	1.791	1.636

Het vereist kapitaal van het levenrisico is in 2019 toegenomen van €1.636 miljoen naar €1.791 miljoen. Het vereist kapitaal is hierbij berekend met de standaardformule van Solvency II. De lagere marktrente en de lagere Volatility Adjustment leiden tot een hogere voorziening en daarmee tot een stijging van het vereist kapitaal. De krimpende levenportefeuille in Nederland en modelwijzigingen dempen dit effect deels.

Het langlevenrisico en het kostenrisico zijn binnen de levensverzekeringsactiviteit de grootste risico's. Deze exposures worden nauwlettend gevolgd. Concentratierisico's in de levenportefeuille zijn verbonden aan een mogelijke forse toename van het aantal overlijdens bijvoorbeeld als gevolg van een pandemie of een onverwachte verhoging van de levensverwachting.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het productgoedkeurings- en reviewbeleid zorgt voor een adequate prijsstelling bij een juiste weerspiegeling van de risico's. Voor de beheersing van risico's op individueel niveau zijn tarieven gedifferentieerd naar risicocategorie (bijvoorbeeld roken/niet-roken) en is voor de acceptatie van levensverzekeringen een medische keuring vereist.

Op portefeuilleniveau vindt herverzekering plaats en kan een en-bloc clause worden toegepast op grond waarvan in extreme gevallen de premie mag worden verhoogd. Met dit instrument kunnen de gevolgen van een ongunstig sterftcijfer en gestegen kosten worden beperkt.

Het besluit om geen collectieve pensioenverzekeringen meer aan te bieden heeft als gevolg dat de instroom van nieuw langlevensrisico substantieel afgenomen is. Langlevensrisico wordt voor de individuele lijfrentes adequaat geprijsd. Het kostenrisico wordt onder andere beheerst door het kostenniveau in lijn te houden met de afname van de portefeuille.

Herverzekering wordt bij het levensrisico gebruikt om het sterfte- en catastroferisico te beperken. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en Interamerican Greece zijn beschermd door middel van herverzekering. Achmea Reinsurance heeft een quota-share overeenkomst met Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. waarvan het een deel in de markt plaatst. Aanvullend heeft Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. een portefeuille van ingegane tijdelijke lijfrentes die extern herverzekerd zijn. Deze contracten zijn gevoelig voor het sterfte- en catastroferisico. Het risico op een pandemie wordt door Achmea niet herverzekerd, waarbij periodiek wordt geëvalueerd om te beoordelen of herverzekering gunstig is.

De sterftetabellen die in Nederland worden gebruikt, houden rekening met een toekomstige verhoging van de levensverwachting en worden aangepast aan het specifieke karakter en samenstelling van het verzekeringsbestand van Achmea. In de andere landen waar Achmea levensverzekeringen verkoopt worden de standaard sterftetabellen, om de toereikendheid te kunnen garanderen, op verschillende manieren aangepast, zoals op basis van leeftijd.

Schaderisico

Het schaderisico is het risico op verlies of op een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door verschillen tussen actuele ontwikkelingen en niet-economische aannames of door het plaatsvinden van onwaarschijnlijke gebeurtenissen. Hieronder vallen premie- en reserverisico, vervalrisico en catastroferisico.

Risicoprofiel

Nederland is de grootste markt waar Achmea schaderisico loopt met een volledig aanbod van schadeverzekeringen. Griekenland (Interamerican), Turkije (Eureko Sigorta), Slowakije (Union), Australië en Canada zijn de andere schadeverzekeringmarkten waar Achmea actief is. In Griekenland, Turkije en Slowakije geldt een volledig aanbod van schadeverzekeringen. In Australië worden producten aangeboden voor de agrarische sector. Vanaf eind 2018 worden digitale auto- en woonverzekeringen aangeboden in Canada via een joint venture (Onlia), waarbij het schaderisico buiten Achmea is ondergebracht.

De risico's die door Achmea worden gedekt vallen onder de schadeverzekeringsactiviteiten, zoals motorrijtuigen (casco en aansprakelijkheid), transport/luchtvaart, brand en natuurrampen, algemene aansprakelijkheid en rechtsbijstand.

Het vereist kapitaal onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de samenstelling van het schaderisico.

SCHADERISICO (VEREIST SOLVENCY II KAPITAAL)

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Verval	132	119
Premie en reserve	590	592
Catastrofe	525	431
Diversificatie	-355	-319
Vereist kapitaal Schaderisico	892	823

Het vereist kapitaal van het schaderisico is in 2019 gestegen van €823 miljoen tot €892 miljoen. Het vereist kapitaal is hierbij berekend met een door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model. De stijging wordt vooral veroorzaakt door een toename van het catastroferisico. Dit wordt ten eerste veroorzaakt door indexatie van de particuliere opstal- en inboedelrisico's binnen het Nederlandse schadebedrijf en ten tweede door een wijziging bij Eureko Sigorta doordat de rating van

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

herverzekeraars is verlaagd (in lijn met de verlaging van de rating van Turkse staatsobligaties) waardoor de betreffende herverzekering niet meer als risicomitigerend effect mag worden meegenomen bij het vereist kapitaal.

Binnen de schadeverzekeringsentiteiten is catastroferisico een groot risico. Met name de objecten gedekt onder brandverzekeringen en casco motorrijtuigen zijn blootgesteld aan catastroferisico's. Storm en hagel vormen de belangrijkste bronnen van risico in Nederland en bij de buitenlandse entiteiten in Griekenland (Interamerican) en Turkije (Eureko Sigorta) is dat het aardbevingsrisico. In Nederland wordt onder casco motorrijtuigen ook het risico van overstromingen gedekt. Voor de schadeverzekeringsactiviteiten zijn de concentratierisico's grote schades als gevolg van de genoemde natuurlijke rampen en grote branden. Door klimaatverandering zal de kans op hagel naar verwachting toenemen. Achmea heeft in 2019 het intern model voor hagelrisico gewijzigd, waardoor de nieuwste inzichten op het gebied van hagelrisico worden meegenomen in de kwantificering van het risico. Achmea heeft nauwe contacten met de bedrijven die de catastrofemodellen ontwikkelen met universiteiten en het KNMI. Op deze manier wordt klimaatverandering nauwlettend gevolgd en de impact geëvalueerd.

Risicobeheersingsmaatregelen

Acceptatierichtlijnen zorgen voor een goede beoordeling van het risico, acceptatie (onder mogelijke voorwaarden) en premiestelling. De acceptatierichtlijnen schrijven voor dat Achmea geen grote industriële risico's zoals van luchthavens of krachtcentrales accepteert. In Turkije wordt een uitzondering gemaakt en worden deze risico's vanuit een strategisch oogpunt wel geaccepteerd. Die risico's worden ofwel 100% herverzekerd of geaccepteerd met een zeer laag eigen behoud.

Herverzekering wordt gebruikt om de exposure aan weersomstandigheden, natuurrampen, ongevallen met meerdere slachtoffers, grote branden, grote aansprakelijkheidsclaims en wettelijke aansprakelijkheidsverzekering (WA-verzekering) voor motorrijtuigen te beheersen, waarbij een deel van het eigen behoud wordt aangehouden bij Achmea Reinsurance. Het herverzekeringsprogramma bevat de volgende dekkingen:

- Catastrofeprogramma: Dit programma is een 'excess-of-loss' programma voor de gecumuleerde (hoofdzakelijk natuurlijke) catastrofeschades van de portefeuilles brand/technische verzekeringen (residential, commercial, agro farmers), glastuinbouw (horticulture) en motorrijtuigen (hull - casco). Deze portefeuilles worden gepoold in een extern programma met verschillende eigen behouden. Voor de Nederlandse entiteiten verzorgt Achmea Reinsurance hiervoor drie individuele programma's ('excess-of-loss') met ook hierbij verschillende eigen behouden. Bij het catastrofeprogramma van de Nederlandse entiteiten is het stormrisico het dominante risicotype.
- Voor de buitenlandse entiteiten is Achmea Reinsurance risicodragend in de herverzekeringsprogramma's voor het aardbevingsrisico in Griekenland, Turkije en Slowakije en het overstromingsrisico in Turkije en Slowakije. Eureko Sigorta heeft hierbij haar grootste catastroferisico, het aardbevingsrisico, deels herverzekerd via de Turkish Catastrophe Insurance Pool en overige toepasselijke overeenkomsten. Achmea Reinsurance past ook aggregate (jaarlijkse) excess-of-loss dekkingen toe voor het beschermen van het financiële resultaat en de kapitaalpositie.
- Property: Dit programma is een 'excess-of-loss' programma voor de individuele (voornamelijk brand) schades van de betreffende portefeuilles. Achmea Reinsurance heeft een eigen behoud op dit programma.
- General Liability and Motor Third Party Liability: Dit is een herverzekeringsprogramma voor algemene en motor aansprakelijkheidsrisico's en grote letselschades.

De ontwikkelingen rond klimaatverandering worden gevolgd. Klimaatverandering wordt meegenomen bij premiestelling en herverzekering. De premies en de herverzekeringsprogramma's kunnen ieder jaar worden aangepast. De afgelopen jaren zijn premieverhogingen doorgevoerd en is het eigen behoud van het catastrofeprogramma verlaagd. Voor de lange termijn worden bij verzekeren en in samenwerking met gemeenten preventieve maatregelen gestimuleerd.

Bij producten zoals algemene aansprakelijkheid en aansprakelijkheid voor motorrijtuigen (hoofdzakelijk lichamelijk letsel) met langdurige schadeafhandelingen, is er een inflatierisico op de schadevoorziening. Dit risico wordt als onderdeel van het marktrisico beheerd waarbij periodiek de afweging wordt gemaakt of dit risico afgedekt moet worden.

Zorgrisico

Het zorgrisico komt voor in de branches zorgkosten (korte termijn, health Not Similar to Life Techniques (health NSLT)), arbeidsongeschiktheid (lange termijn, health Similar to Life Techniques (health SLT)) en ziekteverzuim- en ongevallenverzekering (korte termijn, health Not Similar to Life Techniques (health NSLT)).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Het zorgrisico is het risico op verlies of op een ongunstige verandering in de waarde van verzekeringsverplichtingen door:

- veranderingen in het niveau, de trend of volatiliteit van de medische kosten gedekt door de verzekeringscontracten (health NSLT);
- veranderingen in het niveau, trend of volatiliteit van de onderliggende risicofactoren (langleven-, invalidering-, verval-, kosten-, revalidering- en herzieningspercentages) voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (health SLT);
- fluctuaties in het tijdstip, de frequentie en de hoogte van verzekerde gebeurtenissen en in het tijdstip en het bedrag van de schadeafhandeling (health NSLT);
- grote onzekerheid bij de aannames voor de voorzieningen in verband met het risico van de uitbraak van grote epidemieën evenals de ongebruikelijke accumulatie van risico's onder dergelijke extreme omstandigheden (health CAT).

Risicoprofiel

De risico's van de ziekteverzuim- en ongevallenverzekering zijn vergelijkbaar met het schaderisico en worden overeenkomstig beheerst, zie de paragraaf over het schaderisico. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de branches zorgkosten en arbeidsongeschiktheid.

Nederland is de grootste markt waar Achmea zorgverzekeringen aanbiedt. Het zorgverzekeringsstelsel in Nederland bestaat uit twee onderdelen: een basiszorgverzekering en een aanvullende zorgverzekering.

- Voor de basiszorgverzekering biedt Achmea een naturapolis (directe afhandeling), een restitutiepolis en een selectief polis. De basiszorgverzekering dekt de standaard basiszorg en is wettelijk verplicht voor iedereen die woont of werkt in Nederland en moet worden afgenomen bij een in Nederland gevestigde zorgverzekeraar. Elke zorgverzekeraar heeft een acceptatieplicht. Premies voor de basisverzekering worden deels beïnvloed door politieke besluitvorming. De Nederlandse regering bepaalt de mate van de dekking onder het basiszorgverzekeringspakket en de voorwaarden die van toepassing zijn op het basiszorgverzekeringspakket, inclusief de toelating en de maximumkorting voor collectieve contracten (in 2020 5% van de bruto premie).
- Daarnaast bepaalt de regering de bedragen die de zorgverzekeraars ontvangen uit het vereveningsfonds. De compensatie uit het vereveningsfonds wordt gefinancierd door werkgevers, werknemers en de Nederlandse regering. Betalingen uit dit fonds hangen af van het risicoprofiel en de portefeuille van de zorgverzekeraar.
- Via de aanvullende zorgverzekering hebben polishouders de mogelijkheid om de dekking van de basisverzekering uit te breiden. Deze verzekering is optioneel en is qua aard en methode te vergelijken met een schadeverzekering. De dekking van deze verzekeringen is niet gebonden aan overheidsbepalingen, er is geen acceptatieplicht en er is geen vereveningsstelsel. Achmea biedt diverse gerichte aanvullende zorgverzekeringspakketten. Premies voor de aanvullende zorgverzekering worden op maat afgestemd op de dekking die wordt geboden.

Bij het schattingsproces van de verzekeringsverplichtingen en inkomsten uit het vereveningsfonds zijn er onzekerheden vanwege de tijdigheid van facturering door zorgaanbieders en de beperkingen van de ex-ante budgettering.

De onzekerheden voor een zorgverzekeraar zijn specifiek voor de basiszorg en hebben veelal politieke beslissingen en marktwerking als achtergrond. Een groot deel van de activiteiten van de zorgverzekeraars van Achmea valt namelijk onder de Zorgverzekeringswet. De kern van de wet is een privaatrechtelijk verzekeringsstelsel van gereuleerde concurrentie. Markt en overheid zijn hierin nauw met elkaar verweven en doelmatigheid en innovatie worden mede behaald door marktwerking tussen partijen als zorgaanbieders en zorgverzekeraars. Er is ook onzekerheid gerelateerd aan de afrekeningen met Zorginstituut Nederland (ZiN) per rapportagejaar en het verevenen van over- en onderfinanciering. De onzekerheid van de zorggerelateerde kosten komt voort uit de afhankelijkheid van de tijdige ontvangst en verwerking van facturen van zorgaanbieders, het afwikkelen van vorderingen en de beschikbaarheid van betrouwbare historische gegevens.

Arbeidsongeschiktheidsproducten dekken het risico van inkomensverlies door arbeidsongeschiktheid (lange termijn, health SLT). In Nederland biedt Achmea arbeidsongeschiktheidsproducten aan op basis van lokaal geldende wet- en regelgeving. In de Nederlandse wet- en regelgeving wordt een onderscheid gemaakt tussen werkgevers (inclusief zelfstandigen) en werknemers. Voor werkgevers en zelfstandigen is er geen algemene verzekering en is een volledige particuliere verzekering beschikbaar (AOV). Voor werknemers is er een algemene verzekering, de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA) die uit twee dekkingen bestaat: de inkomensvoorziening volledig duurzaam arbeidsongeschikten (IVA) bij volledige en permanente arbeidsongeschiktheid en de werkhervatting gedeeltelijk arbeidsongeschikten (WGA) bij gedeeltelijke of niet permanente arbeidsongeschiktheid. Er zijn twee typen particuliere verzekeringen: aanvullingen op de algemene verzekering en (her)verzekering van de WGA, omdat een bedrijf ervoor kan kiezen om zelf het WGA-risico te dragen en uit de algemene verzekering te stappen. Grote onzekerheden in de WGA verzekeringen zijn de instroom en de duur van de arbeidsongeschiktheid.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

De risico's bij arbeidsongeschiktheidsverzekeringen zijn veranderingen in de wetgeving, het verzuimniveau vanwege ziekte, de frequentie en de mate waarin mensen arbeidsongeschikt worden, de mate van herstel bij arbeidsongeschiktheid en het rente- en inflatieniveau.

Het vereist kapitaal onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de samenstelling van het zorgrisico.

ZORGRISICO (VEREIST SOLVENCY II KAPITAAL)

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Zorgrisico SLT	215	251
Zorgrisico NSLT	1.642	1.677
Zorgcatastrofe	50	59
Diversificatie	-134	-155
Vereist kapitaal Zorgrisico	1.773	1.832

Het vereist kapitaal van het zorgrisico is in 2019 gedaald van €1.832 miljoen naar €1.773 miljoen. Het vereist kapitaal is hierbij voor de inkomensverzekeringstechnische risico's (health SLT) berekend met een door het college van toezichthouders goedgekeurd intern model en voor de andere zorgrisico's met de standaardformule van Solvency II. De afname komt voornamelijk door een lager premie- en reserverisico in het zorgbedrijf als gevolg van een lager premievolume en een nieuw afgesloten herverzekeringscontract bij WIA.

Risicobeheersingsmaatregelen

Achmea heeft een aantal maatregelen getroffen om de onzekerheden over de zorgkosten te beperken. De verzekeringsverplichtingen voor openstaande claims en vorderingen op het ZIN zijn gebaseerd op beste schattingen van verwachte bedragen, waarbij een voorziening wordt gevormd voor onzekerheden. Er worden periodiek schattingen van claims gemaakt om inzicht te verkrijgen in relevante ontwikkelingen en de toereikendheid van de verzekeringsverplichtingen. In aanvulling op deze maatregelen is er op nationaal niveau meer informatie beschikbaar over het macro-schadebedrag hetgeen ook gebruikt wordt om de schattingen te beoordelen. Bovendien heeft Achmea de potentiële stijging van de zorgkosten voor met name medisch specialistische- en geestelijke gezondheidszorg en wijkverpleging beperkt door het maken van plafondafspraken en aanneemsommen met zorgaanbieders.

Bij arbeidsongeschiktheid volgt een klant na de eerste melding een re-integratietraject waarin wordt beoordeeld of begeleiding door een externe dienstverlener nuttig kan zijn. Dit bestaat uit een aanpassing van de werkplek of wachtlijstbemiddeling. Bij het merendeel van de overeenkomsten met een looptijd van langer dan een jaar kan de premie worden aangepast conform een bepaling in de polisvoorwaarden. De kans op hoge claims per risico wordt verkleind door het verzekerde inkomen te beperken en, in een aantal gevallen, door herverzekering toe te passen. Voor het WGA product is een herverzekeringscontract afgesloten; Achmea Schadeverzekeringen N.V. heeft hiervoor een quota-share overeenkomst met Achmea Reinsurance gesloten, welke volledig in de herverzekeringsmarkt is ondergebracht. Bovenop de quota-share overeenkomst biedt Achmea Reinsurance een stop-loss dekking, die ook volledig in de herverzekeringsmarkt is ondergebracht. Tot slot is er ook nog een aanvullende dekking voor hoge lonen in het WIA-Excedent product. Hiermee zijn de financiële gevolgen en de volatiliteit van het arbeidsongeschiktheidsrisico op deze portefeuille teruggebracht.

F. MARKTRISICO

Marktrisico is het risico op verlies of op een ongunstige verandering in de financiële situatie als direct of indirect gevolg van schommelingen in de marktprijzen van activa, verplichtingen en financiële instrumenten. Hieronder vallen renterisico, aandelenrisico, vastgoedrisico, spreadrisico, valutarisico en marktconcentratierisico. Inflatarisico wordt hierbij meegenomen als onderdeel van het renterisico.

Risicoprofiel

Als financiële dienstverlener loopt Achmea marktrisico vanwege haar beleggingsportefeuille, verzekeringsproducten en retail bankproducten (hypotheken, deposito's, spaarrekeningen en rekening-courant). Inzicht in de samenstelling van de beleggingsportefeuille wordt gegeven in Toelichting 5 Vastgoedbeleggingen en in Toelichting 6 Beleggingen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

MARKTRISICO (VEREIST SOLVENCY II KAPITAAL)

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Rente	1.265	1.047
Aandelen	1.255	1.346
Vastgoed	345	373
Spread	1.318	1.429
Valuta	114	95
Marktconcentratie	0	0
Diversificatie	-1.932	-1.724
Vereist kapitaal Marktrisico	2.365	2.566

Het vereist kapitaal voor marktrisico is in 2019 gedaald van €2.566 miljoen naar €2.365 miljoen. Het vereist kapitaal is hierbij berekend met een door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model. Het marktrisico is gedaald door wijzigingen in modellering van het marktriscomodiel, daling van de volatiliteit van aandelen en lagere credit spreads.

De Solvency II solvabiliteitspositie is gevoelig voor marktschommelingen. De onderstaande tabel geeft inzicht in die gevoeligheden ten opzichte van de solvabiliteitspositie ultimo jaar.

SOLVENCY II GEVOELIGHEDEN

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019			31 DECEMBER 2018		
	IMPACT TOEGESTAAN SII EIGEN VERMOGEN	IMPACT VEREIST KAPITAAL	IMPACT RATIO (%)	IMPACT TOEGESTAAN SII EIGEN VERMOGEN	IMPACT VEREIST KAPITAAL	IMPACT RATIO (%)
Aandelen -20%	-425	-69	-6%	-393	-138	-3%
Rente -50 basispunten	264	131	0%	191	104	0%
Rente +50 basispunten	-247	-115	0%	-179	-110	1%
Vastgoed -20%	-255	-18	-5%	-251	-13	-5%

De uitkomsten hangen samen met een gewijzigde samenstelling van de balans en kasstromen. De gevoeligheden zijn berekend met het door het college van toezichthouders goedgekeurd partieel intern model voor marktrisico. Rekening is gehouden met de aangepaste hedgingstrategie zoals beschreven in A: Ontwikkelingen 2019.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het marktriscobeleid beschrijft de stappen van het marktriscomanagementproces:

- Hedging van het renterisico heeft als primair doel om de Solvency II ratio te stabiliseren. Voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. wordt de rentegevoeligheid ook beleidsmatig beheerd vanuit economisch perspectief.
- Jaarlijks wordt een limiet op het marktrisico vastgesteld binnen de grenzen van de risicobereidheid als een vast bedrag voor Achmea groep en de Nederlandse en buitenlandse onder toezicht staande entiteiten.
- In het beleggingsplan wordt vervolgens een optimale portefeuille (de strategische beleggingsmix) bepaald die voldoet aan het vastgestelde marktriscobudget en het hoogste rendement biedt, gegeven additionele restricties voor bijvoorbeeld liquiditeit en minimum omvang per beleggingscategorie. Het marktrisico wordt periodiek bewaakt, waarbij specifiek gelet wordt op afwijkingen van de strategische mix en het beheersen van het renterisico.

Renterisico

Renterisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid van de waarde van activa en verplichtingen voor veranderingen in de rentetermijnstructuur (zowel nominaal als reëel) of rentevolatiliteit.

Verzekeringsactiviteiten

Het resultaat en de solvabiliteitsratio onder Solvency II worden beïnvloed door de impact van de rentecurve die wordt gebruikt bij waardering. Bij de IFRS toereikendheidstoets van de verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten binnen het levenbedrijf wordt de risicovrije rentecurve gebruikt zoals deze wordt gepubliceerd door EIOPA. Hierbij geldt dat de impact van een rentewijziging door het gebruik van de Ultimate Forward Rate (UFR) bij de EIOPA curve op de waarde van de verplichtingen niet gelijk is aan de waarde van de bezittingen. Ditzelfde geldt ook onder Solvency II waarbij de solvabiliteitsratio van Achmea gevoelig is voor een verandering in de rente doordat bij een verandering van de rente de waarde van de langlopende verplichtingen (best estimate en risk

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

margin) door het gebruik van de UFR niet gelijk beweegt met de waarde van de bezittingen en ook andere componenten van de Solvency II ratio gevoelig zijn voor rentebewegingen.

Het marktrisicobeleid beschrijft hoe dit renterisico wordt beheerst:

- Achmea's rentebeleid is gericht op het beheersen van het renterisico van de beleggingen en verplichtingen aan de hand van verschillende rentescenario's. Voor deze beoordeling worden renteschokken toegepast op de replicerende portefeuilles en de gerelateerde bestaande beleggingsportefeuilles. Achmea Groep hanteert een limiet voor de rentegevoeligheid van de Solvency II solvabiliteitsratio bij parallelle renteschokken van 50 basispunten. De rentegevoeligheid van de netto positie wordt maandelijks beoordeeld voor de onder toezicht staande entiteiten. Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. hanteert hiervoor specifiek een limiet voor de rentegevoeligheid van de Solvency II solvabiliteitsratio bij parallelle renteschokken van 50 basispunten en een limiet voor de gevoeligheid van de rentevolatiliteit. Voor het sturen op de stabiliteit van de solvabiliteitsratio op termijn zijn de limieten voor de rentegevoeligheid van de Solvency II solvabiliteitsratio van Achmea Groep en Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. ruimer bij hogere niveaus van de Solvency II solvabiliteitsratio. Daarnaast worden voor Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. de langere termijn effecten van parallelle rentebewegingen en vormveranderingen van de rentecurve gemonitord. Voor de andere entiteiten wordt voor de beheersing van het renterisico gekeken naar de rentegevoeligheid van het toegestaan Solvency II eigen vermogen bij parallelle renteschokken van 50 basispunten.
- Achmea's buitenlandse dochtermaatschappijen passen een looptijd ('duration') matchingaanpak toe binnen bandbreedtes die zijn vastgelegd in de lokale beleggingsplannen.

Het afdekken van het renterisico gebeurt door middel van een maandelijks rentebeheersingsproces dat gebruik maakt van rentederivaten (swaps en swaptions). De waarde van de rentederivatenpositie is €4.542 miljoen (2018: €2.694 miljoen) met een nominaal bedrag van €40,1 miljard (2018: €33,4 miljard).

Bancaire activiteiten

De focus van de bancaire activiteiten van Achmea ligt op retail bankproducten (hypotheek, deposito's en spaarrekeningen). De meeste van deze producten of diensten genereren een renterisico. Dit risico wordt beheerst via het renterisicobeleid waarbij het risico wordt beperkt door het gebruik van derivaten.

GEVOELIGHEDEN BANCAIRE ACTIVITEITEN

	(€ MILJOEN)	
	2019 ACHMEA BANK	2018 ACHMEA BANK
Looptijd van het Eigen Vermogen (in jaren)	2.49	1.81
Stresstest -200 basispunten	-9	-12
Stresstest +200 basispunten	-58	-45
Income at Risk (inkomstengevoeligheid) +100 basispunten	10	15

In vergelijking met 2018 daalt de negatieve stresstest (-200 basispunten) voornamelijk door de ontwikkeling van de rentecurve en de negatieve rente. De positieve stresstest (+200 basispunten) wordt met name beïnvloed door een afname van vervroegde aflossingen.

Aandelenrisico

Aandelenrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid van de waarde van de activa en verplichtingen voor veranderingen in het niveau of in de volatiliteit van marktprijzen van aandelen.

Voor de Nederlandse verzekeringsentiteiten is het doel van het beleggen in aandelen om de gemiddelde lange termijn risicopremie te verdienen. Aandelen geven de mogelijkheid om een hoger rendement te halen dan vastrentende waarden en geven diversificatiemogelijkheden. De aandelen worden gespreid over een aantal beleggingscategorieën, waarmee diversificatievoordelen worden behaald. Voor het beheersen van het aandelenrisico worden geen derivaten ingezet. Achmea hanteert geen specifieke limieten voor aandelenrisico, maar wel op het niveau van marktrisico.

Achmea's buitenlandse dochtermaatschappijen volgen een specifiek beleggingsplan op basis van richtlijnen van de Groep en lokale wet- en regelgeving. Zoals eerder beschreven in de algemene paragraaf over het marktrisicobeleid is het algemene principe met betrekking tot marktrisico dat dit risico beperkt is voor de buitenlandse dochtermaatschappijen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Vastgoedrisico

Het vastgoedrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau of de volatiliteit van de marktprijzen van vastgoed. Een overzicht van de vastgoedbeleggingsportefeuille wordt gegeven onder Toelichting 5 Vastgoedbeleggingen.

Vastgoed maakt onderdeel uit van de beleggingsmix waarbij rekening wordt gehouden met verwacht rendement, volatiliteit en een correlatie met obligaties en aandelen. Diversificatie binnen de vastgoedportefeuille bestaat uit: diversificatie tussen verschillende regio's en subbeleggingscategorieën, maar ook binnen de verschillende regio's en subbeleggingscategorieën.

Spreadrisico

Het spreadrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid voor veranderingen in het niveau of de volatiliteit van kredietopslagen ('credit spreads') in de rente. Hierbij wordt voor de berekening van het vereist kapitaal onder Solvency II ook het kredietrisico op hypotheek en landen meegenomen.

Achmea loopt spreadrisico op haar vastrentende beleggingen. Voor een verdeling van de vastrentende beleggingen over de credit ratings wordt verwezen naar Toelichting 30 Kredietkwaliteit financiële activa en toelichting uitstel IFRS 9. Bij de vaststelling van de economische balans gebruikt Achmea bij veel van haar verzekeringsentiteiten ook de Volatility Adjustment voor de waardering van de verzekeringsverplichtingen. Wijzigingen in de spreads leiden tot veranderingen in de Volatility Adjustment en daardoor de waarde van de verzekeringsverplichtingen.

Spreadrisico wordt beheerst en gemonitord als onderdeel van het tegenpartijrisicobeleid en het marktrisicobeleid (zie onderdeel G voor een meer uitgebreide beschrijving van het raamwerk). Achmea beperkt het spreadrisico met een conservatieve beleggingsstrategie die zorgt voor de juiste balans tussen de verschillende typen instrumenten (bedrijfsobligaties, obligaties van financiële instellingen (financials), gedekte obligaties, staatsgerelateerde obligaties, hypotheek en asset backed securities), de credit rating, het looptijdenprofiel en de regionale verdeling. Op basis van het goedgekeurde intern model voor marktrisico wordt de beleggingsportefeuille verder geoptimaliseerd.

Valutarisico

Valutarisico is het risico op verlies dat voortkomt uit de gevoeligheid van de waarde van de activa en verplichtingen voor veranderingen in het niveau of volatiliteit van valutakoersen.

Achmea loopt valutarisico, met name in US dollars, als onderdeel van de reguliere beleggingsportefeuille (aandelen, vastrentende beleggingen en beursgenoteerde vastgoedondernemingen) en buitenlandse inkomende herverzekeringcontracten die zijn opgesteld in vreemde valuta. Een andere belangrijke blootstelling is de Turkse Lira via dochtermaatschappij Eureka Sigorta en geassocieerde deelneming Garanti Emiklilik.

De onderstaande tabel over het valutarisico toont de totale blootstelling aan de belangrijkste valuta per balansdatum.

VALUTA RISICO

(€ MILJOEN)

	2019 TOTALE BLOOT- STELLING	2019 NOMINAAL BEDRAG VAN AFDEKKINGS- INSTRUMENTEN	2019 NETTO BLOOT- STELLING	2018 TOTALE BLOOT- STELLING	2018 NOMINAAL BEDRAG VAN AFDEKKINGS- INSTRUMENTEN	2018 NETTO BLOOT- STELLING
Netto-positie						
US dollar	1.290	1.170	120	1.388	1.357	31
Pond sterling	298	299	-1	341	365	-24
Japanse yen	154	149	5	135	132	3
Zwitserse franc	698	685	13	329	330	-1
Turkse lira	58	1	57	55		55
Deense krone	173	152	21	17	3	14
Overige	258	176	82	267	191	76
Totaal	2.929	2.632	297	2.532	2.378	154

De exposure in de beleggingsportefeuille wordt afgedekt met valutatermijncontracten. Achmea Reinsurance dekt het valutarisico van de verwachte winst van de herverzekerings- en retrocessiecontracten af op een economische grondslag.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

De netto investeringen in, of de inkomstenstromen uit, niet-euro dochtermaatschappijen van Achmea worden niet afgedekt, omdat de activiteiten van deze dochtermaatschappijen worden gezien als onderdeel van Achmea's langetermijnstrategie. Vastgesteld dividend wordt wel afgedekt.

Marktconcentratierisico

Marktconcentratierisico is het risico op verlies dat voortkomt uit het gebrek aan diversificatie van beleggingen en verplichtingen binnen marktrisico of vanwege grote gevoeligheid voor faillissement van een individuele tegenpartij of groep van verwante tegenpartijen. De balans van Achmea bevat geen materiële marktconcentratierisico's.

G. TEGENPARTIJRISICO

Tegenpartijrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit onverwachte faillissementen of een verslechtering van de kredietwaardigheid van de tegenpartijen en debiteuren van Achmea.

Risicoprofiel

Achmea is blootgesteld aan tegenpartijrisico op het gebied van derivaten, banktegoeden, retail kredieten, herverzekeringen, securities lending en kortlopende vorderingen op zorgaanbieders, tussenpersonen en polishouders. Het kredietrisico op hypotheek en landen wordt voor de berekening van het vereist kapitaal onder Solvency II meegenomen onder het spreadrisico.

Een overzicht van de financiële beleggingen naar credit rating, een overzicht van activa en verplichtingen waarop verrekening en vergelijkbare overeenkomsten van toepassing zijn en een overzicht van financiële activa met betalingsachterstanden of waarop bijzondere waardevermindering is toegepast zijn opgenomen in Toelichting 30 Kredietkwaliteit financiële activa en toelichting uitstel IFRS 9.

Het vereist kapitaal onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de hoogte van het tegenpartijrisico. In 2019 is het vereist kapitaal licht gestegen van €261 miljoen per ultimo 2018 naar €273 miljoen per ultimo 2019. De stijging wordt met name veroorzaakt door de nieuwe regelgeving voor risicoclassificatie voor derivaten waardoor het vereist kapitaal voor dit risico is toegenomen..

Risicobeheersingsmaatregelen

Het tegenpartijrisicobeheersingsraamwerk op groepsniveau is uitgewerkt in het tegenpartijrisicobeleid waarin onder meer het proces voor het aangaan van transacties met nieuwe tegenpartijen, de limieten en verdeling per tegenpartij binnen de afdelingen en entiteiten van Achmea en het proces van herziening van de limieten en het bewaken hiervan is beschreven. Het belangrijkste 'preventiedoel' bij het beheren van het tegenpartijrisico op groepsniveau is het voorkomen van ongewenste concentraties en het waarborgen dat de portefeuilles goed gediversifieerd zijn. Daarnaast zijn belangrijke maatregelen bij het beheren van het tegenpartijrisico ingeregeld zoals gedegen terugvorderingsprocedures om kredietproblemen op te vangen. Voor zorgaanbieders wordt aangestuurd op het voorkomen van negatieve netto posities om het tegenpartijrisico te beperken.

De limieten per rating in het tegenpartijrisicobeleid zijn opgenomen in onderstaande tabel:

MAXIMALE BLOOTSTELLING OP GROEPSNIVEAU

	(€ MILJOEN)	
	SUPRANATIONALE INSTELLINGEN EN OVERHEDEN	OVERIGE TEGENPARTIJEN
AAA	(geen limiet)	700
AA+, AA, AA-	500	500
A+, A, A-	400	400
BBB+	250	250
BBB	200	200
BBB-	125	125

Achmea gebruikt ratings van S&P, Moody's, Fitch, DBRS en AMBest (alleen voor herverzekeraars). Als er meerdere ratings beschikbaar zijn voor hetzelfde financiële instrument dan wordt de tweede beste beoordeling gebruikt. Zie Toelichting 30 Kredietkwaliteit financiële activa en toelichting uitstel IFRS 9. Voor tegenpartijen met een lagere rating of zonder een rating wordt dit per tegenpartij beoordeeld.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Voor herverzekeraars geldt een hogere kredietbeoordeling met een minimum rating restrictie op het niveau A-. Het tegenpartijrisicobeleid bevat daarnaast voor specifieke blootstellingen afwijkende limieten en biedt de mogelijkheid om voor specifieke situaties een vrijstelling aan te vragen. Zo geldt er een afwijkend exposurelimiet op groepsniveau voor de blootstelling aan de Rabobank Groep. Deze blootstelling bestaat hoofdzakelijk uit spaarpremies die verbonden zijn aan hypotheekleningen (Toelichting 6 Beleggingen). In 2018 zijn met de Rabobank Groep additionele zekerheden overeengekomen om dit risico te mitigeren.

Derivaten

Derivatentransacties worden alleen aangegaan met tegenpartijen die voldoen aan de rating- en onderpandvereisten van Achmea. ISDA-raamovereenkomsten (International Swaps and Derivative Association) zijn van kracht tussen de entiteiten van Achmea en de tegenpartijen voor derivaten. In het tegenpartijrisicobeleid zijn de onderpandvereisten gedefinieerd die moeten worden opgenomen in de individueel overeengekomen Credit Support Annexes (CSA). Alleen 'prime collateral' wordt geaccepteerd dat bestaat uit staatsobligaties die zijn uitgegeven door landen met een hoge rating en liquide onderpand in Euro's, Amerikaanse dollars, Britse ponden en Zwitserse francs. Onafhankelijke waardering van derivaten, dagelijkse afwikkeling van onderpand en verdergaande waarderingscorrecties met betrekking tot de resterende looptijd van het ontvangen onderpand, beperken verder het tegenpartijrisico. Daarnaast wordt voor een deel van de derivatenportefeuille gebruik gemaakt van Central Clearing.

Herverzekeraars

Herverzekeraars maken onderdeel uit van het tegenpartijrisicobeheersingsraamwerk met kaders voor het aangaan van transacties met nieuwe tegenpartijen, de limieten en verdeling per tegenpartij. Bij Achmea Reinsurance besluit het 'Underwriting Committee' over de samenstelling van het panel van herverzekeraars. De monitoring van het tegenpartijrisico vindt op kwartaalbasis plaats in het risico comité van Achmea Reinsurance.

Polishouders

Het tegenpartijrisico van vorderingen met betrekking tot polishouders wordt beheerst door maatregelen rondom het incasseren van de premies. In het geval dat de polishouder serieus achterstallig is met betalen, bestaat er voor (basis)zorgverzekeringen een landelijke regeling via het ZIN. Deze regeling borgt dat alle onbetaalde premies vergoed worden die langer dan zes maanden achterstallig zijn. Het risico voor Achmea is daardoor beperkt tot maximaal zes maanden onbetaalde premies per verzekerde. Voor andere verzekeringen zoals schade, kan in geval van wanbetaling de dekking worden opgeschort of beëindigd.

Zorgaanbieders

Het tegenpartijrisico met betrekking tot zorgaanbieders wordt beperkt door de netto positie te monitoren, waarbij de netto positie gelijk is aan onderhanden werk minus voorschotten. De negatieve netto positie wordt zo laag mogelijk gehouden.

Retail kredieten

De retail kredieten van Achmea bestaan hoofdzakelijk uit leningen met onroerend goed als onderpand (hypotheek) en/of met een borgsom als onderpand. Het tegenpartijrisico omvat betalingsachterstanden en bijzondere waardeverminderingen als gevolg van verslechtering van de kredietwaardigheid van een tegenpartij.

H. LIQUIDITEITSRISICO

Liquiditeitsrisico is het risico op verlies dat voortkomt uit het niet efficiënt kunnen voldoen aan de verwachte en onverwachte huidige en toekomstige kasstromen en behoefte voor onderpand zonder hiermee de dagelijkse bedrijfsvoering of de financiële positie van een juridische entiteit negatief te beïnvloeden.

Risicoprofiel

Achmea loopt liquiditeitsrisico op groepsniveau en bij de verzekerings- en bancaire activiteiten.

De liquiditeitspositie van de groep op holdingniveau wordt beïnvloed door de uitstroom van financieringslasten, extern dividend, overige holdingkosten en de instroom van dividenden uit dochterondernemingen. Daarnaast is er de impact van niet-reguliere transacties zoals de herfinanciering van externe funding, interne kapitaalstortingen of M&A-transacties.

Vanuit het perspectief van de verzekeringsactiviteiten is het liquiditeitsrisico met name verbonden aan stress scenario's als catastrofes in de vorm van extreme stormen en hagelbuien bij schadeverzekeringen of massale afkoop bij de levenactiviteiten. Looptijdanalyses van de verzekeringsverplichtingen worden gegeven in Toelichting 7 Verplichtingen gerelateerd aan

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

verzekeringscontracten. Daarnaast is liquiditeitsrisico verbonden aan onderpandverplichtingen die voortkomen uit derivatenposities die voornamelijk worden aangehouden voor het afdekken van het renterisico.

Voor de bancaire activiteiten bestaat een liquiditeitsrisico vanwege het verschil in looptijd van de activa en verplichtingen met name tussen de hypotheekleningen en het kortlopende spaargeld.

Onderstaande tabel geeft inzicht in de looptijden van de bancaire activiteiten in 2019 en 2018.

BLOOTSTELLING LIQUIDITEITSRISICO BANCAIRE ACTIVITEITEN

(€ MILJOEN)

2019	MINDER DAN 3 MAANDEN	TUSSEN 3 EN 12 MAANDEN	TUSSEN 1 EN 5 JAAR	MEER DAN 5 JAAR	TOTAAL
Activa					
Beleggingen	1.927	1.174	4.780	5.592	13.473
Liquide middelen	72				72
Overige activa	39		1		40
Totaal activa	2.038	1.174	4.781	5.592	13.585
Verplichtingen					
Financiële verplichtingen	4.321	1.080	3.888	1.881	11.170
Derivaten	2	17	110	336	465
Totaal verplichtingen	4.323	1.097	3.998	2.217	11.635
Netto liquiditeitstekort/overschot	-2.285	77	783	3.375	1.950

BLOOTSTELLING LIQUIDITEITSRISICO BANCAIRE ACTIVITEITEN

(€ MILJOEN)

2018	MINDER DAN 3 MAANDEN	TUSSEN 3 EN 12 MAANDEN	TUSSEN 1 EN 5 JAAR	MEER DAN 5 JAAR	TOTAAL
Activa					
Beleggingen	1.987	1.274	3.744	5.121	12.126
Liquide middelen	116				116
Overige activa	36		1		37
Totaal activa	2.139	1.274	3.745	5.121	12.279
Verplichtingen					
Financiële verplichtingen	3.019	823	3.769	1.744	9.355
Derivaten	2	21	129	318	470
Totaal verplichtingen	3.021	844	3.898	2.062	9.825
Netto liquiditeitstekort/overschot	-882	430	-153	3.059	2.454

Risicobeheersingsmaatregelen

Het liquiditeitsbeleid beschrijft hoe het liquiditeitsrisico wordt beheerst. Achmea heeft maatstaven gedefinieerd voor al haar juridische entiteiten evenals voor de holding. De maatstaven geven inzicht in de liquiditeitspositie van Achmea en de blootstelling aan het liquiditeitsrisico voor verschillende tijdshorizonten onder normale omstandigheden, evenals voor een reeks stress scenario's.

In aansluiting op het businessplan vindt de liquiditeitsplanning zowel op het niveau van Achmea B.V. als de entiteiten plaats. Aanvullend zijn de procedures en maatregelen beschreven om te voorzien in liquide middelen in tijden van stress. Hierbij zijn mogelijke acties en financieringsbronnen beschreven waarbij ook rekening wordt gehouden met het gedrag van andere tegenpartijen.

De liquiditeitspositie van Achmea B.V. wordt beheerst aan de hand van een maandelijkse analyse van de 3-jaars prognose en de beschikbaarheid van kredietfaciliteiten. Hierin worden alle geprognosticeerde kasstromen opgenomen en wordt de impact van een aantal relevante scenario's of verwachte transacties doorgerekend.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Voor het liquiditeitsrisico van de verzekeringsactiviteiten wordt in de liquiditeitsplanning rekening gehouden met alle inkomende en uitgaande kasstromen van verzekeringsactiviteiten. Daarnaast wordt er door elke verzekeraar een aantal stress scenario's opgesteld en regelmatig geüpdatet. Onderwerp van deze stress scenario's zijn bijvoorbeeld een catastrofe bij schadeverzekeringen, een massale lapse voor levensverzekeringen en ook een mogelijke impact van wijzigende collateral-verplichtingen. Ieder kwartaal wordt hierover gerapporteerd door de entiteiten. Het liquiditeitsrisico binnen de verzekeringsactiviteiten van Achmea wordt beperkt door de beschikbaarheid van liquide middelen en een hoog niveau van beleggingen in liquide activa.

Voor de bancaire activiteiten beheerst Achmea het liquiditeitsrisico als onderdeel van haar Internal Liquidity Adequacy Assessment Process (ILAAP - Evaluatie van de beheersing van het liquiditeitsrisico) op verschillende niveaus:

- Voor de korte termijn (van een dag tot een maand) wordt de kaspositie van de bank dagelijks beheerd.
- Voor de middellange termijn zet Achmea de nettofondingsvereiste (NFR) af tegen verschillende scenario's om haar liquiditeitsrisico te beheersen. De NFR geeft aan welk bedrag nodig is om aan de financieringsverplichtingen te voldoen, inclusief herfinancieringsvereisten in de kapitaalmarkt en netto stijging van activa in het retailbedrijf (met name hypotheek).
- Voor de lange termijn streeft de bank een goed gediversifieerde financiering na, zowel qua looptijd als financieringsbronnen. Bovendien heeft de bank liquiditeitsnoodplannen beschikbaar.

Belangrijke maatstaven voor de bankentiteit zijn de liquiditeitsdekkingsratio (Liquidity Coverage Ratio - LCR), gedefinieerd als de hoeveelheid hoogwaardige liquide activa gedeeld door de netto kasuitstroom over een periode van 30 dagen en de netto stabiele financieringsratio (Net Stable Funding Ratio - NSFR), gedefinieerd als het beschikbare bedrag aan stabiele financiering gedeeld door het benodigde bedrag aan stabiele financiering. Beide indicatoren voldeden gedurende 2019 aan de vereisten.

I. OPERATIONEEL RISICO

Operationeel risico wordt gedefinieerd als het risico op verlies dat voortkomt uit ontoereikende of falende interne processen, medewerkers of systemen, of door externe gebeurtenissen. Dit kan leiden tot een financieel verlies, maar ook tot reputatieschade. Reputatierisico wordt hierbij niet gezien als een aparte risicocategorie, maar als een vorm van schade die kan voortvloeien uit de risico's die Achmea loopt.

Risicoprofiel

Tot de belangrijkste operationele risico's behoren de risico's rond informatiebeveiliging en cybercriminaliteit, risico's samenhangend met het digitaliseren van onze dienstverlening en aansprakelijkheidsclaims uit producten en diensten. De risico's voor cybercriminaliteit zijn hoog, als gevolg van malware en ransomware aanvallen door cybercriminelen waarbij gebruik wordt gemaakt van veranderende technieken. Risico's rond de beveiliging van websites en privacygevoelige informatie blijven tevens hoog. Dit als gevolg van de digitalisering van onze diensten waarbij wijzigingen in de onze websites en IT-omgeving worden doorgevoerd. Het risico van onverantwoord omgaan met big data neemt toe in een wereld waarin data een steeds belangrijkere rol spelen. De reputatie van verzekeraars als onderdeel van de financiële sector staat nog steeds onder druk. Alles dat een verzekeraar doet, wordt beoordeeld in een maatschappelijke context.

Het vereist kapitaal gestegen onder Solvency II geeft op kwantitatieve wijze inzicht in de hoogte van het operationeel risico. In 2019 is het vereist kapitaal voor operationeel risico gestegen van €593 miljoen per ultimo 2018 naar €599 miljoen per ultimo 2019.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het operationeel risicobeleid beschrijft hoe het operationeel risico wordt beheerst. Voor specifieke risicogebeurtenissen zijn daarnaast aanvullend beleid en procedures van kracht zoals voor informatiebeveiliging, business continuïteit en uitbestedingen:

- Informatiebeveiliging: Het geheel van activiteiten dat zich richt op het blijvend realiseren van een optimaal niveau van beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie en informatiesystemen om de bedrijfscontinuïteit niet in gevaar te brengen, klantbelang niet te schaden, financiële schade en imagoschade te voorkomen en te voldoen aan wet- en regelgeving. In het Internal Control Framework zijn hiervoor beheersmaatregelen opgenomen gericht op de volgende thema's: Cybersecurity, IT Architectuur, Datacenter Facilities, IT Operations, Logische Toegangsbeveiliging en Wijzigingsbeheer.
- Business Continuity Management (BCM): Dit omvat het onderkennen van dreigingen en de potentiële impact daarvan, het vaststellen van het minimaal vereiste dienstenniveau aan klanten en andere belanghebbenden, en het uitvoeren en testen van maatregelen waarmee majeure verstoringen van bedrijfskritieke ketens worden voorkomen en de impact van de verstoringen tot een aanvaardbare proportie wordt beperkt. In het Internal Control Framework zijn hiervoor beheersmaatregelen opgenomen gericht op het voorkomen van langdurige systeemuitval en back up en recovery van data en systemen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

- **Uitbesteding:** Uitbestedingsprocessen dienen zorgvuldig en beheerst plaats te vinden, gebaseerd op een risico/rendement afweging en schriftelijke documentatie van wederzijdse verplichtingen. In het Internal Control Framework zijn hiervoor beheersmaatregelen opgenomen gericht op contractering, naleving van Service Level Agreements en registratie van uitbestedingen.

Jaarlijks worden risicoanalyses uitgevoerd om de operationele risico's en de hierbij behorende beheersmaatregelen te identificeren binnen Achmea. Ook gedurende het jaar worden op verschillende niveaus en op verschillende onderwerpen analyses uitgevoerd, bijvoorbeeld in de vorm van scenario analyses. Een scenario analyse met betrekking tot cybercriminaliteit heeft onder meer geleid tot het afsluiten van een cyberrisicoverzekering. Ook is er in de risicoanalyses aandacht voor innovaties die impact hebben op de bedrijfsvoering en de beheersing zoals de toepassing van algoritmes in de processen.

Voor de geïdentificeerde risico's en beheersmaatregelen wordt het Internal Control Framework gebruikt dat is gebaseerd op het COSO-model en gangbare marktstandaarden/normeringen en gebruik maakt van key risks en key controls. Jaarlijks na de uitvoering van de risicoanalyses worden de key risks en key controls in het framework geactualiseerd waarna het wordt gebruikt om de effectiviteit van de beheersing systematisch binnen de gehele organisatie te bewaken. In het framework zijn referenties opgenomen naar het toetsingskader informatiebeveiliging van De Nederlandsche Bank en Solvency II. Daarnaast is een organisatiebreed systematisch issue en incidenten managementproces ingericht.

J. COMPLIANCE RISICO

Compliance risico is het risico van aantasting van de reputatie of bestaande of toekomstige bedreigingen van vermogen of resultaat van een organisatie als gevolg van een ontoereikende naleving van hetgeen bij of krachtens enig wettelijk voorschrift is voorgeschreven, alsmede die het gevolg kan zijn van een ontoereikende naleving van waarden, normen en (toezichts-)regels. Het niet naleven kan resulteren in juridische of bestuurlijke sancties, substantiële financiële verliezen of reputatieschade.

Risicoprofiel

Tot de belangrijkste compliance risico's behoren de risico's gerelateerd aan Zorgplicht, Productontwikkeling, Ken uw Client, Privacy (naleving Algemene Verordening Gegevensbescherming), Integriteit en Fraudebeheersing en Mededinging. Bij afwegingen is het belangrijk dat het belang van de klant centraal staat met aandacht voor duidelijke en tijdige productinformatie voor de klant en mogelijkheden voor het verbeteren van het beoordelen van de passendheid van het verkochte product en het klanten adviesproces. Een toenemend aantal incidenten heeft betrekking op privacy issues. Dit wordt enerzijds verklaard door de digitalisering en anderzijds de grotere maatschappelijke focus op kwesties rondom privacy.

Risicobeheersingsmaatregelen

Het compliance beleid beschrijft hoe het compliance risico wordt beheerst. Aanvullend beleid en regelingen zijn beschikbaar voor specifieke compliance onderdelen zoals CDD (Customers Due Diligence), privacy, mededinging, de klokkenluidersregeling en de insidersregeling. Compliance is nauw betrokken bij het bewaken van de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en Sanctiewet 1977 (Sw), privacy dilemma's issues en de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), inclusief initiatieven over big data en ethiek in relatie tot artificial intelligence. Het integriteitsrisico als onderdeel van het compliance risico is uitgewerkt in de Algemene Gedragscode Achmea (AGA) en het Integriteit- & Fraudebeleid. In de AGA zijn de kernwaarden, kernkwaliteiten en gedragsregels van Achmea opgenomen. Deze algemene gedragsregels gelden voor alle Achmea-medewerkers. Het Integriteit- & Fraudebeleid beschrijft op welke wijze invulling wordt gegeven aan de integriteitsrisico's in de bedrijfsvoering zoals: anti-corruptie, geschenken, nevenfuncties, contractering van derde partijen en de uitvoering van de Systematische Integriteits Risico Analyse.

Jaarlijks worden risicoanalyses uitgevoerd om de compliance risico's te identificeren binnen Achmea. Ook gedurende het jaar worden op verschillende niveaus en op verschillende onderwerpen analyses uitgevoerd. Met betrekking tot het naleven van wet- en regelgeving en interne gedragscodes worden de belangrijkste juridische bepalingen hierbij uitgedrukt in risico's. Voor de interne beheersing van de geïdentificeerde risico's en beheersmaatregelen wordt conform het operationeel risico het Internal Control Framework en issue- en incidenten managementproces gebruikt.

De Commissie Wet- en regelgeving van Achmea identificeert nieuwe en gewijzigde wetgeving en stelt vast wat de impact daarvan is op de organisatie. Implementatie is de verantwoordelijkheid van het management. Wanneer er sprake is van verstrekkende gevolgen voor Achmea, adviseert de Commissie de Raad van Bestuur om een uitgebreid implementatieproject op te starten. Achmea monitort de implementatie van wet- en regelgeving met behulp van een specifieke module in het Internal Control Framework.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Onderzoeken van de toezichthouders hebben een grote invloed op de bedrijfsactiviteiten. De onderzoeken komen niet alleen voort uit lokale regelgeving, maar ook uit internationale wetgeving zoals EU wetgeving voor Zorgplicht, Uitbesteding, CDD en Duurzaamheid. De bijdrage die wordt geleverd aan onderzoeken van de toezichthouders vergt veel inspanning en dit wordt gecoördineerd door de Commissie Wet- en regelgeving.

Privacy, CDD en Zorgplicht zijn in 2019 de belangrijkste aandachtsgebieden voor de compliance functie. Met kortcyclische monitoring wordt de compliance met wet- en regelgeving bewaakt. De bij de monitoring geconstateerde compliance issues worden geadresseerd bij verantwoordelijk management, waarmee afhandeling binnen de kaders van de gedefinieerde compliance en integriteit risk appetite is geborgd.

K. KAPITAALMANAGEMENT

Het doel van kapitaalmanagement is dat de Achmea Groep en alle entiteiten te allen tijde adequaat gekapitaliseerd zijn om daarmee op de korte en lange termijn de belangen van alle stakeholders te waarborgen en het kapitaal voldoende efficiënt in te zetten. In deze paragraaf is een nadere toelichting opgenomen van de kapitaalpositie en het kapitaalbeleid.

Kapitaalpositie

Paragraaf B Kapitaalpositie bevat een toelichting op de solvabiliteitsratio onder Solvency II en de samenstelling van het toegestaan Solvency II eigen vermogen. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de gehanteerde kapitaalinstrumenten, de ontwikkeling van de liquiditeitspositie van de holding en de toegekende ratings van rating agencies.

KAPITAALINSTRUMENTEN

(€ MILJOEN)

COUPON	NOMINAAL	UITGIFTEDATUM	VERVALDATUM	EERTSE CALL DATUM	EIGEN VERMOGEN TIER	SOLVENCY II WAARDE 31 DECEMBER 2019	SOLVENCY II WAARDE 31 DECEMBER 2018
4,625%	500	2019	Perpetual	24-03-2029	Restricted Tier 1	473	
2,5%	250	2019	24-09-2039	24-06-2029	Tier 2	240	
6,0%	500	2013	04-04-2043	04-04-2023	Tier 2 ¹	551	553
4,25%	750	2015	Perpetual	04-02-2025	Tier 2	790	794
5,5%	311 ²	2004	01-01-2024		Restricted Tier 1 ¹	311	311

1. Grandfathering

2. Preferente aandelen

De instrumenten met 'grandfathering' tellen vanaf 1 januari 2026 niet meer mee als toegestaan Solvency II eigen vermogen. Bij de start van Solvency II per 1 januari 2016 is in de wetgeving opgenomen dat kapitaalsinstrumenten die kwalificeerden voor Solvency I, maar niet geheel voor Solvency II, gedurende een periode van 10 jaar mogen worden meegenomen als toegestaan Solvency II eigen vermogen. Om te voorkomen dat ze niet meer meetellen als kapitaalinstrument dienen ze voor die datum te worden geherfinancierd. Per 1 november 2019 is €600 miljoen nominaal afgelost. Deze lening kwalificeerde als "grandfathering" Tier 1 kapitaal onder Solvency II.

Toegang tot de kapitaal- en geldmarkten vindt plaats vanuit zowel Achmea Bank N.V. als vanuit Achmea B.V. Financiering van de verzekeringsentiteiten vindt plaats vanuit de holding. Dit kan in de vorm van kapitaalstortingen of het verlenen van achtergestelde leningen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Rating agencies hanteren hun eigen methodologie voor het beoordelen van de kredietwaardigheid van een onderneming. Hieronder zijn de ratings opgenomen die door de rating agencies aan de entiteiten van Achmea zijn toegekend.

RATINGS

ENTITEIT	TYPE	S&P	FITCH	MOODY'S
Holding				
Achmea B.V.	ICR/IDR	BBB+	A	
VerzekeringSENTITEITEN				
Achmea Schadeverzekeringen N.V.	FSR/IFS	A	A+	
Achmea Zorgverzekeringen N.V.	FSR/IFS	A	A+	
Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.	FSR/IFS	A	A+	
Achmea Reinsurance Company N.V.	FSR/IFS	A-		
ENTITEIT	TYPE	S&P	FITCH	MOODY'S
Achmea Bank N.V.				
	Lange termijn	A-	A	
	Korte termijn	A-2	F1	
	Secured debt programma	A-		
	Covered bond programma		AAA	Aaa

Achmea stuurt in aanvulling op de wettelijke kaders voor IFRS, Solvency II en de Richtlijn Kapitaalvereisten IV ('Capital Requirements Directive IV', CRD IV) en de Verordening Kapitaalvereisten ('Capital Requirements Regulation', CRR) ook op het kapitaalsurplus (volgens de kapitaalmodellen van S&P en Fitch), de 'debt leverage ratio'², de 'fixed charge coverage ratio'³ en de 'double leverage ratio'⁴. De debt leverage ratio ontwikkelde zich in 2019 naar 24,9% (31 december 2018: 26,5%) als gevolg van het positieve resultaten en de aflossing van een lening van CHF 200 miljoen. Daarnaast is ook de 'Restricted Perpetual Tier 1'-obligatie van €600 miljoen afgelost en heeft een uitgifte plaatsgevonden van €500 miljoen Restricted Perpetual Tier 1 Notes en €250 miljoen Tier 2 Notes. De fixed charge coverage ratio kwam uit op 5,3 (31 december 2018: 4,4x) als gevolg van het toegenomen operationeel resultaat. De double leverage ratio is ultimo 2019 met 98,8% iets gedaald ten opzichte van 2018 (31 december 2018: 102,8%) door kapitaaluitkeringen vanuit werkmaatschappijen aan Achmea B.V.

Kapitaalbeleid

In het kapitaalbeleid is de risicobereidheid ten aanzien van kapitaal nader uitgewerkt met interne kapitaalsnormen alsmede limieten ten aanzien van leverage en rendement.

- Het primaire uitgangspunt van het kapitaalbeleid is dat alle entiteiten adequaat gekapitaliseerd zijn, waarbij op entiteitsniveau een buffer aangehouden wordt boven het wettelijke minimumniveau dat voldoende is om tegenvallers te kunnen opvangen.
- Op groepsniveau wordt aanvullend een buffer aangehouden voor het opvangen van eventuele kapitaaltekorten van de entiteiten.
- Verder bevat het kapitaalbeleid een overzicht met de mogelijk te nemen maatregelen als interne limieten worden overschreden, waaronder verschillende mogelijkheden om het risicoprofiel te wijzigen.

De kapitaalpositie van Achmea Groep en de daaronder vallende entiteiten worden beheerst door het monitoren van de actuele kapitaalpositie, het prognosticeren en analyseren van de toekomstige kapitaalpositie inclusief het doorrekenen van scenario's en stresstesten en door het verdelen van kapitaal binnen Achmea Groep.

^{1.} De debt leverage ratio wordt als volgt berekend: niet-bancaire schulden minus preferente aandelen als percentage van de som van het eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap en niet-bancaire schulden minus de Overige eigenvermogensinstrumenten, preferente aandelen en goodwill.

^{2.} De fixed charge coverage ratio wordt als volgt berekend: de verhouding tussen rente en vergelijkbare lasten gerelateerd aan niet-bancaire activiteiten en het operationeel resultaat gecorrigeerd voor rente en vergelijkbare lasten gerelateerd aan niet-bancaire activiteiten, couponbetalingen Overige eigen vermogensinstrumenten en dividend op preferente aandelen, transactieresultaten en afschrijvingskosten. Naar voorbeeld Standard & Poor's is de berekening aangepast op amortisatie van Immateriële activa.

^{3.} De double leverage ratio wordt als volgt berekend: de verhouding tussen de optelsom van de vermogens van dochterondernemingen, inclusief de hieraan gerelateerde goodwill en andere immateriële vaste activa ten opzichte van het totale 'eigen vermogen' van de groep (aandelenkapitaal, hybride kapitaal, subordinated debt en preferente aandelen).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

De financieringsstrategie van Achmea is gebaseerd op het tegen lage kosten verkrijgen van toegang tot internationale kapitaal- en kredietmarkten, op grond van goede credit ratings. Toegang tot kapitaal- en geldmarkten wordt zowel op het niveau van Achmea Bank als van de holding geregeld:

- Financiering op holdingniveau kan afkomstig zijn van dividenden van dochtermaatschappijen, uitgifte van schuldbewijzen en kredietfaciliteiten bij een aantal nationale en internationale banken. Achmea houdt daarnaast op groepsniveau gecommiteerde en niet-gecommiteerde kredietfaciliteiten aan bij een aantal voornamelijk internationale banken. In 2019 zijn de gecommiteerde kredietfaciliteiten van €750 miljoen vervangen door nieuwe gecommiteerde kredietfaciliteiten van €1 miljard. Eind 2019 zijn de toegezegde kredietfaciliteiten ter grootte van €1 miljard niet aangesproken.
- Voor de verzekeringsentiteiten wordt de holding betrokken bij het financieren van operationele activiteiten van bepaalde dochtermaatschappijen door kapitaalverhogingen of achtergestelde leningen.
- De belangrijkste financieringsbronnen van de bancaire activiteiten van Achmea zijn securitisaties, gedekte obligaties, ongedekte financiering en retailfunding (deposito's en spaarrekeningen). Achmea streeft hierbij naar het behouden van een balans tussen continuïteit van funding en flexibiliteit door gebruik te maken van schulden met verschillende looptijden.

Dividend- en couponbetalingen

De Raad van Bestuur doet in het kader van het opmaken van de jaarrekening een voorstel voor de bestemming van het Nettoresultaat. Hierbij is het beleid, om een dividend van 45% van het Nettoresultaat, exclusief het Nettoresultaat van de Nederlandse zorgentiteiten, uit te keren, onder aftrek van de coupons op hybride kapitaal dat wordt aangemerkt als Overige eigen vermogensinstrumenten, onder voorwaarde dat dit niet strijdig is met het prudent financieel beleid van de Groep.

De Raad van Bestuur toetst hierbij of de solvabiliteit aan het eind van het boekjaar - op basis van het partieel intern model - boven de 130% ligt en naar verwachting de komende 12 maanden boven de 130% blijft. Tevens wordt getoetst op de solvabiliteitsontwikkeling bij de juridische entiteiten. Het voorstel is gebaseerd op de lange termijn financiële outlook voor de Groep waarbij de belangen van de bij Achmea betrokken stakeholders in aanmerking worden genomen. Daarbij wordt onder meer gekeken naar restricties uit hoofde van wettelijke reserves, de kapitaal- en liquiditeitsontwikkeling over de planperiode, de uitkomsten van scenario- en stresstesten en diverse ratio's vanuit een rating agency perspectief, zoals de kapitaalpositie onder S&P en Fitch, de debt leverage ratio en de fixed charge coverage ratio.

Het besluit tot het uitkeren van dividend wordt genomen door de algemene vergadering van Achmea B.V. De algemene vergadering is bevoegd tot een andere dividenduitkering te besluiten dan het voorstel dat in de jaarrekening is opgenomen. Dividend mag alleen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders en andere gerechtigden voor zover het eigen vermogen groter is dan de reserves die krachtens de wet of de statuten moeten worden aangehouden.

Het besluit van de algemene vergadering tot uitkering van dividend heeft geen gevolgen zolang de Raad van Bestuur geen goedkeuring heeft verleend. De Raad van Bestuur weigert slechts de goedkeuring, indien hij weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat Achmea B.V. na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.

Couponbetalingen op Overige eigen vermogensinstrumenten zijn onderworpen aan de in de prospectus beschreven beperkingen. Het prospectus is beschikbaar op de website van Achmea (www.achmea.com). Deze couponbetalingen maken onderdeel uit van de liquiditeitsprojecties die in lijn met het liquiditeitsbeleid worden samengesteld voor de Groep (zie voor meer informatie de paragraaf over het liquiditeitsrisico).

Om Achmea B.V. in staat te stellen dividend uit te keren en de hierboven bedoelde couponbetalingen te doen heeft Achmea B.V. diverse mogelijkheden om liquiditeiten te genereren. Voorbeelden hiervan zijn kredietfaciliteiten, dividend uitgekeerd door de groepsmaatschappijen die hiervoor de financiële ruimte hebben, verkoop van activa en aantrekking van aanvullende financiering. Bij het vaststellen van de financiële ruimte voor dividenduitkeringen door groepsmaatschappijen wordt getoetst op basis van soortgelijke criteria als hierboven genoemd. Afhankelijk van de activiteit van de groepsmaatschappij gelden er verschillende percentages en ratio's.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

3. GESEGMENTEERDE INFORMATIE

De activiteiten van Achmea zijn onderverdeeld in segmenten die regelmatig worden geëvalueerd door de Raad van Bestuur met het oog op het toewijzen van middelen aan en beoordelen van de prestaties van elk segment. Achmea is onderverdeeld in de volgende segmenten:

Schade & Inkomen Nederland

Omvat Nederlandse schadeverzekeringsactiviteiten gericht op dekking van risico's van klanten, die hoofdzakelijk betrekking hebben op motorrijtuigen, onroerend goed, algemene aansprakelijkheid, beroepsongevallen, inclusief arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en verzekeringen voor kort ziekteverzuim.

Zorg Nederland

Omvat basis- en aanvullende zorgverzekeringen en medische voorzieningen in Nederland. Het segment Zorg Nederland bestaat uit twee operationele segmenten die zijn samengevoegd tot één te rapporteren segment vanwege hun gelijksoortige economische kenmerken, dat wil zeggen dezelfde soort verzekeringsproducten die door deze operationele segmenten worden verkocht.

Pensioen & Leven Nederland

Omvat pensioen- en levensverzekeringsactiviteiten in Nederland, inclusief unit-linked verzekeringen (beleggingsverzekeringen).

Oudedagsvoorziening Nederland

Dit segment omvat vermogensbeheer- en pensioenbeheeractiviteiten in Nederland. Tevens omvat dit segment de activiteiten van Achmea Bank gericht op het verstrekken van hypotheken en producten rond sparen en beleggen aan particulieren in Nederland.

Internationale activiteiten

Dit segment omvat alle activiteiten buiten Nederland. Het segment Internationaal heeft activiteiten in Australië, Griekenland, Slowakije en Turkije. Daarnaast is Achmea in Canada met een partner een online verzekeraar gestart. De internationale activiteiten bestaan voornamelijk uit verzekeringsactiviteiten. Verzekeringsactiviteiten houden verband met het aanbieden van schade-, zorg-, en levensverzekeringopolissen, inclusief het aanbieden van beleggingscontracten met geen of te verwaarlozen verzekeringsrisico. Bovendien maken geassocieerde deelnemingen waarop het management buiten Nederland grote invloed uitoefent deel uit van dit segment.

Overige activiteiten

Dit segment omvat een breed scala aan diverse activiteiten die individueel gezien niet voldoen aan de kwantitatieve vereisten voor afzonderlijke rapportages. Het segment omvat onder andere Syntrus Achmea Real Estate & Finance B.V. en Achmea Reinsurance Company N.V. Daarnaast vallen onder dit segment beleggingen die niet gerelateerd zijn aan de eerder genoemde segmenten, Shared Service Centers en stafafdelingen, exclusief hun doorbelasting aan de eerder genoemde segmenten.

De segmenten stellen strategisch, commercieel en financieel beleid op binnen de overkoepelende strategie, prestatiedoelstellingen en de risicobereidheid die door de Raad van Bestuur zijn vastgelegd. Alle gerapporteerde opbrengsten van de segmenten, met uitzondering van de interne herverzekeringcontracten, hebben betrekking op externe klanten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE PER SEGMENT PER 31 DECEMBER 2019

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS-VOORZIENING NEDERLAND	INTERNATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Activa								
Immateriële activa ¹	635				78	25		738
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures					51	13		64
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	75	5			63	411		554
Vastgoedbeleggingen		3	1.059		4	38		1.104
Beleggingen	6.980	3.766	53.009	13.474	1.307	1.606	-1.384	78.758
Latente belastingvorderingen			531		36		-151	416
Te ontvangen vennootschapsbelasting						183	-183	
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	252		124		269	132	-141	636
Vorderingen en overlopende activa	1.290	4.323	297	182	269	245	-351	6.255
Liquide middelen	132	196	256	100	177	113	-11	963
Totaal activa	9.364	8.293	55.276	13.756	2.254	2.766	-2.221	89.488
Eigen vermogen								
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap ¹	1.930	3.269	4.028	859	468	-371		10.183
Minderheidsaandeelhouders	7		1					8
Totaal eigen vermogen	1.937	3.269	4.029	859	468	-371		10.191
Verplichtingen								
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	6.753	3.755	46.405		1.249	757	-1.149	57.770
Overige voorzieningen	22		5	6	40	28	1.005	1.106
Financiële verplichtingen	440	1.268	3.328	12.399	464	2.319	-1.743	18.475
Derivaten	13	1	1.420	465		19		1.918
Latente belastingverplichtingen	155			10		14	-151	28
Verschuldigde vennootschapsbelasting	44		89	17	33		-183	
Totaal verplichtingen	7.427	5.024	51.247	12.897	1.786	3.137	-2.221	79.297
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	9.364	8.293	55.276	13.756	2.254	2.766	-2.221	89.488

^{1.} Het totaal Eigen vermogen van segment Overige activiteiten bedraagt €-371 miljoen door het consistent toepassen van de allocatie van Immateriële vaste activa aan de kasstroom genererende eenheden. Hierdoor is €662 miljoen aan Immateriële activa vanuit segment Overige activiteiten gealloceerd aan segment Schade & Inkomens Nederland (€635 miljoen) en segment Internationale activiteiten (€27 miljoen). Zonder deze allocatie bedraagt het totaal Eigen vermogen van segment Overige activiteiten €291 miljoen, segment Schade & Inkomens Nederland €1.302 miljoen en segment Internationale activiteiten €441 miljoen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

GECONSOLIDEERD OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE PER SEGMENT PER 31 DECEMBER 2018

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS- VOORZIENING NEDERLAND	INTER- NATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Activa								
Immateriële activa	635		2		74	28		739
Geassocieerde deelnemingen en joint ventures		4			38	8		50
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	61	5	1		45	291		403
Vastgoedbeleggingen		3	1.064		4	32		1.103
Beleggingen	6.529	3.805	47.730	12.126	1.321	1.323	-1.886	70.948
Latente belastingvorderingen			553		37	44	-81	553
Te ontvangen vennootschapsbelasting			72			69	-141	
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	231		162		308	104	-134	671
Vorderingen en overlopende activa	1.247	4.051	270	110	275	150	-220	5.883
Liquide middelen	150	192	495	141	192	317	-21	1.466
Totaal activa	8.853	8.060	50.349	12.377	2.294	2.366	-2.483	81.816
Eigen vermogen								
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap ¹	1.658	3.113	4.132	852	495	-553		9.697
Minderheidsaandeelhouders	7		1					8
Totaal eigen vermogen	1.665	3.113	4.133	852	495	-553		9.705
Verplichtingen								
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	6.574	3.713	43.812		1.301	730	-1.065	55.065
Overige voorzieningen	17		4	2	57	79	930	1.089
Financiële verplichtingen	377	1.232	2.183	11.018	425	2.083	-2.121	15.197
Derivaten	15	2	217	470		27		731
Latente belastingverplichtingen	84			8			-82	10
Verschuldigde vennootschapsbelasting	121			27	16		-145	19
Totaal verplichtingen	7.188	4.947	46.216	11.525	1.799	2.919	-2.483	72.111
Totaal eigen vermogen en verplichtingen	8.853	8.060	50.349	12.377	2.294	2.366	-2.483	81.816

^{2.} Het totaal Eigen vermogen van segment Overige activiteiten bedraagt €-553 miljoen door het consistent toepassen van de allocatie van Immateriële vaste activa aan de kasstroom genererende eenheden. Hierdoor is €668 miljoen aan Immateriële activa vanuit segment Overige activiteiten gealloceerd aan segment Schade & Inkomen Nederland (€619 miljoen), segment Internationale activiteiten (€47 miljoen) en segment Pensioen & Leven Nederland (€2 miljoen). Zonder deze allocatie bedraagt het totaal Eigen vermogen van segment Overige activiteiten €115 miljoen, segment Schade & Inkomen Nederland €1.046 miljoen, segment Internationale activiteiten €448 miljoen en segment Pensioen & Leven Nederland €4.131 miljoen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING PER SEGMENT 2019

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS-VOORZIENING NEDERLAND	INTERNATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Bruto geschreven premies	3.564	14.082	1.164		1.041	271	-173	19.949
Herverzekingspremies	-196	-2	-25		-135	-149	173	-334
Mutatie in de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (na aftrek herverzekering)	-78	4	1		-14	-4		-91
Netto verdiende premies	3.290	14.084	1.140		892	118		19.524
Opbrengsten uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures	1	-1	-1		3	1		3
Beleggingsopbrengsten	137	22	4.111	360	79	40	-7	4.742
Overige opbrengsten	31	115	1	128	34	112	-37	384
Totale baten (exclusief niet-operationele posten)	3.459	14.220	5.251	488	1.008	271	-44	24.653
Netto lasten uit verzekeringscontracten	2.366	13.606	4.721		675	65	-3	21.430
Reële waardemutaties en uitkeringen uit hoofde van beleggingscontracten					34			34
Rente- en vergelijkbare lasten	4	1	5	216	1	66	-41	252
Bedrijfskosten met betrekking tot verzekeringsactiviteiten	862	413	155		232	58		1.720
Bedrijfskosten voor niet-verzekeringsactiviteiten	28	102		242	8	192		572
Overige lasten	21	36	7		36	-2		98
Totale lasten (exclusief niet-operationele posten)	3.281	14.158	4.888	458	986	379	-44	24.106
Operationeel resultaat	178	62	363	30	22	-108		547
Transactieresultaten (fusies en overnames)								
Resultaat voor belasting	178	62	363	30	22	-108		547
Vennootschapsbelasting	39		49	9	15	-46		66
Nettoresultaat	139	62	314	21	7	-62		481
Kostenratio ¹	26,0%	2,9%			25,3%			
Schaderatio ^{1 & 2}	69,0%	96,6%			74,6%			
Gecombineerde ratio ^{1 & 2}	95,0%	99,5%			99,9%			
Afschrijvingskosten	3	2	2		20	61		88
(Terugdraaien van) Bijzondere waardeverminderingverliezen	11	7	13	-3	14	-5		37

^{1.} De ratio's van het segment Internationale activiteiten hebben zowel betrekking op Schade & Inkomen als op Zorgverzekeringen.

^{2.} De ratio's van segment Schade & Inkomen zijn aangepast door de Mutaties in verzekeringsverplichtingen voor eigen rekening (onderdeel van de post Netto lasten uit verzekeringscontracten), voor €94 miljoen te corrigeren voor de oprenting van de voorzieningen voor inkomensproducten. Deze oprenting heeft plaatsgevonden op basis van de rente zoals gehanteerd voor de premiestelling van deze contracten (zogenaamde tariefrente).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING PER SEGMENT 2018

(€ MILJOEN)

	SCHADE & INKOMEN NEDERLAND	ZORG NEDERLAND	PENSIOEN & LEVEN NEDERLAND	OUDEDAGS-VOORZIENING NEDERLAND	INTERNATIONALE ACTIVITEITEN	OVERIGE ACTIVITEITEN	ELIMINATIES TUSSEN DE SEGMENTEN	TOTAAL
Bruto geschreven premies	3.364	13.942	1.420		1.106	205	-119	19.918
Herverzekingspremies	-112	1	-32		-174	-93	116	-294
Mutatie in de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (na aftrek herverzekering)	-24	88	1		-8	1	3	61
Netto verdiende premies	3.228	14.031	1.389		924	113		19.685
Opbrengsten uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures		-1			6	1	1	7
Beleggingsopbrengsten	60	4	555	380	71	16	-20	1.066
Overige opbrengsten	19	107	9	123	47	124	-26	403
Totale baten (exclusief niet-operationele posten) ¹	3.307	14.141	1.953	503	1.048	254	-45	21.161
Netto lasten uit verzekeringscontracten	2.339	13.426	1.459		699	72		17.995
Reële waardemutaties en uitkeringen uit hoofde van beleggingscontracten					23			23
Rente- en vergelijkbare lasten	3	1	1	271		57	-45	288
Bedrijfskosten met betrekking tot verzekeringsactiviteiten	821	426	150		238	57		1.692
Bedrijfskosten voor niet-verzekeringsactiviteiten	24	100		219	28	295		666
Overige lasten	23	60	9	-2	31	-15		106
Totale lasten (exclusief niet-operationele posten) ¹	3.210	14.013	1.619	488	1.019	466	-45	20.770
Operationeel resultaat	97	128	334	15	29	-212		391
Transactieresultaten (fusies en overnames)					8	167		175
Resultaat voor belasting	97	128	334	15	37	-45		566
Vennootschapsbelasting	19		226	5	37	-36		251
Nettoresultaat	78	128	108	10	0	-9		315
Kostenratio ²	25,4%	3,0%			25,0%			
Schaderatio ^{2 & 3}	70,1%	95,7%			74,6%			
Gecombineerde ratio ^{2 & 3}	95,5%	98,7%			99,6%			
Afschrijvingskosten	3	3	3		16	47		72
(Terugdraaien van) Bijzondere waardeverminderv verliezen	15	46	24	-1	11	1		96

^{1.} Totale baten en Totale lasten worden in de Geconsolideerde winst- en verliesrekening per segment exclusief niet-operationele posten gepresenteerd. De bedragen in de bovenstaande tabel kunnen met de Geconsolideerde winst- en verliesrekening als volgt worden gereconcilieerd: Transactieresultaten (fusies en overnames) zijn in de Geconsolideerde winst- en verliesrekening opgenomen onder Overige opbrengsten.

^{2.} De ratio's van het segment Internationale activiteiten hebben zowel betrekking op Schade & Inkomen als op Zorgverzekeringen.

^{3.} De ratio's van segment Schade & Inkomen zijn aangepast door de Mutaties in verzekeringsverplichtingen voor eigen rekening (onderdeel van de post Netto lasten uit verzekeringscontracten), voor €74 miljoen te corrigeren voor de oprenting van de voorzieningen voor inkomensproducten. Deze oprenting heeft plaatsgevonden op basis van de rente zoals gehanteerd voor de premiestelling van deze contracten (zogenaamde tariefrente).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

VERANTWOORDING VAN SEGMENTEN NAAR GEOGRAFISCH GEBIED, INCLUSIEF AANPASSINGEN BINNEN DE GROEP (€ MILJOEN)

	NEDERLAND	TURKIJE	GRIEKENLAND	SLOWAKIJE	OVERIGE ¹	TOTAAL 2019	TOTAAL 2018
Bruto geschreven premies	18.908	231	341	442	27	19.949	19.918
Overige opbrengsten	350	4	28	2		384	578
Totaal activa	87.234	633	1.256	294	71	89.488	81.816
Langlopende activa	73.359	202	985	206	15	74.767	67.773

^{1.} Overige bestaat uit Australië en Canada.

4. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

De ontwikkeling van het Coronavirus in 2020 kent mogelijke impact op onze bedrijfsvoering, de verzekeringstechnische resultaten en de financiële markten. De uitkomsten hiervan zijn nog onzeker en worden nauwlettend gevolgd.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

TOELICHTING SIGNIFICANTE ONDERDELEN BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

5. VASTGOEDBELEGGINGEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Balans per 1 januari	1.103	1.113
Aankopen	15	17
Verkopen	-69	-133
Reële waardeveranderingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening	51	104
Overboeking van terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	4	2
Balans per 31 december	1.104	1.103

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018 ¹
Woningen	563	546
Retail	254	284
Kantoren	276	247
Overige	11	26
Totaal	1.104	1.103

Vastgoedbeleggingen worden verhuurd onder operationele leasecontracten met over het algemeen maandelijkse vaste huurbetalingen die op contractueel overeengekomen momenten kunnen worden herzien. De minimale leasebetalingen onder niet-boetevrij opzegbare operationele leasecontracten van dit beleggingsvastgoed zijn als volgt:

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018 ¹
Minder dan 1 jaar	34	39
1- 5 jaar	83	99
Langer dan 5 jaar	39	47
Totaal	156	185

¹ Per 31 december 2019 zijn de minimale leasebetalingen onder niet-boetevrij opzegbare operationele leasecontracten ingedeeld naar looptijd in plaats van de theoretische jaarhuur in het jaar dat het contract vervalt. Voor vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers op dezelfde wijze herrekend en aangepast.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE WAARDERING VAN VASTGOEDBELEGGINGEN

De gebruikte methoden van het bepalen van de reële waarde van Vastgoedbeleggingen worden beschreven in Toelichting 9 Reële waarde hiërarchie. De aannames bij de toepassing van een aantal van deze methoden worden ondersteund door de bepalingen van bestaande huur- en andere relevante overeenkomsten en door externe bewijzen zoals recente en verwachte algemene economische trends, huidige huurprijzen in de markt voor vergelijkbare panden in dezelfde regio en conditie. De gehanteerde aannames en gebruikte waarderingstechnieken kunnen belangrijke gevolgen hebben voor de waardering.

WAARDERINGSGRONDSLAG VASTGOEDBELEGGINGEN

Beleggingen in onroerend goed worden gewaardeerd tegen reële waarde. Alle wijzigingen in de reële waarden worden in de Winst- en verliesrekening opgenomen onder Beleggingsopbrengsten - *Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen*. Huuropbrengsten uit Vastgoedbeleggingen worden als directe Beleggingsopbrengsten verantwoord in de Winst- en verliesrekening. Vastgoedbeleggingen die in aanbouw of ontwikkeling zijn voor toekomstig gebruik als Vastgoedbeleggingen worden geclassificeerd als 'Vastgoed in ontwikkeling' en tegen kostprijs opgenomen totdat de reële waarde op betrouwbare wijze kan worden bepaald.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

6. BELEGGINGEN

BELEGGINGEN NAAR CLASSIFICATIE

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN - MET WAARDEVERANDERINGEN DOOR DE WINST- EN VERLIESREKENING		BELEGGINGEN - BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP		BELEGGINGEN - LENINGEN EN VORDERINGEN		TOTAAL	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Beleggingen voor eigen rekening								
Aandelen en soortgelijke beleggingen	26	68	2.956	2.870			2.982	2.938
Vastrentende beleggingen	3.059	2.762	34.560	32.328	518	505	38.137	35.595
Derivaten	6.504	3.432					6.504	3.432
Overige financiële beleggingen	43	37	430	92	1.618	1.914	2.091	2.043
Beleggingen voor rekening en risico polishouders								
Aandelen en soortgelijke beleggingen	4.504	4.337					4.504	4.337
Vastrentende beleggingen	3.881	3.441					3.881	3.441
Derivaten	92	47					92	47
Overige financiële beleggingen ¹	7.185	7.273					7.185	7.273
Kredietportefeuille bankbedrijf								
Vastrentende beleggingen	201	215			13.181	11.627	13.382	11.842
Totaal per 31 december	25.495	21.612	37.946	35.290	15.317	14.046	78.758	70.948

¹ Onder Overige financiële beleggingen zijn mede opgenomen liquide middelen die betrekking hebben op beleggingen (in fondsen/depots) voor rekening en risico polishouders.

Beleggingen in aandelen en soortgelijke beleggingen van in totaal €2.982 miljoen (31 december 2018: €2.938 miljoen) betreffen genoteerde gewone aandelen €1.599 miljoen (31 december 2018: €1.433 miljoen), alternatieve beleggingen €723 miljoen (31 december 2018: €758 miljoen), beleggingen in vastgoedfondsen van €324 miljoen (31 december 2018: €275 miljoen), beleggingen in vastrentende waarde fondsen van €270 miljoen (31 december 2018: €413 miljoen) en overige beleggingen van €66 miljoen (31 december 2018: €59 miljoen).

Overige financiële beleggingen voor eigen rekening geassocieerd als Leningen en vorderingen betreffen met name aan kapitaalpolissen gekoppelde tegoeden gehouden bij de Rabobank Groep, waarvoor de renteopbrengst is gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt op zijn spaarhypotheek.

VERLOOPOVERZICHT BELEGGINGEN

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING		BELEGGINGEN VOOR REKENING EN RISICO POLISHOUDERS		KREDIETPORTEFEUILLE BANKBEDRIJF		TOTAAL	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Balans per 1 januari	44.008	43.489	15.098	16.488	11.842	12.725	70.948	72.702
Investerings en verstrekte leningen ¹	24.798	19.350	5.161	7.411	2.612	955	32.571	27.716
Desinvesteringen en verkopen	-23.335	-18.561	-6.242	-8.051	-1.772	-1.780	-31.349	-28.392
Mutaties in de reële waarde	4.546	-240	1.291	-766			5.837	-1.006
Waardemutatie vanwege reële waarde hedge accounting					26	-58	26	-58
Valutakoersverschillen	-23	-125	2	30			-21	-95
Te ontvangen rente en huur	55	87	215	231			270	318
Mutaties liquide middelen			137	-83			137	-83
Herrubricering ²	-674	8			674			8
Overige mutaties ³	339			-162			339	-162
Balans per 31 december	49.714	44.008	15.662	15.098	13.382	11.842	78.758	70.948

¹ De hoge investeringen binnen de Kredietportefeuille bankbedrijf worden voor een groot deel verklaard door de overname van de hypotheekportefeuille van a.s.r. bank.

² Het bedrag van 2019 bevat een herrubricering in verband met de overgang van een hypotheekportefeuille van verzekeraar naar bankbedrijf (Beleggingen voor eigen rekening €-674 miljoen naar Kredietportefeuille bankbedrijf €674 miljoen).

³ Overige mutaties houden verband met het consolideren van een aantal beleggingspools. Deze pools worden door Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. meegeconsolideerd omdat er sprake is van control op grond van IFRS 10.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Reclassificatie in verband met de overgang van een hypotheekportefeuille

Een beleggingsportefeuille hypothecaire leningen, voor een bedrag van €674 miljoen, is op 1 december 2019 binnen de groep overgedragen van het verzekeringsbedrijf naar het bankbedrijf en aansluitend gereclassificeerd van "Beschikbaar voor verkoop" naar "Leningen en vorderingen". De eerste waardering van deze hypothecaire leningen binnen het bankbedrijf (geamortiseerde kostprijs voor deze activa) is de reële waarde op het moment van reclassificatie. Tot de datum van reclassificatie was een bedrag van €30 miljoen aan ongerealiseerde herwaarderingen voor aftrek van latente belastingen in het Totaal eigen vermogen verantwoord. In overeenstemming met de waarderingsgrondslagen voor bepaalde levensverzekeringen in het Nederlandse verzekeringsbedrijf is deze ongerealiseerde herwaardering al inbegrepen in de Verzekeringsverplichtingen - Winstdeling en kortingen voor polishouders.

Op 31 december 2019 hebben de gereclassificeerde hypothecaire leningen een boekwaarde van €665 miljoen en een reële waarde van €654 miljoen. Als de hypothecaire leningen niet waren gereclassificeerd, zou vanaf het moment van reclassificatie een bedrag van €20 miljoen aan ongerealiseerde herwaardering in het Totaal eigen vermogen zijn verantwoord. In overeenstemming met de waarderingsgrondslagen voor bepaalde levensverzekeringen in het Nederlandse verzekeringsbedrijf zou deze ongerealiseerde herwaardering zijn overgeboekt naar de Verzekeringsverplichtingen – Winstdeling en kortingen voor polishouders.

De effectieve interest voor de hypothecaire leningen op het moment van reclassificatie is 3,76%. In de winst- en verliesrekening is een last van €0 miljoen verantwoord voor de periode van reclassificatie tot en met 31 december 2019. Op de datum van reclassificatie is de hoofdsom €613 miljoen welke wij verwachten terug te ontvangen.

Beleggingen voor eigen rekening

Beleggingen voor eigen rekening waarvoor Achmea gebruik heeft gemaakt van de optie deze te classificeren als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' per 31 december 2019 bedroegen €3.128 miljoen (31 december 2018: €2.867 miljoen). Derivaten worden voor hedging-doeleinden gebruikt. Achmea houdt geen financiële instrumenten aan voor handelsdoeleinden.

Op basis van de contractuele looptijd zal naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum een bedrag van €34.194 miljoen (31 december 2018: €32.193 miljoen) aan vastrentende beleggingen en overige financiële beleggingen worden gerealiseerd. Voor alle activa zonder contractuele vervaldatum wordt verondersteld dat deze naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum zullen worden gerealiseerd.

VASTRENTENDE BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING NAAR SOORT

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Staatsobligaties en door de overheid gegarandeerde obligaties	14.345	15.002
Gesecuritiseerde obligaties ¹	878	1.115
Bedrijfsobligaties	12.957	10.172
Converteerbare obligaties	323	314
Leningen gedekt door hypotheke	7.918	7.474
Leningen, deposito's en voorschotten aan kredietinstellingen	356	194
Investeringskredieten	891	862
Deposito's bij herverzekeraars	459	446
Overige	10	16
	38.137	35.595

¹ Gesecuritiseerde obligaties bestaan voor €580 miljoen (2018 €772 miljoen) aan 'asset backed' (met onderpand) obligaties.

Achmea's belangen in niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten zoals obligaties met als onderpand hypotheke, onderpand van vordering inzake autoleasing en overige onderpanden van activa worden opgenomen onder Beleggingen - Gesecuritiseerde obligaties. De samenstelling van de portefeuilles van de belangen in gestructureerde entiteiten van Achmea is, bekeken vanuit de individuele waarde per entiteit, zeer divers. Voor het grootste deel belegt Achmea in effecten met een senior rating, op onderpand van activa, waardoor zij potentiële kredietverliezen beperkt. Voor de belangrijkste niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten toont onderstaande tabel de maximale blootstelling aan verlies voor Achmea per 31 december 2019, die gelijk is aan de boekwaarde van de effecten per die datum. Bovendien toont de tabel een vergelijking van Achmea's belang met het totaalbedrag van door de gestructureerde entiteit uitgegeven Notes (effecten). Het getoonde bedrag bij Totaal waarde van uitgegeven effecten op uitgiftedatum is gebaseerd op de omvang van de transactie bij uitgifte van de effecten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

BELEGGINGEN IN NIET-GECONSOLIDEERDE GESTRUCTUREERDE ENTITEITEN

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019		31 DECEMBER 2018	
	MAXIMALE BLOOT- STELLING AAN VERLIES	TOTAAL WAARDE VAN UITGEGEVEN EFFECTEN OP UITGIFTEDATUM	MAXIMALE BLOOT- STELLING AAN VERLIES	TOTAAL WAARDE VAN UITGEGEVEN EFFECTEN OP UITGIFTEDATUM
Effecten op onderpand van hypotheek	333	16.119	562	21.220
Effecten op onderpand van vorderingen inzake autoleasing	121	8.424	69	10.369
Overige effecten	126	5.010	141	4.899
Boekwaarde van belang in gestructureerde entiteit per 31 december	580	29.553	772	36.488

Achmea heeft geen financiële of andere steun gegeven aan niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten. Achmea is ook niet voornemens om financiële of andere steun te geven aan niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten, waarin Achmea een belang heeft of een belang had.

DERIVATEN NAAR SOORT

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019		
	ACTIVA	VERPLICHTINGEN	
Rentederivaten	6.431	1.889	4.542
Valutaderivaten	21	11	10
Aandelenderivaten	52	18	34
	6.504	1.918	4.586
	31 DECEMBER 2018		
	ACTIVA	VERPLICHTINGEN	
Rentederivaten	3.386	692	2.694
Valutaderivaten	14	21	-7
Aandelenderivaten	32	18	14
	3.432	731	2.701

ANALYSE OP BASIS VAN VERWACHTE TIJD TOT VERVALDATUM VAN NIET-VERDISCONTEERDE KASSTROMEN VAN DERIVATEN (VERPLICHTINGEN)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2019	BINNEN 1 JAAR	1-3 JAAR	3-5 JAAR	> 5 JAAR ¹	TOTAAL
Rentederivaten	228	357	265	1.059	1.909
Valutaderivaten	11				11
Aandelenderivaten	18				18
	257	357	265	1.059	1.938
31 DECEMBER 2018	BINNEN 1 JAAR	1-3 JAAR	3-5 JAAR	> 5 JAAR	TOTAAL
Rentederivaten	200	203	106	187	696
Valutaderivaten	21				21
Aandelenderivaten	18				18
	239	203	106	187	735

^{1.} De rentederivaten met een verwachte tijd tot vervaldatum groter dan 5 jaar zijn vooral toegenomen als gevolg de dalende marktrentes in 2019. De rentedaling heeft voor deze contracten ervoor gezorgd dat de verwachte variabele renteontvangsten lager zijn geworden, terwijl de uitgaande vaste rentebetalingen niet zijn gewijzigd.

ANALYSE RENTE- EN VALUTADERIVATEN BELEGGINGEN EIGEN REKENING NAAR NOMINAAL BEDRAG VAN ONDERLIGGENDE WAARDE EN DE REËLE WAARDE

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019				31 DECEMBER 2018	
	NOMINALE WAARDE	REËLE WAARDE ACTIVA	REËLE WAARDE VERPLICHTING	NOMINALE WAARDE	REËLE WAARDE ACTIVA	REËLE WAARDE VERPLICHTING
Rentederivaten	40.066	6.431	1.863	33.382	3.385	665
Cross currency renteswaps	667		26	677	1	27
Valutatermijncontracten	2.023	21	11	2.046	14	21
	42.756	6.452	1.900	36.105	3.400	713

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Beleggingen voor rekening en risico polishouders

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders omvatten activa voor verzekeringscontracten met gesepareerde beleggingen, deposito's voor collectieve levensverzekeringscontracten met volledige winstdeling, beleggingsverzekeringspolissen, beleggingscontracten en beleggingen die verplichtingen afdekken uit hoofde van verzekeringen waarbij de opbrengsten aan een indexcijfer zijn gekoppeld.

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders worden gesepareerd van andere beleggingen en belegd in overeenstemming met contractuele bepalingen. Polishouders en houders van beleggingscontracten zijn gerechtigd tot alle geboekte winsten en op de totaalwaarde van de beleggingen die onder dit kopje worden getoond, maar ze dragen ook de eventuele verliezen. Om deze reden is de waardering van Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen gekoppeld aan deze beleggingen.

Beleggingen voor rekening en risico van polishouders worden namens polishouders beheerd op een reële waardebasis. Alhoewel individuele instrumenten (al dan niet) een vervaldatum kunnen hebben afhankelijk van het soort instrument, heeft dit geen effect op de liquiditeitspositie van Achmea.

Kredietportefeuille bankbedrijf

KREDIETPORTEFEUILLE BANKBEDRIJF GECLASSIFICEERD NAAR SOORT ¹

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Leningen gedekt door hypotheke	12.682	11.109
Leningen, deposito's en voorschotten aan kredietinstellingen	714	759
Overige leningen en voorschotten aan particulieren	1	1
Voorziening voor afwaarderingen	-15	-27
	13.382	11.842

^{1.} In de Kredietportefeuille bankbedrijf is mede opgenomen een voorziening met betrekking tot kredietverliezen. Toevoegingen en onttrekkingen aan de voorzieningen gedurende 2019 waren gelijk aan €11 miljoen (2018: €15 miljoen) en €23 miljoen (2018: €27 miljoen).

De Kredietportefeuille bankbedrijf gewaardeerd tegen reële waarde is onderhevig aan de ontwikkeling van de rente curve. Het effect op de reële waarde van de Kredietportefeuille bankbedrijf bedroeg ultimo 2019 cumulatief €7 miljoen (2018: €2 miljoen). Het effect in 2019 is €5 miljoen (31 december 2018: €-4 miljoen).

Een bedrag van €541 miljoen (31 december 2018: €747 miljoen) is niet direct opeisbaar en bestaat uit onderpanden voor derivaten en reservefondsen met betrekking tot securitisatietransacties. Een bedrag van €10.287 miljoen (31 december 2018: €8.649 miljoen) van de Kredietportefeuille bankbedrijf kan na twaalf maanden na balansdatum worden teruggevorderd.

De reële waarde van de kredietportefeuille bankbedrijf gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs per einde boekjaar is €13.514 miljoen (31 december 2018: €11.840 miljoen). Deze stijging wordt voornamelijk veroorzaakt door de aankoop van twee hypotheekportefeuilles, waarvan één van het verzekeringsbedrijf. Per 31 december 2019 zijn er bijzondere waardeverminderingen geweest op een deel van de leningen. Dit deel van de leningen heeft een boekwaarde van €91 miljoen (31 december 2018: €148 miljoen). Zowel in 2019 als in 2018 zijn er geen terugnemingen van bijzondere waardeverminderingen. De boekwaarde wordt verminderd door middel van een voorziening voor kredietverliezen. De bijzondere waardeverminderingen zijn hoofdzakelijk een gevolg van individuele beoordelingen van de verwachte kasstromen in relatie tot de leningen. Voor 2019 bedroegen de rentebaten met betrekking tot financiële instrumenten waarop bijzondere waardevermindering is toegepast €3 miljoen (31 december 2018: €4 miljoen).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ HET BEOORDELEN VAN DE WAARDERING VAN BELEGGINGEN

Beoordelen van bijzondere waardeverminderingen op financiële activa

Op elke balansdatum beoordeelt Achmea of er sprake is geweest van een situatie die een bijzondere waardevermindering tot gevolg heeft voor een belegging. Wanneer de financiële situatie van de tegenpartij verandert, beoordeelt Achmea of een tegenpartij zowel de hoofdsom- als rentebetalingen op een vastrentende belegging kan voldoen. Objectieve aanwijzingen voor een bijzondere waardevermindering van een belegging in aandelen, geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop' omvatten informatie over belangrijke veranderingen met een nadelig effect in de markt, technologische, economische of juridische omgeving waarin de tegenpartij actief is, en geven aan dat de kostprijs van de belegging in aandelen wellicht niet realiseerbaar is. Ook een aanzienlijke of langdurige daling van de reële waarde van een belegging in aandelen beneden de kostprijs vormt een objectieve aanwijzing voor een bijzondere waardevermindering. Op aangehouden aandelenbeleggingen in een ongerealiseerde verliespositie die langer dan twaalf aaneengesloten maanden onder de kostprijs zitten of een reële waarde hebben die ver beneden de kostprijs (20%) is op balansdatum, wordt een bijzondere waardevermindering toegepast. Voordat deze grenzen worden bereikt bij het bepalen van de bijzondere waardevermindering worden ook kwalitatieve indicatoren gebruikt.

De Kredietportefeuille bankbedrijf wordt beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen aan de hand van de contractuele kasstromen van de activa in de portefeuille en historische verliesgegevens voor activa met kredietrisico's die vergelijkbaar zijn met die in de portefeuille. Er is sprake van een bijzondere waardevermindering indien er objectieve aanwijzingen zijn dat één of meerdere gebeurtenissen na de eerste opname een betrouwbaar in te schatten negatief effect hebben gehad op de kredietwaardigheid van de leningnemer en op de verwachte toekomstige kasstromen van dat actief. Objectieve indicatoren kunnen wijzigingen in werkloosheidscijfers, achterstanden, vastgoed- en grondstofprijzen en waarde van het onderpand en rente- en valutaontwikkelingen omvatten. De methode en aannames die worden toegepast voor het schatten van toekomstige kasstromen worden regelmatig geëvalueerd om verschillen tussen verliesramingen en daadwerkelijk opgetreden verliezen te beperken.

Reële waarde van beleggingen vastgesteld met behulp van waarderingstechnieken

Bij afwezigheid van een (actieve) markt wordt de reële waarde van niet-beursgenoteerde beleggingen geschat op basis van de contante waarde van de kasstromen of andere waarderingstechnieken. Voor een gedetailleerde beschrijving van de gebruikte methodes wordt verwezen naar Toelichting 9 Reële waarde hiërarchie. Waarderingstechnieken zijn van nature subjectief van aard en kunnen een significante impact hebben op de bepaling van de reële waarden voor bepaalde beleggingen. Waarderingstechnieken bevatten verschillende aannames voor de prijsbepalende factoren. De toepassing van verschillende waarderingstechnieken en aannames kunnen effect hebben op de reële waarde.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN BELEGGINGEN

Classificatie beleggingen

Algemeen uitgangspunt bij de classificatie van de beleggingen, en daarmee de waarderinggrondslagen van de beleggingen, is dat deze wordt afgestemd op de waardering van gerelateerde verplichtingen. Hierbij volgt Achmea het volgende raamwerk:

- Beleggingen die worden aangehouden voor bancaire verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs en verzekeringsverplichtingen gekoppeld aan spaarrekeningen voor eigen rekening worden geassocieerd als 'Leningen en vorderingen';
- Beleggingen die worden aangehouden voor bancaire verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde, verzekeringsverplichtingen waarvan de kasstromen contant zijn gemaakt op basis van actuele rentepercentages, verzekeringsverplichtingen waarbij de polishouder het beleggingsrisico draagt en beleggingscontracten worden geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening';
- Beleggingen die worden aangehouden voor handelsdoeleinden, voornamelijk derivaten, en beleggingen in Private equity (durfkapitaal) in de vorm van kapitaalbelangen in beleggingsfonds(en) worden geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. Achmea gebruikt derivaten om haar blootstelling aan marktrisico's die voortvloeien uit operationele activiteiten, investeringsactiviteiten en/of financieringsactiviteiten te beheersen;
- Overige beleggingen worden geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop'.

Waardering bij eerste opname in de balans

Een belegging wordt bij eerste opname gewaardeerd op reële waarde verhoogd met transactiekosten die direct gerelateerd zijn aan de aankoop of uitgifte van een belegging tenzij een belegging wordt geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. In dat geval is de eerste waardering gelijk aan de reële waarde en worden transactiekosten direct in de Winst- en verliesrekening verwerkt.

In sommige gevallen kan het voorkomen dat de reële waarde bij de eerste opname afwijkt van de transactieprijs (zogenaamd 'day 1 winst of verlies'). In het geval dat de reële waarde is onderbouwd met observeerbare marktgegevens zal het 'day 1 resultaat' verantwoord worden in de Winst- en verliesrekening als Beleggingsopbrengsten - *Gerealiseerde waardeveranderingen*. In alle andere gevallen wordt de waardering bij eerste opname aangepast om het verschil tussen de reële waarde en eerste waardering aan toekomstige perioden toe te rekenen. Het 'day 1 resultaat' wordt in de Winst- en verliesrekening verantwoord voor zover wijzigingen van een factor (inclusief tijd) die een marktparticipant in acht zou nemen optreden.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Vervolgwaardering

Beleggingen geclassificeerd als 'Leningen en vorderingen'

Deze beleggingen worden opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, verminderd met een voorziening voor oninbaarheid. Indien er objectieve aanwijzingen zijn dat er een bijzondere waardevermindering is opgetreden op 'Leningen en vorderingen', wordt het verlies bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen (uitgezonderd toekomstige kredietverliezen die nog niet zijn opgetreden), contant gemaakt tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het financieel actief (dat wil zeggen de bij eerste opname berekende effectieve rentevoet). Een nieuw geamortiseerd kostprijschema wordt vastgesteld voor het opnemen van de toekomstige rentebaten in de Winst- en verliesrekening.

De waardering van de kredietportefeuille van het bankbedrijf, gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, wordt gecorrigeerd voor geleden verliezen (inclusief opgetreden maar nog niet gerapporteerde verliezen) binnen de portefeuille. Indien de portefeuille volledig of deels oninbaar blijkt te zijn, wordt het betreffende bedrag afgeschreven van de hier voor gevormde voorzieningen.

Beleggingen geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop'

Beleggingen geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop' worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van overige veranderingen in de reële waarde in de Herwaarderingsreserve onder Totaal eigen vermogen, onder aftrek van latente belastingen. Valutakoersverschillen die voortvloeien uit veranderingen van de geamortiseerde kostprijs van vastrentende beleggingen worden verantwoord in de Winst- en verliesrekening. Bij het niet langer opnemen in de balans van de belegging worden cumulatieve ongerealiseerde winsten of verliezen zoals opgenomen onder Totaal eigen vermogen als gerealiseerd overgeboekt naar de Winst- en verliesrekening. Rentebaten uit vastrentende beleggingen worden bepaald op basis van de effectieve rentemethode. Wanneer keuzedividenden worden opgenomen als aandelen, wordt een bedrag gelijk aan het dividend in contanten opgenomen in de Winst- en verliesrekening.

Beleggingen geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'

Beleggingen geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van veranderingen in de reële waarde en valutaomrekeningsverschillen in de Winst- en verliesrekening. Wanneer keuzedividenden worden opgenomen als aandelen, wordt de dividendopbrengst gelijk aan het dividend in contanten opgenomen in de Winst- en verliesrekening.

Derivaten die deel uitmaken van andere financiële instrumenten worden daarvan afgezonderd en apart gewaardeerd indien zij niet nauw verbonden zijn met het onderliggende instrument. Een converteerbare obligatie wordt gescheiden in een obligatiedeel dat wordt geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop' en een conversierecht dat wordt geclassificeerd als derivaat. Het obligatiedeel wordt gewaardeerd volgens de waarderingstechniek van een vergelijkbare obligatie met dezelfde karakteristieken. Afhankelijk van hun waarde worden derivaten ofwel opgenomen onder Beleggingen (activa) of Derivaten (verplichtingen). Derivaten activa en passiva die betrekking hebben op dezelfde tegenpartij worden in de meeste gevallen niet gesaldeerd in de balans opgenomen aangezien niet aan de IFRS vereisten voor saldering is voldaan.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

7. VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN EN AANDEEL HERVERZEKERAARS IN VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN

	31 DECEMBER 2019		31 DECEMBER 2018	
	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS-CONTRACTEN	AANDEEL HER-VERZEKERAARS IN VERZEKERINGS-VERPLICHTINGEN	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS-CONTRACTEN	AANDEEL HER-VERZEKERAARS IN VERZEKERINGS-VERPLICHTINGEN
(€ MILJOEN)				
Schadeverzekering				
Niet-verdiende premies	1.338	98	1.266	117
Voorziening voor lopende risico's	36		37	
Te betalen schaden (inclusief IBNR)	6.222	412	6.149	393
Winstdeling en kortingen voor polishouders	22		23	
Totaal Schadeverzekering	7.618	510	7.475	510
Zorgverzekering				
Niet-verdiende premies	29		30	
Voorziening voor lopende risico's	19		23	
Te betalen schaden (inclusief IBNR) ¹	3.851		3.794	
Totaal Zorgverzekering	3.899		3.847	
Levensverzekering				
Voorziening voor levensverzekeringen	21.115	126	21.804	161
Overlopende rentestandkortingen	-12		-16	
Winstdeling en kortingen voor polishouders	9.838		7.035	
Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	15.312		14.920	
Totaal Levensverzekering	46.253	126	43.743	161
Totaal	57.770	636	55.065	671

^{1.} In 2019 wordt de vordering op het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gepresenteerd onder de Vorderingen en overlopende activa (€108 miljoen), zie toelichting 17. De vordering op VWS was in 2018 onderdeel van de Verplichtingen gerelateerd aan Verzekeringscontracten (€64 miljoen).

Onderstaande tabel toont de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten geanalyseerd op basis van geschatte tijd tot vervaldatum. De Levensverzekerings- en Inkomensverzekeringscontracten zijn geanalyseerd op basis van de contant gemaakte in- en uitgaande kasstromen. Schade- en Ongevallenverzekeringen en Zorgverzekeringscontracten zijn geanalyseerd op basis van niet-contant gemaakte kasstromen.

ANALYSE OP BASIS VAN GESCHATTE TIJD TOT VERVALDATUM VAN VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

2019	31 DECEMBER 2019				TOTAAL
	BINNEN 1 JAAR	1-5 JAAR	5-15 JAAR	LANGER DAN 15 JAAR	
(€ MILJOEN)					
Schadeverzekeringen					
Inkomensverzekeringen	638	1.221	1.048	270	3.177
Schade en Ongevallen	2.025	1.723	638	55	4.441
Zorgverzekeringen	3.751	119	3	26	3.899
Levensverzekeringen	2.096	5.966	16.575	21.616	46.253
Balans per 31 december	8.510	9.029	18.264	21.967	57.770

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

ANALYSE OP BASIS VAN GESCHATTE TIJD TOT VERVALDATUM VAN VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS-CONTRACTEN

(€ MILJOEN)

2018	BINNEN 1 JAAR	1-5 JAAR	5-15 JAAR	LANGER DAN 15 JAAR	TOTAAL
Schadeverzekeringen					
Inkomensverzekeringen	618	1.234	1.036	261	3.149
Schade en Ongevallen	2.096	1.563	626	41	4.326
Zorgverzekeringen	3.646	179	11	11	3.847
Levensverzekeringen	2.104	5.259	15.593	20.787	43.743
Balans per 31 december	8.464	8.235	17.266	21.100	55.065

ANALYSE SCHADEPORTEFEUILLE

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019		31 DECEMBER 2018	
	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS-CONTRACTEN	%	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS-CONTRACTEN	%
Ongevallen	3.177	42%	3.149	42%
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	1.970	26%	1.857	25%
Motorrijtuigen casco	372	5%	348	5%
Transport/luchtvaart aansprakelijkheid	73	1%	75	1%
Brand en andere roerende zaken	929	12%	985	13%
Algemene aansprakelijkheid	908	12%	870	12%
Rechtsbijstand	182	2%	184	2%
Overige	7	0%	7	0%
	7.618	100%	7.475	100%

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

VERLOOPOVERZICHT SCHADE

(€ MILJOEN)

	2019		2018	
	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS- CONTRACTEN	AANDEEL HER- VERZEKERAARS IN VERZEKERINGS- VERPLICHTINGEN	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS- CONTRACTEN	AANDEEL HER- VERZEKERAARS IN VERZEKERINGS- VERPLICHTINGEN
VOORZIENING VOOR NIET-VERDIENDE PREMIËS SCHADE				
Balans per 1 januari	1.266	117	1.255	117
Toegevoegd tijdens het boekjaar	4.104	306	3.897	254
Overgeboekt naar de Winst- en verliesrekening	-4.018	-319	-3.844	-231
Valutakoersverschillen	-14	-6	-42	-23
Balans per 31 december	1.338	98	1.266	117
VOORZIENING VOOR LOPENDE RISICO'S SCHADE				
Balans per 1 januari	37		43	
Toegevoegd tijdens het boekjaar				
Overgeboekt naar de Winst- en verliesrekening	-1		-6	
Balans per 31 december	36		37	
NOG TE BETALEN SCHADEN/UITKERINGEN (INCLUSIEF IBNR) SCHADE				
Balans per 1 januari	6.149	393	6.101	334
Gemelde schade huidige periode	2.734	140	2.805	137
Wijziging in gemelde schade voorgaande perioden	-151	7	-219	49
Plus gemelde schaden	2.583	147	2.586	186
Schade uitkering huidige periode	1.245	24	1.302	40
Schade uitkering voorgaande perioden	1.298	87	1.251	46
Minus schade uitkeringen	2.543	111	2.553	86
Valutakoersverschillen	-27	-17	-62	-41
Oprenting	72		73	
Effect van wijzigingen in aannames	-1		-1	
Mutaties als gevolg van herrubricering	-11		5	
Balans per 31 december	6.222	412	6.149	393
WINSTDELING EN KORTINGEN VOOR POLISHOUDERS				
Balans per 1 januari	23		22	
Netto mutaties in de verslagperiode	-1		1	
Balans per 31 december	22		23	
TOTAAL VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN SCHADE	7.618	510	7.475	510

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Onderstaande tabellen tonen de schade-ontwikkeling voor Schadeverzekering voor en na aftrek van herverzekering.

TABEL SCHADE-ONTWIKKELING VOOR SCHADE

(€ MILJOEN)

(VOOR HERVERZEKERING)	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	TOTAAL
Schatting van cumulatieve schaden:											
Aan het eind van het verzekeringsjaar	2.734	2.805	2.737	2.930	2.594	2.593	2.780	2.733	2.594	2.848	
Na één jaar		2.744	2.645	2.909	2.622	2.532	2.615	2.482	2.468	2.633	
Na twee jaar			2.611	2.814	2.658	2.587	2.634	2.437	2.443	2.504	
Na drie jaar				2.815	2.597	2.542	2.641	2.435	2.439	2.471	
Na vier jaar					2.564	2.419	2.598	2.369	2.445	2.477	
Na vijf jaar						2.366	2.507	2.330	2.413	2.465	
Na zes jaar							2.494	2.324	2.369	2.447	
Na zeven jaar								2.312	2.371	2.453	
Na acht jaar									2.354	2.442	
Na negen jaar										2.432	
Schatting van cumulatieve schaden	2.734	2.744	2.611	2.815	2.564	2.366	2.494	2.312	2.354	2.432	25.426
Cumulatieve betalingen	-1.245	-1.888	-1.910	-2.261	-2.068	-2.014	-2.248	-2.090	-2.135	-2.248	-20.107
	1.489	856	701	554	496	352	246	222	219	184	5.319
Verzekeringsverplichtingen schaden voorgaande jaren (<2010)											1.428
Effect van discontering											-525
Openstaande schaden per 31 december 2019											6.222

TABEL SCHADE-ONTWIKKELING VOOR SCHADE

(€ MILJOEN)

(NA AFTREK VAN HERVERZEKERING)	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	TOTAAL
Schatting van cumulatieve schaden:											
Aan het eind van het verzekeringsjaar	2.594	2.668	2.616	2.653	2.477	2.525	2.677	2.692	2.524	2.773	
Na één jaar		2.628	2.574	2.696	2.555	2.468	2.519	2.433	2.399	2.572	
Na twee jaar			2.540	2.606	2.602	2.548	2.540	2.402	2.374	2.439	
Na drie jaar				2.619	2.528	2.507	2.560	2.400	2.400	2.407	
Na vier jaar					2.506	2.385	2.523	2.335	2.410	2.450	
Na vijf jaar						2.335	2.436	2.299	2.372	2.439	
Na zes jaar							2.475	2.287	2.330	2.372	
Na zeven jaar								2.287	2.343	2.424	
Na acht jaar									2.333	2.414	
Na negen jaar										2.424	
Schatting van cumulatieve schaden	2.594	2.628	2.540	2.619	2.506	2.335	2.475	2.287	2.333	2.424	24.741
Cumulatieve betalingen	-1.221	-1.829	-1.882	-2.093	-2.055	-2.006	-2.241	-2.084	-2.126	-2.245	-19.782
	1.373	799	658	526	451	329	234	203	207	179	4.959
Verzekeringsverplichtingen schaden voorgaande jaren (<2010)											1.376
Effect van discontering											-525
Openstaande schaden per 31 december 2019											5.810

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

ANALYSE ZORGPORTEFEUILLE

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019		31 DECEMBER 2018	
	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS- CONTRACTEN	%	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS- CONTRACTEN	%
Basisverzekering	3.675	94%	3.619	94%
Aanvullende ziektekostenverzekering	80	2%	95	2%
Overige	144	4%	133	4%
	3.899	100%	3.847	100%

VERLOOPOVERZICHT VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN ZORG

(€ MILJOEN)

	2019		2018	
	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS- CONTRACTEN	AANDEEL HER- VERZEKERAARS IN VERZEKERINGS- VERPLICHTINGEN	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS- CONTRACTEN	AANDEEL HER- VERZEKERAARS IN VERZEKERINGS- VERPLICHTINGEN
VOORZIENING VOOR NIET-VERDIENDE PREMIES ZORG				
Balans per 1 januari	30		29	
Toegevoegd tijdens het boekjaar	14.582	3	14.435	3
Overgeboekt naar de Winst- en verliesrekening	-14.583	-3	-14.434	-3
Balans per 31 december	29		30	
VOORZIENING VOOR LOPENDE RISICO'S ZORG				
Balans per 1 januari	23		109	
Toegevoegd tijdens het boekjaar	19		23	
Overgeboekt naar de Winst- en verliesrekening	-23		-109	
Balans per 31 december	19		23	
NOG TE BETALEN SCHADEN/UITKERINGEN (INCLUSIEF IBNR) ZORG				
Balans per 1 januari	3.794		4.365	
Gemelde schade huidige periode	13.799	1	13.954	2
Wijziging in gemelde schade voorgaande perioden	182		-177	
Plus gemelde schade	13.981	1	13.777	2
HKC-premies met betrekking tot gemelde schade huidige periode				
HKC-premies met betrekking tot wijziging in gemelde schade voorgaande perioden				
HKC-premies met betrekking tot gemelde schade				3
Schade uitkering huidige periode				
Schade uitkering voorgaande perioden				
Minus schade uitkeringen	13.924	1	14.359	2
HKC-premies met betrekking tot schade uitkeringen voorgaande perioden				
Minus HKC-premies met betrekking tot schade uitkeringen				3
Effect van wijzigingen in aannames				
Mutaties als gevolg van herrubricering				
Balans per 31 december	3.851		3.794	
TOTAAL VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN ZORG	3.899		3.847	

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Onderstaande tabel inzake de schade-ontwikkeling Zorg wordt alleen vóór herverzekering gepresenteerd, aangezien een schade-ontwikkelingstabel na herverzekering hetzelfde beeld zou geven.

TABEL SCHADE-ONTWIKKELING VOOR ZORG

(€ MILJOEN)

	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	TOTAAL
Schatting van cumulatieve schade											
Aan het eind van het verzekeringsjaar	13.799	13.954	13.873	13.458	13.105	12.551	12.777	12.840	11.907	10.101	
Na één jaar		13.852	13.663	13.229	12.897	12.321	12.598	12.553	11.679	11.163	
Na twee jaar			13.624	13.218	12.844	12.216	12.473	12.641	11.706	11.023	
Na drie jaar				13.243	12.885	12.186	12.541	12.235	12.370	10.966	
Na vier jaar					12.901	12.209	12.556	12.213	12.370	10.966	
Na vijf jaar						12.199	12.582	12.219	12.370	10.966	
Na zes jaar							12.570	12.228	12.370	10.966	
Na zeven jaar								12.224	12.370	10.966	
Na acht jaar									12.378	10.966	
Na negen jaar										10.973	
Schatting van cumulatieve schade	13.799	13.852	13.624	13.243	12.901	12.199	12.570	12.224	12.378	10.973	127.763
Cumulatieve betalingen	-10.173	-13.663	-13.598	-13.241	-12.894	-12.198	-12.570	-12.224	-12.378	-10.973	-123.912
Openstaande schade per 31 december 2019	3.626	189	26	2	7	1					3.851

ANALYSE PORTEFEUILLE LEVENSVZERKERINGEN

(€ MILJOEN)

	31DECEMBER 2019		31DECEMBER 2018	
	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS- CONTRACTEN	%	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS- CONTRACTEN	%
Levensverzekeringen met garanties t.a.v. beleggingsopbrengsten ¹	30.418	66%	28.307	65%
Overige levensverzekeringen	15.835	34%	15.436	35%
	46.253	100%	43.743	100%

^{1.} Omvat levensverzekeringen voor eigen rekening met garantie voor de (tarief)rente en levensverzekeringen waarbij de polishouders het beleggingsrisico dragen en een minimumgarantie kennen t.a.v. beleggingsopbrengsten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

VERLOOPOVERZICHT VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN LEVEN

(€ MILJOEN)

	2019		2018	
	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS-CONTRACTEN	AANDEEL HER-VERZEKERAARS IN VERZEKERINGS-VERPLICHTINGEN	VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGS-CONTRACTEN	AANDEEL HER-VERZEKERAARS IN VERZEKERINGS-VERPLICHTINGEN
VOORZIENING VOOR LEVENSVERZEKERINGEN				
Balans per 1 januari	21.804	161	22.423	205
Wijziging in samenstelling van de groep ¹			44	
Betaalde uitkeringen	-1.912	-45	-1.954	-56
Netto ontvangen premies	762	25	846	6
Technisch resultaat	-137	-18	-60	6
Oprenting	693	3	674	
Vrijval van kostendekking	-74		-87	
Mutaties als gevolg van herrubricering ²	-21		-78	
Overige mutaties			-4	
Balans per 31 december	21.115	126	21.804	161
OVERLOPENDE RENTESTANDKORTINGEN				
Balans per 1 januari	-16		-23	
Afschrijving	4		7	
Balans per 31 december	-12		-16	
WINSTDELING EN KORTINGEN VOOR POLISHOUDERS				
Balans per 1 januari	7.035		6.875	
Mutaties voor (on)gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden via het Vermogen	1.378		114	
Mutaties voor (on)gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden en interestderivaten via de Winst- en verliesrekening	1.406		74	
Toegekende winstdelingsrechten ³	19		-33	
Overige mutaties			5	
Balans per 31 december	9.838		7.035	
VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN WAARBIJ POLISHOUDERS HET BELEGGINGSRISICO DRAGEN				
Balans per 1 januari	14.920		16.094	
Betaalde uitkeringen	-1.391		-1.413	
Netto ontvangen premies	501		612	
Technisch resultaat	-39		-40	
Oprenting	39		38	
Vrijval van kostendekking	-29		-37	
Effect van mutaties in de reële waarde	1.290		-403	
Mutaties als gevolg van herrubricering ²	21		69	
Balans per 31 december	15.312		14.920	
TOTAAL VERZEKERINGSVERPLICHTINGEN LEVEN	46.253	126	43.743	161

^{1.} Wijzigingen in samenstelling van de groep over 2018 heeft betrekking op een eliminatie van een herverzekeringsovereenkomst, die door de afronding van de verkoop van de activiteiten van Friends First in 2018 niet langer als interne herverzekering wordt aangemerkt.

^{2.} Mutaties als gevolg van herrubricering bevat in zowel 2019 als 2018 wijzigingen van en naar Verzekeringsverplichtingen waar polishouders het beleggingsrisico dragen en Beleggingscontracten door veranderingen in classificatie als gevolg van een gewijzigde beoordeling van het onderliggende risico en als gevolg van contractwijzigingen.

^{3.} Afhankelijk van het behaalde beleggingsrendement komt een deel van de Toegekende winstdelingsrechten toe aan Achmea. Deze bedraagt naar verwachting 40 bps van de gemiddelde gerelateerde verzekeringsovereenkomsten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

De Voorziening voor levensverzekeringen omvat een bedrag van €2,6 miljard (31 december 2018: €2,3 miljard) voor contracten zonder winstdeling, die is berekend op basis van actuele rentepercentages.

Van de Voorziening voor levensverzekeringen (voor herverzekeringen) en Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen heeft €18,3 miljard (31 december 2018: €19,0 miljard) respectievelijk €15,3 miljard (31 december 2018: €14,9 miljard) betrekking op de 'service book' activiteiten in Nederland; uitkeringen gerelateerd aan deze 'service book' activiteiten bedragen €1,5 miljard (2018: €1,8 miljard), respectievelijk €1,4 miljard (2018: €1,4 miljard).

In 2012 heeft Achmea een compensatieregeling voor beleggingsverzekeringen uitgevoerd die was overeengekomen met consumentenorganisaties. Achmea voldoet bovendien aan de destijds door de minister van Financiën geformuleerde aanvullende maatregelen. Volgens een aantal klanten is dit niet voldoende. Zij hebben hun bezwaren gebundeld en laten zich vertegenwoordigen door een belangenvereniging. Wij zijn hier niet op ingegaan, omdat wij ons niet herkennen in het geschetste beeld en de vermeende aansprakelijkheid. Achmea zet de weg van zorgvuldige individuele klachtenafhandeling voort. In januari 2019 ontvingen we een dagvaarding van Vereniging Woekerpolis.nl en de Consumentenbond. Deze rechtszaak loopt.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE BEPALING VAN DE VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

De waardering van Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten is een inherent onzeker proces dat aannames omvat voor wijzigingen in wetgeving, sociale, economische en demografische trends, inflatie, rendementen, gedrag van de polishouder en andere factoren. In het bijzonder vallen onder de aannames met betrekking tot deze aspecten, rentetarieven, ziekte- en sterftecijfers en trends hierin, trends in schade-uitkeringen en aannames die in de toereikendheidstoets worden gebruikt. Waar mogelijk maakt Achmea gebruik van waarneembare marktvariabelen en modellen/technieken die algemeen worden gebruikt in de markt. Niet in de marktwaarneembare aannames zijn gebaseerd op een combinatie van de ervaringen binnen Achmea en benchmarks vanuit de markt, zoals verstrekt door de afdeling statistiek van het Verbond van Verzekeraars, het Actuariel Genootschap en vergelijkbare instellingen in Europa. De toepassing van verschillende aannames bij deze evaluatie kan effect hebben op de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringen en de Netto lasten uit verzekeringscontracten. De gegevens die worden gebruikt om de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor te betalen schaden met betrekking tot Nederlandse zorgverzekeringscontracten te kalibreren, zijn gebaseerd op historische informatie.

De bijdrage uit het zorgverzekeringsfonds (inclusief standaard nominale premie) en het niveau van de schaden hebben een voorlopig karakter en zullen waarschijnlijk veranderen gedurende een aantal jaren en leiden tot een verschuiving tussen verzekeraars.

Achmea beoordeelt jaarlijks de voorzieningen per verzekeringsjaar op basis van de meest recente informatie op het niveau van schaden, macro-neutraliteit en vereveningen met de Nederlandse overheid (toewijzing vereveningsfonds voor het betreffende verzekeringsjaar). Waar nodig heeft Achmea aanvullende voorzieningen getroffen.

De disconteringsvoet die is gebruikt om de voorzieningen te bepalen voor levensverzekeringen waarvan de waardering van de kasstromen is gebaseerd op vaste aannames heeft betrekking op Nederlandse verzekeringsactiviteiten en heeft een bandbreedte tussen 3% en 4%. Voorzieningen voor levensverzekeringen met betrekking tot Nederlandse activiteiten waarvan kasstromen zijn verdisconteerd op basis van marktrente zijn gebaseerd op de Euro Swap Curve, inclusief een illiquiditeitspremie afhankelijk van de winstdelingskenmerken van het verzekeringscontract, die is geëxtrapoleerd door middel van een Ultimate Forward Rate (UFR, ultimo 2019: 3,90%, ultimo 2018: 4,05%). De UFR wordt gebruikt om de risicovrije disconteringsvoet na de 'Last Liquid Point (LLP)' in de eurowapmarkt te bepalen en is gebaseerd op een langetermijnevenwichtswaarde van historische gegevens. De voorzieningen voor levensverzekeringen voor buitenlandse werkmaatschappijen zijn over het algemeen berekend op basis van discontering met een rentevoet die gegarandeerd is voor het product of in sommige gevallen op basis van geprognosticeerde rendementen op gerelateerde beleggingen.

Achmea beoordeelt de toereikendheid van de verzekeringsverplichtingen en daaraan gerelateerde activa op elke rapportagemoment (zie Waarderingsgrondslagen van Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten). Voor het beoordelen van de toereikendheid worden actuele schattingen betrokken van alle contractuele kasstromen van de verzekeringsverplichtingen, waarbij deze voor het levenbedrijf en bepaalde verzekeringscontracten binnen het schadebedrijf (arbeidsongeschiktheidsverzekeringen) contant worden gemaakt. De curve gehanteerd in de toereikendheidstoets voor de betreffende schadeverzekeringen is gebaseerd op de tariefgrondslagen; de curve gehanteerd voor levensverzekeringen is gebaseerd op de Euro Swap Curve, inclusief een aanpassing voor kredietrisico, een landen-opslag en een opslag voor illiquiditeit, geëxtrapoleerd met een UFR. Deze UFR is gelijk aan de UFR zoals gehanteerd voor de Solvency II berekening op hetzelfde rapportagemoment (ultimo 2019: 3,90%, ultimo 2018: 4,05%). Bij het bepalen van de toereikendheid maakt Achmea gebruik van de meest recente sterftetafels, aangepast aan het specifieke karakter en samenstelling van het verzekeringsbestand van Achmea.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

In de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringen is ook rekening gehouden met het effect van minimumgaranties die in bepaalde verzekeringscontracten zijn opgenomen. De waardering van deze garanties is afhankelijk van het verschil tussen het potentiële minimumbedrag aan uit te keren vergoedingen en de opgebouwde waarde, het verwachte sterftcijfer en de afkooptarieven. Bij het bepalen van het potentiële minimumbedrag aan uit te keren vergoedingen worden ook aannames gebruikt over inflatie, rendementen, gedrag van de polishouder en ziekte- en sterftcijfers. De toepassing van verschillende aannames bij deze factoren kan effect hebben op de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringen en Netto lasten uit verzekeringscontracten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN VERPLICHTINGEN GERELATEERD AAN VERZEKERINGSCONTRACTEN

Algemene waarderingsprincipes

Verzekeringscontracten worden gedefinieerd als contracten die een significant verzekeringsrisico overdragen. Er is sprake van een verzekeringsrisico als er een scenario bestaat met commerciële betekenis waarbij er op basis van een verzekerde gebeurtenis, aanvullende betalingen moeten worden gedaan. Het verzekeringsrisico wordt als significant aangemerkt als er tussen betaling in geval van het optreden van een verzekerde gebeurtenis en betaling bij het uitblijven van de gebeurtenis, een verschil van minimaal 10% is. Opties, garanties en derivaten inbegrepen in een verzekeringscontract die zelfstandig geen verzekeringsrisico bevatten en niet nauw zijn verbonden aan het onderliggend verzekeringscontract worden apart opgenomen als derivaat. Opties en garanties die nauw zijn verbonden aan het verzekeringscontract worden in de berekening van de verzekeringsverplichtingen meegenomen.

Voor deelname aan verzekeringspools van co-assurantie of een garantiefonds wordt een bedrag verantwoord dat overeenkomt met het aandeel in deze overeenkomsten, doorgaans vastgesteld op basis van de specifieke bepalingen in deze overeenkomsten. De informatie die hiervoor wordt gebruikt is afkomstig van de beheerder van deze overeenkomsten.

Achmea beoordeelt de toereikendheid van de verzekeringsverplichtingen en daaraan gerelateerde activa (Value Of Business Acquired (VOBA)), zie Toelichting 13 Immateriële activa, en overlopende acquisitiekosten, zie Toelichting 17 Vorderingen in overlopende activa) op elke rapportagemoment en vaker indien noodzakelijk. In de toetsing worden actuele schattingen betrokken van alle contractuele kasstromen van de verzekeringsverplichtingen, inclusief de verwachte kosten voor het afhandelen van schade, garanties en opties. Als uit de toetsing blijkt dat de verzekeringsverplichtingen niet toereikend zijn, wordt eerst de opgenomen VOBA en vervolgens de overlopende acquisitiekosten verlaagd ten laste van de winst- en verliesrekening. Elk resterend tekort wordt vervolgens gecompenseerd door het verhogen van de gerelateerde verzekeringsverplichtingen.

Winstdeling en kortingen voor polishouders (Leven en Schade)

Een voorziening is opgenomen voor iedere winstdeling waartoe polishouders of begunstigen gerechtigd zijn. Verworven rechten die nog niet zijn bijgeschreven op rekening van een polishouder worden hierbij opgeteld. De voorziening bestaat uit bedragen die conform de relevante lokale wet- of regelgeving of contractuele bepalingen worden toegewezen aan de polishouders. De voorziening voor winstdeling en kortingen voor polishouders omvat ook bedragen die voortkomen uit de waardering van bepaalde vastrentende beleggingen tegen reële waarde en derivaten die worden gehouden om het renterisico inherent aan de gerelateerde verzekeringsverplichtingen, te beperken. (On-)gerealiseerde winsten en verliezen die samenhangen met de waardering van deze beleggingen worden overgeboekt naar Winstdeling en kortingen voor polishouders. Dit onderdeel van Winstdeling en kortingen voor polishouders mag niet negatief zijn.

Voorzieningen voor niet-verdiende premies (Zorg en Schade)

Bruto geschreven premies die betrekking hebben op toekomstige perioden worden toegevoegd aan de Voorziening voor niet-verdiende premies. De Voorziening voor niet-verdiende premies wordt bepaald in evenredigheid tot de resterende looptijd van het contract.

Voorziening voor lopende risico's (Zorg en Schade)

De Voorziening voor lopende risico's wordt berekend op basis van schattingen voor toekomstige uitkeringen, kosten, verdiende premies en proportionele beleggingsopbrengsten. Voor verzekeringspolissen die een risico dekken dat toeneemt gedurende de looptijd van de polis waarbij de premiebedragen onafhankelijk zijn van de leeftijd, wordt met dit risico rekening gehouden bij het bepalen van de voorziening.

Voorziening voor te betalen schaden inclusief opgetreden, maar nog niet gemelde schaden (Zorg en Schade)

De Voorziening voor te betalen schaden heeft betrekking op verzekeringsschaden die al zijn opgetreden maar op de balansdatum nog niet zijn afgewikkeld. De hoogte van deze voorziening wordt ofwel per schade of statistisch vastgesteld. De voorziening bevat ook bedragen voor per balansdatum opgetreden, maar nog niet gemelde schade.

De Voorziening voor te betalen schaden is gebaseerd op schattingen van verwachte schadeuitkeringen. Bij het bepalen van de voorziening inzake arbeidsongeschiktheidsvoorzieningen wordt rekening gehouden met herstelkansen op basis van gemiddelden en worden wachttijden meegenomen. Voor sommige risico's zijn er geen toereikende statistische gegevens voorhanden, zoals milieu- en asbestschadeclaims en grootschalige individuele schaden, omdat een aantal aspecten van dit type claims nog steeds in ontwikkeling is. Voorzieningen voor dit soort schaden zijn bepaald op basis van een analyse van de portefeuille waarin deze risico's zich voordoen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Bij het vaststellen van de voorzieningen wordt ook rekening gehouden met de kosten voor het afhandelen van de schade. Er vinden geen correcties plaats voor rechten uit hoofde van salvage, subrogatie en ander verwacht verhaal bij derden voor gemelde claims. Deze rechten worden verantwoord onder niet-verzekeringsactiva verworven door het uitoefenen van verhaalrecht, onder Vorderingen en overlopende activa.

Verwachte uitkeringen die zijn opgenomen in de Voorziening voor te betalen schaden zijn niet contant gemaakt, met uitzondering van de verwachte uitkeringen voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringscontracten. Voor dit type verzekeringscontracten geeft de voorziening de contante waarde van de verwachte uitkeringen weer, zoals is berekend op basis van de vaste rente begrepen in het tarief (veelal 3%).

Voorzieningen voor levensverzekering

Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor traditionele levensverzekeringscontracten worden vastgesteld met behulp van een netto premie methode en gebaseerd op de actuariële en economische aannames (bijv. ziekte-, sterfte- en rentepercentages). Er worden verschillende waarderinggrondslagen gebruikt om de levensverzekeringsverplichtingen te waarderen, waarbij de waarderinggrondslag is afgestemd op de waardering van de gerelateerde (financiële) activa, het specifieke karakter van de verzekeringsportefeuilles, winstdeling en besloten opties.

- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle gebruikte aannames zijn gebaseerd op actuele aannames en actuele rentepercentages. Mutaties in de reële waarde van de verzekeringsverplichtingen worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening. De gerelateerde financiële beleggingen worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'.
- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten waarvan de kasstromen zijn gebaseerd op vaste ('locked') aannames en contant zijn gemaakt op basis van actuele rentepercentages dan wel op basis van het (verwachte) markttrendement van gerelateerde financiële beleggingen. Mutaties in de waarde van deze verzekeringsverplichtingen worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening. De gerelateerde financiële beleggingen worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'.
- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten waarvan de kasstromen zijn gebaseerd op vaste ('locked') aannames en contant worden gemaakt tegen vaste disconteringsvoeten (veelal 3% of 4% afhankelijk van de ingangsdatum van het contract). Voor de Nederlandse levensverzekeringsbranche wordt voor deze verzekeringscontracten een voorziening Winstdeling en kortingen voor polishouders aangehouden als onderdeel van de verzekeringsverplichtingen. Dotatie aan deze voorziening vindt plaats door overboeking van waardeveranderingen van beleggingen die worden aangehouden om de renterisico's uit hoofde van deze verzekeringsverplichtingen af te dekken. De overboekingen vanuit de beleggingen aan Winstdeling en kortingen voor polishouders worden als volgt verantwoord:
 - ongerealiseerde herwaarderingen op gerelateerde rentederivaten via de winst- en verliesrekening;
 - gerealiseerde herwaardering op gerelateerde vastrentende waarden via het vermogen;
 - ongerealiseerde herwaardering op gerelateerde vastrentende waarden via de winst- en verliesrekening.
- De vrijval uit Winstdeling en kortingen voor polishouders wordt bepaald als het verschil tussen de directe beleggingsopbrengsten van de gerelateerde vastrentende waarden en de benodigde interest voor de verzekeringsverplichtingen rekening houdend met een marge. De overboeking van de (on-)gerealiseerde waardeveranderingen op gerelateerde beleggingen aan Winstdeling en kortingen polishouders vindt niet langer plaats wanneer Winstdeling en kortingen voor polishouders negatief wordt. Indien Winstdeling en kortingen voor polishouders naderhand weer positief wordt (door positieve waardeveranderingen van gerelateerde beleggingen) worden de eerder genoemde overboekingen naar Winstdeling en kortingen voor polishouders weer voortgezet.
- Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten waarvan de kasstromen rechtstreeks worden beïnvloed door winstdeling, worden gecorrigeerd door middel van 'shadow accounting'. Ongerealiseerde wijzigingen in de reële waarde van beleggingen (geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop') die deze verzekeringsverplichtingen afdekken, worden overgeboekt naar Totaal eigen vermogen. De gerelateerde wijziging in de waarde van de verzekeringsverplichting wordt ook overgeboekt naar Totaal eigen vermogen.

De voorziening voor niet-verdiende premies, de voorziening voor premietekorten en lopende risico's en de voorziening voor te betalen schaden/uitkeringen zijn inbegrepen in de voorziening voor levensverzekeringen voor zover deze betrekking hebben op het levensverzekeringsbedrijf.

Nog af te schrijven rentestandkortingen

De nog af te schrijven rentestandkortingen in de Nederlandse levensverzekeringsbranche worden gesaldeerd met de voorziening voor levensverzekeringsverplichtingen. Deze kortingen worden in enig jaar toegekend op periodieke of eenmalige premies voor pensioen- en levensverzekeringen, gebaseerd op de verwachting dat de gerealiseerde beleggingsrendementen hoger zullen zijn dan de disconteringsvoet die is toegepast in de prijsstelling van de polissen. De kortingen worden afgeschreven over een periode van 10 jaar op basis van jaarlijks stijgende bedragen, in overeenstemming met de verwachte realisatie van de rentemarge.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen

Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor beleggingsverzekeringen en overige verzekeringscontracten waarbij de polishouder het beleggingsrisico draagt worden verantwoord tegen de waarde van de gerelateerde beleggingen. De Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten voor contracten met gesepareerde beleggingen worden doorgaans berekend op basis van de contractuele bepalingen voor het verzekeringscontract. In geval van een overschot van deze gesepareerde beleggingen worden de bedragen opgenomen onder Financiële verplichtingen - *Overige schulden*.

Aandeel herverzekeraars in verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten

Uitgaande herverzekeringspremies, en de van herverzekeraars te ontvangen aandelen in verrichte uitkeringen en schades, worden in mindering gebracht op de desbetreffende opbrengsten- en kostenrekeningen. Vooraf betaalde herverzekeringspremies vertegenwoordigt het in herverzekering gegeven deel van niet-verdiende premies. De bedragen die verhaald kunnen worden op herverzekeraars worden geschat op een wijze die consistent is met de bepaling van verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten verbonden aan het herverzekerde risico. Een bijzondere waardevermindering wordt verantwoord als objectief kan worden aangetoond dat als gevolg van een opgetreden gebeurtenis Achmea niet alle bedragen ontvangt die haar contractueel toekomen en als dit bedrag betrouwbaar kan worden vastgesteld. Op deze wijze worden opbrengsten en kosten met betrekking tot herverzekeringsovereenkomsten consistent verantwoord met het onderliggende risico van de herverzekerde bedrijfsactiviteiten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

8. FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Beleggingscontracten	234	218
Toevertrouwde middelen bankbedrijf	6.742	5.135
Leningen en opgenomen gelden	5.883	5.596
Leaseverplichtingen	181	
Overige schulden	5.435	4.248
Totaal financiële verplichtingen	18.475	15.197

Beleggingscontracten

Contracten met een niet significant verzekeringsrisico worden gepresenteerd als beleggingscontracten. De gekoppelde investeringen worden gepresenteerd als onderdeel van Beleggingen voor rekening en risico van polishouders.

VERLOOPOVERZICHT BELEGGINGSCONTRACTEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Balans per 1 januari	218	244
Ontvangen vergoeding	58	67
Betaalde vergoeding	-76	-82
Effect van mutaties in de reële waarde met betrekking tot financiële activa	34	-11
Balans per 31 december	234	218

ANALYSE NAAR CONTRACTUELE RESTERENDE TIJD TOT VERVALDATUM BELEGGINGSCONTRACTEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Binnen 1 jaar	10	9
1-5 jaar	45	43
5-15 jaar	21	27
Langer dan 15 jaar	158	139
	234	218

Toevertrouwde middelen bankbedrijf

ANALYSE OP BASIS VAN CONTRACTUELE RESTERENDE TIJD TOT VERVALDATUM (INCLUSIEF OPGEBOUWDE RENTE)

	TOE- VERTROUWDE MIDDELEN BANKBEDRIJF		TOTAAL 31 DECEMBER 2019	TOE- VERTROUWDE MIDDELEN BANKBEDRIJF		TOTAAL 31 DECEMBER 2018
	RENT BETALINGEN	RENT BETALINGEN		RENT BETALINGEN	RENT BETALINGEN	
Minder dan 3 maanden	4.088	8	4.096	2.903	7	2.910
3-12 maanden	442	19	461	430	18	448
1-5 jaar	1.279	118	1.397	1.013	99	1.112
Langer dan 5 jaar	933	174	1.107	789	165	954
	6.742	319	7.061	5.135	289	5.424

De reële waarde van de toevertrouwde middelen bankbedrijf gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs per balansdatum is €6.861 miljoen (2018: €5.191 miljoen). De stijging van de toevertrouwde middelen bankbedrijf wordt voornamelijk veroorzaakt door de overname van de spaarportefeuille van a.s.r. bank.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Leningen en opgenomen gelden

LENINGEN EN OPGENOMEN GELDEN GECLASSIFICEERD NAAR FINANCIERINGSACTIVITEIT

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Leningen met zekerheidsstelling	1.870	1.619
Leningen zonder zekerheidsstelling	3.103	3.399
Achtergestelde leningen	755	507
Overig	155	71
	5.883	5.596

De reële waarde van leningen en opgenomen gelden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs per balansdatum bedraagt €6.048 miljoen (31 december 2018: €5.746 miljoen). De geamortiseerde waarde van deze leningen en opgenomen gelden is €5.881 miljoen (31 december 2018: €5.594 miljoen).

De nominale waarde van de leningen gewaardeerd tegen reële waarde bedraagt €2 miljoen (31 december 2018: €2 miljoen). De reële waarde is eveneens €2 miljoen (31 december 2018: €2 miljoen).

VERLOOPOVERZICHT LENINGEN EN OPGENOMEN GELDEN 2019

(€ MILJOEN)

	LENINGEN MET ZEKERHEIDS- STELLING	LENINGEN ZONDER ZEKERHEIDS- STELLING	ACHTERGESTELDE LENINGEN	OVERIGE	TOTAAL 2019
Balans per 1 januari	1.619	3.399	507	71	5.596
Opgenomen bedragen	500	203	248	96	1.047
Afgeleste bedragen	-264	-504		-12	-780
Valutakoersverschillen		1			1
Waardemutatie vanwege reële waarde hedge accounting	15	4			19
Balans per 31 december	1.870	3.103	755	155	5.883

VERLOOPOVERZICHT LENINGEN EN OPGENOMEN GELDEN 2018

(€ MILJOEN)

	LENINGEN MET ZEKERHEIDS- STELLING	LENINGEN ZONDER ZEKERHEIDS- STELLING	ACHTERGESTELDE LENINGEN	OVERIGE	TOTAAL 2018
Balans per 1 januari	1.893	4.480	506	80	6.959
Opgenomen bedragen		540		546	1.086
Afgeleste bedragen	-275	-1.620		-555	-2.450
Afschrijving		-2			-2
Valutakoersverschillen		7			7
Waardemutatie vanwege reële waarde hedge accounting	29	-34			-5
Overige mutaties ¹	-28	28	1		1
Balans per 31 december	1.619	3.399	507	71	5.596

^{1.} De overige mutaties hebben betrekking op de micro hedge die vanaf 2018 wordt geassocieerd als Leningen zonder zekerheidsstelling.

ANALYSE OP BASIS VAN CONTRACTUELE RESTERENDE TIJD TOT VERVALDATUM

(€ MILJOEN)

	LENINGEN EN OPGENOMEN GELDEN	RENTE	TOTAAL 31 DECEMBER 2019	LENINGEN EN OPGENOMEN GELDEN	RENTE	TOTAAL 31 DECEMBER 2018
Minder dan 3 maanden	184	25	209	58	23	81
3-12 maanden	1.370	19	1.389	555	20	575
1-5 jaar	3.139	91	3.230	4.032	112	4.144
Langer dan 5 jaar	1.190	18	1.208	951	23	974
	5.883	153	6.036	5.596	178	5.774

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Leningen met zekerheidsstelling

De bancaire activiteiten van Achmea worden deels gefinancierd door leningen waarvoor als zekerheidsstelling hypothecaire vorderingen worden verpand. Achmea Bank doet dit via aparte entiteiten (SPV's) en middels een Conditional Pass Through Covered Bond programma. Bij de SPV's draagt Achmea Bank de hypotheke over naar de SPV, waarbij de SPV's obligaties uitgeven die door woninghypotheken worden gedekt. Onder het Conditional Pass Through Covered Bond programma, met een omvang van maximaal €5 miljard, geeft Achmea Bank obligaties uit die gedekt worden door woninghypotheken. Alle obligaties zijn uitgegeven in euro's. Achmea Bank heeft tevens een trustovereenkomst, waarbij hypotheekvorderingen aan Stichting Trustee Achmea Bank verpand worden als onderpand voor een aantal bankverplichtingen. De boekwaarde van de hypothecaire vorderingen die als zekerheid zijn gegeven is €3,9 miljard (31 december 2018: €4,1 miljard).

In 2019 heeft Achmea leningen met zekerheidsstellingen afgelost voor een bedrag van €275 miljoen, waarvan het belangrijkste deel de periodieke aflossingen van SPV's bij Achmea's dochtermaatschappij Achmea Bank N.V. betreffen. Achmea Bank N.V. heeft in 2019 €500 miljoen aan covered bonds geplaatst met een looptijd van 7 jaar met een einddatum op 20 februari 2026. De obligaties staan genoteerd aan Euronext Amsterdam.

Leningen zonder zekerheidsstelling

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Senior ongedekte obligaties Achmea Bank N.V.	2.183	2.183
Commercial Paper	173	290
Schuldinstrumenten Achmea B.V.	747	747
Senior Unsecured Notes Achmea B.V.		179
	3.103	3.399

In oktober 2012 heeft Achmea Bank N.V. een 'Unsecured Medium Term Note programme (EMTN)' opgezet van €10 miljard. Ultimo 2019 bedraagt het totaal uitstaande bedrag €2,1 miljard, waaronder €379 miljoen Private Placements (31 december 2018: €398 miljoen). De totale netto positie van leningen zonder zekerheidsstelling binnen het EMTN is in 2019 gelijk gebleven.

Achmea Bank N.V. heeft ook een Frans commercial paperprogramma opgezet van €1,5 miljard. Dit programma geeft Achmea Bank N.V. toegang tot de internationale geldmarkt om zo de financieringsmix te diversifiëren. Eind 2019 bedraagt het totaal uitstaande bedrag €173 miljoen (31 december 2018: €290 miljoen).

In november 2013 gaf Achmea B.V. €750 miljoen uit aan een lening zonder zekerheidsstelling (Senior Unsecured Notes, transactiekosten zijn opgenomen in de boekwaarde). Deze lening heeft een looptijd van 7 jaar (vervaldatum is 19 november 2020) en staat genoteerd aan de Irish Stock Exchange in Dublin, Ierland. De coupon op deze lening bedraagt 2,5%.

In juni 2019 is de lening in Zwitserse franken (Senior Unsecured Note) met een boekwaarde van €179 miljoen afgelost.

De gesyndiceerde kredietfaciliteit van Achmea B.V. heeft een omvang van €1 miljard en loopt af in 2024. Zowel in 2018 als in 2019 zijn de toegewezen kredietlijnen niet opgenomen.

Achtergestelde leningen

In april 2013 gaf Achmea B.V. €500 miljoen uit aan achtergestelde leningen met een couponrente van 6%. Deze achtergestelde leningen hebben een looptijd van 30 jaar (vervaldatum is 4 april 2043) met een eerste call optie na 10 jaar. De Notes zijn genoteerd aan de Irish Stock Exchange in Dublin, Ierland.

Daarnaast gaf Achmea B.V. in september 2019 €250 miljoen uit aan achtergestelde leningen met een couponrente van 2,5%. Deze achtergestelde leningen hebben een looptijd van 20 jaar (vervaldatum is 24 september 2039). De Notes zijn genoteerd aan de Irish Stock Exchange in Dublin, Ierland.

De achtergestelde leningen zijn achtergesteld bij alle andere huidige en toekomstige verplichtingen en hebben allen dezelfde status. De gemiddelde rente voor 2019 was 5,0% (2018: 6,0%).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Leaseverplichtingen

De looptijd van de Leaseverplichtingen is als volgt:

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Korter dan één jaar	27	
Tussen één en vijf jaar	73	
Langer dan vijf jaar	81	
Balans per 31 december	181	

In de waardering van de Leaseverplichtingen is geen rekening gehouden met de variabele leasebetalingen voor een bedrag van €24 miljoen.

Voor een nadere uitleg over de toepassing van IFRS 16 verwijzen we naar Toelichting 1 Algemene waarderingsgrondslagen sub C Eerste toepassing van waarderingsgrondslagen.

Overige schulden

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Verplichtingen uit directe verzekering		
Polishouders	1.153	999
Tussenpersonen	68	60
Vooruitontvangen premies	698	650
Terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand in de vorm van liquide middelen ¹	2.006	1.403
Beleggingsschulden	507	106
Herverzekeringsverplichtingen	81	56
Belastingen en sociale verzekeringspremies	163	159
Crediteuren	267	304
Pensioenverplichtingen	27	26
Overlopende verplichtingen	204	187
Overige	261	298
	5.435	4.248

¹ De terugbetalingsverplichting van ontvangen onderpand in de vorm van liquide middelen heeft betrekking op bedragen die Achmea ontvangt aan cash collateral afhankelijk van de actuele waarde van het derivaat. De ontvangen liquide middelen worden door Achmea aangewend voor beleggingen.

Een bedrag van €572 miljoen (31 december 2018: €334 miljoen) opgenomen onder Overige schulden wordt naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum afgewikkeld. Voor Overige schulden die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, is de boekwaarde een redelijke benadering van de reële waarde. De reële waarde van schulden die naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, bedraagt €560 miljoen per 31 december 2019 (31 december 2018: €275 miljoen).

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE BEPALINGEN VAN DE REËLE WAARDE VAN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Bij afwezigheid van een (actieve) markt wordt de reële waarde van niet-beursgenoteerde financiële verplichtingen geschat op basis van de contante waarde of andere waarderingstechnieken. Voor een gedetailleerde beschrijving van de gebruikte methodes wordt verwezen naar Toelichting 9 Reële waarde hiërarchie. Waarderingstechnieken zijn van nature subjectief van aard en kunnen een significante impact hebben op de bepaling van de reële waarden voor bepaalde financiële verplichtingen. Waarderingstechnieken bevatten verschillende aannames voor de prijsbepalende factoren. De toepassing van verschillende waarderingstechnieken en aannames kunnen effect hebben op de reële waarde.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

Beleggingscontracten

Financiële instrumenten die een belegger het contractuele recht geven om een aandeel in de opbrengsten van een bepaalde beleggingspool te ontvangen waarbij geen of een te verwaarlozen verzekeringsrisico wordt gelopen, worden verantwoord als Beleggingscontracten. Beleggingscontracten worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening. Deze overeenkomsten worden aangemerkt als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening', omdat zij, samen met de beleggingen ter dekking van de gerelateerde verplichtingen, als een groep worden beheerd. De reële waarde van de beleggingscontracten is de hoogste van de reële waarde van de financiële instrumenten gekoppeld aan de beleggingscontracten, de afkoopwaarde (gecorrigeerd voor afkoopboetes) en de verdisconteerde eindwaarde (tegen een risicovrije rentevoet). De reële waarde voor niet-gekoppelde beleggingscontract is de hoogste van de verdisconteerde uitstapwaarde op basis van een risicovrije rentevoet en de afkoopwaarde (gecorrigeerd voor afkoopboetes).

Toevertrouwde middelen bankbedrijf en Leningen en opgenomen gelden

Toevertrouwde middelen bankbedrijf worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Leningen en opgenomen gelden heeft betrekking op alle leningen van externe partijen aan Achmea, financiële leaseverplichtingen en financiële herverzekeringsverplichtingen. Deze bestaan uit deposito's van banken, bankleningen met een onderpand, bankleningen zonder een onderpand en achtergestelde leningen. Deze verplichtingen worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Onderpand verkregen van leningnemers, voor zover hiermee wordt belegd binnen het securities lending programma, wordt verantwoord als een financiële verplichting aangezien er een verplichting is om de als onderpand ontvangen geldmiddelen terug te betalen. Deze verplichtingen worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Aangezien er geen agio of disagio wordt ontvangen op het onderpand, is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde. Reële waarde hedge accounting wordt toegepast op sommige leningen wanneer dit in overeenstemming is met het beleid voor financieel risicobeheer. Sommige financiële verplichtingen worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' wanneer deze verplichtingen worden opgenomen vanwege de beëindiging van verzekeringscontracten en de toekomstige verkoop van gerelateerde financiële activa om inconsistenties in de waardering te beperken.

Leaseverplichtingen

De leaseverplichtingen worden bij eerste opname gewaardeerd op basis van de contante waarde van de leasebetalingen die bij aanvang van het leasecontract nog niet zijn voldaan. De disconteringsvoet is het impliciet interest percentage in de lease of indien deze niet betrouwbaar kan worden bepaald de 'incremental borrowing rate'. De 'incremental borrowing rate' is gebaseerd op een risico vrije curve en indien van toepassing vermeerderd met een opslag voor kredietwaardigheden lease specifieke aspecten.

Leasebetalingen die in de waardering van de leaseverplichting worden meegenomen bestaan uit vaste leasebetalingen, variabele leasebetalingen (bijvoorbeeld afhankelijk van een index), verplichting voor residu waarde garanties, de verwachtingswaarde van uitoefening van opties tot koop en eventuele boetes voor voortijdige beëindiging.

De leaseverplichtingen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs met gebruik making van de effectieve interest methode. Er is sprake van een aanpassing van de waarde van de leaseverplichting in het geval er wijzigingen zijn in de toekomstige leasebetalingen. Als het bijbehorende gebruiksrecht op het moment van herwaardering nog een boekwaarde heeft dan wordt de boekwaarde van het gebruiksrecht voor hetzelfde bedrag aangepast. Mocht de boekwaarde al nihil zijn dan zal de herwaardering in de winst- en verliesrekening worden verantwoord.

Overige schulden

Overige schulden worden opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

9. REËLE WAARDE HIËRARCHIE

Reële waarde hiërarchie en reële waarde bepaling

Deze toelichting geeft een analyse van activa en verplichtingen die na eerste opname worden gewaardeerd tegen reële waarde. Deze activa en verplichtingen worden ingedeeld in drie categorieën op basis van het belang van de gebruikte inputs om de reële waarde te bepalen (reële waarde hiërarchie). De hiërarchie bestaat uit de volgende categorieën:

- Categorie 1: Genoteerde prijzen (niet-gecorrigeerd) op actieve markten voor identieke activa of schulden.
- Categorie 2: Waarderings technieken op basis van waarneembare inputs, hetzij direct (dat wil zeggen als prijzen), hetzij indirect (afgeleid van prijzen). Deze categorie heeft betrekking op activa en verplichtingen die worden gewaardeerd op basis van genoteerde prijzen op actieve markten voor vergelijkbare activa en verplichtingen, genoteerde prijzen voor identieke of vergelijkbare activa en verplichtingen op minder actieve markten of waarderings technieken waar alle belangrijke inputs direct of indirect waarneembaar zijn vanuit de marktgegevens.
- Categorie 3: Waarderings technieken gebaseerd op belangrijke niet-waarneembare inputs. Deze categorie omvat alle activa en verplichtingen waarvoor de waarderings techniek inputs omvat die niet zijn gebaseerd op waarneembare gegevens en waarbij de niet-waarneembare inputs een belangrijk effect hebben op de waardering van de activa en verplichtingen, zoals beleggingen in vastgoed, durfkapitaal en private equity, consumptieve kredieten en hypothecaire leningen en voorschotten die deel uitmaken van de Kredietportefeuille bankbedrijf.

Liquide middelen worden geclassificeerd als categorie 1 wanneer hierop geen restricties van toepassing zijn. Commercial papers, onderdeel van deposito's bij kredietinstellingen, worden geclassificeerd als categorie 1 vanwege het feit dat deze worden verhandeld op geldmarkten. Overige deposito's bij kredietinstellingen worden over het algemeen geclassificeerd als categorie 2, doordat deze niet worden verhandeld en hierop restricties van toepassing zijn.

ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS PER 31 DECEMBER 2019

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2019
Activa				
Terugkerende reële waarde bepaling				
Vastgoedbeleggingen			1.104	1.104
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	5.465	1.303	718	7.486
Vastrentende beleggingen	30.440	3.133	8.128	41.701
Derivaten	85	6.511		6.596
Overige financiële beleggingen	548	7.110		7.658
Liquide middelen	963			963
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	37.501	18.057	9.950	65.508
Incidentele reële waarde bepaling				
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen			554	554
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een incidentele basis			554	554
Verplichtingen				
Terugkerende reële waarde bepaling				
Financiële verplichtingen				
Beleggingscontracten		234		234
Leningen en opgenomen gelden		2		2
Derivaten	11	1.889	18	1.918
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	11	2.125	18	2.154

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP TERUGKERENDE EN INCIDENTELE BASIS PER 31 DECEMBER 2018

(€ MILJOEN)

	CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL 31 DECEMBER 2018
Activa				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Vastgoedbeleggingen			1.103	1.103
Beleggingen				
Aandelen en soortgelijke beleggingen	4.828	1.733	714	7.275
Vastrentende beleggingen	28.779	2.271	7.696	38.746
Derivaten	17	3.462		3.479
Overige financiële beleggingen	423	6.979		7.402
Liquide middelen	1.466			1.466
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	35.513	14.445	9.513	59.471
Incidentele reële waardebeoordeling				
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen			403	403
Totaal activa gewaardeerd tegen reële waarde op incidentele basis			403	403
Verplichtingen				
Terugkerende reële waardebeoordeling				
Financiële verplichtingen				
Beleggingscontracten		218		218
Leningen en opgenomen gelden		2		2
Derivaten	55	658	18	731
Totaal verplichtingen gewaardeerd tegen reële waarde op een terugkerende basis	55	878	18	951

Belangrijkste wijzigingen in de reële waarde hiërarchie in 2019

Ieder rapportagemoment beoordeelt Achmea de classificatie van activa en verplichtingen die zijn gewaardeerd tegen de reële waarde. Voor de bepaling van de classificatie in de reële waarde hiërarchie is een belangrijke mate van inschatting vereist, bijvoorbeeld het belang van (niet-)waarneembare inputs die worden gebruikt voor het bepalen van de reële waarde of met betrekking tot de marktactiviteit. Bij inactieve markten is een beoordeling vereist van de waarderingstechnieken die worden gebruikt om de reële waarde te bepalen, evenals van de interpretatie van de categorie van de (markt)gegevens die wordt gebruikt. De uitkomst van het classificatieproces kan daardoor verschillen per boekjaar. Het beleid van Achmea is om de categorie binnen de reële waarde hiërarchie ieder boekjaar te bepalen en overboekingen naar en van de categorieën binnen de reële waarde hiërarchie aan het begin van het boekjaar in de balans te verantwoorden. In 2019 zijn geen significante wijzigingen aangebracht in de categorisering.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

VERLOOPOVERZICHT VAN CATEGORIE 3 ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE BASIS 2019

(€ MILJOEN)

	VASTGOED- BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	ACTIVA TOTAAL 2019	DERIVATEN	VERPLICHTINGEN TOTAAL 2019
Balans per 1 januari	1.103	714	7.696	9.513	18	18
Investerings en verstrekte leningen	15	30	1.368	1.413		
Desinvesteringen en verkopen	-69	-109	-1.393	-1.571		
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	51	-12	-8	31		
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat		63	460	523		
Mutaties als gevolg van herrubricering	4			4		
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (van categorie 3)		-1	-3	-4		
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		33	8	41		
Balans per 31 december	1.104	718	8.128	9.950	18	18

VERLOOPOVERZICHT VAN CATEGORIE 3 ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE OP EEN TERUGKERENDE BASIS 2018

(€ MILJOEN)

	VASTGOED- BELEGGINGEN	AANDELEN EN SOORTGELIJKE BELEGGINGEN	VASTRENTENDE BELEGGINGEN	ACTIVA TOTAAL 2018	DERIVATEN	VERPLICHTINGEN TOTAAL 2018
Balans per 1 januari	1.113	722	7.484	9.319	17	17
Investerings en verstrekte leningen	17	57	768	842		
Desinvesteringen en verkopen	-133	-94	-524	-751		
Mutaties in de reële waarde opgenomen in de Winst- en verliesrekening	104	-4	-14	86	1	1
Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat		34	-21	13		
Mutaties als gevolg van herrubricering	2	-2				
Mutaties in de reële waarde hiërarchie (naar categorie 3)		1	3	4		
Balans per 31 december	1.103	714	7.696	9.513	18	18

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

BELANGRIJKE NIET-WAARNEEMBARE INPUTS VOOR ALS CATEGORIE 3 GECLASSIFICEERDE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN GEWAARDEERD TEGEN REËLE WAARDE

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET WAARNEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Vastgoedbeleggingen	1.104	Huurwaardekapitalisatiemethode	Bruto aanvangsrendement	3.2 - 17.4 (6.4) (%)	Toename leidt tot waardedaling
Beleggingen					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	718	Netto Vermogenswaarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen					
Voor eigen rekening	7.926	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	100 - 448 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking.
Kredietportefeuille bankbedrijf	202	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	89-240 (bp)	Een stijging van 10 basispunten leidt tot €0,7 miljoen lagere opbrengsten in de Winst- en verliesrekening.
Derivaten	18	Black Scholes model	Onderliggende waarde aandelen	N.v.t.	Een stijging van 10% leidt tot €3,3 miljoen hogere opbrengsten in de Winst- en verliesrekening.

BESCHRIJVING	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2018 IN MILJOENEN	GEBRUIKTE WAARDERINGS-TECHNIEK	NIET WAARNEEMBARE INPUTS	RANGE (GEWOGEN GEMIDDELDE)	RELATIE VAN NIET-WAARNEEMBARE INPUTS MET REËLE WAARDE
Vastgoedbeleggingen	1.103	Huurwaardekapitalisatiemethode	Bruto aanvangsrendement	3.5 - 21.9 (6.9) (%)	Toename leidt tot waardedaling
Beleggingen					
Aandelen en soortgelijke beleggingen	714	Netto Vermogenswaarde	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Vastrentende beleggingen					
Voor eigen rekening	7.482	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	124 - 301 (bp)	Een toename heeft geen direct effect op de Winst- en verliesrekening of het Totaal eigen vermogen, maar wordt overgeboekt naar het Fonds voor toekomstige winstdeling middels een rechtstreekse vermogensboeking.
Kredietportefeuille bankbedrijf	214	Contant gemaakte kasstromen	Totale spread	102 - 242 (bp)	Een stijging van 10 basispunten leidt tot €0,8 miljoen lagere opbrengsten in de Winst- en verliesrekening.
Derivaten	18	Black Scholes model	Onderliggende waarde aandelen	N.v.t.	Een stijging van 10% leidt tot €2,8 miljoen hogere opbrengsten in de Winst- en verliesrekening.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan voornamelijk uit beleggingen in private equity, ter waarde van €281 miljoen (31 december 2018: €290 miljoen), vastgoedfondsen ter hoogte van €274 miljoen (31 december 2018: €234 miljoen) en infrastructuur fondsen ter hoogte van €118 miljoen (31 december 2018: €141 miljoen). De private equity beleggingen hebben een hoge diversificatie wat betreft sector, geografische regio en type belegging. Omdat voor het grootste deel van deze investeringen de reële waarde van deze beleggingen wordt bepaald met behulp van de intrinsieke waarde (netto vermogenswaarde) zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder of de beherend vennoot, is er geen belangrijke niet-waarneembare input of combinatie van inputs die kan worden gebruikt om een gevoeligheidsanalyse uit te voeren voor deze portefeuille.

GEbruikte WAARDERINGSTECHNIKEN EN WAARDERINGSPROCESSEN BINNEN ACHMEA VOOR CATEGORIE 2 EN 3 WAARDERINGEN.

Afhankelijk van de specifieke activa en verplichtingen heeft Achmea waarderingsrichtlijnen en -procedures opgesteld voor het bepalen van de reële waarde. Voor elk type activa of verplichting wordt hieronder een samenvatting gegeven van het waarderingsproces, een beschrijving van de gebruikte techniek en de relevante inputs.

Vastgoedbeleggingen

Onder vastgoedbeleggingen vallen commercieel vastgoed en woningen. De reële waarde wordt gebaseerd op prijzen in een actieve markt, indien nodig aangepast voor verschillen in aard, locatie of conditie van het specifieke actief. Al het vastgoed wordt elk kwartaal getaxeerd. De waarderungen worden uitgevoerd door externe onafhankelijke erkende taxateurs met relevante professionele kwalificaties. Alle waarderungen worden uitgevoerd volgens in de branche gebruikelijke waarderingsrichtlijnen.

De categorie 3 vastgoedbeleggingen binnen Beleggingen bevinden zich in Nederland. De reële waarde van deze vastgoedbeleggingen wordt bepaald aan de hand van de inkomstenkapitalisatie-methode en daarnaast getoetst op basis van de Discounted Cash Flow (DCF)-methode. Volgens de inkomstenkapitalisatie methode wordt de reële waarde van een object geschat op basis van de genormaliseerde huuropbrengsten gedeeld door het geactualiseerde rendementspercentage voor het vastgoedobject (het marktrendement). Voor het verschil tussen bruto en netto huuropbrengsten gelden dezelfde kostencategorieën als bij de DCF-methode, behalve dat bepaalde kosten niet aan de periode van de kasstroom worden toegerekend, maar de gemiddelde kosten over de looptijd van de huurovereenkomst in de genormaliseerde huuropbrengsten worden meegenomen.

In het geval van de DCF-methode wordt de reële waarde van de vastgoedbeleggingen bepaald op basis van schattingen van toekomstige kasstromen, gebruik makend van een disconteringsvoet die de huidige marktonzekerheden weergeeft van de waarde en tijdstip van de kasstromen. Transacties van verkocht vastgoed in Nederland kunnen niet (eenvoudig) worden vergeleken door het gebrek aan openbaar beschikbare informatie. Hierdoor heeft de waardering van een vastgoedbelegging een hogere mate van onzekerheid in vergelijking tot een actievare marktsituatie waar vergelijkbare, actuele, transacties worden gebruikt om het waarderingsproces te valideren. De aannames bij de toepassing van de genoemde waarderingsmethoden worden ondersteund door huur- en andere relevante overeenkomsten en door externe bewijzen zoals recente en verwachte algemene economische trends en huidige huurprijzen in de markt voor vergelijkbare panden in dezelfde regio en conditie. Reguliere kosten en verplichtingen met betrekking tot vastgoedbeleggingen zoals leegstand, huurvrije periodes, onderhoud en reparatie, evenals eventuele verplichtingen die de realiseerbaarheid van de inkomsten en opbrengsten bij verkoop van het vastgoed beperken, zijn meegewogen in de DCF-methode. Huurverhogingsstarieven zijn gebaseerd op algemene economische trends waarbij rekening is gehouden met de specifieke kenmerken van het vastgoed dat wordt gewaardeerd. Bij de DCF-methode worden prognoses voor de kasstromen voor ten minste 10 jaar gemaakt. De gebruikte disconteringsvoet is afhankelijk van zowel het type vastgoed dat wordt gewaardeerd (dat wil zeggen commercieel vastgoed en woningen) als van de specifieke kenmerken van het vastgoed dat wordt gewaardeerd. Vanwege de karakteristieken van de inputs voor beide waarderingsmethoden worden alle vastgoedbeleggingen in Nederland geclassificeerd als categorie 3.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Beleggingen - Aandelen en soortgelijke beleggingen

Voor zover beschikbaar maakt Achmea gebruik van genoteerde marktprijzen op actieve markten om de reële waarde te bepalen van aandelen en soortgelijke beleggingen. De reële waarde van beleggingen die worden gehouden in niet-genoteerde beleggingsfondsen wordt bepaald door het management waarbij informatie die door de fondsbeheerders wordt verstrekt, wordt meegewogen. Indien er geen marktprijzen beschikbaar zijn, worden interne modellen gebruikt om de reële waarde te bepalen.

De als categorie 2 geclassificeerde Aandelen en soortgelijke beleggingen zijn hoofdzakelijk Beleggingen voor rekening en risico van polishouders, die voornamelijk bestaan uit beleggingen in unit-linked fondsen. Beleggingen voor rekening en risico van polishouders zijn beleggingen die betrekking hebben op verzekeringscontracten waarbij de polishouder beleggingsrisico's draagt. Deze beleggingen worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. De reële waarde van de beleggingen in unit-linked fondsen is Achmea's aandeel in de Netto vermogenswaarde van deze fondsen. Deze unit-linked fondsen beleggen voornamelijk in genoteerde effecten en daarmee is de netto vermogenswaarde van het fonds afgeleid van waarneembare input (onder andere genoteerde prijzen voor deze effecten in actieve markten).

De resterende als categorie 2 geclassificeerde Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan uit commodityfondsen (grondstoffenfondsen) en vastgoedfondsen. De reële waarde van commodityfondsen, geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' vertegenwoordigt een geschat te ontvangen bedrag van of te betalen bedrag aan een derde partij bij de afwikkeling van deze instrumenten. Deze instrumenten worden gewaardeerd door de broker gebruikmakend van marktprijzen indien beschikbaar. De reële waarde van vastgoedfondsen, geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop', vertegenwoordigt de netto vermogenswaarde van fondsen die worden beheerd door Achmea. Achmea beoordeelt de reële waarden en voert analytische procedures en trendanalyses uit om ervoor te zorgen dat de reële waarden juist zijn.

De als categorie 3 geclassificeerde Aandelen en soortgelijke beleggingen bestaan uit private equity en alternatieve beleggingen die hoofdzakelijk zijn geclassificeerd als beleggingen 'Beschikbaar voor verkoop'. De private equity-beleggingsportefeuille bestaat hoofdzakelijk uit beleggingen met een hoge diversificatie wat betreft sector, geografische regio en type belegging. De alternatieve beleggingsportefeuille, geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop', bestaat hoofdzakelijk uit beleggingen met betrekking tot infrastructuur. De reële waarde van deze portefeuilles wordt bepaald op basis van de netto vermogenswaarde, zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder of general partner. Dit wordt beschouwd als de beste benadering voor reële waarde van de belegging. Als er een correctie moet worden aangebracht in de gerapporteerde netto vermogenswaarde, komt dit tot uitdrukking in de reële waarde. Een deel van de private equity-beleggingsportefeuille heeft betrekking op het durfkapitaal van Achmea en wordt geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. De waarderingmodellen zijn gebaseerd op modellen die worden aanbevolen in de International Private Equity and Venture Capital Valuation Guidelines (IPEV-waarderingrichtlijnen). Achmea beoordeelt de waarderingen en voert analytische procedures en trendanalyses uit om ervoor te zorgen dat de reële waarden plausibel zijn.

Beleggingen - Vastrentende beleggingen

In de regel wordt de reële waarde van deze vastrentende beleggingen door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van geschatte toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten die vergelijkbaar zijn qua rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 2 geclassificeerde Obligaties en overige vastrentende beleggingen hebben hoofdzakelijk betrekking op het obligatiedeel van een converteerbare obligatie. Het gerelateerde derivatendeel van het instrument wordt gepresenteerd als onderdeel van derivaten. In het algemeen is de converteerbare obligatie genoteerd en de waarde van het instrument is daardoor op de markt waarneembaar. Voor het aparte obligatiedeel is dit echter niet het geval. De reële waarde wordt geschat aan de hand van de waardering van een vergelijkbare obligatie met dezelfde kenmerken, of wanneer die niet beschikbaar is, op basis van geschatte toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten die vergelijkbaar zijn qua rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 2 geclassificeerde Leningen en hypotheekleningen bestaan hoofdzakelijk uit investeringskredieten. De reële waarde van deze investeringskredieten wordt door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van een intern berekend rendement waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten die vergelijkbaar zijn qua rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 3 geclassificeerde Leningen en hypotheekleningen bestaan hoofdzakelijk uit hypothecaire leningen binnen de verzekeringsbranche. De reële waarde van deze hypotheekleningen wordt bepaald aan de hand van waarderingmodellen die zijn gebaseerd op de contant gemaakte waarde van geschatte toekomstige kasstromen, gebruik makend van actuele rentevoeten. De rentevoet is gebaseerd op de tarieven in de consumentenmarkt aangepast met een totale spread voor het prijsrisico tijdens de offerte periode. Een deel van de aannames die zijn gebruikt bij het bepalen van de reële waarde zijn niet-waarneembaar.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

De uit het tariefmodel afgeleide reële waarde wordt opnieuw afgezet tegen marktinformatie die is afgeleid van recente markttransacties voor vergelijkbare hypotheekleningen (voor zover beschikbaar) en/of interne prijzen gebruikt bij de uitgifte van hypothecaire leningen.

De als categorie 2 geclassificeerde Deposito's bij kredietinstellingen bestaan uit kortetermijndeposito's bij banken met een vaste looptijd. Deze deposito's zijn niet verhandelbaar en er zijn restricties vanwege de vaste looptijd. De reële waarde van deze deposito's is in het algemeen gelijk aan de nominale waarde waarbij rekening is gehouden met de tijds waarde van geld, voor zover materieel. De als categorie 2 geclassificeerde Liquide middelen en overige financiële beleggingen bestaan voornamelijk uit spaarrekeningen, onderdeel van Beleggingen voor rekening en risico van polishouders. De reële waarde wordt door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van geschatte toekomstige kasstromen gedurende de rentevaste periode, waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten met vergelijkbare rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 3 geclassificeerde Kredietportefeuille bankbedrijf omvat voornamelijk kredieten aan de particuliere sector, die worden geclassificeerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening'. De reële waarde van deze kredieten wordt bepaald aan de hand van waardingsmodellen die zijn gebaseerd op de contant gemaakte waarde van geschatte toekomstige kasstromen met behulp van actuele rentevoeten. De rentevoet is gebaseerd op de tarieven in de consumentenmarkt, aangepast voor onder andere het prijsrisico tijdens de offerte periode. Enkele aannames die gebruikt zijn bij het bepalen van de reële waarde zijn niet waarneembaar. De reële waarde verkregen door het waardingsmodel wordt afgezet tegen marktinformatie afkomstig van recente markttransacties voor gelijkwaardige hypotheekleningen (indien beschikbaar) en / of de interne prijzen gebruikt bij de uitgifte van hypothecaire leningen.

Beleggingen - Derivatens (activa en verplichtingen)

De als categorie 2 geclassificeerde derivaten bestaan uit rentederivatens (inclusief swaptions), valutaderivatens en aandelerivatens. Wanneer er geen genoteerde marktprijzen beschikbaar zijn, wordt gebruikgemaakt van andere waarderingstechnieken zoals een optiewaarderingsmodel of stochastische modellering. De waardering wordt uitgevoerd door een dataleverancier. In de waarderingstechnieken worden alle factoren meegenomen die een marktpartij zou afwegen en worden, voor zover beschikbaar, gebaseerd op waarneembare marktgegevens. De reële waarde van rentederivatens (inclusief swaptions), aandelerivatens en valutaderivatens vertegenwoordigt een te ontvangen of een aan een derde partij te betalen geschat bedrag op moment van afwikkeling van deze instrumenten. Deze derivaten worden gewaardeerd aan de hand van direct waarneembare prijzen van op de beurs verhandelde derivaten of externe pricing bureaus of, wanneer die niet beschikbaar zijn, met behulp van waardingsmodellen gebaseerd op de netto contante waarde-methode bepaald op basis van de geschatte toekomstige kasstromen. De waardingsmodellen die worden gebruikt zijn waardingsmodellen die standaard zijn in de branche (zoals het Black-Scholes-model) en maken gebruik van actuele marktgegevens. De marktgegevens voor rentederivatens en cross currency rentederivatens bestaan voornamelijk uit de swap curve van de gerelateerde renteperiode en valuta, waar nodig aangepast voor contractuele vergoedingen en marge (indien onderdeel van de contractuele kasstromen van het derivaat). In de regel beperkt Achmea het tegenpartijrisico bij derivatencontracten door waar mogelijk zekerheden in contracten op te nemen.

Beleggingen - Overige financiële beleggingen

De als categorie 2 geclassificeerde Overige financiële beleggingen bestaan voornamelijk uit spaarrekeningen, onderdeel van Beleggingen voor rekening en risico van polishouders. De reële waarde wordt door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van geschatte toekomstige kasstromen gedurende de rentevaste periode, rekening houdend met actuele rentevoeten en de tegenpartijkredietopslag in de disconteringscurve die gebaseerd is op het risico op oninbaarheid van gelijksoortige financiële instrumenten uitgegeven door de partij waar de spaarrekening wordt aangehouden.

Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik

De reële waarde van Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik is volledig gebaseerd op de waardebepaling door onafhankelijke gekwalificeerde taxateurs. De waardering is gebaseerd op waarnemingen in de markt en verschillende berekeningsmethoden, zoals de 'Discounted Cash Flow'-methode. In lijn met het economische klimaat en de marktomstandigheden in de afgelopen jaren is het aantal vastgoedtransacties gedaald. Voor de waardebepaling wordt daarom meestal de 'Discounted Cash Flow'-methode gebruikt. Bij deze methode wordt de reële waarde bepaald op basis van de huuropbrengsten van het vastgoed. De taxateurs passen een marktconforme disconteringsvoet toe, gecorrigeerd voor de ouderdom, locatie en resterende duur van het huurcontract. Vanwege het gebrek aan feitelijke markttransacties die kunnen worden gebruikt om dit waardingsproces te valideren, heeft de waarde van het Vastgoed voor eigen gebruik een hoge mate van onzekerheid. Voor 100% van de totale reële waarde van Vastgoed voor eigen gebruik in Nederland werd de waardebepaling in de loop van 2019 uitgevoerd.

Financiële verplichtingen - Beleggingscontracten

De als categorie 2 geclassificeerde beleggingscontracten bestaan uit aan beleggingen gekoppelde ('linked') en niet rechtstreeks aan beleggingen gekoppelde ('non-linked') beleggingscontracten. De reële waarde van de aan beleggingen gekoppelde beleggingscontracten is de hoogste van de reële waarde van de financiële instrumenten die zijn gekoppeld aan de beleggingscontracten, de afkoopwaarde (gecorrigeerd voor afkoopboetes) en de verdisconteerde eindwaarde. De reële waarde voor niet-gekoppelde beleggingscontracten is de hoogste van de afkoopwaarde (gecorrigeerd voor afkoopboetes) en verdisconteerde uitstapwaarde (op basis van een risicovrij rentepercentage).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Financiële verplichtingen - Leningen en opgenomen gelden

De als categorie 2 geclassificeerde Leningen en opgenomen gelden betreffen leningen in verband met waardeoverdrachten. De reële waarde van deze leningen wordt bepaald door middel van waarderingmodellen waarbij de contractuele toekomstige kasstromen contant worden gemaakt door middel van actuele rentevoeten op basis van de swapcurve inclusief een credit spread. Mutaties in de reële waarde met betrekking tot Vastgoedbeleggingen en Aandelen en soortgelijke beleggingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening worden gepresenteerd als onderdeel van Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen; mutaties in de reële waarde met betrekking tot Vastrentende beleggingen opgenomen in de Winst- en verliesrekening worden gepresenteerd als onderdeel van Beleggingsopbrengsten.

Mutaties in de reële waarde opgenomen in Overig totaalresultaat met betrekking tot Aandelen en soortgelijke beleggingen en Leningen en hypotheekleningen worden gepresenteerd als onderdeel van de Mutaties in de herwaarderingreserve. Mutaties als gevolg van herrubricering zijn reclassificaties tussen Vastgoedbeleggingen en Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik in verband met wijzigingen in het gebruik.

Onderstaande tabellen geven een overzicht van alle activa en verplichtingen die niet zijn gewaardeerd tegen de reële waarde, maar waarvan de reële waarde wordt toegelicht.

	(€ MILJOEN)				
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019				REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019
		GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen	13.699		772	13.260	14.032
Overige financiële beleggingen	1.618		1.791		1.791
Vorderingen	6.206		6.229		6.229
Verplichtingen					
Toevertrouwde middelen bankbedrijf	6.742		6.861		6.861
Leningen en opgenomen gelden	5.881	1.496	4.438		5.934
Overige schulden	5.435		5.443		5.443

	(€ MILJOEN)				
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2018				REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2018
		GENOTEERDE PRIJZEN OP ACTIEVE MARKTEN VOOR VERGELIJKBARE INSTRUMENTEN	BELANGRIJKE OVERIGE WAARNEEMBARE INPUTS	BELANGRIJKE NIET- WAARNEEMBARE INPUTS	
		CATEGORIE 1	CATEGORIE 2	CATEGORIE 3	TOTAAL
Activa					
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen	12.132		817	11.528	12.345
Overige financiële beleggingen	1.914		2.130		2.130
Vorderingen	5.828		5.836		5.836
Verplichtingen					
Toevertrouwde middelen bankbedrijf	5.135		5.191		5.191
Leningen en opgenomen gelden	5.594	1.482	4.265		5.747
Overige schulden	4.248		4.262		4.262

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

GEBRUIKTE WAARDERINGSTECHNIKEN EN WAARDERINGSPROCESSEN BINNEN ACHMEA VOOR WAARDERINGEN VOOR CATEGORIE 2 EN 3

Afhankelijk van de specifieke activa en verplichtingen heeft Achmea waarderingsrichtlijnen en -procedures opgesteld voor het bepalen van de reële waarde. Voor elk type activa of schuld wordt een samenvatting gegeven van het waarderingsproces, een beschrijving van de gebruikte techniek en de relevante inputs.

Beleggingen - Vastrentende beleggingen

De reële waarde van de als categorie 2 geclassificeerde leningen aan kredietinstellingen is gelijk aan de netto contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met actuele rentevoeten die van toepassing zijn op financiële instrumenten met vergelijkbare rendement-, kredietkwaliteit- en looptijdkenmerken.

De als categorie 3 geclassificeerde Kredietportefeuille bankbedrijf omvat voornamelijk kredieten aan en vorderingen op de private sector. Deze kredieten worden geclassificeerd als 'Leningen en vorderingen' en worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen. De reële waarde van deze kredieten wordt bepaald op basis van de tegen actuele rentevoeten contant gemaakte geschatte toekomstige kasstromen. De rente is gebaseerd op de tarieven in de consumenten markt, aangepast voor spreads voor onder andere het prijsrisico tijdens de offerte periode. Enkele aannames gebruikt bij het bepalen van de reële waarde zijn niet waarneembaar.

De als categorie 3 geclassificeerde Deposito's bij herverzekeraars, als onderdeel van de vastrentende beleggingen, bestaan uit rekeningen waarop premies en verwachte schadeuitkeringen worden verwerkt met betrekking tot een specifiek risicoverzekerings-programma waarover een afgesproken rentepercentage wordt verdiend. De niet-waarneembare inputs bestaan onder meer uit modellen die worden gebruikt voor het bepalen van geleden, maar nog niet gemelde schade met betrekking tot het verzekeringscontract.

De als categorie 2 geclassificeerde Beleggingen bestaan hoofdzakelijk uit spaarrekeningen gerelateerd aan de lopende verzekeringspolissen gekoppeld aan hypotheekleningen. De reële waarde wordt door middel van een netto contante waarde-methode bepaald op basis van geschatte toekomstige kasstromen gedurende de rentevaste periode, rekening houdend met actuele rentevoeten en de tegenpartijkredietopslag in de disconteringscurve die gebaseerd is op het risico op oninbaarheid van gelijksoortige financiële instrumenten uitgegeven door de partij waar de spaarrekening wordt aangehouden.

Vorderingen

Vorderingen worden in het algemeen geclassificeerd als categorie 2 vanwege het feit dat de aanpassing op de reële waarde voor tegenpartijrisico te verwaarlozen is in vergelijking met de reële waarde van de nominale kasstromen van deze vorderingen. Indien aanpassing voor tegenpartijrisico niet te verwaarlozen is, worden deze activa geclassificeerd als categorie 3.

De als categorie 2 en 3 geclassificeerde Vorderingen bestaan hoofdzakelijk uit bedragen die op korte termijn te ontvangen zijn in verband met de reguliere bedrijfsactiviteiten van Achmea. Deze vorderingen worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs minus cumulatieve bijzondere waardeverminderingverliezen.

De reële waarde van deze vorderingen wordt bepaald op basis van de contant gemaakte waarde van de verwachte kasstromen, waarbij rekening wordt gehouden met verwachte kredietverliezen. De waarderingsmodellen zijn gebaseerd op actuele marktgegevens, zoals de Euro Swap Curve. Naast de swapcurve zijn er ook niet-waarneembare markt-inputs. De niet waarneembare markt-inputs kunnen spreads bevatten die zijn besloten in de disconteringscurve. Voor vorderingen die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden ontvangen is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde.

Financiële verplichtingen

De reële waarde van de als categorie 2 geclassificeerde Toevertrouwde middelen bankbedrijf bestaan uit spaarrekeningen en deposito's. De reële waarde is gebaseerd op de contant gemaakte actuele waarde van de verwachte toekomstige kasuitstromen, waarbij gebruik wordt gemaakt van actuele markttrentes.

Het grootste deel van de totale Leningen en opgenomen gelden wordt niet tegen reële waarde gewaardeerd.

De reële waarde van de categorie 2 leningen wordt bepaald aan de hand van waarderingsmodellen die zijn gebaseerd op de contant gemaakte waarde van geschatte toekomstige kasstromen. De waarderingsmodellen zijn gebaseerd op actuele marktgegevens, zoals de Euro Swap Curve. Naast de swapcurve zijn er ook niet-waarneembare markt-inputs. De niet-waarneembare markt-inputs kunnen spreads bevatten die zijn besloten in de disconteringscurve.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Overige schulden

Overige schulden, met uitzondering van schuld aan kredietinstellingen, worden geclassificeerd als categorie 2 vanwege het feit dat er geen actieve markt is voor deze financiële instrumenten. Schuld in contanten wordt geclassificeerd als categorie 1. De als categorie 2 geclassificeerde Overige schulden bestaan hoofdzakelijk uit rekeningen die op korte termijn verschuldigd zijn in verband met de reguliere bedrijfsactiviteiten van Achmea. Deze overige schulden worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. De reële waarde van deze schulden wordt bepaald op basis van de contant gemaakte waarde van de verwachte kasstromen. Voor Overige schulden die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde.

10. NETTO VERDIENDE PREMIES

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Bruto geschreven premies schade	4.104	3.897
Herverzekeringspremies	-306	-254
Mutatie in de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (na aftrek herverzekering)	-95	-25
Netto verdiende premies Schade	3.703	3.618
Bruto geschreven premies zorg	14.582	14.435
Herverzekeringspremies	-3	
Mutatie in de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (na aftrek herverzekering)	3	82
Netto verdiende premies Zorg	14.582	14.517
Bruto geschreven premies leven	1.263	1.586
Herverzekeringspremies	-25	-40
Mutatie in de voorziening voor niet-verdiende premies en lopende risico's (na aftrek herverzekering)	1	4
Netto verdiende premies Leven	1.239	1.550
Totaal netto verdiende premies	19.524	19.685

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

UITSPLITSING BRUTO GESCHREVEN PREMIES

(€ MILJOEN)

	2019	2018
Schade		
Ongevallen	720	684
Motorrijtuigen aansprakelijkheid	879	783
Motorrijtuigen casco	790	757
Transport/luchtvaart aansprakelijkheid	49	50
Brand en andere roerende zaken	1.168	1.148
Algemene aansprakelijkheid	302	277
Rechtsbijstand	183	186
Overige	13	12
Bruto geschreven premies Schade	4.104	3.897
Zorg		
Basiszorgverzekering	5.469	5.227
Bijdrage uit Zorgverzekeringsfonds	7.365	7.394
Aanvullende zorgverzekering	1.248	1.321
Overige zorgverzekering	500	493
Bruto geschreven premies Zorg	14.582	14.435
Leven		
Koopsommen eigen rekening	351	379
Periodieke premies eigen rekening	411	598
Koopsommen verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	49	65
Periodieke premies verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	452	544
Bruto geschreven premies Leven	1.263	1.586
Totaal bruto geschreven premies	19.949	19.918

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN NETTO VERDIENDE PREMIES

Bruto geschreven premies voor Levensverzekeringscontracten worden over het algemeen opgenomen in de Winst- en verliesrekening zodra deze verschuldigd zijn. Wanneer de premies worden verwerkt, wordt een verplichting voor toekomstige uitkeringen uit hoofde van verzekeringscontracten opgenomen, zodat de uitkeringen en kosten worden gematcht met opbrengsten en ontvangsten die gedurende de looptijd van de contracten worden verantwoord. Bruto geschreven premies voor Schadeverzekeringen (met uitzondering van arbeidsongeschiktheidsverzekeringscontracten) en Zorgverzekeringen worden verantwoord op het moment van ingang van het verzekeringscontract voor de gedurende de looptijd van het contract te ontvangen premies. De looptijd is hierbij gelijk gesteld aan de grenzen van het contract, dat wil zeggen de periode waarin Achmea niet in staat is om de premies (volledig) aan te passen c.q. de verzekeringsvoorwaarden aan te passen aan het gewijzigde risicoprofiel van de polishouders. Premie voor Schade- en Zorgverzekeringscontracten wordt over het algemeen verantwoord als verdiend naar rato van de periode van de verstrekte verzekeringsdekking.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

11. BELEGGINGSOPBRENGSTEN

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN - MET WAARDEVERANDERINGEN DOOR DE WINST- EN VERLIESREKENING ¹		BELEGGINGEN - BESCHIKBAAR VOOR VERKOOP		BELEGGINGEN - LENINGEN EN VORDERINGEN		TOTAAL	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Directe beleggingsopbrengsten								
Beleggingen voor eigen rekening	358	366	549	520	72	90	979	976
Beleggingen voor rekening en risico polishouders	238	286					238	286
Kredietportefeuille bankbedrijf				1	357	328	357	329
Beleggingskosten								
Directe bedrijfskosten vastgoedbeleggingen	-1	-1	-20	-25	-3	-3	-24	-29
	-18	-22					-18	-22
	577	629	529	496	426	415	1.532	1.540
Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen op financiële activa en derivaten								
Beleggingen voor eigen rekening	1.502	39	359	179	-15	3	1.846	221
Beleggingen voor rekening en risico polishouders	1.294	-746					1.294	-746
Kredietportefeuille bankbedrijf	3	52					3	52
Bijzondere waardeverminderingen								
Beleggingen voor eigen rekening			-18	-58			-18	-58
Valutakoersverschillen ²								
	16	1	30	65	39	-9	85	57
	2.815	-654	371	186	24	-6	3.210	-474
Totaal beleggingsopbrengsten	3.392	-25	900	682	450	409	4.742	1.066

¹ In de Beleggingen - met waardeveranderingen door de Winst- en verliesrekening zijn tevens de beleggingsopbrengsten uit vastgoedbeleggingen opgenomen.

² Het valutarisico wordt middels valutaderivaten voor een belangrijk deel afgedekt. De posities van de valutaderivaten zijn verwerkt onder de Beleggingen voor eigen rekening en de Beleggingen voor rekening en risico polishouders. Voor meer informatie omtrent deze afdekking zie Toelichting 28 Hedge accounting.

De opbrengsten uit de beleggingsportefeuille bedragen in 2019 €4,7 miljard (2018: €1,1 miljard). De hogere opbrengsten worden met name veroorzaakt door een stijging van de (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor eigen rekening (€1,6 miljard) en Beleggingen voor rekening en risico polishouders (€2,0 miljard). De toename van (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor eigen rekening gewaardeerd 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' is hoofdzakelijk veroorzaakt doordat in 2019 de rente sterker is gedaald dan in 2018. De toename van (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor rekening en risico polishouders is hoofdzakelijk toe te schrijven aan gestegen aandelenkoersen. De aandelenkoersen laten in 2019 een stijging zien, tegenover een daling in 2018.

Een totaal van €0,6 miljoen (2018: €0,3 miljoen) van de Directe bedrijfskosten vastgoedbeleggingen heeft betrekking op vastgoed dat geen huuropbrengsten heeft gegenereerd in 2019.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

(€ MILJOEN)

	BELEGGINGEN EIGEN REKENING		BELEGGINGEN REKENING EN RISICO POLISHOUDERS		KREDIETPORTEFEUILLE BANKBEDRIJF		TOTAAL	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Directe opbrengsten naar soort:								
Dividenden	65	71	18	21			83	92
Huuropbrengsten	62	69		11			62	80
Rente	852	836	220	254	357	329	1.429	1.419
Totaal	979	976	238	286	357	329	1.574	1.591

Onder directe renteopbrengsten uit hoofde van beleggingen voor eigen rekening geassocieerd als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' is mede begrepen opbrengsten uit hoofde van derivaten van €255 miljoen (2018: €225 miljoen).

Gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen die voortvloeien uit financiële activa die bij eerste opname zijn aangemerkt als 'Tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de Winst- en verliesrekening' bedroegen voor de beleggingen eigen rekening €175 miljoen (2018: €-109 miljoen), beleggingen voor rekening en risico polishouders €1.249 miljoen (2018: €-712 miljoen) en kredietportefeuille bankbedrijf €3 miljoen (2018: €2 miljoen).

Een totaal van €68 miljoen (2018: €84 miljoen) van de ongerealiseerde resultaten uit wijzigingen in de reële waarde heeft betrekking op beleggingen voor eigen rekening die zijn gewaardeerd gebruikmakend van een waarderingstechniek. Deze hebben hoofdzakelijk betrekking op vastgoedbeleggingen, niet-genoteerde derivaten en aandelen.

Bijzondere waardeverminderingverliezen op beleggingen geassocieerd als 'Beschikbaar voor verkoop' bedroegen in 2019 €18 miljoen (2018: €58 miljoen). In 2019 zijn geen bijzondere waardeverminderingverliezen op beleggingen geassocieerd als 'Leningen en vorderingen' opgetreden (2018: nihil).

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN BELEGGINGSOPBRENGSTEN

De waarderinggrondslagen voor beleggingsopbrengsten hangen nauw samen met de grondslagen voor beleggingen. Zie hiervoor Toelichting 6.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

12. NETTO LASTEN UIT VERZEKERINGSCONTRACTEN

	(€ MILJOEN)			
	2019 BRUTO	2019 HERVERZEKERING	2018 BRUTO	2018 HERVERZEKERING
Schade				
Uitbetaalde schaden	2.543	111	2.553	86
Mutaties in verzekeringsverplichtingen voor eigen rekening	113	37	117	99
Schadebehandelingskosten	280		310	
Verhaal	-187		-188	
Overige mutaties uit hoofde van toegekende winstdelingsrechten			2	
	2.749	148	2.794	185
Zorg				
Uitbetaalde schaden	13.924		14.359	2
Mutaties in verzekeringsverplichtingen voor eigen rekening	58		-579	
Schadebehandelingskosten	79		83	
Verhaal	-29		-28	
	14.032		13.835	2
Leven				
Uitkeringen eigen rekening	1.912	45	2.043	74
Uitkeringen voor verzekeringen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen	1.391		1.413	
Mutaties in verzekeringsverplichtingen voor eigen rekening	-689	-36	-677	-61
Mutaties in verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen ¹	392		-1.178	
	3.006	9	1.601	13
Winstdeling en kortingen voor polishouders				
Afschrijving rentestandkortingen	4		7	
Uitkeringen aan polishouders	162		-95	
Mutaties in de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders voor gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden via het Vermogen	209		12	
Mutaties in de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders voor (on)gerealiseerde herwaardering van gerelateerde beleggingen in vastrentende waarden en derivaten via de Winst- en verliesrekening	1.406		74	
Mutaties in de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van toegekende winstdelingsrechten en overige mutaties	19		-33	
	1.800		-35	
Totaal netto lasten uit verzekeringscontracten	21.587	157	18.195	200

^{1.} De lasten onder Mutaties in verzekeringsverplichtingen waarbij polishouders het beleggingsrisico dragen zijn toegenomen door de stijging van de (on)gerealiseerde waardeveranderingen van Beleggingen voor rekening en risico polishouders als gevolg van marktontwikkelingen.

De waardeontwikkeling van rentederivaten die worden gebruikt ter afdekking van het renterisico van de verzekeringsverplichtingen wordt opgenomen als onderdeel van de Winstdeling en kortingen voor polishouders. Het gaat hierbij om de verplichtingen van het Nederlandse verzekeringsbedrijf waarvan de kasstromen zijn gebaseerd en contant gemaakt op basis van vaste aannames. De toename van de lasten onder Winstdeling en kortingen voor polishouders is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de sterk gedaalde rentes in 2019.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VAN NETTO LASTEN UIT VERZEKERINGSCONTRACTEN

De waarderingsgrondslagen voor Netto lasten uit verzekeringscontracten hangen nauw samen met de grondslagen van de Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten en Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen. Zie hiervoor Toelichting 7.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

OVERIGE TOELICHTINGEN

Overige Balans

13. IMMATERIËLE ACTIVA

(€ MILJOEN)

	GOODWILL	SOFTWARE ¹	MERKNAAM	WAARDE VAN VERWORVEN VERZEKERINGS- PORTEFEUILLE	DISTRIBUTIE NETWERKEN	TOTAAL 2019
Kostprijs						
Balans per 1 januari	1.266	293	129	738	265	2.691
Wijzigingen in de samenstelling van de groep						
Intern ontwikkeld		3				3
Verkoop, desinvesteringen en ontmanteling		-34				-34
Aankoop en investeringen		31				31
Valutakoersverschillen					-5	-5
Balans per 31 december	1.266	293	129	738	260	2.686
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen						
Balans per 1 januari	645	235	129	734	209	1.952
Verkoop, desinvesteringen en ontmanteling		-29				-29
Afschrijvingskosten in het boekjaar		18		2	7	27
Mutaties als gevolg van herrubricering en overige mutaties				1	-1	
Valutakoersverschillen					-2	-2
Balans per 31 december	645	224	129	737	213	1.948
Boekwaarde per						
Per 1 januari	621	58		4	56	739
Per 31 december	621	69		1	47	738

^{1.} In de categorie Software is een bedrag van €17 miljoen aan intern ontwikkelde software opgenomen.

Een bedrag van €714 miljoen (31 december 2018: €706 miljoen) van de Immateriële activa zal naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden gerealiseerd. De valutakoersverschillen gedurende 2019 in distributienetwerken van €-3 miljoen (31 december 2018: €-9 miljoen) hebben betrekking op Eureka Turkije.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

(€ MILJOEN)

	GOODWILL	SOFTWARE ¹	MERKNAAM	WAARDE VAN VERWORVEN VERZEKERINGS- PORTEFEUILLE	DISTRIBUTIE NETWERKEN	TOTAAL 2018
Kostprijs						
Balans per 1 januari	1.297	273	134	738	290	2.732
Wijzigingen in de samenstelling van de groep	4					4
Intern ontwikkeld		3				3
Verkoop, desinvesteringen en ontmanteling	-35	-7	-5		-2	-49
Aankoop en investeringen		23				23
Mutaties als gevolg van herrubricering en overige mutaties		1				1
Valutakoersverschillen					-23	-23
Balans per 31 december	1.266	293	129	738	265	2.691
Afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingverliezen						
Balans per 1 januari	645	223	127	731	214	1.940
Verkoop, desinvesteringen en ontmanteling		-6				-6
Afschrijvingskosten in het boekjaar		18	2	3	9	32
Valutakoersverschillen					-14	-14
Balans per 31 december	645	235	129	734	209	1.952
Boekwaarde per						
Per 1 januari	652	50	7	7	76	792
Per 31 december	621	58		4	56	739

^{1.} In de categorie Software is een bedrag van €16 miljoen aan intern ontwikkelde software opgenomen.

GOODWILL PER KASSTROOM GENERERENDE EENHEID

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Schade & Inkomen Nederland	617	617
Overige	4	4
	621	621

De goodwill heeft vrijwel volledig betrekking op Nederlandse bedrijfsactiviteiten van Achmea. Voor de kasstroom genererende eenheid Schade & Inkomen Nederland berekent Achmea de realiseerbare waarde met behulp van een Dividend Discount Model (DDM). De kasstroomprognoses voor de eerste drie jaar zijn gebaseerd op het budget dat is goedgekeurd door de Raad van Bestuur van Achmea. Na deze drie jaar wordt een eindwaarde bepaald door een eindgroeivoet, dat wil zeggen de gemiddelde groeiratio op lange termijn, toe te passen op het eeuwigdurende dividend. Achmea gebruikt de 'Cost of Equity' om de geschatte kasstromen te verdisconteren.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

De meest gevoelige aannames bij het berekenen van de bedrijfswaarde ten behoeve van de jaarlijkse test op de bijzondere waardeverminderingen zijn:

SCHADE & INKOMEN NEDERLAND

	2019	2018
Gemiddelde jaarlijkse premie/omzetgroei	3,0%	3,5%
Gemiddelde schaderatio ¹	68,7%	68,6%
Gemiddelde kostenratio ^{2 & 3}	27,6%	26,3%
Eindgroei	0,5%	0,9%
Disconteringsvoet	8,1%	7,8%

^{1.} De gemiddelde schaderatio is gecorrigeerd voor de technische interest (impact -1,8%, 2018: impact -1,9%).

^{2.} De gemiddelde kostenratio omvat naast kosten gerelateerd aan personeel, IT, huisvesting en acquisitie, ook holdingkosten.

^{3.} De gemiddelde kostenratio is gecorrigeerd voor de niet technische kosten (impact -1,1%, 2018: -0,4%).

Waar mogelijk worden de aannames gekalibreerd op basis van externe bronnen. De disconteringsvoeten zijn bepaald op advies van een externe partij en zijn gebaseerd op het zogenaamde CAPM-model (Capital Asset Pricing Model). Deze methode is gebaseerd op een risicovrije rentevoet vermeerderd met een risicopremie. De risicopremie is gebaseerd op de marktrisicopremie (rendementseis op eigen vermogen boven de risicovrije rentevoet) vermenigvuldigd met de bèta die het specifieke risicoprofiel vertegenwoordigt van de kasstroom genererende eenheid. De eindgroei, dat wil zeggen de gemiddelde groeiratio op de lange termijn, is op een bruto basis (niet gecorrigeerd voor inflatie) en geeft verwachte branchegemiddelden weer. Achmea heeft een analyse uitgevoerd op de meeste gevoelige aannames bij het berekenen van de bedrijfswaarde.

Het surplus, dat wil zeggen het positieve verschil tussen de realiseerbare waarde en de boekwaarde, bedraagt voor Schade & Inkomen Nederland €578 miljoen (2018: €555 miljoen). De realiseerbare waarde voor deze kasstroom genererende eenheid is gevoelig voor negatieve afwijkingen binnen belangrijke aannames.

EFFECTEN VAN WIJZIGING IN DE AANNAMES SCHADE & INKOMEN

	WIJZIGING VAN DE RATIO MET	Δ SURPLUS
2019		(€ MILJOEN)
Gemiddelde jaarlijkse premiegroei	-0,5%	-49
Gemiddelde schaderatio	0,5%	-241
Gemiddelde kostenratio	0,5%	-241
Eindgroei	-0,5%	-76
Disconteringsvoet	0,5%	-200

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ HET BEOORDELEN VAN BIJZONDERE WAARDEVERMINDERINGEN OP IMMATERIËLE ACTIVA

Bij het beoordelen van bijzondere waardeverminderingen wordt de boekwaarde vergeleken met de realiseerbare waarde, dat wil zeggen de hoogste van de reële waarde van een actief minus de verkoopkosten en de bedrijfswaarde ervan. Voor het bepalen van de bedrijfswaarde is het oordeel van het management nodig, waarbij bekeken moet worden of de boekwaarde van activa kan worden 'terug verdiend' uit de contante waarde van de netto toekomstige kasstromen van die activa op basis van prognoses van kasstromen die contant worden gemaakt tegen een toepasselijk disconteringsvoet. Bij het bepalen van de contante waarde van de netto toekomstige kasstromen moeten er aannames worden gemaakt met betrekking tot onzekere elementen zoals tijdstip en omvang van de geprognosticeerde kasstromen en de ontwikkeling van toekomstige disconteringsvoeten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN IMMATERIËLE ACTIVA

Hierna wordt per categorie immaterieel vast actief de specifieke eerste waarderingsgrondslag beschreven. Op basis van managementverwachtingen beoordeelt Achmea of de gebruiksduur beperkt (doorgaans niet meer dan twintig jaar) of onbepaald is. Activa met een beperkte gebruiksduur worden na de eerste waardering lineair afgeschreven tenzij een andere methode meer geschikt is (eventueel minus bijzondere waardeverminderingen). Activa met een onbepaalde gebruiksduur worden jaarlijks getoetst op bijzondere waardevermindering. Uitgaven voor intern gegenereerde goodwill, merknamen en onderzoekskosten worden als kosten in de Winst- en verliesrekening opgenomen op het moment dat deze zich voordoen.

Software

Aangeschafte en intern ontwikkelde software worden initieel tegen kostprijs (inclusief financieringskosten) gewaardeerd. De maximale gebruiksduur is vijf of tien jaar wanneer de software betrekking heeft op verzekeringstechnische systemen. Software dat een integraal deel is van een computer of een computer gestuurde tool en waarbij die tool of computer niet werkt zonder de software (bijvoorbeeld besturingssoftware), wordt geclassificeerd onder bedrijfsmiddelen.

Merknaam

Gekochte merknamen worden als immaterieel actief gewaardeerd. De eerste waardering van een merknaam is gebaseerd op de 'relief from royalty-methode' (vrijstelling ten aanzien van royalty's), waarbij wordt uitgegaan van waarneembare marktvariabelen en, indien deze niet beschikbaar zijn, van managementverwachtingen die hiermee vergelijkbaar moeten zijn.

Waarde van verworven verzekeringsportefeuilles

Bij een acquisitie van een portefeuille van (verzekerings-) contracten neemt Achmea de waarde van de verworven verzekeringsportefeuilles (VOBA, "Value Of Business Acquired") onder de Immateriële activa op. De eerste waardering van VOBA wordt bepaald als het verschil tussen de reële waarde van 'lopende' (verzekerings-)contracten in de verworven bedrijfsactiviteiten op basis van actuele schattingen en aannames op het moment van de bedrijfscombinatie en de verplichting gewaardeerd in overeenstemming met de grondslagen voor financiële verslaggeving van Achmea.

Distributienetwerken

Wanneer Achmea een bedrijfscombinatie aangaat, waardeert zij distributienetwerken als een immaterieel actief. De eerste waardering van dit immaterieel actief is gebaseerd op de 'multi-period excess earnings'-methode, waarbij wordt uitgegaan van waarneembare marktvariabelen en managementverwachtingen. De gebruikte waarderingstechnieken zijn binnen de markt gebruikelijk.

Overige immateriële activa

Overige immateriële activa worden gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

Goodwill

Goodwill is het surplus van de verkrijgingsprijs op overnamedatum van een bedrijf boven de reële waarde van het saldo van de identificeerbare activa, verplichtingen en voorwaardelijke verplichtingen, verworven op overnamedatum. Goodwill wordt gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve bijzondere waardeverminderingen waarop jaarlijks wordt getoetst. Achmea heeft de verworven goodwill uit bedrijfscombinaties toegewezen aan kasstroomgenererende eenheden (CGU's) op basis van de verwachte synergie die de combinatie zal opleveren. De waarde van goodwill wordt gemonitord op het niveau van een bedrijfsonderdeel, dat gevormd wordt door een verzameling producten of productgroepen met dezelfde risicokenmerken zijnde het niveau waarop de risico's worden beheerd en kapitaal wordt toegewezen. Een eventueel overschot van de boekwaarde van het business onderdeel tegenover de realiseerbare waarde zal eerst worden toegewezen aan de goodwill. Het toetsen van bijzondere waardevermindering op CGU-niveau wordt elk jaar op een vast moment uitgevoerd en vaker als omstandigheden daartoe aanleiding geven. In geval van een bijzonder waardeverminderingverlies zal dit worden toegewezen aan de betreffende CGU. Een voor goodwill verwerkte bijzondere waardevermindering kan niet in een volgende periode worden teruggeboekt.

Bijzondere waardevermindering

Op elk rapportagemoment beoordeelt Achmea of er een indicatie is voor een bijzondere waardevermindering voor immateriële activa met een beperkte economische levensduur. Er worden verschillende indicatoren gebruikt, zoals of het immateriële actief niet langer wordt gebruikt, gemakkelijk verkrijgbaar is in de markt en of de kosten om het immateriële actief te onderhouden aanmerkelijk hoger zijn dan verwacht. Een bijzonder waardevermindering wordt in de Winst- en verliesrekening onder Overige lasten opgenomen. Daarnaast beoordeelt Achmea op elk rapportagemoment of er een indicatie is dat een in een voorgaande periode opgenomen bijzonder waardeverminderingverlies voor immateriële activa niet langer bestaat of is afgenomen. Achmea baseert zich op verschillende indicatoren, zoals: of de marktwaarde van het actief aanmerkelijk is toegenomen gedurende de periode; of er in de periode belangrijke positieve wijzigingen (technologisch, markt-, economisch of juridisch kader) hebben plaatsgevonden; of de marktrente is gedaald en het waarschijnlijk is dat dit effect zal hebben op de disconteringsvoet die wordt gebruikt voor het berekenen van de gebruikswaarde en of de realiseerbare waarde wezenlijk zal toenemen. Indien dit het geval is, wordt de boekwaarde van het immaterieel actief verhoogd tot het terug te verdienen bedrag. De verhoogde boekwaarde van het actief door de terugname mag niet hoger zijn dan de boekwaarde die zou zijn opgenomen indien er in de vorige periode geen verlies door een bijzondere waardevermindering zou zijn geboekt. Een terugname van een bijzondere waardevermindering wordt in de Winst- en verliesrekening onder Overige lasten opgenomen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

14. GEASSOCIEERDE DEELNEMINGEN EN JOINT VENTURES

(€ MILJOEN)									
NAAM VAN DE MAATSCHAPPIJ	LAND	BESCHRIJVING VAN BEDRIJFS- ACTIVITEITEN	DATUM VAN OVERNAME / INGANGS- DATUM	% EIGENDOM 2019	% EIGENDOM 2018	NETTO VERMOGENS- WAARDE 2019	NETTO VERMOGENS- WAARDE 2018	BOEK- WAARDE PER 31 DECEMBER 2019	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2018
Garanti Emeklilik ve Hayat A.S.	Turkije	Levens- verze- keringen	2007	15,00%	15,00%	37	30	37	30
Onlia Holding Inc.	Canada	Volmacht- bedrijf	2018	50,00%	50,00%	11	6	11	6
Overig								16	14
								64	50

Alhoewel Achmea minder dan 20% van de aandelen houdt van Garanti Emeklilik ve Hayat A.S., oefent Achmea invloed van betekenis uit dankzij haar strategische belang, nauwe samenwerking met Eureka Sigorta en het contractuele recht om een Board member te benoemen.

De boekwaarde van de geassocieerde deelnemingen en joint ventures wordt vastgesteld op basis van de (IFRS-) jaarrekeningen van hetzelfde boekjaar van die entiteiten (welke grondslagen voor waardering niet significant afwijken van de grondslagen van Achmea) voor zover beschikbaar. Indien die niet beschikbaar is, baseert Achmea de boekwaarde op voorlopige, niet-gecontroleerde cijfers, afkomstig van de geassocieerde deelneming of joint venture. Achmea heeft vastgesteld dat er in het verleden geen materiële verschillen waren tussen die voorlopige, niet-gecontroleerde cijfers en de (IFRS-)jaarrekening van de betreffende geassocieerde deelneming of joint venture.

15. TERREINEN EN GEBOUWEN VOOR EIGEN GEBRUIK EN BEDRIJFSMIDDELEN

(€ MILJOEN)		
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik		
In ontwikkeling		
In gebruik	279	284
Bedrijfsmiddelen		
Software	5	6
Hardware	18	15
Kantoormeubilair	12	15
Overige	95	83
Gebbruksrecht gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen ¹		
Gebouwen voor eigen gebruik	131	
Bedrijfsmiddelen	14	
	554	403

¹ Voor een nadere uitleg over de toepassing van IFRS 16 verwijzen we naar Toelichting 1 Algemene waarderingsgrondslagen sub C Eerste toepassing van waarderingsgrondslagen

Gedurende 2019 is de initiële kostprijs van het gebruiksrecht van €151 miljoen gedaald met €6 miljoen, bestaande uit een toename van nieuwe leasecontracten (€19 miljoen) en een afname door afschrijvingen van geactiveerde gebruiksrechten (€25 miljoen).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE BEPALING VAN DE REËLE WAARDE VAN TERREINEN EN GEBOUWEN VOOR EIGEN GEBRUIK

Diverse aannames dienen te worden gemaakt en waarderingstechnieken te worden gebruikt bij de waardering van vastgoed, waarbij deze gehanteerde aannames en technieken belangrijke gevolgen kunnen hebben voor de waardering van de activa. De gebruikte methoden voor het bepalen van de reële waarde van Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik worden beschreven in Toelichting 9 Reële waarde hiërarchie. De aannames bij de toepassing van een aantal van deze methoden worden ondersteund door de bepalingen van bestaande huur- en andere relevante overeenkomsten en door externe bewijzen zoals recente en verwachte algemene economische trends, huidige huurprijzen in de markt voor vergelijkbare panden in dezelfde regio en conditie. Onderdelen van activa en gerelateerde verplichtingen worden geclassificeerd als 'Aangehouden voor verkoop', als het zeer waarschijnlijk is dat de boekwaarde primair gerealiseerd zal worden door verkoop en niet door een voortgezet gebruik.

WAARDERINGSGRONDSLAG TERREINEN EN GEBOUWEN VOOR EIGEN GEBRUIK EN BEDRIJFSMIDDELEN.

Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik

Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik worden gewaardeerd tegen de reële waarde op de datum van herwaardering verminderd met eventuele (latere) cumulatieve afschrijvingen en (latere) cumulatieve bijzondere waardeverminderingen. Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik die in aanbouw of ontwikkeling zijn worden verantwoord tegen kostprijs totdat de reële waarde op betrouwbare wijze kan worden bepaald. Veranderingen in de boekwaarde als gevolg van herwaarderingen van Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik worden, onder aftrek van latente belastingen, verantwoord in de Herwaarderingsreserve onder het Totaal eigen vermogen. Een afname van de boekwaarde als gevolg van de herwaardering wordt in de Herwaarderingsreserve onder het Totaal eigen vermogen opgenomen voor zover de herwaarderingsreserve die op dat actief betrekking heeft over een positief saldo beschikt vanuit eerder verwerkte waardeinstijgingen en voor het resterende gedeelte in de Winst- en verliesrekening. Een afname van de herwaardering wordt in de volgende jaren in de Winst- en verliesrekening teruggenomen als het geherwaardeerde bedrag hoger is dan de boekwaarde, maar niet hoger dan tot de kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. Wanneer Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik niet langer meer in de balans worden opgenomen, worden herwaarderingen in de Herwaarderingsreserve direct en niet via de Winst- en verliesrekening overgeboekt naar Overige reserves. Als Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik uit meerdere elementen met een verschillende gebruiksduur bestaat, worden ze verantwoord als afzonderlijke posten.

Afschrijvingen worden lineair ten laste van de Winst- en verliesrekening gebracht gedurende de geschatte economische gebruiksduur van doorgaans maximaal vijftig jaar. De afschrijvingsmethode en economische gebruiksduur worden elk jaar beoordeeld en aangepast als de omstandigheden of verwachtingen aanmerkelijk zijn veranderd. Op grond wordt niet afgeschreven. Wanneer herwaardering plaatsvindt, worden de cumulatieve afschrijvingen afgeboekt tegen de bruto boekwaarde van het geherwaardeerde onderdeel van Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik.

Bedrijfsmiddelen

Bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd tegen kostprijs (inclusief gemaakte financieringskosten) verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen. Als bedrijfsmiddelen uit belangrijke elementen met een verschillende gebruiksduur bestaan, worden deze verantwoord als aparte posten. Afschrijvingen worden lineair ten laste van de Winst- en verliesrekening gebracht. De geschatte gebruiksduur van besturingssoftware is drie tot vijf jaar, van hardware drie tot vier jaar, van kantoormeubilair (inclusief onderdelen) en van andere bedrijfsmiddelen drie tot zes jaar. De afschrijvingsmethode en gebruiksduur van bedrijfsmiddelen worden elk jaar beoordeeld en prospectief aangepast als de omstandigheden of verwachtingen aanmerkelijk zijn veranderd.

Gebruiksrecht gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen

Achmea heeft er voor gekozen om voor leasecontracten met een korte looptijd (1 jaar of korter) of een lage waarde (USD 5.000 of kleiner) geen gebruiksrecht en leaseverplichting in de balans op te nemen. De geactiveerde gebruiksrechten inzake de leasecontracten worden lineair in de Winst- en verliesrekening verantwoord gedurende de leaseperiode.

Achmea neemt bij aanvang van een leasecontract een gebruiksrecht in de balans op. Het gebruiksrecht wordt gewaardeerd tegen kostprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen. Deze kostprijs is bij eerste opname gelijk aan de initiële omvang van de leaseverplichting vermeerderd met leasebetalingen voorafgaand aan de aanvangsperiode van de lease, vermeerderd met initiële directe kosten, rekening houdend met eventuele kosten voor ontmanteling of het verwijderen of in originele staat terugbrengen van de onderliggende activa en verminderd met ontvangen huurkortingen.

De gebruiksrechten worden vervolgens over de periode van aanvang van het leasecontract tot en met de eerste van het einde van de periode van de economische levensduur of het einde van het leasecontact lineair afgeschreven. Daarnaast worden de gebruiksrechten indien van toepassing periodiek verminderd voor bijzondere waardeverminderingen en herwaarderingen van de leaseverplichtingen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

16. LATENTE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN

De mutaties in latente belastingvorderingen en -verplichtingen gedurende het boekjaar kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	BALANS PER 1 JANUARI 2019	OPGENOMEN IN RESULTAAT	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2019
Immateriële activa	-12	2		-10
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	4	-24	-2	-22
Beleggingen	-1.182	-682	-78	-1.942
Vorderingen en overlopende activa	1	-1		
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	1.862	539	-1	2.400
Overige voorzieningen	3	-13	6	-4
Afschrijving	5	-1		4
Financiële verplichtingen	-79	104		25
Te verrekenen verliezen	63	-45		18
Tariefswijzigingen	-122	43	-2	-81
	543	-78	-77	388
Omvat:				
Latente belastingvorderingen				416
Latente belastingverplichtingen				-28

	BALANS PER 1 JANUARI 2018	OPGENOMEN IN RESULTAAT	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2018
Immateriële activa	-18	4	2	-12
Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	2	5	-3	4
Beleggingen	-1.141	-103	62	-1.182
Vorderingen en overlopende activa	2	-1		1
Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten	1.797	67	-2	1.862
Overige voorzieningen	10	-3	-4	3
Afschrijving	34	-29		5
Financiële verplichtingen	-2	-76	-1	-79
Te verrekenen verliezen	15	48		63
Tariefswijzigingen		-144	22	-122
	699	-232	76	543
Omvat:				
Latente belastingvorderingen				553
Latente belastingverplichtingen				10

Medio december 2018 is door het Nederlandse parlement het besluit genomen om de tarieven voor vennootschapsbelasting gefaseerd te verlagen van 25,0% naar 20,5% in 2021. Door Achmea is een inschatting gemaakt van de impact van deze tariefswijzigingen op de latente belastingposities. Hierbij zijn verwachte toekomstige realisaties aan specifieke boekjaren toegerekend. De tariefswijziging leidt in 2018 tot een last in het resultaat 2018 van €144 miljoen en een toevoeging in het eigen vermogen van €22 miljoen.

In het belastingplan 2019 is de verlaging van het tarief teruggebracht naar 21,7% in 2021 (in plaats van 20,5%), waarbij het tarief voor 2020 op 25% blijft staan. Voorgaande heeft de in 2018 genomen last op de per saldo actieve belastinglatentie beperkt en heeft in 2019 geleid tot een bate in het resultaat van €43 miljoen en een onttrekking in het eigen vermogen van €2 miljoen.

De gebruikte belastingtarieven voor het berekenen van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen verschillen per belastinggebied en lagen zowel in 2019 als in 2018 tussen 10% en 36%.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Een bedrag van €460 miljoen (2018: €513 miljoen) binnen Latente belastingvorderingen en -verplichtingen wordt naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum afgewikkeld.

Een bedrag van €58 miljoen (2018: €52 miljoen) aan latente belastingvorderingen uit hoofde van fiscale verliezen uit voorgaande jaren is niet gewaardeerd. Voor deze verliezen is het niet waarschijnlijk dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee het tijdelijke verschil kan worden verrekend. De opgenomen latente belastingvorderingen met betrekking tot de verrekenbare verliezen uit voorgaande jaren zijn gewaardeerd op basis van de vigerende wetgeving.

Resultaten binnen de Nederlandse Zorgverzekeringsactiviteiten worden verantwoord als niet-belastbare resultaten conform huidige fiscale wetgeving. De belastingvrijstelling is van toepassing voor zover deze resultaten niet worden uitgekeerd. Wanneer de resultaten deels of volledig worden uitgekeerd, zijn de jaarresultaten van het Nederlandse Zorgverzekeringsstelsel niet langer vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De jaarresultaten zijn dan belastbaar met het op dat moment vigerende vennootschapsbelastingtarief.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN BIJ DE BEPALING VAN DE BELASTINGLATENTIES

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor het fiscale voordeel met betrekking tot aftrekbare tijdelijke verschillen, voorwaartse compensatie van nog niet gebruikte fiscale verliezen en voorwaartse compensatie van fiscaal nog niet gebruikte aftrekposten wanneer het, naar het oordeel van het management, waarschijnlijk is dat Achmea deze fiscale voordelen zal verkrijgen. Een inschattingwijziging kan een groot effect hebben op de waarde van een belastinglatentie. Achmea heeft bij de bepaling van de belastingpositie haar inschatting van de hieraan verbonden uitstroom van middelen opgenomen. Bovendien neemt het management fiscale planningstrategieën in overweging die de kans dat de belastingvorderingen worden gerealiseerd, vergroten.

WAARDERINGSGRONDSLAG LATENTE BELASTINGVORDERINGEN EN VERPLICHTINGEN

Latente belastingen worden berekend op basis van de 'verplichtingen' methode voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde voor financiële verslaggevingsdoeleinden van activa en verplichtingen en de fiscale boekwaarde van deze activa en verplichtingen. De hoogte van de latente belastingvordering wordt berekend op basis van de verwachte manier van realiseren of afwickelen van de boekwaarde van activa en verplichtingen. Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst beschikbaar zal zijn waarmee ongebruikte fiscale verliezen en aftrekposten kunnen worden verrekend. Latente belastingvorderingen worden verlaagd voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het betreffende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

17. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Overlopende acquisitiekosten	49	55
Vorderingen uit directe verzekeringen	1.254	1.209
Vorderingen uit indirecte verzekeringen	153	139
Vorderingen uit herverzekeringen	6	11
VWS-arrangementen ¹	108	
Vorderingen uit hoofde van beleggingen	75	40
Bijdrage uit Nederlands Zorgverzekeringsfonds	2.340	2.241
Vooruitbetaling aan Nederlandse ziekenhuizen	1.013	887
Betalingen gerelateerd aan GGZ	347	332
Te ontvangen inkomsten en overige vooruitbetalingen	372	451
Voorschotten aan zorgaanbieders	178	137
Vorderingen uit hoofde van regres	119	111
Overig	241	270
Balans per 31 december	6.255	5.883

¹ De VWS-arrangementen betreffen vorderingen op het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Dit betreft een te ontvangen korting voor bepaalde geneesmiddelen, waarbij VWS rechtstreeks met de farmaceuten onderhandelt. VWS betaalt de korting achteraf aan de zorgverzekeraars. In 2018 betref dit bedrag €64 miljoen en was dit gesaldeerd meegenomen in de post Verplichtingen gerelateerd aan Verzekeringscontracten (toelichting 7).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Een bedrag van €2.649 miljoen (31 december 2018: €2.345 miljoen) van de Vorderingen en overlopende activa zal naar verwachting na twaalf maanden na balansdatum worden gerealiseerd. Voor vorderingen die naar verwachting binnen twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, is de boekwaarde een redelijke schatting van de reële waarde. De reële waarde van vorderingen die naar verwachting over meer dan twaalf maanden na balansdatum worden afgewikkeld, bedraagt €2.661 miljoen per 31 december 2019 (31 december 2018: €2.348 miljoen). Bijzondere waardeverminderingen die in 2019 zijn opgenomen met betrekking tot Vorderingen en overlopende activa bedroegen €44 miljoen (31 december 2018: €40 miljoen) en zijn opgenomen onder Overige lasten.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA – ZORG SEGMENT

Het private zorgverzekeringsstelsel in Nederland bestaat uit twee onderdelen: een basisverzekering en een aanvullende ziektekostenverzekering. Dekking binnen de basiszorgverzekering wordt grotendeels bepaald door de wet en wordt beïnvloed door politieke processen. Het basiszorgstelsel omvat (inherent) onzekerheden vanwege de toegepaste berekeningsmethoden. In Nederland is er een systeem van risicobeperkende factoren om de onzekerheden die voortkomen uit het systeem te beperken. Het waarderen van vorderingen op het Zorgverzekeringsfonds is een inherent onzeker proces, dat uitgaat van aannames voor nationale gezondheidskosten en de toewijzing van gezondheidskosten aan budgetparameters. Voor meer details over de onzekerheden en de risicobeperkende factoren voor de gezondheidsverzekering wordt verwezen naar Toelichting 2 Kapitaal- en risicomanagement. Eventuele wijzigingen in de aannames kunnen effect hebben op de verevening met de Nederlandse overheid (Zorgverzekeringsfonds).

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA – OVERLOPENDE ACQUISITIEKOSTEN

Deze staan toegelicht bij de toelichting van belangrijkste aannames en schattingen van Verplichtingen gerelateerd aan verzekeringscontracten.

WAARDERINGSGRONDSLAGEN VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

Vorderingen en overlopende activa worden gewaardeerd op basis van de geamortiseerde kostprijs, die meestal gelijk is aan de nominale waarde, gecorrigeerd voor cumulatieve bijzondere waardeverminderingen.

Overlopende acquisitiekosten die direct of indirect betrekking hebben op de verkoop van verzekeringscontracten die niet gewaardeerd zijn tegen reële waarde, worden geactiveerd voor zover deze gedekt worden uit toekomstige opbrengsten. Overlopende acquisitiekosten moeten worden getoetst op inbaarheid op het moment van het uitgeven van de polis en worden, aan het einde van elke verslagperiode, in aanmerking genomen bij de toereikendheidstoets op de verzekeringsverplichtingen. Elke oninbaarheid van overlopende acquisitiekosten die blijkt uit de toereikendheidstoets wordt verwerkt als een bijzondere waardevermindering en verantwoord onder Bedrijfskosten. Overlopende acquisitiekosten worden afgeschreven over de looptijd van de gerelateerde contracten.

18. LIQUIDE MIDDELEN

(€ MILJOEN)

	2019	2018
Kas- en banksaldi	959	1.448
Direct opvraagbare deposito's	4	18
Balans per 31 december	963	1.466

Liquide middelen waarop restricties van toepassing zijn bedragen €44 miljoen (31 december 2018: €46 miljoen). De restricties hebben met name betrekking op de minimumreserve die moet worden aangehouden bij De Nederlandsche Bank N.V. voor €43 miljoen (2018: €45 miljoen).

WAARDERINGSGRONDSLAG LIQUIDE MIDDELEN

Liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en direct opvraagbare deposito's en worden tegen reële waarde gewaardeerd.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

19. EIGEN VERMOGEN

De mutaties in het Eigen vermogen zijn gespecificeerd in het Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen.

Aandelen

OVERZICHT AANDELENKAPITAAL

	AANTAL GEWONE AANDELEN	NOMINALE WAARDE GEWONE AANDELEN	AANTAL PREFERENTE AANDELEN	NOMINALE WAARDE PREFERENTE AANDELEN	AANTAL A-AANDELEN	NOMINALE WAARDE A-AANDELEN
	(NOMINALE WAARDE €1 PER AANDEEL)	(€ MILJOEN)	(NOMINALE WAARDE €1 PER AANDEEL)	(€ MILJOEN)	(NOMINALE WAARDE €1 PER AANDEEL)	(€ MILJOEN)
Maatschappelijk kapitaal	2.103.943.009	2.104	60.000.000	60	1	
Aandelen geplaatst 1 januari 2018	410.820.173	411	23.904.060	24	1	
Aandelen geplaatst 31 december 2018	410.820.173	411	23.904.060	24	1	
Aandelen geplaatst 1 januari 2019	410.820.173	411	23.904.060	24	1	
Aandelen geplaatst 31 december 2019¹	410.820.173	411	23.904.060	24	1	

^{1.} Alle geplaatste aandelen zijn volgestort. Van een deel van de aandelen is Achmea B.V. zelf de aandeelhouder, zie hierna alinea Eigen aandelen. Voor een specificatie van de overige aandeelhouders zie Toelichting Aandeelhouders van Achmea B.V. per 31 december 2019 onder de Overige informatie.

Agio

In het Geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen is een bedrag van €11.357 miljoen opgenomen als Aandelenkapitaal/Agio. Hiervan is een bedrag van €10.923 miljoen door de aandeelhouders gestort als agio. Het agio dat door de houders van preferente aandelen is gestort bedraagt €266 miljoen en maakt onderdeel uit van de totale agioreserve.

Aandeelrechten, goedkeuringsrechten en beperkingen

Ieder aandeel geeft recht op het uitbrengen van één stem in de Algemene Vergadering. Stichting Administratie-Kantoor Achmea is houder van het A-aandeel. Voor het A-aandeel gelden speciale rechten. Veel beslissingen van de Algemene Vergadering van Achmea B.V. kunnen alleen worden genomen na goedkeuring van de houder van het A-aandeel. De Algemene Vergadering besluit over het al dan niet uitkeren van dividend aan de houders van preferente en gewone aandelen.

De houders van preferente aandelen hebben recht op het ontvangen van dividend zodra toegekend. Uitgekeerde dividenden zijn 3,7% per jaar op het aandelenkapitaal en het op die aandelen betaalde agio. Het hiervoor genoemde percentage, vastgesteld in februari 2014, wordt elke tien jaar beoordeeld. De eerstvolgende beoordeling zal voor 1 januari 2024 plaatsvinden. De Raad van Bestuur kan, indien de Raad van Commissarissen daarmee instemt, het vastgestelde percentage jaarlijks verhogen met een maximum van 1,8%.

Alle preferente aandelen in het kapitaal van Achmea B.V. zijn uitgegeven aan Achmea Tussenholding B.V. De aandelen in het kapitaal van Achmea Tussenholding B.V. zijn gecertificeerd. Via Stichting Administratiekantoor Achmea Tussenholding zijn de certificaten van deze aandelen uitgegeven aan een aantal institutionele beleggers. Een deel van deze certificaten wordt gehouden door Achmea B.V. De waarde van de door Achmea B.V. gehouden certificaten bedraagt €45 miljoen en maakt deel uit van 'Eigen aandelen' zoals gepresenteerd onder Totaal eigen vermogen.

Een overzicht van de aandeelhouders van Achmea B.V. per 31 december 2019 wordt gepresenteerd onder Overige informatie.

Eigen aandelen

'Eigen aandelen' worden gepresenteerd onder het Totaal eigen vermogen. Aan deze gewone aandelen en certificaten van aandelen is geen stemrecht verbonden en er kan geen dividend op worden uitgekeerd.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Wettelijke reserve

Een wettelijke reserve moet worden aangehouden voor de ingehouden winsten met betrekking tot geassocieerde deelnemingen en joint ventures, intern ontwikkelde geactiveerde software en zorgkantoren.

Een bedrag van €53 miljoen (31 december 2018: €34 miljoen) van het Totaal eigen vermogen per einde boekjaar 2019 is gerelateerd aan een aantal dochtermaatschappijen die onderworpen zijn aan wettelijke restricties. Bedragen die zijn opgenomen in de wettelijke reserve kunnen niet worden uitgekeerd aan aandeelhouders. Naast deze Wettelijke reserve zijn er nog andere beklemdes reserves die niet mogen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders, zoals hieronder toegelicht.

Herwaarderingsreserve

Op basis van de waarderingsgrondslagen die door Achmea worden gebruikt, wordt er een herwaarderingsreserve gevormd. Daarnaast moet Achmea op basis van Nederlandse regelgeving een beklemdes reserve aanleggen voor alle positieve ongerealiseerde reële waardemutaties voor activa die niet zijn genoteerd op actieve markten en waarvoor de ongerealiseerde reële waardemutaties zijn opgenomen in de Winst- en verliesrekening, 2019 €312 miljoen (31 december 2018: €284 miljoen). De reserve wordt gevormd door het overboeken van de vereiste bedragen van Overige reserves naar de Herwaarderingsreserve. Vanwege negatieve reële waardemutaties van deze activa in 2019 is een bedrag van €12 miljoen (2018: €4 miljoen) overgeboekt van de Herwaarderingsreserve naar de Overige reserves.

Een deel van de Herwaarderingsreserve heeft betrekking op terreinen en gebouwen voor eigen gebruik. Het surplus in de herwaarderingsreserve voor terreinen en gebouwen voor eigen gebruik staat ultimo 2019 op €52 miljoen (2018: €44 miljoen). Het grootste deel van de resterende herwaarderingsreserve heeft betrekking op beleggingen beschikbaar voor verkoop.

De totale Herwaarderingsreserve bedraagt €1.120 miljoen (2018: €746 miljoen) en bevat een negatief bedrag van €63 miljoen (31 december 2018: €381 miljoen) met betrekking tot ongerealiseerde verliezen na aftrek van uitgestelde belastingen op activa gewaardeerd tegen reële waarde. De positieve Herwaarderingsreserve bedraagt derhalve €1.186 miljoen (31 december 2018: €1.127 miljoen), welke niet kan worden uitgekeerd aan de aandeelhouders.

Reserve valutakoersverschillen

Activa en verplichtingen van buitenlandse dochtermaatschappijen, met een functionele valuta anders dan de euro, worden omgerekend naar euro's tegen de wisselkoers op balansdatum. De baten en lasten van deze dochterondernemingen worden omgerekend tegen de gemiddelde wisselkoers voor het boekjaar. Omrekeningsverschillen die voortvloeien uit de toepassing van wisselkoersen per balansdatum op de openingsbalans van netto activa en goodwill van dochtermaatschappijen, alsmede omrekeningswinsten en -verliezen voor het verslagjaar, worden opgenomen onder Reserve valutakoersverschillen. Bedragen die zijn opgenomen in de Reserve valutakoersverschillen kunnen niet worden uitgekeerd aan aandeelhouders. Het grootste deel van de activiteiten in vreemde valuta vindt plaats in Turkse Lira bij de dochteronderneming Eureko Sigorta en de geassocieerde deelneming Garanti Emeklilik ve Hayat A.S.

Hedging reserve

De bedragen die zijn opgenomen in de Hedging reserve uit hoofde van kasstroomhedge-accounting kunnen niet worden uitgekeerd aan aandeelhouders. Bij het vaststellen van de niet-uitkeerbare bedragen onder Nederlandse wetgeving kunnen deze posities niet worden verrekend. Hierdoor kan met betrekking tot de Hedging reserve een bedrag van €7 miljoen (2018: €7 miljoen) niet worden uitgekeerd aan de aandeelhouders. Wanneer de hedgerelatie is beëindigd schrijft Achmea de hieraan gerelateerde reële waardeaanpassing af over de resterende looptijd van de afgedekte positie.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Overige reserves

Resultaten binnen de Nederlandse Zorgverzekeringsactiviteiten worden verantwoord als niet-belastbare resultaten conform huidige fiscale wetgeving. De belastingvrijstelling is van toepassing voor zover deze resultaten niet worden uitgekeerd. Wanneer de resultaten deels of volledig worden uitgekeerd, zijn de resultaten van de zorgverzekeraars niet langer vrijgesteld van vennootschapsbelasting. De jaarresultaten zijn dan belastbaar met het op dat moment vigerende tarief voor de vennootschapsbelasting.

De Overige reserves omvatten een bedrag van €-136 miljoen met betrekking tot toegezegde pensioenrechten (31 december 2018: €-118 miljoen). Wijzigingen in de waardering van beleggingen, die toegezegde pensioenverplichtingen afdekken, en gerelateerde verplichtingen met betrekking tot Achmea's toegezegde pensioenrechten zijn opgenomen onder Netto overig totaalresultaat.

Het voorstel inzake de resultaatbestemming is opgenomen in de enkelvoudige jaarrekening 2019 van Achmea B.V., Toelichting 22 Voorstel inzake bestemming van het resultaat.

Overige eigen vermogensinstrumenten

In september 2019 heeft Achmea B.V. de uitgifte van €500 miljoen aan Perpetual Capital Securities met een coupon van 4,625% afgerond. Deze perpetual kan op zijn vroegst worden afgelost in maart 2029 en elke 6 maanden daarna. De stukken staan genoteerd aan de Ierse beurs in Dublin, Ierland. Dit vermogensinstrument wordt aangemerkt als Overige eigen vermogensinstrumenten en dient ter ondersteuning van de funding van de organisatie. De Perpetual Capital Securities kwalificeren als Restricted Tier 1 notes.

Daarnaast heeft Achmea ter ondersteuning van de funding van de organisatie een tweede Overige eigen vermogensinstrument in haar bezit. Dit Overige eigen vermogensinstrument bestaat uit een hybride lening van €750 miljoen met een coupon van 4,25%.

Deze hybride leningen, welke genoteerd zijn bij de Irish Stock Exchange, hebben een zeer lange looptijd. De contractuele voorwaarden zijn zodanig dat de (uit)betaling van coupon en aflossing in de beschikingsmacht ligt van de vennootschap en er geen vooraf afgesproken betalingsverplichtingen gelden. Als gevolg daarvan kwalificeren de leningen onder IFRS als Eigen vermogen.

In november 2019 heeft Achmea B.V. de eeuwigdurende 6% obligaties met een hoofdsom van €600 miljoen afgelost samen met alle uitstaande betalingen.

Couponbetalingen op Overige eigen vermogensinstrumenten worden vastgesteld door Achmea en zijn onderworpen aan de in de prospectus beschreven beperkingen. De couponbetalingen worden ten laste gebracht van Overige reserves, onderdeel van Totaal eigen vermogen. De belasting gerelateerd aan de couponbetalingen is als gevolg van de aanpassing van IAS 12.57a vanaf 2019 rechtstreeks verantwoord in de Winst- en verliesrekening. In 2018 is het belastingeffect gerelateerd aan de couponbetaling rechtstreeks verantwoord in het Totaal eigen vermogen (2018: €17 miljoen).

WAARDERINGSGRONDSLAG EIGEN VERMOGEN

Aandelen

De aandelen van Achmea B.V. die door de vennootschap worden gehouden (eigen aandelen) worden in mindering gebracht op het Totaal eigen vermogen op het moment van verwerving door Achmea of haar dochtermaatschappijen op basis van de betaalde aankoopprijs. Resultaten na de hierop volgende verkoop van deze eigen aandelen worden direct verwerkt binnen het Totaal eigen vermogen.

Minderheidsbelang

Elk minderheidsbelang in dochtermaatschappijen wordt als een apart onderdeel gepresenteerd binnen het Totaal eigen vermogen en is gelijk aan het minderheidsbelang in het eigen vermogen van de dochtermaatschappij op basis van de waarderingsgrondslagen van Achmea.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

20. OVERIGE VOORZIENINGEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Pensioenvoorzieningen	952	860
Andere voorzieningen	154	229
Balans per 31 december	1.106	1.089

PENSIOENVOORZIENINGEN

	(€ MILJOEN)		
31 DECEMBER 2019	NEDERLAND	ANDERE LANDEN	TOTAAL
Huidige waarde van toegezegde pensioenverplichting	944	8	952
Reële waarde van totale beleggingen die toegezegde pensioenverplichtingen afdekken	-1.006		-1.006
Reële waarde van niet-kwalificerende beleggingen die toegezegde pensioenverplichtingen afdekken	1.006		1.006
Niet gedekte positie	944	8	952
Effect van beperking in activering			
Nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten	944	8	952

	(€ MILJOEN)		
31 DECEMBER 2018	NEDERLAND	ANDERE LANDEN	TOTAAL
Huidige waarde van toegezegde pensioenverplichting	853	7	860
Reële waarde van totale beleggingen die toegezegde pensioenverplichtingen afdekken	-931		-931
Reële waarde van niet-kwalificerende beleggingen die toegezegde pensioenverplichtingen afdekken	931		931
Niet gedekte positie	853	7	860
Effect van beperking in activering			
Nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten	853	7	860

Achmea kent een pensioenregeling voor het merendeel van de medewerkers. De pensioenregeling, die wordt uitgevoerd door Stichting Pensioenfonds Achmea, is van toepassing op de meerderheid van de ruim 11.600 medewerkers in Nederland en is een zogenaamde collectieve vaste bijdrageregeling (CDC-regeling). De verplichting van Achmea is beperkt tot het betalen van de overeengekomen premie voor het huidige dienstjaar. Bijdragen betaald aan de collectieve vaste bijdrageregeling bedroegen in 2019 €204 miljoen (2018: €231 miljoen). De bijdrage wordt vastgesteld als de actuariële benodigde premie voor de koopsom voor de in dat jaar te verwerven pensioenopbouw, rekening houdend met de actuele rente.

Achmea's toegezegde pensioenverplichting is grotendeels gerelateerd aan opgebouwde rechten met betrekking tot voormalige toegezegde pensioenverplichtingen van een aantal (voormalige) medewerkers. Deze toegezegde pensioenverplichtingen zijn van toepassing in Nederland en voor een beperkt bedrag in Griekenland. Een uitkering ten behoeve van medische kosten is niet opgenomen in deze regeling.

De opgebouwde rechten van de voormalig toegezegde pensioenverplichtingen in Nederland van een aantal (voormalige) medewerkers zijn verzekerd bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en daarmee behoudt Achmea de financiële en actuariële risico's. De beleggingen gerelateerd aan de verzekeringscontracten maken deel uit van Beleggingen (en kunnen niet worden aangemerkt als kwalificerende beleggingen ter dekking van toegezegde pensioenverplichtingen).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

VERLOOPOVERZICHT PENSIOENVOORZIENINGEN

(€ MILJOEN)

	TOEGEZEGDE PENSIOENVERPLICHTING	REËLE WAARDE VAN BELEGGINGEN DIE TOEGEZEGDE PENSIOENVERPLICHTINGEN AFDEKKEN	NETTOVERPLICHTING UIT HOOFDE VAN TOEGEZEGDE PENSIOENRECHTEN 2019
Balans per 1 januari	860		860
Netto rentelast op nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten	14		14
Herwaardering van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten			
Actuariële winsten en -verliezen voortvloeiend uit wijzigingen in financiële aannames	101		101
Ervaringswinsten en -verliezen	9		9
Betaalde uitkeringen op grond van regeling			
Betaalde uitkeringen	-32		-32
Balans per 31 december	952		952

VERLOOPOVERZICHT PENSIOENVOORZIENINGEN

(€ MILJOEN)

	TOEGEZEGDE PENSIOENVERPLICHTING	REËLE WAARDE VAN BELEGGINGEN DIE TOEGEZEGDE PENSIOENVERPLICHTINGEN AFDEKKEN	NETTOVERPLICHTING UIT HOOFDE VAN TOEGEZEGDE PENSIOENRECHTEN 2018
Balans per 1 januari	886		886
Netto rentelast op nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten	15		15
Herwaardering van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten			
Actuariële winsten en -verliezen voortvloeiend uit wijzigingen in demografische aannames	-8		-8
Actuariële winsten en -verliezen voortvloeiend uit wijzigingen in financiële aannames	-1		-1
Ervaringswinsten en -verliezen	-1		-1
Betaalde uitkeringen op grond van regeling			
Betaalde uitkeringen	-31		-31
Balans per 31 december	860		860

BELANGRIJKE ACTUARIËLE AANNAMES OP BALANSDATUM (UITGEDRUKT ALS GEWOGEN GEMIDDELDE AANNAMES)

	2019		2018	
	NEDERLAND	ANDERE LANDEN	NEDERLAND	ANDERE LANDEN
Disconteringsvoet	1,00	0,19	1,70	0,74
Toekomstige salarisverhogingen ¹		1,18		1,20
Toekomstige pensioenverhogingen ¹				
Toekomstige pensioenverhogingen voor lopende uitkeringen	0,54		0,60	
Ratio personeelsverloop ¹		3,25		3,25

¹ In Nederland zijn er geen actieve deelnemers meer met een DB-regeling. Hierdoor worden deze actuariële aannames niet meer gepresenteerd.

De gewogen gemiddelde duur van de Toegezegde pensioenverplichting is 15 jaar (2018: 15 jaar). De looptijd van de verwachte niet verdisconteerde kasstromen met betrekking tot de toegezegde pensioenverplichting is voor een bedrag van €356 miljoen (31 december 2018: €348 miljoen) korter dan tien jaar.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

ANDERE VOORZIENINGEN

(€ MILJOEN)

2019	REORGANISATIE	JURIDISCHE CLAIMS	VERLIESLATENDE CONTRACTEN	PERSONEELS-BELONINGEN (EXCLUSIEF PENSIOENEN)	OVERIGE	TOTAAL
Balans per 1 januari	65	30	44	36	54	229
Wijziging in samenstelling van de groep						
Toevoegingen	71	1		7	16	95
Onttrekkingen	-83	-1	-1	-2	-10	-97
Vrijgevallen	-6	-3		-3	-3	-15
Mutaties als gevolg van herrubricering		-14	-43		-1	-58
Balans per 31 december	47	13		38	56	154
Kortlopend	45	8		6	28	87
Langlopend	2	5		32	28	67
Balans per 31 december	47	13		38	56	154

¹ De herrubricering welke gepresenteerd staat onder Verlieslatende contracten heeft betrekking op de toepassing van IFRS 16. De toepassing van IFRS 16 is toegelicht onder Toelichting 1 Algemene waarderingsgrondslagen, sub C Eerste toepassing van waarderingsgrondslagen.

(€ MILJOEN)

2018	REORGANISATIE	JURIDISCHE CLAIMS	VERLIESLATENDE CONTRACTEN	PERSONEELS-BELONINGEN (EXCLUSIEF PENSIOENEN)	OVERIGE	TOTAAL
Balans per 1 januari	54	27	54	39	51	225
Wijziging in samenstelling van de groep					-1	-1
Toevoegingen	101	16	2	4	6	129
Onttrekkingen	-93	-10	-6	-5	-2	-116
Vrijgevallen	-5	-3	-6	-3		-17
Mutaties als gevolg van herrubricering	8			2		10
Valutakoersverschillen				-1		-1
Balans per 31 december	65	30	44	36	54	229
Kortlopend	65	4	7	8	30	114
Langlopend		26	37	28	24	115
Balans per 31 december	65	30	44	36	54	229

Reorganisatie

In het kader van eerder aangekondigde reorganisatieprogramma's zijn per 31 december 2019 voorzieningen opgenomen ten bedrage van €47 miljoen (31 december 2018: €65 miljoen). De belangrijkste aannames die worden gebruikt bij het vaststellen van de voorziening voor de reorganisatie hebben betrekking op het gemiddelde salaris, de overplaatsingsperiode en de kans op een overstap naar een andere functie binnen Achmea of elders.

Juridische claims

Deze voorziening heeft betrekking op juridische claims en de mogelijke vergoedingen met betrekking tot verzekerings- en niet-verzekeringsactiviteiten van Achmea. Door de aard van deze voorzieningen is de verwachte looptijd onzeker, maar de meeste claims zullen naar verwachting een langere looptijd hebben dan twaalf maanden na balansdatum. De waarde van juridische claims wordt bepaald op basis van het oordeel van het management, externe professionele beoordeling en ervaring. In de Winst- en verliesrekening zijn de kosten gerelateerd aan deze voorziening gepresenteerd als het bedrag na aftrek van ingeschatte restituties. Het totale bedrag dat in 2019 ten laste van juridische claims is gebracht heeft een geringe impact op het nettoresultaat.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Verlieslatende contracten

Verlieslatende contracten hebben voornamelijk betrekking op voorzieningen voor ontoereikende vergoedingen voor dienstverleningscontracten. Deze voorzieningen verschillen in verwachte afwikkelingsdatum en kunnen een looptijd hebben van langer dan twaalf maanden na balansdatum. De omvang van de verplichting wordt vastgesteld aan de hand van contractuele overeenkomsten, waarbij rekening wordt gehouden met eventuele economische voordelen die naar verwachting onder het contract kunnen worden verkregen.

In 2019 heeft Achmea IFRS 16 Leases retrospectief toegepast zonder aanpassing van de vergelijkende cijfers. Het effect van de retrospectieve toepassing is verwerkt in de openingsbalans per 1 januari 2019, waarbij het saldo van Verlieslatende contracten dat betrekking heeft op operationele leasecontracten is getransfereerd van de Andere voorzieningen naar de Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen. Voor een meer gedetailleerde uitleg verwijzen wij naar Toelichting 1 Algemene waarderingsgrondslagen sub C Eerste toepassing van waarderingsgrondslagen.

Personeelsbeloningen (exclusief Pensioenvoorzieningen)

Voorzieningen voor personeelsbeloningen hebben betrekking op personeelsbeloningen uitkeerbaar na meer dan twaalf maanden na balansdatum, met inbegrip van voorzieningen voor jubileumuitkeringen. Deze voorzieningen verschillen in verwachte afwikkelingsdatum, maar het grootste deel heeft een looptijd langer dan twaalf maanden na balansdatum. De waarde van Voorzieningen voor personeelsbeloningen wordt bepaald op basis van het oordeel van het management, externe professionele beoordeling en ervaring.

Overige

Overige voorzieningen bestaan uit verplichtingen met betrekking tot de bedrijfsactiviteiten en diverse andere verplichtingen die qua omvang beperkt zijn. Deze verplichtingen verschillen in verwachte afwikkelingsdatum, maar de meeste zullen naar verwachting een kortere looptijd hebben dan twaalf maanden na balansdatum. De Overige voorzieningen worden bepaald op basis van het oordeel van het management, externe professionele beoordeling en ervaring.

BELANGRIJKSTE AANNAMES EN SCHATTINGEN OVERIGE VOORZIENINGEN

Pensioenvoorzieningen

Het bepalen van de voorziening voor de toegezegde pensioenregeling is gebaseerd op actuariële modellen en berekeningen op basis van de 'projected unit credit-methode'. Inherent aan deze actuariële modellen zijn aannames voor disconteringsvoeten, stijgingspercentages voor toekomstige salaris- en uitkeringsniveaus, sterftcijfers, verwachte stijgingen van de kosten van de gezondheidszorg en de consumentenprijsindex. De aannames zijn gebaseerd op beschikbare marktgegevens en worden jaarlijks bijgesteld. De disconteringsvoet voor de toegezegde pensioenverplichting wordt bepaald aan de hand van marktrendementen op bedrijfsobligaties met een hoge kredietwaardigheid (AA rating of beter). Achmea gebruikt de Willis Towers Watson Rate: Link-curve. Aannames met betrekking tot toekomstige sterftcijfers worden bepaald op basis van actuariële adviezen in overeenstemming met gepubliceerde statistieken en ervaringen in elk land. Voor het vaststellen van de toegezegde pensioenverplichting wordt in Nederland de prognosetafel 'AG2018, inclusief fondsspecifieke ervaringssterfte' toegepast. De actuariële aannames kunnen verschillen van de feitelijke resultaten vanwege gewijzigde marktomstandigheden, economische trends, sterftcijfers en andere aannames. Eventuele wijzigingen in de aannames kunnen effect hebben op de waardering van toegezegde pensioenregelingen.

Andere voorzieningen

Het vaststellen van voorzieningen is een inherent onzeker proces dat schattingen omvat over de omvang en het tijdstip van kasstromen.

WAARDERINGSGRONDSLAG OVERIGE VOORZIENINGEN

Pensioenvoorzieningen

Verschuldigde premies uit hoofde van pensioenregelingen met een toegezegde bijdrage worden als kosten opgenomen in de Winst- en verliesrekening op het moment dat deze zich voordoen. De nettoverplichting met betrekking tot pensioenregelingen met toegezegde aanspraken wordt afzonderlijk voor elke regeling berekend op basis van de 'projected unit credit-methode'. Op grond van deze methode worden de toekomstige uitkeringen die toegerekend worden aan het dienstverband in de huidige periode en eerdere perioden, geschat. De percentages die worden gebruikt voor loonontwikkelingen, het contant maken en andere aanpassingen zijn in overeenstemming met de specifieke omstandigheden van elk land. De verplichting wordt contant gemaakt om de actuele waarde te bepalen. Vervolgens wordt de reële waarde van de pensioenbeleggingen in mindering gebracht om de Nettoverplichting/bezittingen uit hoofde van toegezegde pensioenrechten te berekenen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

De kosten voor opbouw huidige dienstjaar en netto rente over de Nettoverplichting/bezittingen uit hoofde van toegezegde pensioenrechten, gebaseerd op de aannames aan het begin van de verslagperiode, worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening. De herwaarderingen van de Nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenrechten zijn opgenomen in het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat. Bij de berekening van de Nettoverplichting toegezegde pensioenrechten worden de toekomstige werknemersbijdragen meegenomen.

Achmea neemt servicekosten voor verstreken dienstverband als kosten op, op het eerste moment van:

- A. een wijziging van de pensioenregeling of een inperking (curtailment) daarvan; en
- B. wanneer zij gerelateerde servicekosten of ontslagvergoedingen opneemt.

Achmea verantwoordt een optredende winst of verlies bij de afwikkeling van een toegezegde pensioenregeling op het moment van afwikkeling. De contante waarde van activa uit hoofde van toegezegde pensioenrechten op de balansdatum wordt verantwoord tot het bedrag van het economisch voordeel dat beschikbaar is voor Achmea in de vorm van een restitutie vanuit de regeling of toekomstige bijdrageverminderingen. Wanneer Achmea niet onvoorwaardelijk gerechtigd is tot het surplus binnen de pensioenregeling, wordt het surplus niet als vordering opgenomen in het Overzicht van de financiële positie.

Andere voorzieningen

Andere voorzieningen worden opgenomen wanneer er een wettelijke of feitelijke verplichting bestaat, die voortkomt uit een eerdere gebeurtenis, het waarschijnlijk is dat een uitstroom van economische voordelen nodig is om de verplichting af te handelen en die betrouwbaar kan worden geschat. Als de voorziening over een periode langer dan een jaar moet worden aangewend, worden de verwachte kasstromen contant gemaakt.

Een voorziening voor reorganisatie wordt opgenomen wanneer het management een gedetailleerd en formeel reorganisatieplan heeft goedgekeurd en de reorganisatie voor de balansdatum ofwel is begonnen dan wel dat de belangrijkste kenmerken van het plan aangekondigd zijn aan de betrokken partijen. Er wordt geen voorziening gevormd voor de kosten met betrekking tot de lopende activiteiten van Achmea. De nettoverplichting van Achmea met betrekking tot personeelsbeloningen op lange termijn, anders dan een pensioenregeling, betreft het bedrag voor toekomstige beloningen die werknemers hebben verdiend op grond van hun dienstverband in de huidige periode en eerdere perioden. De verplichting wordt berekend op basis van de 'projected unit credit-methode' en wordt contant gemaakt. De reële waarde van activa die worden aangehouden ten behoeve van deze verplichting wordt in mindering gebracht.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Overige winst- en verliesrekening

21. OVERIGE OPBRENGSTEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Provisiebaten uit trust en andere fiduciaire activiteiten	210	249
Opbrengsten uit dienstverleningscontracten	133	124
Opbrengsten uit hoofde van subleasing van een gebruiksrecht	2	
Overige baten	39	205
	384	578

In de overige baten van 2018 is een bedrag van €167 miljoen (exclusief adviseurskosten) opgenomen met betrekking tot de verkoop van Independender en een bedrag van €8 miljoen in verband met de verkoop van 50% van de aandelen van Onlia Holding Inc. in Canada.

OVERIGE OPBRENGSTEN

Er zijn twee categorieën overige opbrengsten te onderscheiden. Ten eerste opbrengsten uit een eenmalige prestatie die wordt verantwoord in de periode waarin de prestatie is geleverd. Ten tweede opbrengsten uit doorlopende dienstverlening in een periode. Indien het resultaat van een dergelijke transactie op betrouwbare wijze kan worden geschat, worden de opbrengsten met betrekking tot die transactie naar rato van de verrichte prestaties verantwoord. Het resultaat van een transactie kan op een betrouwbare wijze worden geschat wanneer de omvang van de opbrengsten betrouwbaar kan worden gemeten, de economische voordelen naar alle waarschijnlijkheid naar Achmea zullen vloeien, de mate van afronding van de transactie aan het einde van het boekjaar betrouwbaar kan worden gemeten en de voor de transactie gemaakte kosten en de kosten voor afronding van de transactie betrouwbaar kunnen worden gemeten. Indien het resultaat van een transactie waarbij doorlopende diensten worden verricht niet op een betrouwbare wijze kan worden geschat, worden alleen opbrengsten verantwoord tot het bedrag van de gemaakte kosten die worden terugverdiend ('zero profit-methode'). Opbrengsten worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de vergoeding die is ontvangen of waarop recht is verkregen.

De opbrengsten worden verantwoord op basis van de voortgang, waarbij de voortgang afhankelijk is van de aard van de overeenkomst. Indien een overeenkomst hoofdzakelijk betrekking heeft op het verlenen van diensten, worden de opbrengsten verantwoord naar de mate waarin de diensten tot een bepaalde datum zijn geleverd als percentage van de totaal te leveren diensten. Indien de dienst een bepaald aantal handelingen omvat binnen een specifieke periode, worden de opbrengsten lineair verantwoord.

22. RENTE- EN VERGELIJKBARE LASTEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Rentelasten:		
Toevertrouwde middelen	47	60
Uitgegeven schuldbewijzen	53	60
Derivaten aangehouden voor risicobeheer	73	101
Rentelasten leaseverplichtingen	3	
Overige rentelasten	77	68
Waardemutatie derivaten	-3	-1
Overige bancaire lasten	2	
	252	288

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

23. BEDRIJFSKOSTEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Salarissen	828	838
Sociale lasten	90	85
Pensioenen	187	223
Overige	405	444
Personeelskosten	1.510	1.590
Afschrijvingskosten Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en bedrijfsmiddelen	36	39
Afschrijving geactiveerde gebruiksrechten	25	
Algemene kosten ¹	521	582
Bruto bedrijfskosten	2.092	2.211
Betaalde en te betalen commissies	591	561
Herverzekering winstdeling en commissie	-29	-19
	2.654	2.753
Af: toegerekende schadebehandelingskosten	359	393
Af: toegerekende beleggingskosten	3	2
	2.292	2.358

^{1.} Onder de algemene kosten zijn mede opgenomen de lasten van leasecontracten met een lage waarde (low value) €0,2 miljoen, lasten uit leasecontracten met een looptijd vanaf 1 maand tot en met één jaar €0,3 miljoen en variabele lasten van leasecontracten niet opgenomen in waardering leaseverplichting €0,6 miljoen.

Bedrijfskosten die voldoen aan de definitie van schadebehandelingskosten respectievelijk beleggingskosten worden gepresenteerd als onderdeel van Netto lasten uit verzekeringscontracten respectievelijk Beleggingsopbrengsten. Voor meer informatie over Pensioenen zie Toelichting 20 Overige voorzieningen.

Afschrijving geactiveerde gebruiksrechten van in totaal €25 miljoen betreft gebouwen voor eigen gebruik (€19 miljoen) en bedrijfsmiddelen (€6 miljoen). Deze post is opgenomen in het kader van IFRS 16. Voor een nadere uitleg over de toepassing van IFRS 16 verwijzen we naar Toelichting 1 Algemene waarderingsgrondslagen sub C Eerste toepassing van waarderingsgrondslagen.

Het aantal interne medewerkers dat hieronder wordt genoemd betreft de medewerkers met wie Achmea een arbeidsovereenkomst heeft. Een FTE wordt gebaseerd op een volledige werkweek van 36 uur.

AANTAL MEDEWERKERS (AAN HET EINDE VAN HET JAAR OP BASIS VAN FTE)

	ACHMEA NEDERLAND	EUREKO SIGORTA	UNION POISTOVNA	INTERAMERICAN GRIEKENLAND	OVERIGE	TOTAAL 2019
Interne FTE's	11.111	713	666	1.228	83	13.801
Externe FTE's	2.302	47	49	165	27	2.590
	ACHMEA NEDERLAND	EUREKO SIGORTA	UNION POISTOVNA	INTERAMERICAN GRIEKENLAND	OVERIGE	TOTAAL 2018
Interne FTE's	11.106	674	619	1.240	75	13.714
Externe FTE's	2.666	47	49	156	4	2.922

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Onder Algemene kosten zijn de kosten opgenomen met betrekking tot de controle van de jaarrekening van Achmea B.V. en haar dochtermaatschappijen. De kosten met betrekking tot de accountantscontrole zijn opgenomen in onderstaande tabel.

KOSTEN MET BETREKKING TOT DE ACCOUNTANTSCONTROLE:

(€ MILJOEN)

	ACHMEA NEDERLAND	BUITENLAND	TOTAAL 2019	ACHMEA NEDERLAND	BUITENLAND	TOTAAL 2018
Controle jaarrekening	6	1	7	6	1	7
Andere controlewerkzaamheden	2		2	1		1
	8	1	9	7	1	8

Met ingang van 2011 is PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. benoemd als onafhankelijke externe accountant van Achmea. De bedragen die zijn opgenomen, onder 'Controle jaarrekeningen' in de tabel zijn gebaseerd op de kosten met betrekking tot de controle van de jaarrekening van het betreffende boekjaar, ongeacht of de diensten van de onafhankelijke externe accountant en het accountantskantoor al in dat boekjaar zijn verleend. De kosten zijn inclusief btw.

De andere controlewerkzaamheden uitgevoerd door de onafhankelijke externe accountant zijn:

- Wettelijke opdrachten
Controle op overige jaarrekeningen en controle van toezichtrapportages uit hoofde van de Wet op het Financieel Toezicht.
- Niet wettelijke opdrachten
Controle op specifieke processen in de interne beheersing; controle van de verantwoording van provisies en subsidies; controle van externe verantwoordingen ZvW en WLZ ten behoeve van de toezichthouders; controle van QRTs uit hoofde van groepstoezicht; specifiek overeengekomen werkzaamheden voor derden; controle van prospectussen en comfort letters; assurance werkzaamheden met betrekking tot dataconversie; controle van een enkel financieel overzicht, of een controle van een specifiek element, rekening of post van een financieel overzicht; assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle of beoordeling van historische financiële informatie; assurance-opdrachten betreffende het jaarverslag; assurance-werkzaamheden met betrekking tot kostprijsmodellen.

Kosten voor andere accountantskantoren dan PricewaterhouseCoopers zijn als volgt: andere controlewerkzaamheden €0 miljoen (2018: €1 miljoen), andere niet-controlediensten €9 miljoen (2018: €7 miljoen), hoofdzakelijk met betrekking tot advies- en consultancydiensten.

WAARDERINGSGRONDSLAG VAN BEDRIJFSKOSTEN

De waarderingsgrondslagen voor bedrijfskosten hangen nauw samen met de grondslagen van gerelateerde balansposten. Hiervoor verwijzen we naar de waarderingsgrondslagen van de gerelateerde balansposten.

24. OVERIGE LASTEN

(€ MILJOEN)

	2019	2018
Afschrijvingskosten op immateriële activa	27	32
Bijzondere waardeverminderingkosten op debiteuren	44	40
Overige lasten	27	34
	98	106

Overige lasten bevat voor €2 miljoen aan dotaties Overige voorzieningen (2018: €5 miljoen), met name gerelateerd aan gerechtelijke geschillen en verlieslatende contracten en voor €5 miljoen aan schenkingen (2018: €2 miljoen).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

25. VENNOOTSCHAPSBELASTING

RECONCILIATIE EFFECTIEF BELASTINGTARIEF

(€ MILJOEN)

	2019	2018
Resultaat voor belasting	547	566
Tarief vennootschapsbelasting in Nederland	25,0%	25,0%
Vennootschapsbelasting waarop het tarief van de Nederlandse vennootschapsbelasting is toegepast	137	141
Effect van belastingtarieven in buitenlandse jurisdicties	-1	4
Belastingeffect op:		
Niet-afrekbare kosten	3	12
Van belasting vrijgestelde inkomsten	-16	-32
Deelnemingsvrijstelling	-3	-63
Niet-gewaardeerde verliezen	10	12
Tariefswijzigingen	-43	144
Overige	-25	30
Onder voorzien in voorgaande boekjaren	4	3
Effectieve belastingdruk	66	251

Medio december 2018 is door het Nederlandse parlement het besluit genomen om de tarieven voor vennootschapsbelasting gefaseerd te verlagen van 25,0% naar 20,5% in 2021. Door Achmea is een inschatting gemaakt van de impact van deze tariefswijzigingen op de latente belastingposities. Hierbij zijn verwachte toekomstige realisaties aan specifieke boekjaren toegerekend. De tariefswijziging leidt in 2018 tot een last in het resultaat 2018 van €144 miljoen.

In het belastingplan 2019 is de verlaging van het tarief teruggebracht naar 21,7% in 2021 (in plaats van 20,5%), waarbij het tarief voor 2020 op 25% blijft staan. Voorgaande heeft de in 2018 genomen last op de per saldo actieve belastinglatentie beperkt en heeft in 2019 geleid tot een bate in het resultaat van €43 miljoen.

De effectieve belastingdruk in 2019 bedroeg 12,2% (2018: 44,3%).

UITSPLITSING ACUTE EN LATENTE VENNOOTSCHAPSBELASTING

(€ MILJOEN)

	2019	2018
Acute belasting		
Huidig boekjaar	-16	16
Onder voorzien in voorgaande boekjaren	4	3
	-12	19
Latente belasting		
Herkomst en afwikkeling van tijdelijke verschillen	78	232
	78	232
Totale vennootschapsbelasting in de Winst- en verliesrekening	66	251

De Latente belasting van €78 miljoen is nader toegelicht in Toelichting 16: Latente Belastingvorderingen en -verplichtingen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

OVERZICHT BELASTINGEN ACHMEA TOEGEDEELD NAAR BRUTO PREMIE OMZET PER SEGMENT

(€ MILJOEN)

	BRUTO GESCHREVEN PREMIES 2019	BRUTO GESCHREVEN PREMIES 2018	RESULTAAT VOOR BELASTING 2019	RESULTAAT VOOR BELASTING 2018	VENNOOT- SCHAPS- BELASTING 2019	VENNOOT- SCHAPS- BELASTING 2018
Belaste activiteiten per segment						
Schade & Inkomen Nederland	3.564	3.364	178	97	39	19
Pensioen & Leven Nederland	1.164	1.420	363	334	49	226
Oudedagsvoorziening Nederland			30	15	9	5
Internationale activiteiten	1.041	1.106	22	37	15	37
Overige activiteiten	271	205	-108	-45	-46	-36
	6.040	6.095	485	438	66	251
Onbelaste activiteiten per segment						
Zorg Nederland ¹	14.082	13.942	62	128		
Intersegment eliminaties	-173	-119				
Totaal activiteiten	19.949	19.918	547	566	66	251
Internationale activiteiten						
Turkije	231	271	25	24	3	3
Slowakije	442	415	9	14	1	4
Griekenland	341	331	19	22	5	30
Overige	27	89	-31	-23	6	
Totaal Internationale activiteiten	1.041	1.106	22	37	15	37

^{1.} De zorgbedrijven van Achmea zijn vrijgesteld van de vennootschapsbelasting (artikel 5 lid 1, letter e Wet op de vennootschapsbelasting 1969). Achmea voldoet aan de gestelde voorwaarde dat de winsten alleen aangewend worden ten bate van instellingen voor de volksgezondheid.

WAARDERINGSGRONDSLAG VENNOOTSCHAPSBELASTING

Vennootschapsbelasting op de winst of het verlies voor het boekjaar bestaat uit huidige en latente belastingen. Vennootschapsbelasting wordt opgenomen in de Winst- en verliesrekening tenzij deze betrekking heeft op posten opgenomen onder Totaal eigen vermogen, in welk geval deze posten netto (na belasting) worden opgenomen onder Totaal eigen vermogen. Verwachte te ontvangen/betalen belastingen worden gebaseerd op de belastbare winst of verlies voor het boekjaar op basis van de op de balansdatum vastgestelde of substantieel vastgestelde belastingtarieven, evenals op eventuele aanpassingen in de te ontvangen of verschuldigde vennootschapsbelasting over voorgaande jaren. Bij de berekening van de actuele vennootschapsbelastingpositie is rekening gehouden met onzekerheden over inbaarheid.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

26. NETTO OVERIG TOTAALRESULTAAT

	2019			2018		
	OVERIG TOTAAL-RESULTAAT VOOR BELASTING	VENNOOTSCHAPS-BELASTING	NETTO OVERIG TOTAAL-RESULTAAT	OVERIG TOTAAL-RESULTAAT VOOR BELASTING	VENNOOTSCHAPS-BELASTING	NETTO OVERIG TOTAAL-RESULTAAT
Herwaarderingen van de nettoverplichting uit hoofde van toegezegde pensioenverplichtingen	-24	6	-18	16	-4	12
Ongerealiseerde winsten en verliezen op terreinen en gebouwen voor eigen gebruik	11	-3	8	12	-3	9
Valutaverschillen bij omrekening van vreemde valuta (inclusief realisaties) bij dochtermaatschappijen, Geassocieerde deelnemingen, goodwill en joint ventures	-13		-13	-55	2	-53
Ongerealiseerde waardeveranderingen bij financiële instrumenten geclassificeerd als 'Beschikbaar voor verkoop'	2.009	-473	1.536	-112	33	-79
Aandeel in overig totaalresultaat van Geassocieerde deelnemingen en joint ventures	-1		-1			
Mutaties van de voorziening voor Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van ongerealiseerde beleggingsopbrengsten	-1.378	345	-1.033	-114	30	-84
Waardeveranderingen uit financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop	-441	104	-337	-163	35	-128
Reclassificatie naar de Winst- en verliesrekening als Winstdeling en kortingen voor polishouders uit hoofde van gerealiseerde beleggingsopbrengsten	209	-52	157	12	-3	9
Bijzondere waardeverminderingen financiële instrumenten 'Beschikbaar voor verkoop' gereclassificeerd naar de Winst- en verliesrekening bij verkoop	18	-4	14	58	-10	48
Totaal Overig totaalresultaat	390	-77	313	-346	80	-266

27. RESULTAAT PER AANDEEL

	2019		2018	
	Nettoresultaat	Dividend op niet-aflosbare cumulatief preferente aandelen	Couponbetalingen op Overige eigen vermogensinstrumenten	Belasting op couponbetalingen op Overige eigen vermogensinstrumenten
Nettoresultaat	480	-17	-68	17
Dividend op niet-aflosbare cumulatief preferente aandelen				
Couponbetalingen op Overige eigen vermogensinstrumenten				
Belasting op couponbetalingen op Overige eigen vermogensinstrumenten				
Nettoresultaat beschikbaar voor uitkering aan houders van gewone aandelen	395			246

Als gevolg van de aanpassing van IAS 12.57a is het belastingeffect gerelateerd aan de couponbetaling op Overige eigen vermogensinstrumenten met ingang van 2019 verantwoord in de Winst- en verliesrekening in plaats van rechtstreeks in het Totaal eigen vermogen.

Het nettoresultaat beschikbaar voor uitkering aan houders van gewone aandelen heeft volledig betrekking op voortgezette activiteiten.

GEWOGEN GEMIDDELD AANTAL GEWONE AANDELEN

	2019	2018
Geplaatste gewone aandelen per 1 januari	390.002.711	400.484.892
Gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen	390.002.711	390.746.564

Resultaat per aandeel wordt berekend als het quotiënt van Nettoresultaat toekomend aan houders van gewone aandelen en het gewogen gemiddeld aantal gewone aandelen. Het verwaterde resultaat per aandeel is gelijk aan het resultaat per aandeel uit voortgezette activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

RESULTAAT PER AANDEEL

	2019	2018
Resultaat per aandeel voortgezette activiteiten	1,01	0,63
Resultaat per gewoon aandeel	1,01	0,63

Overige toelichtingen

28. HEDGE ACCOUNTING

Achmea past reële waarde hedge accounting toe voor het renterisico in verband met de bancaire activiteiten. De reële waarde van de rentederivaten van de bankactiviteiten aangewezen als hedging instrument voor de toepassing van hedge accounting per 31 december 2019 bedroeg €369 miljoen (31 december 2018: €389 miljoen). Reële waarde hedge accounting houdt in dat de reële waarde mutaties van het hedging instrument en die van de afgedekte positie worden opgenomen in de Winst- en verliesrekening. De rentederivaten van de bankactiviteiten bestaan uit rentederivaten als afdekkingsinstrumenten met betrekking tot de Kredietportefeuille bankbedrijf alsmede uit rentederivaten als afdekkingsinstrumenten voor financieringstransacties.

De reële waarde van de derivaten aangemerkt als afdekkingsinstrumenten (hedging instrument) met betrekking tot de Kredietportefeuille bankbedrijf bedroeg €421 miljoen per 31 december 2019 (31 december 2018: €420 miljoen). In overeenstemming met hedge accounting richtlijnen wordt de hedgerelatie door Achmea elk half jaar vastgesteld. De mutatie in de reële waarde van de Kredietportefeuille bankbedrijf die als afgedekte positie is aangemerkt, wordt verantwoord als onderdeel van de Kredietportefeuille bankbedrijf en vervolgens via de Winst- en verliesrekening afgeschreven voor de resterende duur van het afdekkingsinstrument, rekening houdend met de ontwikkeling van de rente curve. De reële waarde van de derivaten aangemerkt als afdekkingsinstrumenten met betrekking tot de financieringstransacties van het bankbedrijf bedroeg €-52 miljoen per 31 december 2019 (31 december 2018: €-31 miljoen). In overeenstemming met hedge accounting richtlijnen wordt de hedgerelatie door Achmea vastgesteld voor de periode dat het afdekkingsinstrument loopt. De mutatie in de reële waarde van de financieringstransacties die als afgedekte positie zijn aangemerkt, worden verantwoord als onderdeel van de Financiële verplichtingen en vervolgens als winst of verlies afgeschreven over de resterende duur van het afdekkingsinstrument, rekening houdend met de ontwikkeling van de rente curve.

De resultaten van reële waarde hedge accounting voor het bankbedrijf zijn als volgt samen te vatten:

RESULTATEN VAN HEDGE ACCOUNTING

	(€ MILJOEN)			(€ MILJOEN)		
	WINSTEN	VERLIEZEN	TOTAAL 2019	WINSTEN	VERLIEZEN	TOTAAL 2018
Reële waardeveranderingen van de afgedekte positie toewijsbaar aan het afgedekte risico	203	-201	2	82	-136	-54
Reële waardeveranderingen van de gerelateerde derivaten (inclusief beëindiging)	211	-208	3	141	-82	59
Reële waardeveranderingen van het afdekkingsinstrument - ineffectief deel	414	-409	5	223	-218	5

Valutaderivaten worden gebruikt als afdekkingsinstrumenten. De reële waarde van de valutaderivaten aangewezen als afdekkingsinstrument voor de toepassing van reële waarde hedge accounting per 31 december 2019 bedroeg €-7 miljoen (31 december 2018: €2 miljoen). De reële waarde van de valutacontracten wijzigt met de veranderingen in de wisselkoers, die correspondeert met de reële waardeveranderingen gerelateerd aan valutakoersverschillen van een belegging in vreemde valuta. Daarnaast heeft een wijziging van de forward premie impact op de waardontwikkeling van het derivaat, waarbij dit deel van de waardeontwikkeling niet in de hedge accounting wordt betrokken. De veranderingen in de reële waarde van de beleggingen toe te rekenen aan het afgedekte risico bedroegen €24 miljoen (2018: €37 miljoen) en veranderingen in de reële waarde van de gerelateerde derivaten bedroegen €-57 miljoen (2018: €-77 miljoen), inclusief waardewijzigingen als gevolg van de wijzigingen in de forward premie.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

WAARDERINGSGRONDSLAG HEDGE ACCOUNTING

Achmea past 'reële waarde hedge accounting' toe voor haar bancaire activiteiten, liquiditeitsbeheer en voor bepaalde beleggingsportefeuilles. Wanneer Achmea 'Reële waarde hedge accounting' toepast wordt een reële waardeverandering van de afgedekte positie in de Winst- en verliesrekening verantwoord die samenhangt met het afgedekte risico. Achmea beoordeelt de effectiviteit van de hedgerelatie op elk rapportagemoment. De hedgerelatie wordt verbroken wanneer de effectiviteit buiten de bandbreedte van 80%-125% valt of wanneer de hedge wordt beëindigd of ingetrokken. Wanneer de hedgerelatie is beëindigd schrijft Achmea de hieraan gerelateerde reële waardeaanpassing af over de resterende looptijd van de afgedekte positie. Wanneer Achmea 'Cashflow hedge accounting' toepast of hedge accounting toepast voor een netto-investering in een buitenlandse entiteit, worden de netto reële waardeveranderingen van de hedge-instrumenten, voor het effectieve deel van de hedgerelatie, opgenomen onder Hedging reserve, als onderdeel van het Totaal eigen vermogen. Reële waardeveranderingen als gevolg van ineffectiviteit van de hedgerelatie worden verantwoord in de Winst- en verliesrekening. Bedragen die zijn verantwoord in het Totaal eigen vermogen worden overgeboekt naar de Winst- en verliesrekening in dezelfde perioden waarin de afgedekte positie worden verantwoord in het Nettoresultaat.

29. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Gerechtelijke procedures

Achmea B.V. en de maatschappijen die deel uitmaken van Achmea Groep zijn betrokken in gerechtelijke en arbitrageprocedures. Deze procedures hebben betrekking op claims die ingediend zijn door en tegen deze maatschappijen, voortvloeiend uit reguliere bedrijfsactiviteiten, inclusief de activiteiten die zijn uitgevoerd in de hoedanigheid als verzekeraar, kredietverstrekker, dienstverlener, werkgever, belegger en belastingbetaler. Alhoewel het niet mogelijk is om de uitkomst van lopende of komende gerechtelijke procedures te voorspellen of te bepalen, is de Raad van Bestuur van mening dat het niet waarschijnlijk is dat de uitkomsten van de procedures een materieel negatief effect zullen hebben op de financiële positie van Achmea B.V.

Voorwaardelijke verplichtingen

Achmea B.V. heeft garanties verstrekt ten behoeve van dochtermaatschappijen die betrekking hebben op de activiteiten van deze dochtermaatschappijen, in hun hoedanigheid als verzekeraar, kredietverstrekker, dienstverlener, werkgever, belegger en belastingbetaler. Ook heeft Achmea B.V. garanties verstrekt ten behoeve van derden uit hoofde van verkooptransacties.

VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Garanties	86	84
Totaal	86	84

De in Nederland gevestigde maatschappijen van Achmea hebben aan Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. garanties verstrekt tot een maximum van €41 miljoen (2018: €42 miljoen). Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. is een maatschappij waarbinnen de deelnemende verzekeringsmaatschappijen de claims en risico's met betrekking tot terrorisme in een pool hebben gebundeld.

Achmea B.V. heeft Vereniging Achmea en Rabobank vrijwaring verleend voor bedragen die door de Australische toezichthouder worden opgelegd met betrekking tot de Australische branche van Achmea Schadeverzekeringen N.V., voor het geval de Australische toezichthouder Vereniging Achmea en Rabobank als aandeelhouder van de moedermaatschappij van Achmea Schadeverzekeringen N.V. extra verplichtingen en verantwoordelijkheden oplegt met betrekking tot deze Australische activiteiten. Naar verwachting zullen er geen materiële verliezen zijn met betrekking tot deze vrijwaring. Vanwege de aard van de vrijwaring is deze niet te kwantificeren.

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN CONTRACTUELE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Verplichtingen uit hoofde van onherroepelijke faciliteiten	1.180	1.096
Leaseverplichtingen waarbij het contract nog niet is aangevangen	19	
Totaal	1.199	1.096

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Achmea kent ultimo boekjaar 2019 contractuele verplichtingen in verband met aan klanten toegezegde kredieten die onderdeel zijn van bouwdepotovereenkomsten. Indien de klanten voldoen aan de voorwaarden, heeft Achmea de verplichtingen om €92 miljoen (2018: €90 miljoen) aan kredieten te verstrekken.

Achmea verstrekt hypothecaire leningen voor eigen rekening en voor rekening en risico van haar klanten (pensioenfondsen). In deze hoedanigheid kent zij onherroepelijke faciliteiten die voortvloeien uit de verstrekte offertes voor hypothecaire leningen. Indien de klanten de offertes accepteren heeft Achmea de verplichting om €645 miljoen (2018: €817 miljoen) aan hypothecaire leningen te verstrekken. Tegenover deze verplichting staat een ontvangen garantie van €155 miljoen (2018: €134 miljoen).

Niet uit de balans blijvende verplichtingen met betrekking tot aandelen die vallen onder een putoptieovereenkomst

Bij een aantal putoptieovereenkomsten hebben enkele aandeelhouders van Achmea B.V. de optie om hun aandelen te verkopen aan een derde partij. Wanneer een optie wordt uitgeoefend heeft Achmea B.V. de verplichting een derivatentransactie aan te gaan met de verwervende derde partij. Bij het aangaan van deze transactie betaalt Achmea B.V. de koper een premie die gelijk is aan het transactiebedrag dat de koper verschuldigd was aan de verkopende aandeelhouder onder de betreffende optie. Gedurende de looptijd van de derivatentransactie, ontvangt Achmea B.V. alle dividenden die worden uitgekeerd aan de derde partij in ruil voor een vaste fee. Bij beëindiging van de derivatentransactie ontvangt Achmea B.V. van de koper de vooraf betaalde premie gecorrigeerd met een deel van de wijziging van de waarde van de aandelen van Achmea B.V. die door de derde partij worden gehouden gedurende de looptijd van de derivatentransactie.

AANTAL UITSTAANDE OPTIES

	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Schweizerische Mobiliar Holding AG	2.769.246	2.769.246
Gothaer Allgemeine Versicherung AG	1.849.108	1.849.108
Gothaer Finanz Holding AG	2.206.482	2.206.482
Totaal	6.824.836	6.824.836

Voorwaardelijke activa

Conflict tussen de Slowaakse regering en Achmea B.V.

In tegenspraak tot een overeenkomst voor het stimuleren van investeringen tussen Slowakije en Nederland heeft de Slowaakse regering een verbod op het uitkeren van winst opgelegd aan de Slowaakse zorgverzekeraars, inclusief Union Zdravotná Poist'ovna A.S., de Slowaakse dochtermaatschappij van Achmea, in de periode 2007 tot augustus 2011.

Achmea heeft via een internationaal arbitrage TRIBUNAAL compensatie geëist voor de geleden schade en voor het betalen van wettelijke rente. In december 2012 stelde het tribunaal Achmea in het gelijk. Op grond van deze uitspraak moet de Slowaakse regering Achmea compenseren voor geleden schade en voor het betalen van wettelijke rente. Deze compensatie bedroeg circa €25 miljoen.

De Slowaakse regering heeft publiekelijk verklaard de aan Achmea toegekende bedragen niet te zullen betalen en heeft het arbitragevonnis ter vernietiging voorgelegd aan een Duitse rechter. In eerste instantie is de claim van Slowakije afgewezen. Tegen die uitspraak heeft Slowakije beroep aangetekend bij het Bundesgerichtshof in Karlsruhe. Het Bundesgerichtshof heeft vervolgens enkele rechtsvragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie. In maart 2018 oordeelde het Europese Hof van Justitie dat de arbitrageclausule in het bilaterale investeringsverdrag waarop de arbitrageprocedure gebaseerd was ongeldig was. Mede op basis van deze uitspraak van het Europese Hof van Justitie heeft het Bundesgerichtshof vonnis gewezen en daarbij het arbitragevonnis vernietigd. Achmea heeft hiertegen in 2018 een laatste rechtsmiddel in Duitsland ingesteld en een vordering tot schadevergoeding in Slowakije ingediend. Deze procedures lopen nog.

Vanwege de oplopende wettelijke rente is de vordering van Achmea uit hoofde van het arbitragevonnis inmiddels toegenomen tot circa €30 miljoen. Gezien de ontwikkelingen in de procedure in Duitsland beschouwt Achmea de vordering onvoldoende zeker om het als een actief op te nemen.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

30. KREDIETKWALITEIT FINANCIËLE ACTIVA EN TOELICHTING UITSTEL IFRS 9

Onderstaande tabel geeft inzicht in de kredietkwaliteit van de financiële activa door informatie te geven over de hoogte van de (externe) rating. Tevens is aangegeven voor welk deel van de financiële activa geen (externe) rating beschikbaar is.

EXTERNE CREDIT RATING ACTIVA

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2019	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	TOTAAL
Beleggingen								
Vastrentende beleggingen ¹	9.633	3.419	6.450	7.286	6.649	665	21.298	55.400
Derivaten		85	388	5.592	110	10	411	6.596
Overige financiële beleggingen ²			8.307	496	4		469	9.276
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen			242	238		48	108	636
Vorderingen		2.454	27	16	7	8	3.694	6.206
Liquide middelen		72	266	570	7	40	8	963

^{1.} Vastrentende beleggingen zonder rating hebben voor €5.841 miljoen betrekking op hypotheekleningen die met NHG zijn verstrekt.

^{2.} Overige financiële beleggingen met rating AA hebben betrekking op spaarrekeningen gekoppeld aan levensverzekeringscontracten waarvoor de renteopbrengsten zijn gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt over zijn hypotheekleningen. Voor een overzicht van overige financiële beleggingen wordt verwezen naar Toelichting 6.

De tabellen hierboven / hieronder bevatten de rating van de financiële instrumenten. Verschillende externe ratingbureaus worden gebruikt om de rating van deze financiële instrumenten te bepalen. In lijn met het interne beleid van Achmea voor het monitoren van marktrisico's, worden deze ratings vertaald naar de S&P-taxononomieën. Als er meerdere ratings beschikbaar zijn voor hetzelfde financiële instrument, wordt de tweede beste beoordeling gebruikt. Als een instrument geen externe rating heeft, wordt de rating van de uitgevende partij beschouwd als een passende rating van de financiële instrumenten. Als het instrument echter door een derde partij wordt gegarandeerd of als de uitgevende partij zelf geen rating heeft, wordt de rating van de partij die het financiële instrument waarborgt, gebruikt. In alle andere gevallen zijn de instrumenten in de bovenstaande / onderstaande tabel opgenomen als geen rating beoordeeld.

EXTERNE CREDIT RATING ACTIVA

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2018	AAA STAATS-OBLIGATIES	AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	TOTAAL
Beleggingen								
Vastrentende beleggingen ¹	10.334	3.432	6.192	6.005	5.467	518	18.930	50.878
Derivaten		2	187	2.725	308	6	251	3.479
Overige financiële beleggingen ²	12		8.839	393	18	4	50	9.316
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen			354	195	41	8	73	671
Vorderingen		2.246	18	20	1	10	3.533	5.828
Liquide middelen		116	346	957	4	29	14	1.466

^{1.} Vastrentende beleggingen zonder rating hebben voor €6.218 miljoen betrekking op hypotheekleningen die met NHG zijn verstrekt.

^{2.} Overige financiële beleggingen met rating AA hebben betrekking op spaarrekeningen gekoppeld aan levensverzekeringscontracten waarvoor de renteopbrengsten zijn gebaseerd op de rente die de polishouder betaalt over zijn hypotheekleningen. Voor een overzicht van overige financiële beleggingen wordt verwezen naar Toelichting 6.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

De tabel hieronder geeft een overzicht van de boekwaarde van de financiële activa met betalingsachterstanden of waarop bijzondere waardevermindering is toegepast.

FINANCIËLE ACTIVA MET BETALINGSACHTERSTANDEN OF WAAROP BIJZONDERE WAARDEVERMINDERING IS TOEGEPAST

					(€ MILJOEN)
BETALINGSACHTERSTANDEN, MAAR NIET AFGEWAAARDEERD					BIJZONDERE WAARDE-VERMINDERING ACTIVA
31 DECEMBER 2019	0 - 3 MAANDEN	3 MAANDEN - 1 JAAR	OUDER DAN EEN JAAR	BEDRAG BETALINGS-ACHTERSTANDEN	BOEKWAARDE NA BIJZONDERE WAARDE-VERMINDERING
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen					100
Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen	1	1		2	
Vorderingen en overlopende activa ¹	51	11	60	122	220
31 DECEMBER 2018					
Beleggingen					
Vastrentende beleggingen					151
Vorderingen en overlopende activa	24	9	447	480	272

¹ Vanaf 2019 wordt de verrekening inzake de voorschotten aan zorgaanbieders meegenomen in de afwikkeling van declaraties van zorgaanbieders. Daarom is vanaf 2019 geen sprake meer van betalingsachterstanden door zorgaanbieders.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van activa en verplichtingen waarop verrekening, afdwingbare Master Netting Agreements (verrekeningsovereenkomsten) en vergelijkbare overeenkomsten van toepassing zijn.

FINANCIËLE ACTIVA WAAR VERREKENING OP VAN TOEPASSING IS, AFDWINGBARE MASTER NETTING OVEREENKOMSTEN EN VERGELIJKBARE OVEREENKOMSTEN

								(€ MILJOEN)
31 DECEMBER 2019	BRUTO BEDRAGEN VAN OPGENOMEN FINANCIËLE ACTIVA	BRUTO BEDRAGEN VAN OPGENOMEN FINANCIËLE VERPLICHTINGEN	NETTO BEDRAGEN VAN FINANCIËLE ACTIVA/VERPLICHTINGEN, OPGENOMEN IN DE BALANS	SALDO VAN DE IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN	ONTVANGEN ZEKERHEDEN IN DE VORM VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN	ONTVANGEN CONTANTE ZEKERHEDEN (EXCLUSIEF OVERSCHOT AAN ZEKERHEDEN)	NETTO BEDRAG	
Derivaten actief	6.452		6.452					
Derivaten verplichting		1.900	1.900					
				4.552	2.243	1.688	621	
Liquide middelen	7.021	6.209	812	812			812	
31 DECEMBER 2018								
Derivaten actief	3.400		3.400					
Derivaten verplichting		713	713					
				2.687	1.390	930	367	
Liquide middelen	8.038	6.969	1.069	1.069			1.069	

Toelichtingen in het kader van uitstel IFRS 9

IFRS 9 is per 1 januari 2018 in werking getreden. Achmea heeft op peildatum 31 december 2015 beoordeeld of zij in aanmerking komt voor uitstel van IFRS 9. Het toepassen van de uitstel benadering (*deferral approach*) is mogelijk wanneer de verzekering gerelateerde verplichtingen ten opzichte van de totale verplichtingen groter zijn dan 90% of wanneer deze tussen de 80% en 90% zijn en kan worden aangetoond dat er geen significante niet verzekering gerelateerde activiteiten zijn.

De uitkomst van deze beoordeling was dat de verzekering gerelateerde verplichtingen ten opzichte van de totale verplichtingen in de range van 80% - 90% vallen. Onderdeel van de verzekering gerelateerde verplichtingen per 31 december 2015 is een bedrag van €4,6 miljard dat niet rechtstreeks voortvloeit uit verzekeringscontracten, maar hieraan wel gerelateerd is. Dit betreft voornamelijk verplichtingen die op de balans van de verschillende verzekeringsentiteiten zijn opgenomen en die verbonden zijn aan de uitoefening

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

van verzekeringsactiviteiten. Voorbeelden hiervan zijn derivaten aangehouden om renterisico's binnen het verzekeringscontract te mitigeren, belastingen enzovoorts.

Omdat op peildatum 31 december 2015 de verzekering gerelateerde verplichtingen ten opzichte van de totale verplichtingen zich bevonden in de range van 80% - 90%, heeft Achmea een aanvullende analyse uitgevoerd om te beoordelen of er sprake is van een significante niet verzekering gerelateerde activiteit. In de analyse zijn zowel kwantitatieve als kwalitatieve factoren betrokken. Voor de kwantitatieve beoordeling zijn factoren zoals aantal FTE's, omvang activa, omvang verplichtingen, omvang eigen vermogen en omvang baten en lasten in ogenschouw genomen. In de kwalitatieve beoordeling is bekeken hoe Achmea door de markt wordt gezien. Alles overwegend is Achmea van mening dat er geen sprake is van een significante niet verzekering gerelateerde activiteit en dat uitstel van IFRS 9 mag worden toegepast. Achmea maakt gebruik van deze optie.

Na de initiële beoordeling op peildatum 31 december 2015 moet Achmea bij een significante wijziging in haar activiteiten beoordelen of zij nog in aanmerking komt voor uitstel van IFRS 9. Achmea heeft triggers voor significante wijzigingen gedefinieerd en voert een toets uit wanneer deze zich voordoen. Deze triggers hebben betrekking op wijzigingen in de segmentstructuur, het afstoten van bedrijfsonderdelen die vallen binnen de definitie van beëindigde bedrijfsactiviteit, aankopen van materiële bedrijfsonderdelen en significante mutaties van de totale verplichtingen binnen een segment.

In 2019 heeft Achmea Bank N.V., onderdeel van Achmea, een deel van de activa en passiva gerelateerd aan de bancaire activiteiten van a.s.r. overgenomen. Aan de hand van de bovengenoemde criteria wordt de aankoop aangemerkt als een significante wijziging in de activiteiten op grond waarvan Achmea eind 2019 opnieuw heeft getoetst of ze voor uitstel in aanmerking komt. De conclusie van deze toetsing is dat Achmea nog steeds in aanmerking komt voor uitstel van IFRS 9 en van de mogelijkheid gebruik blijft maken.

Binnen Achmea groep passen de verzekeringsentiteiten voor hun statutaire jaarrekening 2019 ook uitstel van IFRS 9 toe. Achmea Bank past, als niet verzekeraar, IFRS 9 wel in haar statutaire jaarrekening 2019 toe. Deze jaarrekening is verkrijgbaar via de website van Achmea Bank. De meeste overige entiteiten binnen de groep stellen hun statutaire jaarrekeningen niet op basis van IFRS op.

Als gevolg van het feit dat Achmea de invoering van IFRS 9 heeft uitgesteld moet additionele informatie worden opgenomen over de kasstroomkarakteristieken van financiële instrumenten en, voor die financiële instrumenten waarvan de contractuele kasstromen bestaan uit aflossingen van de hoofdsom en interestbetalingen, informatie over de kredietkwaliteit. Deze informatie is opgenomen in de tabellen op de volgende pagina.

In de eerste tabel op de volgende pagina is voor alle financiële activa informatie opgenomen over de kasstroomkarakteristieken. Achmea is momenteel bezig met de invulling van de beginselen in IFRS 9, waaronder de invulling van het business model. Vooruitlopend op een definitieve invulling van het business model zijn beleggingen ten bedrage van €964 miljoen (2018 €1.053 miljoen), waarvan €634 miljoen (2018 €588 miljoen) betrekking heeft op beleggingen in vastrentende waarden, in de tabel op de volgende pagina opgenomen onder de kolom Overige (niet-“Solely Payments of Principal and Interest” (hierna niet-SPPI), inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden dan wel beheerd op een reële waarde basis). Deze beleggingen werden onder IAS 39 geclassificeerd als Beschikbaar voor verkoop. De opname van deze financiële instrumenten onder de kolom Overige is het gevolg van het feit dat deze beleggingen naar verwachting zullen vallen onder de categorie 'Beheerd op een reële waarde basis'. Voor deze beleggingen is geen SPPI test noodzakelijk onder IFRS 9 en als gevolg daarvan heeft Achmea er voor gekozen (nog) geen SPPI-test op te zetten voor deze financiële instrumenten. De definitieve invulling van het business model onder IFRS 9 moet nog plaatsvinden, hetgeen kan betekenen dat deze instrumenten in toekomst wel zullen worden betrokken in de SPPI-test.

Tevens zijn in de tabel op de volgende pagina alle beleggingen die worden aangemerkt als rekening risico polishouders en die onder IAS 39 zijn aangewezen als Fair Value through Profit & Loss (FVPL) opgenomen onder de kolom Overige (niet SPPI, inclusief aangehouden voor handelsdoeleinden dan wel beheerd op een reële waarde basis). Dit op basis van de verwachting dat deze beleggingen bij introductie van IFRS 9 in combinatie met IFRS 17 zullen worden gewaardeerd als FVPL vanwege de accounting mismatch die ontstaat door het naar verwachting te hanteren waarderingsmodel voor de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 dan wel het business model voor deze beleggingen. Concreet gaat het hierbij om de Beleggingen voor rekening en risico polishouders voor een bedrag van €15.662 miljoen (2018 €15.098 miljoen) waarvan €10.574 miljoen (2018 €10.337 miljoen) betrekking heeft op beleggingen in vastrentende waarden. Indien de voorlopige conclusies over het business model wijzigen dan wel de voorlopige conclusies over het te hanteren waarderingsmodel voor de verzekeringsverplichtingen onder IFRS 17 kan dit impact hebben op de toelichting zoals opgenomen in de tabel op de volgende pagina en kan een groter deel van de financiële activa worden opgenomen in de tabel op de volgende pagina als SPPI compliant.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

KASSTROOMKARAKTERISTIEKEN FINANCIËLE ACTIVA BINNEN SCOPE IFRS9

(€ MILJOEN)

	FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			OVERIGE (NIET SPPI, INCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			TOTAAL		
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2019	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2019	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2019 ¹	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2019	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2019
Beleggingen									
Aandelen en soortgelijke beleggingen				7.486	7.486	1.530	7.486	7.486	1.530
Vastrentende beleggingen	49.799	50.132	1.587	5.131	5.131	135	54.930	55.263	1.722
Derivaten				6.596	6.596	2.657	6.596	6.596	2.657
Overige financiële beleggingen	1.621	1.794	-43	7.612	7.612	31	9.233	9.406	-12
Vorderingen en overlopende activa	1.326	1.330	3	3	3		1.329	1.333	3
Liquide middelen	963	963					963	963	

^{1.} In de tabel zijn alleen de financiële instrumenten opgenomen die naar verwachting onder IFRS 9 zullen vallen. Een aantal financiële instrumenten zal naar verwachting onder IFRS 17 als onderdeel van de waardering van de verzekeringsverplichting worden opgenomen. Hierdoor wijkt de boekwaarde af van de bedragen zoals opgenomen in Toelichting 6 Beleggingen en Toelichting 17 Vorderingen en overlopende activa. Dit betreft bijvoorbeeld premiedebiteuren en vorderingen op verzekeraars uit hoofde van regres.

KASSTROOMKARAKTERISTIEKEN FINANCIËLE ACTIVA BINNEN SCOPE IFRS9

(€ MILJOEN)

	FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			OVERIGE (NIET SPPI, INCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)			TOTAAL		
	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2018	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2018	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2018	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2018	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2018	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2018	BOEKWAARDE PER 31 DECEMBER 2018	REËLE WAARDE PER 31 DECEMBER 2018	MUTATIE REËLE WAARDE IN 2018
Beleggingen									
Aandelen en soortgelijke beleggingen				7.275	7.275	-696	7.275	7.275	-696
Vastrentende beleggingen	45.995	46.209	-237	4.419	4.419	-50	50.414	50.628	-287
Derivaten				3.479	3.479	94	3.479	3.479	94
Overige financiële beleggingen	1.917	2.133	-80	7.362	7.362	-209	9.279	9.495	-289
Vorderingen en overlopende activa	1.162	1.165	1	2	2		1.165	1.168	1
Liquide middelen	1.466	1.466					1.466	1.466	

In de tabel op de volgende pagina is de kredietkwaliteit van alle instrumenten die voldoen aan de SPPI-test opgenomen. In de laatste kolom is per categorie financiële activa het bedrag aangegeven van financiële instrumenten waarvoor er geen sprake is van een laag kredietrisico. Dit is vooralsnog gedefinieerd als instrumenten met een rating lager dan 'below investment grade'. Deze beleggingen zijn vooralsnog opgenomen onder "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben".

Voor financiële instrumenten opgenomen onder Beleggingen met 'geen rating' moet de invulling van laag kredietrisico nog plaatsvinden en zijn in onderstaande tabel vooralsnog opgenomen onder "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben". Voor een bedrag van €20.600 miljoen (2018 €18.583 miljoen) gaat het om hypothecaire vorderingen waarvoor het de verwachting is dat geen gebruik zal worden gemaakt van de toegestane versimpeling voor het bepalen of er sprake is geweest van een significante verslechtering in kredietkwaliteit. Tevens zijn in de tabel hieronder Vorderingen opgenomen in de kolom "Financiële activa die geen laag kredietrisico hebben", omdat Achmea voornemens is om bij de toepassing van IFRS 9 de zogenaamde versimpelde methodiek voor het bepalen van kredietverliezen te gaan toepassen. Hierbij worden verwachte kredietverliezen over de gehele looptijd van een instrument berekend waardoor het niet noodzakelijk is om vast te stellen of er sprake is geweest van een significant verslechtering in kredietkwaliteit.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2019	AAA STAATS- OBLI- GATIES							FINANCIËLE ACTIVA DIE GEEN LAAG KREDIETRISICO HEBBEN		
		AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	BOEK- WAARDE SPPI ASSET TOTAAL	TOTALE REËLE WAARDE	TOTALE BOEK- WAARDE
Beleggingen										
Vastrentende beleggingen	8.164	3.342	5.138	6.112	5.684	253	21.106	49.799	21.692	21.359
Overige financiële beleggingen			1.618	3				1.621		
Vorderingen en overlopende activa			8	1	7	1	1.309	1.326	1.312	1.310
Liquide middelen		72	266	570	7	40	8	963	48	48

FINANCIËLE ACTIVA MET CONTRACTUELE KASSTROMEN BESTAANDE UIT HOOFDSOM- EN INTERESTBETALINGEN (SPPI, EXCL. AANGEHOUDEN VOOR HANDELSDOELEINDEN DAN WEL BEHEERD OP EEN REËLE WAARDE BASIS)

(€ MILJOEN)

31 DECEMBER 2018	AAA STAATS- OBLI- GATIES							FINANCIËLE ACTIVA DIE GEEN LAAG KREDIETRISICO HEBBEN		
		AAA	AA	A	BBB	ONDER BBB	GEEN RATING	BOEK- WAARDE SPPI ASSET TOTAAL	TOTALE REËLE WAARDE	TOTALE BOEK- WAARDE
Beleggingen										
Vastrentende beleggingen	9.046	3.372	4.933	4.965	4.709	180	18.790	45.995	19.185	18.970
Overige financiële beleggingen			1.914	3				1.917		
Vorderingen en overlopende activa						2	1.160	1.162	1.163	1.162
Liquide middelen		116	346	957	4	29	14	1.466	43	43

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

31. OVERDRACHT VAN FINANCIËLE ACTIVA EN ZEKERHEDEN

Achmea draagt financiële activa over op het moment dat zij de contractuele rechten op de ontvangst van kasstromen uit financiële activa overdraagt. Daarnaast draagt Achmea financiële activa over wanneer ze de genoemde contractuele rechten behoudt, maar een contractuele verplichting aangaat om de ontvangen kasstromen aan één of meer derden te betalen. Bij Achmea worden de volgende transacties in het kader van overdracht van rechten (activa en zekerheden) onderscheiden:

- Overgedragen financiële activa die niet (in zijn geheel) van de balans worden gehaald in geval van securities lending. Bij deze transacties draagt Achmea juridisch (maar niet economisch) activa over en ontvangt onderpand in de vorm van beleggingen dan wel liquide middelen. De overgedragen activa blijven in de balans opgenomen;
- Overgedragen financiële activa die in hun geheel van de balans worden gehaald en waarbij Achmea geen verdere betrokkenheid heeft (normale verkoop);
- Het als onderpand geven van hypothecaire vorderingen bij het aantrekken van financieringen ten behoeve van het bankbedrijf; en
- Het verkrijgen of verstrekken van onderpand in geval van derivatentransacties. Verkregen onderpand in de vorm van liquide middelen wordt in de balans opgenomen onder gelijktijdige opname van een verplichting tot terugbetaling in de balans. Verkregen onderpand in de vorm van liquide middelen wordt normaal gesproken belegd in vooraf aangewezen hoge kwaliteit, liquide beleggingen. Verstrekt onderpand in de vorm van liquide middelen wordt niet langer opgenomen in de balans. Voor recht op terug ontvangen van het onderpand wordt een vordering in de balans opgenomen. Het verkregen onderpand in de vorm van beleggingen wordt niet in de balans opgenomen, verstrekt onderpand in de vorm van beleggingen blijft in de balans opgenomen.

De volgende toelichtingen geven nadere details omtrent de overgedragen financiële activa die niet (in zijn geheel) van de balans worden gehaald en toelichtingen omtrent onderpand die als zekerheid wordt verkregen of verstrekt.

SECURITIES LENDING ACTIVITEITEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Boekwaarde uitgeleende beleggingen in de balans	4.189	4.063
Reële waarde ontvangen onderpand niet in de balans opgenomen	4.482	4.258
Netto positie	-293	-195

Achmea leent obligaties uit en ontvangt hiervoor een vergoeding (ook wel securities lending genoemd). Het proces van securities lending wordt gefaciliteerd door een lending agent die tegen een vergoeding bemiddelt tussen Achmea en de inlener. Bij securities lending gaat het juridische eigendom over naar de inlener, maar blijft het economisch eigendom bij Achmea. De uitgeleende effecten blijven daarom opgenomen in de balans.

Tot zekerheid van nakoming van de verplichting tot retournering van de geleende effecten door de inlener stort deze onderpand (collateral) in de vorm van andere hoogwaardige en liquide effecten. De vaststelling van de waarde van de geleende effecten en van het daarmee verband houdende onderpand, vindt dagelijks plaats door middel van zogenaamde 'margin calls'. Het onderpand kan bestaan uit obligaties of aandelen. Dit onderpand wordt juridisch eigendom van Achmea, maar de inlener blijft economisch eigenaar. Het onderpand is derhalve niet in de balans opgenomen. De waarde van het onderpand is minimaal 2-7% hoger (zogenaamde 'haircut') dan de waarde van de uitgeleende stukken. Bij onderpanden in de vorm van aandelen vraagt Achmea, gezien de hogere volatiliteit van de waarde van de aandelen, een hogere haircut. Op het moment dat een inlener in gebreke blijft bij het retourneren van geleende stukken, zal de lending agent het onderpand liquideren en vervolgens dezelfde stukken aankopen die Achmea heeft uitgeleend en aan ons leveren. Een eventueel verlies is niet voor rekening van Achmea. Mocht de lending agent niet in staat zijn om dezelfde stukken terug te leveren, dan krijgt Achmea de marktwaarde van de uitgeleende stukken vergoed. Het ontvangen onderpand is niet vrij verkoopbaar en kan niet als onderpand dienen bij andere transacties.

Aangetrokken leningen ten behoeve van het bankbedrijf met als onderpand hypothecaire vorderingen

Om haar aangetrokken leningen ten behoeve van de bancaire activiteiten te financieren heeft Achmea verschillende funding instrumenten uitgegeven, die zijn gedekt door onderpand op hypothecaire vorderingen die onderdeel zijn van de beleggingen van het bankbedrijf. Door deze onderpanden is een deel van de hypothecaire vorderingen niet vrij verkoopbaar.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

AANGETROKKEN LENINGEN TEN BEHOEVE VAN HET BANKBEDRIJF MET ALS ONDERPAND HYPOTHECAIRE VORDERINGEN

(€ MILJOEN)

	BOEKWAARDE 31 DECEMBER 2019	BOEKWAARDE 31 DECEMBER 2018	REËLE WAARDE 31 DECEMBER 2019	REËLE WAARDE 31 DECEMBER 2018
Hypothecaire vorderingen ten behoeve van aangetrokken leningen bankbedrijf	12.682	11.109	13.002	11.298
Gerealiseerde leningen met zekerheidsstelling, onderdeel van Leningen en opgenomen gelden	1.870	1.619	1.835	1.583
Netto positie	10.812	9.490	11.167	9.715

ONDERPANDEN

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Onderpand gegeven voor trustovereenkomsten	138	175
Onderpand gegeven voor gedekte obligaties	1.343	1.199
Onderpand gegeven voor securitisatie	2.424	3.305
	3.905	4.679

Onderpand gegeven voor trustovereenkomsten

Achmea Bank N.V. (een dochtermaatschappij van Achmea B.V.) verpandt periodiek hypothecaire vorderingen aan een Trustee, als zekerheid voor aangewezen verplichtingen. Indien Achmea Bank in gebreke blijft kunnen beleggers de schuld uit de in onderpand gegeven hypothecaire vorderingen terugkrijgen.

Onderpand gegeven voor gedekte obligaties

Achmea Bank heeft een programma met gedekte obligaties. De betaling van de hoofdsom en rente op de uitgegeven obligaties wordt gegarandeerd door een 'special purpose vehicle' (SPV). De garantie die door deze entiteit wordt verstrekt, wordt ondersteund door hypothecaire vorderingen, die door Achmea Bank in onderpand zijn gegeven aan deze entiteit. Het openstaande bedrag van deze verpande hypothecaire vorderingen zal te allen tijde ten minste 7% hoger zijn dan de obligaties die zijn uitgegeven onder het programma. Indien Achmea Bank in gebreke blijft, kan een belegger een beroep doen op de bank en de onderliggende hypotheekportefeuille.

Onderpand gegeven voor securitisatie

Achmea Bank gebruikt securitisaties als bron van financiering. Bij al deze securitisatietransacties wijst Achmea Bank een portefeuille van hypothecaire vorderingen toe aan een SPV die Notes uitbrengt op de kapitaalmarkten. Met de ontvangen rente op de hypothecaire vorderingen kan de SPV de rente op de Notes betalen. Het maximumverlies voor Achmea over de overgedragen activa en verplichtingen bedroeg €1.160 miljoen per 31 december 2019 (31 december 2018: €1.376 miljoen) en is vastgesteld op basis van door de SPV's uitgegeven Notes die worden gehouden door Achmea en de 'Deferred Purchase Price (excess margin)'.

Onderpand beleggingen in het kader van derivatentransacties

ONTVANGEN C.Q. GESTORT ONDERPAND BELEGGINGEN IN HET KADER VAN DERIVATEN TRANSACTIES

(€ MILJOEN)

	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Netto positie activa en verplichtingen derivaten	4.590	2.701
Waarvan gedekt door effecten	2.243	1.389
In onderpand ontvangen liquide middelen	1.642	915
Netto positie	705	397

In geval van onderpand zijn afspraken vastgelegd in de vorm van zogenaamde ISDA Credit Support Annex overeenkomsten. Hierin is tevens vastgelegd onder welke omstandigheden – de zogenoemde 'default events' – de tegenpartij het gestorte onderpand kan aanwenden voor het beperken van eventuele verliezen. Overdracht van het onderpand in de vorm van effecten geschiedt op basis van "transfer of title" waarbij het juridisch eigendom wordt overgedragen aan de ontvanger van het onderpand. De economische voordelen zoals bijvoorbeeld rente-inkomsten, gaan niet over naar de ontvanger van het onderpand. In het merendeel van de gevallen bestaat het ontvangen onderpand uit liquide beleggingen, voornamelijk liquide activa zoals staatsobligaties en liquide middelen.

Met de verschillende tegenpartijen zijn bilaterale afspraken gemaakt over te ontvangen of te storten onderpand. Daarbij wordt uitgegaan van de netto positie van de derivaten bij het bepalen van het te ontvangen of te storten onderpand met de betreffende

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

tegenpartij. Het verschil tussen de derivaten en het onderpand (de netto positie) past binnen de contractuele afspraken met betrekking tot de initial margin en de bijstortverplichtingen.

In de meeste gevallen is sprake van centrale clearing van derivatenposities, waarbij altijd een initial margin wordt gestort door Achmea. De initial margin wordt aangevuld met een te storten of te ontvangen variation margin die afhankelijk is van de gezamenlijke positie van activa en verplichtingen-derivaten met de betreffende clearing partner. In de totale waarde van het aangehouden onderpand ultimo 2019 is mede opgenomen een gestort onderpand, initial margin, van €755 miljoen (31 december 2018: €388 miljoen). Voor alle derivaten waarbij er sprake is van centrale clearing geldt dat de netto positie van activa en verplichtingen uit hoofde van derivaten per individuele tegenpartij volledig is gedekt door onderpand.

32. BELANGEN IN DOCHTERMAATSCHAPPIJEN

Onderstaand overzicht toont de belangrijkste dochtermaatschappijen van Achmea per 31 december 2019. Dit zijn de dochtermaatschappijen die direct dan wel indirect in volledig eigendom zijn, tenzij anders aangegeven, en zijn betrokken bij verzekerings- of herverzekeringsactiviteiten, bancaire activiteiten, vermogensbeheer of aan deze activiteiten gekoppelde diensten. De opgenomen Nederlandse dochtermaatschappijen vallen in de bedrijfsklasse middel of groot. Van de buitenlandse dochtermaatschappijen zijn de moedermaatschappijen opgenomen en als er geen moeder is, dan alle maatschappijen. Het stemrecht van Achmea in deze dochtermaatschappijen is conform het aandelenbezit. In het land van oprichting of vestiging vinden tevens in hoofdzaak de bedrijfsactiviteiten plaats. In het overzicht zijn de dochtermaatschappijen van Achmea B.V. geografisch ingedeeld.

	STATUTAIRE VESTIGING	% DEELNEMING GEHOUDEN DOOR DE GROEP
NEDERLAND		
Achmea Bank N.V.	Den Haag	100%
Achmea Interne Diensten N.V.	Zeist	100%
Achmea Investment Management B.V.	Zeist	100%
Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V.	Apeldoorn	100%
Achmea Pensioenservices N.V.	Zeist	100%
Achmea Reinsurance Company N.V.	Tilburg	100%
Achmea Schadeverzekeringen N.V.	Apeldoorn	100%
Achmea Zorgverzekeringen N.V.	Zeist	100%
Inshared Holding B.V.	Hoevelaken	100%
N.V. Hagelunie	Den Haag	100%
Syntrus Achmea Real Estate & Finance B.V.	Amsterdam	100%
GRIEKENLAND		
Interamerican Hellenic Life Insurance Company S.A.	Athene	99,89%
TURKIJE		
Eureko Sigorta A.S.	Istanbul	100%
SLOWAKIJE		
Union Poist'ovna A.S.	Bratislava	99,97%
Union Zdravotná Poist'ovna A.S.	Bratislava	100%

De volledige lijst van deelnemingen zoals bedoeld in artikel 2:379 en 2:414 BW is gedeponeerd bij het handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Geconsolideerde gestructureerde entiteiten

Achmea Bank N.V. gebruikt securitisaties als bron van financiering. Bij al deze securitisatietransacties wijst Achmea Bank een portefeuille van hypothecaire vorderingen toe aan een Special Purpose Vehicle (SPV) die Notes uitbrengt op de kapitaalmarkten. Met de opbrengsten van de obligaties kan de SPV de toegewezen hypothecaire vorderingen financieren en met de ontvangen rente op de hypothecaire vorderingen kan de SPV de rente op de obligatie betalen. De namen van deze SPV's zijn Dutch Mortgage Portfolio Loans XII B.V., Dutch Residential Mortgage Portfolio I B.V., Dutch Residential Mortgage Portfolio II B.V. en Securitised Residential Mortgage Portfolio I B.V.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Conform IFRS heeft Achmea control over al deze SPV's en deze zijn daarom mee geconsolideerd. Voor meer informatie over deze geconsolideerde gestructureerde entiteiten wordt verwezen naar Toelichting 6 Beleggingen - Kredietportefeuille bankbedrijf en Toelichting 31 Overdracht van financiële activa en zekerheden.

Belangrijke beperkingen met betrekking tot dochtermaatschappijen

Voor een aantal van Achmea's dochtermaatschappijen, voornamelijk verzekeringsmaatschappijen, gelden beperkingen over de geldmiddelen die zij mogen uitkeren in de vorm van dividenden in contanten of anderszins naar hun moedermaatschappijen. Voor meer informatie over deze geconsolideerde gestructureerde entiteiten wordt verwezen naar Toelichting 19 Eigen vermogen.

33. TRANSACTIES MET VERBONDEN PARTIJEN

Aard van transacties met verbonden partijen

Partijen worden als verbonden aangemerkt als een partij zeggenschap of belangrijke invloed kan uitoefenen op de andere partij (bijvoorbeeld dochtermaatschappij) bij het nemen van financiële of operationele beslissingen. Bij de normale bedrijfsvoering heeft Achmea verschillende soorten relaties (met name op het gebied van verzekeringen, bancaire zaken en vermogensbeheer) met verbonden maatschappijen en partijen met wie reguliere transacties zijn aangegaan.

Achmea beschouwt ook de Stichting Pensioenfonds Achmea als een verbonden partij. Leden van de Raad van Bestuur, de Raad van Commissarissen en hun naaste familie worden eveneens beschouwd als verbonden partijen van Achmea.

Daarnaast vallen onder de transacties met verbonden partijen, transacties met geassocieerde deelnemingen, joint ventures, managementleden op sleutelposities en naaste familie van verbonden partijen. De transacties met die partijen worden niet als materieel voor Achmea aangemerkt, noch individueel noch voor de groep als geheel. Een overzicht van Achmea's belangrijkste dochtermaatschappijen is opgenomen onder Toelichting 32 Belangen in dochtermaatschappijen.

Achmea kan economische transacties aangaan met entiteiten waarover de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen of hun naaste familie zeggenschap hebben. Dit soort transacties of verbonden partijen waren er niet in 2019 en 2018.

Beloning van de Raad van Bestuur

De leden van de Raad van Bestuur zijn de bestuurders van Achmea B.V. die de sleutelposities bekleden op Groepsniveau.

De beloning van de Raad van Bestuur is in overeenstemming met de verantwoordelijkheid van hun posities. De verschillende posities worden gewogen, waarbij wordt gelet op aspecten als omvang en aard van de verantwoordelijkheden, complexiteit van de bestuurlijke context waarin men acteert en de benodigde kennis, ervaring en competenties.

Behalve het vaste salaris maakt ook de variabele beloning deel uit van het reguliere beloningspakket van een lid van de Raad van Bestuur. De Raad van Commissarissen besluit, op advies van de Remuneratiecommissie, over de toekenning van een variabele beloning in het jaar volgend op de geleverde prestatie. De toegekende variabele beloning in enig boekjaar heeft betrekking op prestaties in eerdere jaren. In geval van toekenning van een variabele beloning over het voorgaande prestatiejaar, wordt de helft ervan uitgesteld voor vijf jaar. De uitgestelde variabele beloning is opgenomen als onderdeel van de Overige lange termijn beloning. Naast het salaris hebben de leden van de Raad van Bestuur een pensioenregeling. Deze is hetzelfde als die van het (CAO) personeel van Achmea. De uitvoering van de pensioenregeling is ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds Achmea. De tot en met 31 december 2014 opgebouwde rechten van leden van de Raad van Bestuur in de verzekerde regeling bij Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. zijn daar achtergebleven. De indexatie over de tot en met 31 december 2014 opgebouwde rechten van leden van de Raad van Bestuur is per 1 januari 2015 ondergebracht bij de Stichting Pensioenfonds Achmea. Om de indexatie over de opgebouwde rechten via Stichting Pensioenfonds Achmea in te kopen, wordt jaarlijks een bedrag aan Stichting Pensioenfonds Achmea betaald.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

OVERZICHT BELONING VAN DE RAAD VAN BESTUUR TEN LASTE VAN HET BOEKJAAR

(€ MILJOEN)

	2019	2018
Korte termijn personeelsbeloning	4,90	5,53
Pensioenlasten	1,90	2,14
Overige lange termijn beloning	0,36	0,36
Werkgeversaandeel sociale lasten	0,06	0,06
Overige lasten	0,13	0,13
Totaal	7,35	8,22

Het totaalbedrag aan beloning voor de Raad van Bestuur dat ten laste van boekjaar 2019 is gebracht bedraagt €7,35 miljoen (2018: €8,22 miljoen). Deze totale last heeft betrekking op het prestatiejaar c.q. boekjaar 2019, met uitzondering van variabele beloningen over 2019. Bij de variabele beloning gaat het om de bedragen die in enig boekjaar zijn toegekend met betrekking tot het voorgaande prestatiejaar c.q. boekjaar, omdat ten tijde van de vaststelling van de jaarrekening over het voorgaande boekjaar nog niet was besloten om variabele beloning over dat prestatiejaar toe te kennen. Dit was voor zowel 2019 als 2018 het geval. Over prestatiejaar 2018 is na de vaststelling van de jaarrekening 2018 de besluitvorming over de toekenning variabele beloning 2018 afgerond en variabele beloning 2018 toegekend aan leden van de Raad van Bestuur. In de jaarlast 2019 is €0,72 miljoen als last begrepen voor variabele beloning over prestatiejaar 2018. In de jaarlast 2018 is €0,72 miljoen als last begrepen voor variabele beloning over prestatiejaar 2017.

Hieronder staat het overzicht van de reguliere beloning van de leden van de Raad van Bestuur met betrekking tot het prestatiejaar 2019. Variabele beloningen worden gepresenteerd met betrekking tot het prestatiejaar. Dit kan afwijken van het boekjaar waarin de last wordt verantwoord omdat de besluitvorming over feitelijke toekenning van de variabele beloning plaatsvindt na het vaststellen van de jaarrekening. Dit overzicht bevat op totaalniveau ook een vergelijking met 2018.

OVERZICHT REGULIERE BELONING VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN BESTUUR VOOR HUIDIG PRESTATIEJAAR

(€ MILJOEN)

Actieve leden Raad van Bestuur per 31 december 2019 ¹	JAARSALARIS (KORTE TERMIJN PERSONEELS-BELONING) ²	TOEGEKENDE VARIABELE BELONING (OVERIGE KORTE TERMIJN PERSONEELS-BELONING) ²	TOEGEKENDE VARIABELE BELONING (OVERIGE LANGE TERMIJN BELONING) ²	PENSIOEN (GRENSEN) ³ €107.593	BIJDRAGE NETTO-PENSIOEN (BOVEN) ³ €107.593	LOON-TOESLAG (BOVEN) ³ €107.593	TOTAAL
W.A.J. (Willem) van Duin, Voorzitter ⁴	1,10	n.n.b.	n.n.b.	0,05	0,26	0,20	1,61
M.A.N. (Michel) Lamie, CFO	0,77	n.n.b.	n.n.b.	0,04	0,15	0,10	1,06
R. (Robert) Otto	0,81	n.n.b.	n.n.b.	0,04	0,16	0,11	1,12
L.T. (Lidwien) Suur (vanaf 1/9)	0,25	n.n.b.	n.n.b.	0,01	0,03	0,03	0,32
B.E.M. (Bianca) Tetteroo	0,82	n.n.b.	n.n.b.	0,04	0,15	0,15	1,16
H. (Henk) Timmer, CRO	0,79	n.n.b.	n.n.b.	0,05	0,19	0,14	1,17
Totaal 2019	4,54	n.n.b.	n.n.b.	0,23	0,94	0,73	6,44
Totaal 2018	5,17	0,36	0,36	0,27	1,03	0,84	8,03

Gemiddeld aantal actieve en voormalige leden RvB 2019: 5,33

Gemiddeld aantal actieve en voormalige leden RvB 2018: 6

- ¹ Vijf van de zes actieve leden van de Raad van Bestuur waren heel 2019 in dienst. Mevrouw Suur is per 1 september 2019 in dienst getreden.
- ² Exclusief werkgeversaandeel in de sociale lasten.
- ³ De pensioenlast kent als elementen: de last voor de opbouw over het maximaal pensioengevend salaris tot €107.593 (dit is het fiscale grensbedrag in 2019; in 2018: €105.075); de bruto bijdrage aan het netto pensioen boven het fiscale grensbedrag op basis van de leeftijdsafhankelijke 3% DC staffel en de loontoeslag pensioen boven het fiscale grensbedrag. Zie toelichting Pensioen hierna. In de kolom 'loontoeslag boven €107.593' is in individuele gevallen ook een compensatie opgenomen in verband met het vervallen van voordelen uit de oude directieregeling.
- ⁴ De totale beloning van de voorzitter is exclusief een oude compensatie in de vorm van bruto loon, een compensatie voor de versobering in zijn arbeidsvoorwaarden die verband hield met de invoering van de Vroegpensioen- en Levensloop wetgeving in 2006. Dit betreft een persoonlijk recht en is geen onderdeel van de reguliere beloning van de Raad van Bestuur. Wel is deze oude compensatie in de totale beloning van de Raad van Bestuur ten laste van het boekjaar, als overige lasten, voor €0,13 miljoen (2018: €0,13 miljoen) meegenomen.

Jaarsalaris

Het salaris van de Raad van Bestuur is het vaste all-in salaris op jaarbasis inclusief vakantiegeld. Op 1 januari 2019 is het salaris van de leden van de Raad van Bestuur verhoogd met de CAO verhoging van 2,25%. Voor zover van toepassing, is in het vaste jaarsalaris ook het voordeel privégebruik leaseauto verwerkt.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Toegekende variabele beloning

Ten tijde van de vaststelling van de jaarrekening 2019 was nog niet besloten om variabele beloning over prestatiejaar 2019 toe te kennen. Mocht dit alsnog worden toegekend, wordt dit gerapporteerd in het Remuneratierapport 2019 dat in mei 2020 verschijnt. Het toegekende bedrag zal als last worden opgenomen in de jaarrekening 2020. Over prestatiejaar 2018 is variabele beloning toegekend aan leden van de Raad van Bestuur na het vaststellen van de jaarrekening over 2018, en derhalve verwerkt als last in 2019, voor een bedrag van €0,72 miljoen.

Pensioen

Voor de Raad van Bestuur geldt de pensioenregeling die voor de overige medewerkers van toepassing is. Dit is een CDC gefinancierde pensioenregeling met middelloonambitie, met onder meer de volgende kenmerken per eind 2019:

- Maximaal pensioengevend salaris €107.593.
- Opbouw 1,875% per jaar.
- Franchise €13.881.
- Pensioenleeftijd: eerste dag van de maand waarop de 68 jarige leeftijd wordt bereikt.
- Nabestaandenpensioen.
- Premievrije voortzetting van de pensioenopbouw bij gedeeltelijke of volledige arbeidsongeschiktheid.
- Voorwaardelijke indexatie.
- Eigen bijdrage standaard 3,25% van de pensioengrondslag.

Pensioen boven het fiscaal grensbedrag

Sinds 1 januari 2015 geldt een grens voor het inkomen waarover met fiscale ondersteuning pensioenopbouw kan plaatsvinden. In 2019 is deze grens €107.593.

Voor medewerkers met een inkomen boven het fiscaal grensbedrag zijn per 1 januari 2015 (in de CAO) afspraken gemaakt over een andere pensioenopbouw. De afspraken gelden eveneens voor medewerkers die nadien in dienst zijn getreden van Achmea. De afspraken gelden voor al deze Achmea medewerkers en zijn ook van toepassing voor de Raad van Bestuur.

De totale premie die de werkgever tot 1 januari 2015 aan pensioen boven het fiscaal grensbedrag beschikbaar stelde aan deze medewerkers wordt kostenneutraal omgezet in een nieuwe bijdrage van de werkgever aan hun pensioenopbouw boven het fiscale grensbedrag. De totale werkgeversbijdrage wordt per kalenderjaar opnieuw vastgesteld op basis van de totale som van het pensioengevend inkomen boven het fiscaal grensbedrag op basis van de rentestand op 31 december van het voorafgaande kalenderjaar.

De werkgeversbijdrage omvat twee hieronder genoemde componenten, waarbij de eerstgenoemde als eerste wordt gefinancierd en vervolgens de tweede uit het restant van de totale bijdrage die niet besteed kan worden aan de eerste component:

1. Een leeftijdsafhankelijke bijdrage van de werkgever die de medewerker na belastingheffing kan besteden aan deelname in een netto pensioenverzekering voor de pensioenopbouw boven het fiscaal grensbedrag ("bijdrage aan netto pensioen" in de vorige tabel). De leeftijdsafhankelijke bijdrage wordt berekend op basis van de (maximum) fiscale staffel die het ministerie van Financiën vaststelt;
2. Een zogenaamde bruto "loontoeslag pensioen". Van het eventueel resterende bedrag aan werkgeverspremie, wordt voor iedereen met een pensioengevend inkomen boven €107.593 een gelijk percentage toeslag berekend. Deze toeslag bedraagt in 2019 14,4 % van het pensioengevend inkomen boven de fiscale grens. De berekening ervan vindt in januari plaats door Willis Towers Watson. De omvang van de loontoeslag wordt daarbij vastgesteld uitgaande van de DNB-UFR voor pensioenfondsen op 31 december van het voorgaande kalenderjaar.

Beëindigingsvergoedingen

Zowel in 2019 als in 2018 was er geen sprake van toekenning van vergoedingen in verband met beëindiging van een arbeidsovereenkomst.

'Claw back'

In 2019 hebben er met betrekking tot de Raad van Bestuur geen aanpassingen of terugvorderingen van beloningen uit eerdere jaren plaatsgevonden. Dit was evenmin het geval in 2018.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Leningen

Leden van de Raad van Bestuur hebben leningen uitstaan bij het bankbedrijf van Achmea. De leningen bedragen €0,2 miljoen (31 december 2018: €0,4 miljoen). De gewogen rente van die leningen is 5,7% (2018: 3,3%). Het betreffen hypothecaire leningen. Over 2019 is €0,2 miljoen afgelost (2018: €0,81 miljoen). De leningen worden weergegeven als onderdeel van de Kredietportefeuille Bankbedrijf.

Beloning van de leden van de Raad van Commissarissen

In onderstaande tabel staat de beloning van de commissarissen van Achmea B.V. over 2019.

OVERZICHT BELONING VAN DE LEDEN VAN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN PER JAAR ¹

(€ MILJOEN)

Raad van Commissarissen per 31 december 2019:	
A.W. (Aad) Veenman, Voorzitter	0,20
W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter	0,12
J. (Jan) van den Berg	0,11
P.H.M. (Petri) Hofsté	0,14
R. (Roelof) Joosten (vanaf 11 april)	0,05
A.M. (Lex) Kloosterman (vanaf 16 december)	0,00
M. (Mijntje) Lückerath-Rovers	0,10
A.C.W. (Lineke) Sneller	0,11
R.Th. (Roel) Wijmenga	0,15
Voormalig lid Raad van Commissarissen	
S.T. (Joke) van Lonkhuijzen-Hoekstra (tot 11 april)	0,02
Totaal 2019	1,00
Totaal 2018	1,03

¹: Exclusief BTW en onkostenvergoedingen, inclusief vergoedingen voor commissies en commissariaten bij groepsmaatschappijen.

In 2019 waren er mutaties in de bezetting van de Raad van Commissarissen. De heer Joosten was op 11 april 2019 toegetreden tot de Raad van Commissarissen, hij is op 2 maart 2020 overleden. Mevrouw Van Lonkhuijzen is per 11 april teruggetreden als lid van de Raad van Commissarissen. De heer Kloosterman is op 16 december 2019 toegetreden als lid van de Raad van Commissarissen.

In verband met een wijziging in de governance binnen Achmea, zijn alle leden van de Raad van Commissarissen van Achmea B.V. tevens toegetreden – voor zover zij daar niet al lid van waren – als lid van de Raad van Commissarissen van de entiteiten Achmea Pensioen- en Levensverzekeringen N.V. en Achmea Schadeverzekeringen N.V. De beloning die zij in verband daarmee ontvangen is verwerkt in de bovenstaande tabel. Het totaal 2019 is als gevolg van die wijziging met €0,03 miljoen gedaald.

Leden van de Raad van Commissarissen hebben ultimo 2019 en 2018 geen leningen uitstaan bij het bankbedrijf van Achmea.

Bestuurdersaansprakelijkheid

Voor de bestuurders en commissarissen van Achmea B.V. en haar groepsmaatschappijen heeft Achmea een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering afgesloten. Een deel van deze bestuurders en commissarissen is, onder bepaalde voorwaarden, eveneens gevrijwaard voor vermogensschade op grond van aanspraken van derden voor zover deze schade de verzekerde dekking te boven gaat.

Rabobank

Achmea maakt voor haar activiteiten gebruik van diverse reguliere bankdiensten van de Rabobank Groep. Alle diensten en transacties met de Rabobank zijn reguliere transacties en gebaseerd op reguliere marktтарieven.

Distributiekanaal

Lokale Rabobankkantoren vormen een belangrijk distributiekanaal voor de Nederlandse verzekeringsproducten van Achmea. Voor de distributie van verzekeringsproducten heeft Achmea over 2019 €253 miljoen aan commissie betaald aan lokale Rabobanken (2018: €237 miljoen). Aangesloten leden van de Rabobank krijgen 10% korting (5% in 2020) op de basiszorgverzekeringspremies en een korting van 17,5% voor premies voor de aanvullende zorgverzekering.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

Facilitaire diensten

Achmea betreft onder meer ICT-diensten van Rabobank Groep. Voor deze diensten heeft Achmea in 2019 €2,7 miljoen aan fees betaald (2018: €3,9 miljoen).

Verzekeringsdiensten geleverd aan Rabobank

Rabobank heeft verschillende risico's bij Achmea verzekerd, waaronder een collectief Zorgverzekeringscontract met Zilveren Kruis. De premies met betrekking tot deze verzekeringsdekking over 2019 zijn €68 miljoen (2018: €66 miljoen).

Balansposities en verplichtingen per 31 december 2019 met de Rabobank Groep

De balanspositie bij de Rabobank Groep omvat aan commodityfondsen gerelateerde aandelen, spaarrekeningen voor rekening en risico van de polishouders, (allen Toelichting 6) bankrekeningen (Toelichting 18) en een kredietfaciliteit die verantwoord is onder Leningen en opgenomen gelden (Toelichting 8).

Vereniging Achmea

Vereniging Achmea is de vereniging van klanten van Achmea en heeft tot doel de continuïteit van Achmea te beschermen. Vereniging Achmea maakt gebruik van personeel en kantoorruimte van Achmea. Deze worden tegen kostprijs doorbelast. Ultimo 2019 heeft Achmea hiervoor een vordering op Vereniging Achmea van €0,4 miljoen (2018: €0,4 miljoen). Vereniging Achmea heeft deposito's verstrekt aan Achmea B.V. Dit betreffen 2 termijndeposito's met einddatum 31 januari 2020 en een rentepercentage van 0,01%. Ultimo 2019 bedraagt het totaalbedrag aan deposito's €11 miljoen (31 december 2018: €15 miljoen). Overige transacties met Vereniging Achmea houden verband met haar relatie met Achmea als aandeelhouder en zijn toegelicht in Toelichting 19 Eigen vermogen.

Stichting Pensioenfonds Achmea

Stichting Pensioenfonds Achmea (SPA) voert de pensioenregeling uit voor werknemers op wie de Achmea-cao van toepassing is en voor werknemers met wie deelname aan de pensioenregeling van SPA bij arbeidsovereenkomst is overeengekomen. Voor het grootste deel van de Nederlandse werknemers is de pensioenregeling een collectieve vaste bijdrageregeling (CDC-regeling). In 2019 heeft Achmea €204 miljoen (2018: €231 miljoen) aan premies afgedragen voor deze CDC-regeling. Voor meer informatie over de pensioenregelingen die worden uitgevoerd door Stichting Pensioenfonds Achmea wordt verwezen naar Toelichting 20 Overige voorzieningen - Pensioenvoorziening. Achmea voert diensten uit voor Stichting Pensioenfonds Achmea op het gebied van administratie en vermogensbeheer. Voor deze diensten is in 2019 €8,9 miljoen (2018: €8,7 miljoen) aan fees ontvangen.

Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds

Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds voert onder de naam Centraal Beheer APF meerdere pensioenregelingen uit. Achmea B.V. heeft deposito's vertrekt aan Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds. Dit betreffen 2 termijndeposito's met een einddatum van 12 juli 2021 en 22 december 2021, en met een rentepercentage van 7,6%. Ultimo 2019 bedraagt het totaalbedrag aan deposito's €1,5 miljoen (31 december 2018: €1,5 miljoen). Daarnaast heeft Achmea B.V. in 2019 schenkingen gedaan aan Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds van totaal €2,7 miljoen (2018: €2,1 miljoen) ter versterking van het weerstandvermogen. Achmea voert diensten uit voor Stichting Achmea Algemeen Pensioenfonds op het gebied van administratie en vermogensbeheer. Voor deze diensten is in 2019 €3,6 miljoen (2018: €1,4 miljoen) aan fees ontvangen.

Stichting Achmea Foundation

Achmea heeft de verplichting op zich genomen om voor onbepaalde tijd jaarlijks 0,5% van haar nettoresultaat aan Stichting Achmea Foundation af te dragen. In 2019 is na vaststellen van het resultaat 2018 de bijdrage van het voorgaande boekjaar €1,6 miljoen (2018: €1,1 miljoen) bepaald en afgedragen. Stichting Achmea Foundation gebruikt deze fondsen voor het financieren van haar projecten wereldwijd voor een duurzame verbetering van economische en/of sociale leefomgeving van groepen van hulpbehoevenden in de maatschappij. Stichting Achmea Foundation maakt gebruik van personeel en kantoorruimte van Achmea. Deze worden tegen kostprijs doorbelast. Ultimo 2019 heeft Achmea geen vordering op Stichting Achmea Foundation (2018: €0,2 miljoen).

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V.

ONDERTEKENING VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Zeist, 10 maart 2020

Raad van Bestuur

W.A.J. (Willem) van Duin, Voorzitter
B.E.M. (Bianca) Tetteroo, Vice-voorzitter
M.A.N. (Michel) Lamie, CFO
R. (Robert) Otto
L. (Lidwien) Suur
H. (Henk) Timmer, CRO

Raad van Commissarissen

A.W. (Aad) Veenman, Voorzitter
W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter
J. (Jan) van den Berg
P.H.M. (Petri) Hofsté
A.M. (Lex) Kloosterman
M. (Mijntje) Lückerath-Rovers
A.C.W. (Lineke) Sneller
R.Th. (Roel) Wijmenga

ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Balans en Winst- en verliesrekening	180
Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.	182
1. Waarderingsgrondslagen	182
2. Immateriële activa	182
3. Financiële vaste activa	183
4. Latente belastingvorderingen en -verplichtingen	183
5. Vorderingen	184
6. Liquide middelen	184
7. Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	184
8. Overige voorzieningen	185
9. Langlopende verplichtingen	185
10. Kortlopende verplichtingen	186
11. Derivaten	186
12. Transacties met verbonden partijen	186
13. Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen	186
14. Overige bedrijfsopbrengsten	188
15. Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en soortgelijke opbrengsten	188
16. Rentelasten en soortgelijke kosten	188
17. Overige lasten	188
18. Vennootschapsbelasting	189
19. Statutaire vestiging	189
20. Aantal medewerkers	189
21. Gebeurtenissen na balansdatum	189
22. Voorstel inzake bestemming van het resultaat	190

Enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

BALANS EN WINST- EN VERLIESREKENING

BALANS (VOOR BESTEMMING VAN HET RESULTAAT)

(€ MILJOEN)

	TOELICHTING	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Activa			
Immateriële activa	2	609	609
Financiële vaste activa	3	10.892	10.318
Latente belastingvorderingen	4	6	62
Totaal vaste activa		11.507	10.989
Vorderingen	5	244	128
Liquide middelen	6	41	232
Totaal vlottende activa		285	360
Totaal activa		11.792	11.349
Eigen vermogen			
Geplaatst aandelenkapitaal		434	434
Agioreserve		10.923	10.923
		11.357	11.357
Eigen aandelen		-335	-335
Wettelijke reserve		53	34
Herwaarderingsreserve		1.120	746
Reserve koersverschillen		-429	-416
Hedging reserve		-7	-7
Overige reserves		-3.306	-3.346
Resultaat over het boekjaar		480	314
		8.933	8.347
Overige eigen vermogensinstrumenten		1.250	1.350
Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	7	10.183	9.697
Verplichtingen			
Overige voorzieningen	8	4	7
Langlopende verplichtingen	9	776	1.296
Kortlopende verplichtingen	10	829	341
Derivaten	11		8
Totaal verplichtingen		1.609	1.652
Totaal eigen vermogen en verplichtingen		11.792	11.349

Enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

WINST- EN VERLIESREKENING

(€ MILJOEN)

	TOELICHTING	2019	2018
Overige bedrijfsopbrengsten	14		162
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en soortgelijke opbrengsten	15	18	24
Valutakoersverschillen van effecten en leningen			2
Opbrengsten uit geassocieerde deelnemingen en joint ventures		10	10
Totale baten		28	198
Rentelasten en soortgelijke kosten	16	56	54
Overige lasten	17	58	80
Totale lasten		114	134
Resultaat voor belastingen		-86	64
Vennootschapsbelasting ¹	18	-42	-3
Aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen		524	247
Resultaat na belastingen		480	314

^{1.} Een negatief bedrag is een bate in de Vennootschapsbelasting.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

1. WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Algemeen

Voor het kasstroomoverzicht van Achmea B.V. is gebruikgemaakt van de vrijstelling op grond van sectie 360.106 van Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ).

De wettelijk vereiste lijst van deelnemingen krachtens artikel 2:379 en 2:414 BW is gedeponeed bij het Handelsregister van de Kamer van Koophandel.

Grondslagen voor de waardering van activa en verplichtingen en resultaatbepaling

Achmea maakt gebruik van de optie in artikel 2:362 lid 8 BW. Dit betekent dat de grondslagen voor de waardering van activa en verplichtingen en bepaling van het Resultaat na belastingen die zijn toegepast in de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V. dezelfde zijn als die zijn toegepast in de geconsolideerde jaarrekening. Door gebruik te maken van deze optie is het Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de geconsolideerde jaarrekening en in de enkelvoudige jaarrekening gelijk. Beleggingen in dochtermaatschappijen worden gewaardeerd op nettovermogenswaarde, waarbij goodwill (indien van toepassing) wordt verantwoord onder immateriële activa. De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld overeenkomstig Titel 9, Boek 2 BW.

Voor een beschrijving van de toegepaste waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar Toelichting 1 Algemene waarderingsgrondslagen en de Waarderingsgrondslag bij de specifieke balansposten in de geconsolideerde jaarrekening.

2. IMMATERIËLE ACTIVA

Voor een nadere toelichting op de Goodwill wordt verwezen naar Toelichting 13 Immateriële activa in de geconsolideerde jaarrekening.

	(€ MILJOEN)		
	GOODWILL	TOTAAL 2019	TOTAAL 2018
Kostprijs			
Balans per 1 januari	1.236	1.236	1.271
Verkoop, desinvesteringen en ontmanteling			-35
Balans per 31 december	1.236	1.236	1.236
Afschrijvingen en waardevermindingsverliezen			
Balans per 1 januari	627	627	627
Balans per 31 december	627	627	627
Boekwaarde			
Per 1 januari	609	609	644
Per 31 december	609	609	609

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

3. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

(€ MILJOEN)

	DOCHTER MAATSCHAPPIJEN	GEASSO- CIEERDE DEEL- NEMINGEN EN JOINT VENTURES	OBLIGATIES	DERIVATEN	LENINGEN EN DEPOSITO'S	TOTAAL 2019	TOTAAL 2018
Balans per 1 januari	9.874	29	411	1	3	10.318	10.474
Acquisities	1					1	
Investerings en verstrekte leningen	111		2.174		140	2.425	697
Verkopen, desinvesteringen en aflossingen	-59		-2.000	6	-68	-2.121	-495
Jaarresultaten	524	10				534	257
Mutaties in de reële waarde	345		-4	-8		333	-237
Ontvangen dividend	-570					-570	-422
Valutakoersverschillen	-10	-2		2		-10	-45
Nog te ontvangen rente							1
Niet-opgenomen actuariële winsten en verliezen voor personeelsregelingen	-18					-18	78
Overige mutaties							10
Balans per 31 december	10.198	37	581	1	75	10.892	10.318

Obligaties en Derivaten worden tegen de reële waarde gewaardeerd. De reële waarde van deze beleggingen gebaseerd op prijzen in een actieve markt (beursgenoteerd) bedraagt €580 miljoen (31 december 2018: €411 miljoen). De aankoopprijs van Obligaties en Derivaten per 31 december 2019 bedraagt €581 miljoen (31 december 2018: €411 miljoen). Onder de Leningen en Deposito's is €3 miljoen Leningen opgenomen, deze zijn gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde van deze beleggingen bedraagt €3 miljoen (31 december 2018: €3 miljoen).

In de Winst- en verliesrekening is onder de Valutakoersverschillen van effecten en leningen €2 miljoen (2018: €9 miljoen) valutakoersverschillen verantwoord die betrekking hebben op effecten.

4. LATENTE BELASTINGVORDERINGEN EN -VERPLICHTINGEN

Latente belastingvorderingen en -verplichtingen zijn toewijsbaar aan de volgende posten:

(€ MILJOEN)

	BALANS PER 1 JANUARI 2019	OPGENOMEN IN WINST EN VERLIES- REKENING	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2019	BALANS PER 1 JANUARI 2018	OPGENOMEN IN WINST EN VERLIES- REKENING	OPGENOMEN IN EIGEN VERMOGEN	BALANS PER 31 DECEMBER 2018
Financiële verplichtingen	11	-6	1	6	16	-8	3	11
Te verrekenen verliezen	51	-51			30	20	1	51
	62	-57	1	6	46	12	4	62

Achmea B.V. en de meeste van haar Nederlandse dochtermaatschappijen vormen samen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en BTW. Op grond daarvan is de vennootschap aansprakelijk voor alle latente en huidige verplichtingen met betrekking tot de vennootschapsbelasting en de BTW. Er zijn geen latente belastingvorderingen met betrekking tot de verrekenbare verliezen uit voorgaande jaren verantwoord.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

5. VORDERINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Dochtermaatschappijen	95	92
Vorderingen vennootschapsbelasting	148	34
Overige vorderingen	1	2
	244	128

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. De reële waarde van deze activa bedraagt €244 miljoen (31 december 2018: €128 miljoen). In lijn met 2018 is de verwachte vervaldatum van de Vorderingen binnen een jaar na balansdatum.

6. LIQUIDE MIDDELEN

De Liquide middelen bestaan uit kas- en banksaldi en direct opvraagbare deposito's. De Liquide middelen waarop restricties van toepassing zijn bedragen €1 miljoen (2018: €1 miljoen).

7. EIGEN VERMOGEN TOEKOMEND AAN HOUDERS VAN EIGEN VERMOGENSINSTRUMENTEN IN DE VENNOOTSCHAP

VERLOOPOVERZICHT VAN HET TOTAAL EIGEN VERMOGEN

	(€ MILJOEN)									
	AANDELEN KAPITAAL / AGIO	EIGEN AANDELEN	WETTELIJKE RESERVE	HERWAAR- DERINGS- RESERVE	RESERVE KOERS- VERSCHILLEN	HEDGING RESERVE	OVERIGE RESERVES	RESULTAAT OVER HET BOEKJAAR	OVERIGE VERMOGENS INSTRU- MENTEN	TOTAAL EIGEN VERMOGEN ¹
Balans 1 januari 2018	11.357	-235	696	934	-363	-7	-4.006	215	1.350	9.941
Netto overig totaalresultaat				-225	-53		12			-266
Nettoresultaat								314		314
Totaalresultaat				-225	-53		12	314		48
Bestemming van reserves			-662	37			840	-215		
Dividend- en couponbetalingen							-192			-192
Uitgifte, verkoop en inkoop van vermogensinstrumenten		-100								-100
Balans 31 december 2018	11.357	-335	34	746	-416	-7	-3.346	314	1.350	9.697
Netto overig totaalresultaat				344	-13		-18			313
Nettoresultaat								480		480
Totaalresultaat				344	-13		-18	480		793
Bestemming van reserves			19	30			265	-314		
Dividend- en couponbetalingen							-203			-203
Uitgifte, verkoop en inkoop van vermogensinstrumenten									-100	-100
Overige mutaties							-4			-4
Balans 31 december 2019	11.357	-335	53	1.120	-429	-7	-3.306	480	1.250	10.183

^{1.} Het Totaal eigen vermogen betreft het Eigen vermogen toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap.

Voor meer informatie wordt verwezen naar het Geconsolideerde mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen en naar Toelichting 19 Eigen vermogen in de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

8. OVERIGE VOORZIENINGEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Balans per 1 januari	7	17
Onttrekking		-8
Vrijval	-3	-2
Balans per 31 december	4	7

Overige voorzieningen hebben hoofdzakelijk betrekking op gerechtelijke procedures. In lijn met 2018 hebben de Overige voorzieningen een lange termijnkarakter.

9. LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN

VERLOOPOVERZICHT LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)			
	LENINGEN ZONDER ZEKERHEIDSTELLING	ACHTERGESTELDE LENINGEN	OVERIGE	TOTAAL 2019
Balans per 1 januari	746	499	51	1.296
Reclassificatie naar Kortlopende verplichtingen	-746			-746
Opgenomen bedragen		248		248
Valutakoersverschillen	2			2
Overige mutaties	-2		-22	-24
Balans per 31 december		747	29	776

VERLOOPOVERZICHT LANGLOPENDE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)			
	LENINGEN ZONDER ZEKERHEIDSTELLING	ACHTERGESTELDE LENINGEN	OVERIGE	TOTAAL 2018
Balans per 1 januari	918	498	69	1.485
Reclassificatie naar kortlopende verplichtingen	-179			-179
Valutakoersverschillen	6			6
Overige mutaties	1	1	-18	-16
Balans per 31 december	746	499	51	1.296

De looptijd van de langlopende schulden bedraagt voor €498 miljoen tussen de één en vijf jaar (2018: €1.245 miljoen) en voor €278 miljoen langer dan vijf jaar (2018: €51 miljoen).

De reële waarde van de langlopende verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs bedroeg per einde boekjaar €766 miljoen (31 december 2018: €1.303 miljoen).

In november 2013 gaf Achmea B.V. €750 miljoen uit aan Senior Unsecured Notes (transactiekosten zijn opgenomen in de boekwaarde). De Notes hebben een looptijd van 7 jaar (vervaldatum is 19 november 2020). De coupon op de Notes bedraagt 2,5%. De Notes staan genoteerd aan de Irish Stock Exchange in Dublin, Ierland. De verwachte vervaldatum van de Notes is binnen een jaar na balansdatum en daarom geclassificeerd naar de Kortlopende verplichtingen, €746 miljoen.

De gesyndiceerde kredietfaciliteit van Achmea B.V. heeft een omvang van €1 miljard en loopt af in 2024. Zowel in 2018 als in 2019 zijn de toegewezen kredietlijnen niet opgenomen.

In april 2013 gaf Achmea B.V. €500 miljoen uit aan achtergestelde leningen met een coupon van 6%. Deze achtergestelde leningen hebben een looptijd van 30 jaar (vervaldatum is 4 april 2043) met een eerste call optie na 10 jaar. De Notes zijn genoteerd aan de Irish Stock Exchange in Dublin, Ierland.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

In september 2019 gaf Achmea B.V. €250 miljoen uit aan achtergestelde leningen met een coupon van 2,5%. Deze achtergestelde leningen hebben een looptijd van 20 jaar (vervaldatum is 24 september 2039) met een eerste call optie na 10 jaar. De Notes zijn genoteerd aan de Irish Stock Exchange in Dublin, Ierland.

In de Overige langlopende verplichtingen is een verplichting van €29 miljoen (2018: €51 miljoen) opgenomen die betrekking heeft op een afgegeven financiële garantie aan een groepsmaatschappij zoals nader uiteen is gezet in Toelichting 13 Niet uit de balans blijvende verplichtingen.

In de Winst- en verliesrekening is onder de Valutakoersverschillen van effecten en leningen €-2 miljoen (2018: €-7 miljoen) valutakoersverschillen verantwoord die betrekking hebben op langlopende verplichtingen.

10. KORTLOPENDE VERPLICHTINGEN

	(€ MILJOEN)	
	31 DECEMBER 2019	31 DECEMBER 2018
Leningen	764	179
Dochtermaatschappijen	14	104
Overige	51	58
	829	341

De reële waarde van kortlopende verplichtingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs bedraagt per einde boekjaar €826 miljoen (31 december 2018: €341 miljoen).

Onder de Leningen zijn verplichtingen opgenomen die vanuit de Langlopende verplichtingen naar de Kortlopende verplichtingen zijn geclassificeerd. De verwachte vervaldatum van de Leningen is binnen een jaar na balansdatum. Voor meer informatie over deze Leningen wordt verwezen naar Toelichting 9 Langlopende verplichtingen.

11. DERIVATEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Balans per 1 januari	8	15
Mutaties in de reële waarde	-8	-7
Balans per 31 december	8	8

12. TRANSACTIES MET VERBODEN PARTIJEN

Voor een overzicht van de transacties met verbonden partijen wordt verwezen naar Toelichting 33 Transacties met verbonden partijen in de geconsolideerde jaarrekening.

13. NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Gerechtelijke procedures

Achmea B.V. en de maatschappijen die deel uitmaken van Achmea Groep zijn betrokken in gerechtelijke en arbitrageprocedures. Deze procedures hebben betrekking op claims die ingediend zijn door en tegen deze maatschappijen, voortvloeiend uit reguliere bedrijfsactiviteiten, inclusief de activiteiten die zijn uitgevoerd in de hoedanigheid als verzekeraar, kredietverstrekker, dienstverlener, werkgever, belegger en belastingbetaler. Alhoewel het niet mogelijk is om de uitkomst van lopende of komende gerechtelijke procedures te voorspellen of te bepalen, is de Raad van Bestuur van mening dat het niet waarschijnlijk is dat de uitkomsten van de procedures een materieel negatief effect zullen hebben op de financiële positie van Achmea B.V.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

Voorwaardelijke verplichtingen

Achmea B.V. heeft garanties verstrekt ten behoeve van dochtermaatschappijen die betrekking hebben op de activiteiten van deze dochtermaatschappijen, in hun hoedanigheid als verzekeraar, kredietverstrekker, dienstverlener, werkgever, belegger en belastingbetaler. Ook heeft Achmea B.V. garanties verstrekt ten behoeve van derden uit hoofde van verkooptransacties.

Achmea B.V. heeft financiële garanties verstrekt ten behoeve van een 100% dochtermaatschappij in verband met de overdracht van twee portefeuilles aan leningen en hypotheekleningen tussen deze dochtermaatschappij en een andere 100% dochtermaatschappij (de activiteiten en klanten van deze dochtermaatschappij zijn in 2017 aan een derde partij buiten Achmea B.V. om overgedragen). Deze financiële garanties zullen de dochtermaatschappij schadeloos stellen voor specifieke risico's, waaronder kredietrisico en bepaalde juridische risico's, gerelateerd aan deze portefeuilles, met een maximum tot totaal €350 miljoen. Hiervan is per 31 december 2019 €29 miljoen opgenomen in de balans onder de Langlopende verplichtingen. Deze financiële garanties zijn gewaardeerd tegen reële waarde.

Achmea B.V. heeft garanties verstrekt zoals bedoeld in artikel 2:403 BW met betrekking tot twee beleggingsmaatschappijen binnen de groep. Daarnaast heeft Achmea B.V. garanties verstrekt dat de liquiditeit en solvabiliteit van drie dochtermaatschappijen toereikend zullen zijn om hun activiteiten voort te zetten.

Achmea B.V. heeft ook een garantie verstrekt, als onderdeel van een specifieke aanbesteding voor schadeverzekeringscontracten voor een lokale Nederlandse overheid, met betrekking tot het voldoen aan de verplichtingen op basis van dit contract in geval van contractbreuk door de schadeverzekeringsgroep.

Achmea B.V. heeft Vereniging Achmea en de Rabobank vrijwaring verleend voor bedragen die door de Australische toezichthouder worden opgelegd met betrekking tot de Australische branche van Achmea Schadeverzekeringen N.V., voor het geval de Australische toezichthouder Vereniging Achmea en de Rabobank als aandeelhouder van de moedermaatschappij van Achmea Schadeverzekeringen N.V. extra verplichtingen en verantwoordelijkheden oplegt met betrekking tot deze Australische activiteiten. Naar verwachting zullen er geen materiële verliezen zijn met betrekking tot deze vrijwaring. Vanwege de aard van de vrijwaring is deze niet te kwantificeren.

In onderstaande tabel wordt een overzicht gegeven van alle voorwaardelijke verplichtingen die Achmea B.V. ten behoeve van haar dochtermaatschappijen op zich heeft genomen. Naar verwachting zullen er geen materiële verliezen zijn met betrekking tot deze garanties en vrijwaringen.

VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN

(€ MILJOEN)

	2019	2018
Garanties	541	326
Totaal	541	326

Voorwaardelijke activa

Conflict tussen de Slowaakse regering en Achmea B.V.

In tegenspraak tot een overeenkomst voor het stimuleren van investeringen tussen Slowakije en Nederland heeft de Slowaakse regering een verbod op het uitkeren van winst opgelegd aan de Slowaakse zorgverzekeraars, inclusief Union Zdravotná Poist'ovna A.S., de Slowaakse dochtermaatschappij van Achmea, in de periode 2007 tot augustus 2011.

Achmea heeft via een internationaal arbitrage TRIBUNAAL compensatie geëist voor de geleden schade en voor het betalen van wettelijke rente. In december 2012 stelde het tribunaal Achmea in het gelijk. Op grond van deze uitspraak moet de Slowaakse regering Achmea compenseren voor geleden schade en voor het betalen van wettelijke rente. Deze compensatie bedroeg circa €25 miljoen.

De Slowaakse regering heeft publiekelijk verklaard de aan Achmea toegekende bedragen niet te zullen betalen en heeft het arbitragevonnis ter vernietiging voorgelegd aan een Duitse rechter. In eerste instantie is de claim van Slowakije afgewezen. Tegen die uitspraak heeft Slowakije beroep aangetekend bij het Bundesgerichtshof in Karlsruhe. Het Bundesgerichtshof heeft vervolgens enkele rechtsvragen gesteld aan het Europese Hof van Justitie. In maart 2018 oordeelde het Europese Hof van Justitie dat de arbitrageclausule in het bilaterale investeringsverdrag waarop de arbitrageprocedure gebaseerd was ongeldig was. Mede op basis van deze uitspraak van het Europese Hof van Justitie heeft het Bundesgerichtshof vonnis gewezen en daarbij het arbitragevonnis

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

vernietigd. Achmea heeft hiertegen in 2018 een laatste rechtsmiddel in Duitsland ingesteld en een vordering tot schadevergoeding in Slowakije ingediend. Deze procedures lopen nog.

Vanwege de oplopende wettelijke rente is de vordering van Achmea uit hoofde van het arbitragevonnis inmiddels toegenomen tot circa €30 miljoen. Gezien de ontwikkelingen in de procedure in Duitsland beschouwt Achmea de vordering onvoldoende zeker om het als een actief op te nemen.

14. OVERIGE BEDRIJFSOPBRENGSTEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Transactieresultaat verkoop deelnemingen	162	162
	162	162

Het Transactieresultaat verkoop deelnemingen in 2018 betreft het resultaat op de verkoop van Independer.nl N.V. voor €167 miljoen (exclusief adviseurskosten).

15. OPBRENGSTEN VAN VORDERINGEN DIE TOT DE VASTE ACTIVA BEHOREN EN SOORTGELIJKE OPBRENGSTEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Overige rentebaten	18	24
	18	24

Onder de Overige rentebaten is een bedrag van €20 miljoen (2018: €24 miljoen) opgenomen dat betrekking heeft op groepsmaatschappijen.

16. RENTELASTEN EN SOORTGELIJKE KOSTEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Rentelasten leningen en opgenomen gelden	56	54
	56	54

17. OVERIGE LASTEN

	(€ MILJOEN)	
	2019	2018
Algemene kosten	119	131
Doorbelasting algemene kosten naar dochtermaatschappijen	-61	-51
	58	80

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

18. VENNOOTSCHAPSBELASTING

RECONCILIATIE EFFECTIEF BELASTINGTARIEF

(€ MILJOEN)

	2019	2018
Resultaat voor belasting	-86	64
Tarief vennootschapsbelasting in Nederland	25%	25%
Vennootschapsbelasting waarop het tarief van de Nederlandse vennootschapsbelasting is toegepast ¹	-22	16
Belastingeffect op:		
Niet-aftrekbare kosten	2	14
Deelnemingsvrijstelling	-3	-55
Overige	-19	22
Effectieve belastingdruk	-42	-3

¹. Een negatief bedrag is een bate in de Vennootschapsbelasting.

De effectieve belastingdruk in 2019 bedroeg 48,8% (2018: -4,7%).

UITSPLITSING ACUTE EN LATENTE VENNOOTSCHAPSBELASTING

(€ MILJOEN)

	2019	2018
Acute belasting		
Huidig boekjaar	-99	5
Over/(onder)voorzien in voorgaande boekjaren		4
	-99	9
Latente belasting		
Herkomst en afwikkeling van tijdelijke verschillen	57	-12
	57	-12
Totale vennootschapsbelasting in de Winst- en verliesrekening	-42	-3

19. STATUTAIRE VESTIGING

Achmea B.V. is statutair gevestigd te Zeist, Nederland, houdt kantoor aan de Handelsweg 2 te Zeist en is ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 33235189.

20. AANTAL MEDEWERKERS

Afgezien van de leden van de Raad van Bestuur zijn er zowel in 2019 als in 2018 geen medewerkers in dienst van Achmea B.V. Voor meer informatie omtrent de beloning van de Raad van Bestuur wordt verwezen naar Toelichting 33 Transactie met verbonden partijen in de geconsolideerde jaarrekening.

21. GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

De ontwikkeling van het Coronavirus in 2020 kent mogelijke impact op onze bedrijfsvoering, de verzekeringstechnische resultaten en de financiële markten. De uitkomsten hiervan zijn nog onzeker en worden nauwlettend gevolgd.

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V.

22. VOORSTEL INZAKE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Voor de statutaire bepalingen rond de bestemming van het resultaat wordt verwezen naar de Overige informatie.

VOORSTEL BESTEMMING NETTORESULTAAT:

(€ MILJOEN)

	2019
Nettoresultaat toekomend aan houders van eigen vermogensinstrumenten in de vennootschap	480
Nettoresultaat segment Zorg Nederland	-62
Nettoresultaat exclusief segment Zorg Nederland	418
Couponbetalingen op Overige eigen vermogensinstrumenten	-68
Dividend op preferente aandelen	-17
Dividendgrondslag	333
Voorstel tot verdeling:	
Dividend op preferente aandelen	17
Slotdividend op gewone aandelen	150
Toevoeging aan Overige reserves	313
	480
Aantal gewone aandelen (exclusief ingekochte eigen aandelen)	390.002.711
Dividend per gewoon aandeel (afgerond in euro's per aandeel)	0,38

Het besluit van de Algemene Vergadering op het dividendvoorstel is onder de opschortende voorwaarde van goedkeuring door de Raad van Bestuur. Deze goedkeuring zal worden gebaseerd op een uit te voeren uitkeringstoets waaruit moet blijken dat de uitkering niet in strijd is met de wet of de beginselen van prudent financieel beleid. De uitkeringstoets zal onmiddellijk na besluitvorming in de Algemene Vergadering plaatsvinden en zal worden herhaald op het moment van betaling van het dividend.

ONDERTEKENING VAN DE ENKELVOUDIGE JAARREKENING

Zeist, 10 maart 2020

Raad van Bestuur

W.A.J. (Willem) van Duin, Voorzitter

B.E.M. (Bianca) Tetteroo, Vice-voorzitter

M.A.N. (Michel) Lamie, CFO

R. (Robert) Otto

L. (Lidwien) Suur

H. (Henk) Timmer, CRO

Raad van Commissarissen

A.W. (Aad) Veenman, Voorzitter

W.H. (Wim) de Weijer, Vice-voorzitter

J. (Jan) van den Berg

P.H.M. (Petri) Hofsté

A.M. (Lex) Kloosterman

M. (Mijntje) Lückerath-Rovers

A.C.W. (Lineke) Sneller

R.Th. (Roel) Wijmenga

Overige informatie

Trustee verslag overige eigen vermogensinstrumenten	192
Statutaire regeling inzake bestemming van het resultaat	193
Verklaring van de Raad van Bestuur van Achmea B.V.	194
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	195
Assurancerapport van de onafhankelijke accountant	211

Overige Informatie

TRUSTEE VERSLAG OVERIGE EIGEN VERMOGENSINSTRUMENTEN

EUR 600 miljoen 6 procent Capital Securities ("de Effecten"), ISIN Code NL0000168714, uitgegeven door Achmea B.V. ("de Uitgever").

Ingevolge artikel 17 van de trustakte, dd. 5 oktober 2006, verklaart ondergetekende hierbij over zijn werkzaamheden gedurende het jaar eindigend op 31 december 2019.

De Effecten zijn perpetuele effecten zonder vaste aflossingsdatum. De Effecten hebben een rentepercentage zoals gespecificeerd in de definitieve voorwaarden. Dergelijke rente is onderworpen aan Condities 2(b)(i), 2(b)(ii), 4(a), 4(b) en 6(d) en zal worden uitgekeerd achteraf op elke coupon betaaldatum zoals aangegeven in de relevante definitieve voorwaarden.

Conform Condities 2(b)(i) of 2(b)(ii) mag de Uitgever de Effecten volledig, maar niet gedeeltelijk, op elke coupon betaaldatum aflossen.

De rente op effecten is uitbetaald in 2019 conform de Condities en de relevante definitieve voorwaarden. Op de coupon betaaldatum van 1 november 2019 zijn de effecten volledig afgelost.

Amsterdam, 31 januari 2020

Amsterdamsch Trustee's Kantoor B.V.

Overige Informatie

STATUTAIRE REGELING INZAKE BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

De statuten van Achmea B.V. bevatten de volgende bepalingen met betrekking tot de bestemming van het resultaat.

De bestemming van het resultaat is geregeld in artikel 34 en kan als volgt worden samengevat:

- De winst staat ter vrije beschikking van de Algemene Vergadering.
- Winst mag alleen worden uitgekeerd aan de aandeelhouders en andere gerechtigden voor zover het eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden. De uitkering moet worden goedgekeurd door de Raad van Bestuur. De Raad van Bestuur weigert de goedkeuring slechts, indien hij weet of redelijkerwijs behoort te voorzien dat de vennootschap na de uitkering niet zal kunnen blijven voortgaan met het betalen van haar opeisbare schulden.
- Indien de Algemene Vergadering tot uitkering van dividend besluit, zal in eerste instantie, indien mogelijk, een dividend worden uitgekeerd aan de houders van preferente aandelen gelijk aan 3,7% van het nominale bedrag vermeerderd met de bij uitgifte gestorte agio.
- De Raad van Bestuur kan, indien de Raad van Commissarissen daarmee instemt, het bovengenoemde percentage, vastgesteld in februari 2014, jaarlijks verhogen met een maximum van 1,8%.
- Indien geen contant dividend is uitgekeerd, kan in plaats daarvan een dividend in de vorm van preferente aandelen worden uitgekeerd.
- Indien de Algemene Vergadering tot uitkering van dividend besluit en in voorgaande jaren geen dividend op preferente aandelen is uitgekeerd, zal eerst contant dividend aan de houders van preferente aandelen worden uitgekeerd voor de voorgaande jaren alvorens enig dividend aan overige aandeelhouders kan worden uitgekeerd.

AANDEELHOUDERS VAN ACHMEA B.V. PER 31 DECEMBER 2019

	LAND	AANTAL AANDELEN	% AANDELEN (GEWOON)	% AANDELEN (INCL PREFERENT)
Vereniging Achmea direct en via				
Stichting Administratie-Kantoor Achmea ¹	Nederland	251.481.012	64,48%	60,75%
Coöperatieve Rabobank U.A.	Nederland	116.993.237	30,00%	28,27%
Fundo de Pensões de Grupo Banco Comercial Português	Portugal	10.651.756	2,73%	2,57%
Stichting Beheer Aandelen Achmea	Nederland	3.665.253	0,94%	0,89%
Gothaer Allgemeine Versicherung AG	Duitsland	2.072.055	0,53%	0,50%
Gothaer Finanz Holding AG	Duitsland	2.370.153	0,61%	0,57%
Schweizerische Mobiliar Holding AG	Zwitserland	2.769.246	0,71%	0,67%
Totaal gewone aandelen ²		390.002.712	100,00%	
Achmea Tussenholding B.V. (preferente aandelen)	Nederland	23.904.060		5,78%
Totaal gewone en preferente aandelen ²		413.906.772		100,00%

^{1.} Inclusief 1 A-aandeel.

^{2.} Exclusief 20.817.462 stuks ingekochte eigen aandelen gehouden door Achmea B.V. Zie Toelichting 19 Eigen vermogen voor meer informatie.

Stichting Administratie-Kantoor Achmea is - onder meer - houder van het enige door Achmea B.V. uitgegeven aandeel A. Er zijn speciale rechten toegekend aan het aandeel A. Belangrijke besluiten van de Algemene Vergadering van Achmea B.V. kunnen alleen worden gemaakt met instemming van de houder van het aandeel A. De bestuursleden van de Stichting Administratie-Kantoor Achmea zijn I.C. van den Broek, E.M.H. Hirsch Ballin en C.W. van der Waaij.

Overige Informatie

VERKLARING VAN DE RAAD VAN BESTUUR VAN ACHMEA B.V.

De Raad van Bestuur van Achmea B.V. is verantwoordelijk voor het opstellen van het jaarrapport 2019, inclusief de geconsolideerde jaarrekening 2019 en de enkelvoudige jaarrekening 2019 van Achmea B.V. De geconsolideerde jaarrekening 2019 is opgesteld in overeenstemming met de door de Europese Unie aangenomen International Financial Reporting Standards zoals van kracht per 31 december 2019. De enkelvoudige jaarrekening 2019 en het bestuursverslag zijn opgesteld in overeenstemming met Boek 2, Titel 9 BW, en de Wet op het financieel toezicht, hoofdstuk 5.1a. De Raad van Bestuur heeft op 2 maart 2020 de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V. beoordeeld en toestemming verleend om deze voor te leggen aan de Raad van Commissarissen.

De Raad van Bestuur verklaart, in lijn met principe 1.4.3 van de Corporate Governance Code en gebaseerd op de eigen beoordeling, dat naar de huidige kennis:

- het verslag in voldoende mate inzicht geeft in tekortkomingen in de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- voornoemde systemen een redelijke mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat;
- het naar de huidige stand van zaken gerechtvaardigd is dat de financiële verslaggeving is opgesteld op going concern basis; en
- in het verslag de materiële risico's en onzekerheden zijn vermeld die relevant zijn ter zake van de verwachting van de continuïteit van de vennootschap voor een periode van twaalf maanden na opstelling van het verslag.

De Raad van Bestuur van Achmea B.V. verklaart dat, voor zover haar bekend, de geconsolideerde en enkelvoudige jaarrekening 2019 van Achmea B.V. een getrouw beeld geven van de activa, verplichtingen, financiële positie en de winst of het verlies van Achmea B.V. en dat de gegevens daarin geen omissies bevatten die de reikwijdte van gedane uitspraken substantieel zullen veranderen.

De Raad van Bestuur van Achmea B.V. verklaart verder dat het Verslag van de Raad van Bestuur 2019 een getrouw beeld geeft van de situatie per 31 december 2019, de ontwikkeling en resultaten gedurende 2019 en de belangrijkste risico's voor de bedrijfsactiviteiten van de Groep beschrijft. De geconsolideerde jaarrekening 2019 en de enkelvoudige jaarrekening 2019 van Achmea B.V. zullen op 14 april 2020 ter vaststelling aan de Algemene Vergadering worden voorgelegd.

Zeist, 10 maart 2020

Raad van Bestuur

W.A.J. (Willem) van Duin, Voorzitter
B.E.M. (Bianca) Tetteroo, Vice-voorzitter
M.A.N. (Michel) Lamie, CFO
R. (Robert) Otto
L. (Lidwien) Suur
H. (Henk) Timmer, CRO

Overige Informatie

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: de algemene vergadering en de raad van commissarissen van Achmea B.V.

Verklaring over de jaarrekening 2019

Ons oordeel

Naar ons oordeel:

- geeft de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V., samen met haar dochtermaatschappijen ('de groep') een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de groep op 31 december 2019 en van het resultaat en de kasstromen over 2019, in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards zoals aanvaard binnen de Europese Unie (EU-IFRS) en met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW);
- geeft de enkelvoudige jaarrekening van Achmea B.V. ('de vennootschap') een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de vennootschap op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening 2019 van Achmea B.V. te Zeist gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening en de enkelvoudige jaarrekening.

De geconsolideerde jaarrekening bestaat uit:

- het geconsolideerd overzicht van de financiële positie per 31 december 2019;
- de volgende overzichten over 2019: de geconsolideerde winst-en-verliesrekening, het geconsolideerd overzicht van het totaalresultaat, het geconsolideerd mutatieoverzicht van het totaal eigen vermogen en het geconsolideerd kasstroomoverzicht; en
- de toelichting met de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

De enkelvoudige jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2019;
- de winst-en-verliesrekening over 2019; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de geconsolideerde jaarrekening is EU-IFRS en de relevante bepalingen uit Titel 9 Boek 2 BW en het stelsel dat is gebruikt voor het opmaken van de enkelvoudige jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Achmea B.V. zoals vereist in de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Overige Informatie

Onze controleaanpak

Samenvatting en context

Achmea B.V. staat aan het hoofd van een groep van entiteiten die voornamelijk actief zijn op het gebied van schade-, zorg-, inkomens- en levensverzekeringen, bancaire activiteiten en activiteiten op het gebied van vermogens- en pensioenbeheer. De financiële informatie van deze groep is opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening van Achmea B.V. De groep bestaat uit verschillende groepsonderdelen en daarom hebben wij de reikwijdte en aanpak van de groepscontrole overwogen zoals uiteengezet in de paragraaf 'De reikwijdte van onze groepscontrole'.

Als onderdeel van onze controleaanpak bepalen wij de materialiteit en maken wij een inschatting van het risico van materiële afwijkingen in de jaarrekening. In dit kader hebben wij in afstemming met de raad van bestuur en het Audit en Risk Committee dit jaar intensief stilgestaan bij de te hanteren benchmark voor de bepaling van de jaarrekeningmaterialiteit van Achmea B.V. De uitkomst hiervan had invloed op de bepaling van de materialiteit, dit wordt nader toegelicht in de paragraaf 'Materialiteit'.

Wij besteden bijzondere aandacht aan die gebieden waar de raad van bestuur belangrijke schattingen heeft gemaakt, bijvoorbeeld bij significante schattingen waarbij veronderstellingen over toekomstige gebeurtenissen worden gemaakt die inherent onzeker zijn. In de toelichting per post van de jaarrekening heeft de vennootschap de schattingselementen en de belangrijkste bronnen van schattingsonzekerheid uiteengezet.

De belangrijkste schattingsonzekerheden houden verband met de *onzekerheden in de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten, activa en passiva gewaardeerd tegen reële waarde die zijn gebaseerd op waarderingstechnieken met belangrijke niet in de markt waarneembare inputs en de onzekerheden in de waardering van de belastingpositie* zoals uiteengezet in de paragraaf 'De kernpunten van onze controle'. Daarnaast hebben wij *de toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II-regelgeving* aangemerkt als kernpunt vanwege de complexe schattingen en veronderstellingen die het management maakt om het aanwezige en vereiste kapitaal te bepalen.

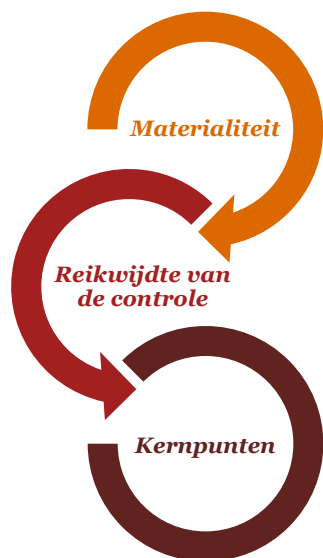
Andere aandachtsgebieden in onze controle, die niet als kernpunten zijn aangemerkt, waren de automatisering van bedrijfs- en financiële processen van de groep en naleving van wet- en regelgeving. Omdat de bedrijfs- en financiële processen van de groep een hoge mate van automatisering kennen, hebben wij in onze controle aandacht besteed aan het op een juiste wijze opereren van de beheersingsmaatregelen voor zover relevant voor onze controle. Met betrekking tot onze werkzaamheden op het gebied van naleving van wet- en regelgeving verwijzen wij naar de paragraaf 'Onze focus op het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving'.

Bij al onze controles besteden wij aandacht aan het risico van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door de raad van bestuur, waaronder het evalueren van risico's op materiële afwijkingen als gevolg van fraude op basis van een analyse van mogelijke belangen van de raad van bestuur.

Wij hebben ervoor gezorgd dat de controleteams, zowel op groepsniveau als op het niveau van de groepsonderdelen, over voldoende specialistische kennis en expertise beschikten die nodig zijn voor de controle van bank-, vermogens- en verzekeringsactiviteiten. Wij hebben daarom specialisten op het gebied van IT, belastingen en waardering van verzekeringsverplichtingen en experts op het gebied van de waardering van onroerend goed en financiële instrumenten in ons team opgenomen.

Overige Informatie

De hoofdlijnen van onze controleaanpak waren als volgt:

Materialiteit

- Materialiteit: €100 miljoen.

Reikwijdte van de controle

- We hebben controlewerkzaamheden uitgevoerd op de volledige financiële informatie van vijftien groepsonderdelen in Nederland en het buitenland. We hebben aanvullend specifieke controlewerkzaamheden uitgevoerd op twee andere groepsonderdelen.
- We hebben gesprekken gevoerd met de verantwoordelijke accountants en financiële directeuren van alle significante groepsonderdelen. Onderwerp van gesprek waren onder andere de financiële ontwikkeling van de groepsonderdelen, het interne beheersingskader, relevante accountingvraagstukken en de schattingsonzekerheden zoals beschreven in de kernpunten van onze controle. Wij hebben buitenlandse groepsonderdelen bezocht in Griekenland, Slowakije en Turkije.
- Onze controlewerkzaamheden dekken 97% van de geconsolideerde totale baten, 99% van het geconsolideerde balanstotaal en 97% van het resultaat voor belastingen af.

Kernpunten

- Toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II-regelgeving.
- Activa en passiva gewaardeerd tegen reële waarde die zijn gebaseerd op waarderingstechnieken met belangrijke niet in de markt waarneembare inputs.
- Onzekerheden in de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten.
- Onzekerheden in de waardering van de belastingpositie.

Materialiteit

De reikwijdte van onze controle wordt beïnvloed door het toepassen van materialiteit. Het begrip ‘materieel’ wordt toegelicht in de paragraaf ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij bepalen, op basis van ons professionele oordeel, kwantitatieve grenzen voor materialiteit waaronder de materialiteit voor de jaarrekening als geheel, zoals uiteengezet in onderstaande tabel. Deze grenzen, evenals de kwalitatieve overwegingen daarbij, helpen ons om de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden voor de individuele posten en toelichtingen in de jaarrekening te bepalen en om het effect van onderkende afwijkingen, zowel individueel als gezamenlijk, op de jaarrekening als geheel en op ons oordeel, te evalueren.

Materialiteit voor de groep

€100 miljoen (2018: €46 miljoen).

Hoe is de materialiteit bepaald

Wij bepalen de materialiteit op basis van ons professionele oordeel. Als basis voor deze oordeelsvorming gebruikten we 1% van het eigen vermogen op basis van EU-IFRS-grondslagen.

De overwegingen voor de gekozen benchmark

We gebruiken het eigen vermogen als de primaire, algemeen geaccepteerde benchmark voor de bepaling van de materialiteit. In voorgaande verslagperiodes werd als benchmark 1% van het vereiste Solvency II-kapitaal toegepast.

Deze aanpassing is tot stand gekomen op basis van een diepgaande evaluatie van gemeenschappelijke informatiebehoefte van gebruikers van de jaarrekening van Achmea B.V. en de huidige kapitaalspositie van de vennootschap in samenhang met het onderliggende risicoprofiel. Daarbij is

Overige Informatie

ook in ogenschouw genomen dat het gebruik van het eigen vermogen als benchmark meer gangbaar is bij vergelijkbare organisaties in de Nederlandse verzekeringssector. Het resultaat voor belasting is als minder relevante benchmark beoordeeld gelet op het relatieve niveau ten opzichte van de omvang van de bedrijfsactiviteiten en de balans.

Bij de bepaling van de benchmark en het gehanteerde percentage hebben wij in aanmerking genomen dat wij de controle van de Solvency II-groepsinformatie zo inrichten dat een afwijking van maximaal 5% van de solvabiliteitsratio ongedetecteerd zou kunnen blijven.

Materialiteit voor groepsonderdelen

Aan elk groepsonderdeel, binnen de reikwijdte van onze controle, is een materialiteit toegerekend die lager ligt dan de materialiteit voor de groep als geheel. De materialiteit die we hebben toegerekend aan de groepsonderdelen lag tussen de €3 miljoen en €87 miljoen.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de raad van commissarissen overeengekomen dat wij tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven €5,0 miljoen (2018: €2,3 miljoen) aan hen rapporteren evenals kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De reikwijdte van onze groepscontrole

Wij hebben de reikwijdte van onze controle zodanig bepaald dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Daarbij hebben wij, onder meer, in aanmerking genomen de managementstructuur van de groep, de aard van de activiteiten van de groepsonderdelen, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de groep opereert.

Op grond hiervan hebben wij de aard en omvang van de werkzaamheden bepaald op het niveau van de groepsonderdelen die noodzakelijk waren om door het groepsteam en door de accountants van groepsonderdelen te worden uitgevoerd.

De groepscontrole heeft zich voornamelijk gericht op de als significant aangemerkte onderdelen. Zes groepsonderdelen hebben individueel een financieel significante omvang en tien groepsonderdelen zijn in de reikwijdte van onze controle betrokken vanwege geïdentificeerde significante of hogere risico's op materiële afwijkingen. Ten slotte hebben we een insignificant buitenlands groepsonderdeel opgenomen in de reikwijdte van onze groepscontrole om voldoende dekking te verkrijgen voor individuele posten van de geconsolideerde jaarrekening. De classificatie financieel significant is gebaseerd op kwantitatieve criteria (>5% van het balanstotaal van de groep en/of > 10% van het resultaat voor belasting van de groep). Voor het groepsonderdeel *holdingactiviteiten* hebben wij zelf controlewerkzaamheden uitgevoerd.

Wij hebben bij vijftien groepsonderdelen de controle van de volledige financiële informatie uitgevoerd en voor twee groepsonderdelen de controle van specifieke jaarrekeningposten.

In totaal hebben wij met het uitvoeren van deze werkzaamheden de volgende dekking over onderstaande jaarrekeningposten verkregen:

Totale baten	97%
Balanstotaal	99%
Resultaat voor belasting	97%

Overige Informatie

De groepsonderdelen die niet onder de reikwijdte van de controle vallen vertegenwoordigen geen van alle meer dan 1% van de geconsolideerde omzet of het geconsolideerde balanstotaal. Op de financiële informatie van deze resterende groepsonderdelen hebben we op groepsniveau, onder meer, cijferanalyses uitgevoerd om onze inschatting te bevestigen, dat deze onderdelen geen significante risico's op materiële fouten bevatten.

Omdat de grondslagen voor het bepalen van de (vereiste en aanwezige) kapitaalspositie, op basis van de Solvency II-regelgeving, anders zijn dan op basis van EU-IFRS, hebben wij de reikwijdte van de controle van deze toelichting apart bepaald. Hierbij hebben wij vijf groepsonderdelen geïdentificeerd die individueel financieel significant zijn. Om voldoende dekking te verkrijgen voor de controle van de vereiste en aanwezige kapitaalspositie op groepsniveau zijn additioneel twee groepsonderdelen in de reikwijdte van de groepsonderdelen betrokken.

Waar controlewerkzaamheden zijn uitgevoerd door accountants van groepsonderdelen, hebben wij de mate waarin onze betrokkenheid noodzakelijk was bepaald om in staat te zijn een conclusie te trekken of voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot deze onderdelen is verkregen als basis voor ons oordeel bij de geconsolideerde jaarrekening als geheel.

Wij hebben de accountants van de onder de reikwijdte vallende groepsonderdelen instructies gestuurd. Wij hebben, als groepsaccountant, periodiek overleg gehad met de accountants van de groepsonderdelen, waarbij gesproken is over de risico's, de controleaanpak, de voortgang van de controle en, op basis van de van de accountants van groepsonderdelen ontvangen rapportages, de bevindingen en conclusies. Waar wij dit noodzakelijk hebben geacht, hebben wij dit uitgebreid met het uitvoeren van dossierreviews om de kwaliteit van de uitgevoerde werkzaamheden te evalueren.

Wij hebben met het financiële management en de accountants van de groepsonderdelen gedurende onze controle gesproken over de financiële resultaten, de gehanteerde (belangrijke) schattingen en de bevindingen uit de controle. Hierbij is specifiek het risico van fraude besproken en is gevraagd naar het bestaan van eventuele vermoedens of wetenschap van opgetreden (interne) fraude. Wij bezoeken jaarlijks de accountants van de meest materiële buitenlandse groepsonderdelen. In dit kader hebben wij voor dit boekjaar de locaties in Griekenland, Turkije en Slowakije bezocht.

Wij hebben de consolidatie tot de groeps cijfers en de toelichtingen in de geconsolideerde jaarrekening gecontroleerd.

Door bovengenoemde werkzaamheden bij (groeps)onderdelen, gecombineerd met aanvullende werkzaamheden op groepsniveau, zijn wij in staat geweest om voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de financiële informatie van de groep te verkrijgen als basis voor ons oordeel over de jaarrekening.

Onze focus op het risico van niet-naleving van wet- en regelgeving

Bij het plannen en uitvoeren van de controle houden wij rekening met het van toepassing zijnde wet- en regelgevingskader. De doelstellingen van onze controle zijn, met betrekking tot de naleving van wet- en regelgeving, het identificeren en inschatten van de risico's op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van niet-naleving van wet- en regelgeving. De primaire verantwoordelijkheid voor de preventie en detectie van niet-naleving van wet- en regelgeving ligt bij de raad van bestuur onder het toezicht van de raad van commissarissen.

Op basis van onze kennis van de activiteiten van de onderneming en haar omgeving en in afstemming met het management en de raad van bestuur hebben wij bepalingen van wet- en regelgeving geïdentificeerd die een materieel effect kunnen hebben op de jaarrekening of van fundamenteel belang kunnen zijn voor de bedrijfsvoering. Tevens hebben wij een algemeen inzicht verkregen over de wijze waarop de groep deze naleeft. We hebben informatie gecommuniceerd met onze controleteams en zijn tijdens onze controle alert gebleven voor mogelijke aanwijzingen dat deze wet- en regelgeving niet wordt nageleefd.

Het potentiële effect van wet- en regelgeving op de jaarrekening kan sterk uiteenlopen. Conform onze controlestandaarden onderscheiden wij daarom twee categorieën wet- en regelgeving. De eerste categorie betreft bepalingen van wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de vaststelling van de van materieel belang zijnde bedragen en toelichtingen in de jaarrekening, zoals EU-IFRS, Solvency II en fiscale wetgeving.

We hebben de mate van naleving hiervan getoetst als onderdeel van onze controle van de jaarrekening. Voor Solvency II verwijzen wij naar ons kernpunt *toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II-regelgeving*.

Overige Informatie

De tweede categorie betreft bepalingen van overige wet- en regelgeving waarvan de gevolgen van niet-naleving indirect een materieel effect kunnen hebben op bedragen of toelichtingen in de jaarrekening, bijvoorbeeld door het opleggen van boetes of sancties. Dit betreft voor de groep in het bijzonder de Wet financieel toezicht (wft), ken-uw-client-regelgeving (zoals Wwft en Sanctiewet) en de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Op basis van onze controlestandaarden beperken onze controlewerkzaamheden zich voor deze categorie tot het bevragen van het management en de met governance belaste personen of de onderneming dergelijke wet- en regelgeving naleeft. Daarnaast hebben wij de correspondentie met relevante regelgevende en toezichthoudende instanties geïnspecteerd.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens de controle van de jaarrekening. Wij hebben de raad van commissarissen op de hoogte gebracht van de kernpunten. De kernpunten vormen geen volledige weergave van alle risico's en punten die wij tijdens onze controle hebben geïdentificeerd en hebben besproken. Wij hebben in deze paragraaf de kernpunten beschreven met daarbij een samenvatting van de op deze punten door ons uitgevoerde werkzaamheden.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen en observaties ten aanzien van individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten of over specifieke elementen van de jaarrekening.

De kernpunten in de controleverklaring zijn ten opzichte van vorig jaar gelijk gebleven en hebben betrekking op de aard en activiteiten van de onderneming, een verzekeringsmaatschappij.

Kernpunten

Toelichtingen over de kapitaalspositie op basis van Solvency II-regelgeving

Wij verwijzen naar toelichting 2 van de jaarrekening.

Achmea bepaalt als verzekeringsgroep het aan te houden kapitaal, op basis van de Solvency II-regelgeving, ter dekking van de aangegane risico's. De kapitaalspositie wordt bepaald op basis van het aanwezige kapitaal (€9.317 miljoen) en het vereiste kapitaal (€4.352 miljoen). Dit resulteert in een solvabiliteitsratio van 214% per 31 december 2019.

In verband met de genoemde schattingen en complexe waarderingmodellen is het risico op afwijkingen verhoogd. Aangezien de solvabiliteitsratio een belangrijk kengetal is en de Solvency II-informatie wordt gehanteerd in het kapitaals- en dividendbeleid van de vennootschap hebben wij de controle van deze informatie als belangrijk beschouwd.

Aanwezig kapitaal

De bepaling van de aanwezige kapitaalspositie is gebaseerd op basis van de door de groep opgestelde economische balans. Hierbij worden enkele belangrijke schattingselementen en waarderingmodellen gehanteerd waarbij niet in de markt waarneembare input wordt gebruikt.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Aanwezig kapitaal

Wij hebben de gehanteerde economische balans, opgesteld voor de bepaling van het aanwezige kapitaal, getoetst aan de waarderings-, classificatie- en consolidatiecriteria van de Solvency II-regelgeving. Wij hebben de schattingselementen die zijn gebruikt om de kasstromen (ten aanzien van sterfte, schade, verval, arbeidsongeschiktheid, kosten en rente) te bepalen, getoetst aan de hand van de historisch waargenomen ontwikkelingen in de verzekeringsportefeuille en marktontwikkelingen. Veronderstellingen die zijn gemaakt door de ondernemingsleiding hebben wij 'gechallenged' (zoals toekomstige kosten, geprojecteerde fiscale resultaten, verwachte premie-inkomsten) op de haalbaarheid en impact door deze te toetsen aan beschikbare informatie bij de onderneming (zoals prognoses, aantal nieuwe polissen) en relevante marktontwikkelingen. We hebben geconstateerd dat de schattingselementen zoals gehanteerd door het management onderbouwd zijn en vinden de schattingen redelijk.

Vereist kapitaal

Wij hebben de kapitaalsvereisten per risico-onderdeel getoetst of deze zijn berekend in overeenstemming met de criteria van Solvency II-regelgeving dan wel het goedgekeurde interne model, waar van toepassing. Hiertoe hebben wij onder andere de interne beheersingsmaatregelen rondom

Overige Informatie

Kernpunten

De belangrijkste schattingselementen zijn:

- verwachte premie-inkomsten en schade in toekomstige jaren gehanteerd bij de bepaling van de marktwaarde van de technische voorzieningen en aanspraak op herverzekeraars (parameters en veronderstellingen ten aanzien van sterfte, schade, verval, arbeidsongeschiktheid, kosten en rente);
- geprojecteerde fiscale resultaten en analyse van toekomstige realisaties.

Vereist kapitaal

De groep maakt in Nederland en in Griekenland voor de bepaling van de kapitaalsvereisten gebruik van een door het college van toezichthouders voor gebruik goedgekeurd partieel intern model. De reikwijdte van het interne model omvat een aantal risico's binnen het zorg- en schaderisico. Achmea heeft eveneens een intern model voor het bepalen van het marktrisico. Voor de overige risico's bij de bepaling van de kapitaalsvereisten maakt de groep gebruik van de standaardformule.

Een belangrijk schattingselement bij de bepaling van het vereiste kapitaal is de compensatiemogelijkheid van uitgestelde belastingen bij het optreden van een schok in het solvabiliteitskapitaal (LAC-DT).

Onze controlewerkzaamheden en observaties

de data(stromen), het modellenbeheer en het calculatieproces getoetst. Ook hebben wij deelwaarnemingen uitgevoerd op de gehanteerde data en calculaties. Hieruit zijn geen materiële bevindingen naar voren gekomen.

Wij hebben het in de berekening van het vereiste kapitaal in aanmerking genomen compensatievermogen van uitgestelde belastingen getoetst. Hierbij hebben we de projecties van de toekomstige (fiscale) resultaten geëvalueerd. Deze kennen als basis goedgekeurde budgetten en meerjarenprognoses. Wij hebben een retrospectieve analyse uitgevoerd op de budgetten en prognoses van vorig jaar om na te gaan of schattingen in het verleden mogelijk te optimistisch waren en aanleiding geven tot verhoogde risico's. Vervolgens hebben we vastgesteld dat de waarderingsverschillen tussen de fiscale en Solvency II-waardering in het juiste jaar van de projectie zijn betrokken.

Daarnaast hebben wij aandacht besteed aan de juistheid van de mutatie in verwachte resultaten als gevolg van herstelmaatregelen, de op het juiste moment in de fiscale winstprognose betrekken van de verliezen die samenhangen met de schok en de juiste toepassing van de regelgeving ten aanzien van verliescompensatie.

We hebben geconstateerd dat de door het management gehanteerde schattingselementen voldoende waren onderbouwd door controle-informatie.

Overige

Wij hebben kennisgenomen van de correspondentie met DNB en de daarin gerapporteerde bevindingen met betrekking tot de berekening van de kapitaalspositie.

Toelichtingen

Daarnaast zijn wij nagegaan of de toelichtingen toereikend en in overeenstemming met het stelsel van financiële verslaggeving zijn. Wij zijn van mening dat de toelichtingen hieraan voldoen.

Overige Informatie

Kernpunten

Activa en passiva gewaardeerd tegen reële waarde die zijn gebaseerd op waarderingstechnieken met belangrijke niet in de markt waarneembare inputs

Wij verwijzen naar toelichting 9 van de jaarrekening.

De groep bezit activa (€10.504 miljoen) en heeft verplichtingen (€18 miljoen) die wegens hun illiquide karakter op incidentele of terugkerende basis tegen reële waarde gewaardeerd worden met gebruikmaking van waarderingstechnieken die zijn gebaseerd op belangrijke, veelal niet direct in de markt waarneembare inputs. Deze zogenaamde categorie 3-instrumenten betreffen voornamelijk:

- beleggingen in vastgoed;
- niet-genoteerde beleggingsfondsen;
- hypothecaire leningen.

De kredietportefeuille van het bankbedrijf wordt in het geconsolideerd overzicht van de financiële positie overwegend gewaardeerd op basis van de geamortiseerde kostprijs, onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Voor deze portefeuille wordt de reële waarde opgenomen in de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

De waardering van deze activa en verplichtingen is belangrijk voor onze controle, aangezien de waardebepaling in aanzienlijke mate afhankelijk is van de waarderingstechnieken en schattingen van aannames die in veel gevallen niet rechtstreeks aan marktinformatie ontleend kunnen worden. Als gevolg van de belangrijke mate van schattingen in het waarderingproces, gecombineerd met de omvang van de posten, is het risico op afwijkingen verhoogd. Daarom hebben wij de waardering van deze activa en passiva als kernpunt van onze controle aangemerkt.

De door de ondernemingsleiding gehanteerde waarderingstechnieken zijn nader beschreven in toelichting 9 van de geconsolideerde jaarrekening en kunnen als volgt worden samengevat:

De reële waarde van vastgoedbeleggingen (€1.104 miljoen) en terreinen en gebouwen in eigen gebruik (€554 miljoen) wordt elk kwartaal getaxeerd. Deze waarderingen worden uitgevoerd door externe taxateurs. De reële waarde van niet-genoteerde beleggingsfondsen (€718 miljoen) wordt bepaald op basis van de nettovermogenswaarde, zoals gerapporteerd door de fondsbeheerder. Dit wordt beschouwd als de beste benadering voor de reële waarde van de belegging.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Interne beheersing

We hebben de werking van de interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot de juiste en volledige vastlegging van brondata die ten grondslag liggen aan de waardering van de desbetreffende activa en verplichtingen getest en geconcludeerd dat we hier, voor zover relevant voor onze controle, gebruik van kunnen maken.

Modellen

Voor financiële instrumenten (activa en passiva) die gewaardeerd worden met behulp van waarderingmodellen hebben wij de methodologie van de waarderingmodellen beoordeeld en, waar mogelijk, op basis van deelwaarneming de gehanteerde aannames en parameters met beschikbare marktdata getoetst. Uit deze deelwaarneming zijn geen materiële bevindingen naar voren gekomen.

Gegevensgerichte werkzaamheden

In onze controle van de waardering van terreinen en gebouwen voor eigen gebruik en vastgoedbeleggingen hebben we onder andere geëvalueerd dat de door de groep ingeschakelde externe taxateur objectief, onafhankelijk en vakbekwaam is. Verder hebben we de data die ten grondslag liggen aan de taxatie getoetst op aansluiting met bestaande contracten en marktgegevens. Voor een aantal vastgoedobjecten hebben wij, op basis van een deelwaarneming, in samenwerking met onze vastgoeddeskundigen, een eigen inschatting van de waardering van het vastgoed gemaakt en de door ons acceptabel geachte bandbreedte vergeleken met de opgenomen waarderingen. Daarbij hebben we geconcludeerd dat de waardering binnen de door ons bepaalde bandbreedte van acceptabele waarderingen valt.

De waardering van niet-genoteerde beleggingsfondsen hebben wij getest door aansluitingen te maken met door ons opgevraagde confirmaties bij externe fondsbeheerders, waarbij wij ook door middel van retrospectieve analyse de mate hebben vastgesteld waarin de waarderingen afwijken van de definitieve waarderingen zoals opgenomen in gecontroleerde jaarrekeningen van de betrokken beleggingsfondsen.

Met betrekking tot de hypothecaire leningen gewaardeerd op reële waarde hebben we de waarderingmodellen en de inputparameters getest. Wij hebben ons in het bijzonder gericht op de gehanteerde disconteringsvoet en toekomstige kasstromen. Wij hebben vastgesteld dat de gebruikte interestdata op juiste wijze zijn ontleend aan in de hiervoor in de markt beschikbare informatie en dat de gehanteerde disconteringsvoet binnen de door ons acceptabel geachte bandbreedte valt.

Overige Informatie

Kernpunten

De hypothecaire leningen (vastrentende beleggingen) die tegen reële waarde zijn opgenomen in de balans (€8.128 miljoen) worden bepaald aan de hand van waarderingmodellen die zijn gebaseerd op de contant gemaakte waarde van geschatte toekomstige kasstromen, gebruikmakend van actuele rentevoeten. De rentevoet is gebaseerd op de tarieven in de consumentenmarkt aangepast met een totale spread voor het prijsrisico tijdens de offerteperiode.

De kredietportefeuille bankbedrijf omvat voornamelijk hypothecaire leningen. De toegelichte reële waarde (€14.032 miljoen) van deze kredieten wordt bepaald in overeenstemming met de waarderingmethodiek van de hypothecaire leningen die tegen reële waarde in de balans zijn opgenomen. Hiervan wordt €13.260 miljoen als categorie 3-waardering geclassificeerd.

Onzekerheden in de waardering van de activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten

Wij verwijzen naar toelichtingen 2, 7 en 17 van de jaarrekening voor de gerelateerde toelichtingen.

De berekening van activa en verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten is complex en bevat significante schattingen, gebaseerd op aannames over de toekomstige economische en politieke situatie, met name ten aanzien van zorgverzekeringsactiviteiten.

Levensverzekeringen

De gebruikte aannames voor de verplichtingen gerelateerd aan levensverzekeringscontracten van €46.253 miljoen hebben betrekking op overlevings- en sterfteskansen, verloop in de portefeuille, toekomstige kosten en aannames gebruikt in de toereikendheidstoets, waaronder de daarin gehanteerde renteveronderstellingen. Bij de waardering van deze verplichtingen wordt ook rekening gehouden met marktontwikkelingen ten aanzien van de transparantie rondom kosten in beleggingsverzekeringen. De onderneming analyseert (gerechtelijke) procedures en uitspraken met betrekking tot klachten over transparantie van beleggingsverzekeringen in de Nederlandse markt. Vervolgens wordt vastgesteld of de uitspraak zou moeten leiden tot compensatiemaatregelen in de eigen portefeuille.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Voor de waardering van de kredietportefeuille bankbedrijf hebben wij onze werkzaamheden met name gericht op de toekomstige kasstromen uit deze beleggingen, inclusief het risico van wanbetaling. We hebben de waarderingmodellen en de inputparameters (contractgegevens, risico van wanbetaling, disconteringsvoet) getest, inclusief een vergelijking met marktgegevens gebaseerd op de karakteristieken van de Achmea-portefeuille. Hierbij hebben we geen materiële afwijkingen geconstateerd. Wij hebben eveneens de toelichting van de reële waarde van de kredietportefeuille gecontroleerd waarbij dezelfde controleaanpak is gehanteerd als voor de hypothecaire leningen die tegen reële waarde zijn opgenomen in de geconsolideerde financiële positie.

Toelichtingen

Daarnaast zijn wij nagegaan of de toelichtingen toereikend en in overeenstemming met het stelsel van financiële verslaggeving zijn. Wij zijn van mening dat de toelichtingen hieraan voldoen.

Interne beheersing

We hebben de werking van interne beheersingsmaatregelen met betrekking tot (het gebruik van) de juiste en volledige basisgegevens bij de waardering van de verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten getest. Wij hebben de interne beheersingsmaatregelen rondom datakwaliteit en aansluitingen tussen de financiële administratie en verzekeringstechnische systemen getest en geconcludeerd dat we hier, waar relevant, voor onze controle op kunnen steunen.

Aannames

Onze controlewerkzaamheden bestonden onder andere uit het testen van de procedures gehanteerd bij de totstandkoming van de aannames. Deze aannames hebben wij ook getoetst aan in de markt aanwezige gegevens. De kwaliteit van eerdere inschattingen hebben wij getoetst door een analyse van de technische resultaten van de groep. De uitkomsten van de actuariële analyse zijn besproken met de interne actuarissen en de actuariële functiehouder. Bij de toetsing van de aannames hebben we werkzaamheden uitgevoerd rondom de overlevings- en sterfteskansen en toekomstige kosten voor de levensverzekeringsactiviteiten, de aannames over verzuim en herstel bij arbeidsongeschiktheids- en verzuimverzekeringen, de schadeontwikkeling en de frequentie van letselschadedossiers en de aannames die gebruikt zijn om de budgetbijdrage

Overige Informatie

Kernpunten

Schadeverzekeringen

De gebruikte aannames voor de verplichtingen gerelateerd aan schadeverzekeringscontracten van €7.618 miljoen hebben betrekking op de hoogte van schadeclaims, het aantal al opgetreden maar nog niet gemelde schaden, catastroferisico, verzuimkans, herstelkans, toekomstige kosten en aannames gebruikt in de toereikendheidstoets. De waardering van deze verplichtingen wordt mede bepaald door wet- en regelgeving vanuit de overheid, met name voor de schadegevallen bij langdurige arbeidsongeschiktheid (WGA).

Zorgverzekeringen

De grootste onzekerheid met betrekking tot de verplichtingen gerelateerd aan zorgverzekeringscontracten van €3.899 miljoen heeft betrekking op de te verwachten declaraties van zorgaanbieders voor rechtmatige behandelingen die zijn gestart voor balansdatum. Het waarderen van de vordering op het Nederlands Zorgverzekeringsfonds van €2.340 miljoen is een inherent onzeker proces waarin aannames worden gedaan inzake de macro-ontwikkeling in zorgkosten en de allocatie van zorgbudgetten op basis van budgetparameters. Elke wijziging in aannames kan een significante wijziging betekenen in de vordering op het zorgfonds. Ook is het vaststellen van de voorziening voor verlieslatende contracten een significante schattingspost. Deze is onder meer gebaseerd op het verwachte budget en de te verwachten schade voor 2020. Omdat de zorglasten uit de periode 2017 tot heden nog niet zijn afgerekend verhoogt dit eveneens de onzekerheid.

Aandeel herverzekeraars in verzekeringsverplichtingen

De aannames en onzekerheden hebben ook betrekking op de verbonden aanspraak uit hoofde van herverzekeringscontracten (€126 miljoen voor levensverzekeringen en €510 miljoen voor schadeverzekeringen).

Algemeen

De aannames berusten voor een groot deel op de oordeelsvorming van het management. De groep heeft uitvoerige procedures en beheersingsmaatregelen om de waardering van de activa en passiva uit verzekeringscontracten te bepalen, en om de toereikendheid hiervan te toetsen. In verband met significante schattingen door het management in combinatie met de omvang van de desbetreffende verplichtingen en activa, is het risico op afwijkingen verhoogd. Daarom hebben wij dit aangemerkt als een kernpunt van onze controle.

Onze controlewerkzaamheden en observaties

voor de zorgverzekeringsactiviteiten te bepalen. Wij zijn van mening dat de aannames van het management onderbouwd zijn en dat, op basis van de beschikbare controle-informatie, de gebruikte aannames redelijk zijn.

De resultaten van de door het management opgestelde toereikendheidstoets zijn door ons gecontroleerd met de inzet van actuariële specialisten. Hierbij is specifieke aandacht gegeven aan de ontwikkeling van de lage rentestand in 2019 en de impact daarvan op de uitkomsten van de toereikendheidstoets. Onze werkzaamheden en bevindingen daaruit geven geen aanleiding tot bijstelling van de in de groepsbalans opgenomen verplichtingen uit hoofde van verzekeringscontracten.

Beleggingsverzekeringen

Met betrekking tot de kosten transparantie beleggingsverzekeringen zijn wij nagegaan of overeenkomsten met consumentenpartijen zijn bereikt, bij de waardering van de verzekeringstechnische verplichtingen zijn betrokken en of producten aangepast zijn. We hebben de procedures rondom het vaststellen en bepalen van de verplichtingen getoetst door vast te stellen dat gepubliceerde uitspraken die in procedures zijn gedaan in de analyse betrokken zijn en er een evaluatie heeft plaatsgevonden van de eventuele impact voor de eigen portefeuille. Wij hebben het management 'gechallenged' op bij de waardering van het risico toegepaste inschattingen. Wij zijn van mening dat het management de beschikbare (markt)informatie afdoende in aanmerking heeft genomen bij de bepaling van de verplichtingen.

Zorgverzekeringen

Wij hebben de procedures voor de schatting van de uiteindelijke zorgkosten getoetst. Deze procedures omvatten een actuariële projectie op basis van de ontwikkelingspatronen in ontvangen claims. Hierbij hebben wij de gehanteerde schade-informatie getest door aansluiting met onderliggende verzekeringstechnische systemen. Daarnaast omvatten de procedures een inschatting van de schadelast op basis van de door de groep gesloten contracten met zorgaanbieders. De gehanteerde data zijn door ons gecontroleerd aan de hand van de gesloten contracten. De ingeschatte aanspraak op het Zorgverzekeringsfonds is gecontroleerd door een aansluiting te maken tussen de uit de polisadministratie afgeleide verzekerdenprofielen en de budgetbevestigingen ontvangen van het fonds. Ook hebben wij de aannames met betrekking tot de ontwikkeling van de macrozorgkosten getoetst aan

Overige Informatie

Kernpunten

Onze controlewerkzaamheden en observaties

publieke informatie van Zorgverzekeraars Nederland en de vertaling van de aannames naar de verwachte budgetaanspraak gecontroleerd. Op basis van de verrichte werkzaamheden zijn wij van mening dat de gehanteerde aannames onderbouwd zijn en dat, op basis van beschikbare controle-informatie, de gehanteerde aannames redelijk zijn.

Met betrekking tot de voorziening voor verlieslatende contracten hebben wij het proces om de toekomstige uitkeringen en kosten in te schatten getoetst evenals de vertaling van deze informatie naar het verwachte budgetresultaat per soort polis. Wij hebben vastgesteld dat bij de bepaling van het verwachte tekort de kosten die voor de balansdatum al verantwoord zijn, buiten beschouwing zijn gelaten en dat ten behoeve van de inschatting de juiste verzekerdenaantallen zijn gehanteerd.

Toelichtingen

Daarnaast zijn wij nagegaan of de toelichtingen toereikend en in overeenstemming met het stelsel van financiële verslaggeving zijn. Wij zijn van mening dat de toelichtingen hieraan voldoen.

Overige Informatie

Kernpunten

Onze controlewerkzaamheden en observaties

Onzekerheden in de waardering van de belastingpositie

Wij verwijzen naar paragraaf I van de toelichting op de algemene waarderingsgrondslagen inzake waardering verschuldigde vennootschapsbelasting.

Juridische procedure

De groep is in een juridische procedure verwikkeld met betrekking tot het van toepassing zijn van de Nederlandse deelnemingsvrijstellingsregels op de resultaten die verbonden zijn aan de verkoop van het belang in de Poolse verzekeraar PZU. De aanvaardbaarheid van de fiscale behandeling, zoals gekozen door Achmea, is afhankelijk van een uitspraak in gerechtelijke procedures. De opgenomen belastingverplichting ten bedrage van €233 miljoen reflecteert de beste inschatting van het management van de verplichting op basis van een uitspraak van het Gerechtshof in juli 2018. Achmea heeft beroep in cassatie ingesteld bij de Hoge Raad en is in afwachting van de uitspraak die in de loop van 2020 verwacht wordt.

Gegeven de onzekerheid in de mogelijke uitkomsten, hebben wij de controle van de belastingpositie inzake deze juridische procedure als kernpunt beschouwd.

Juridische procedure

Wij hebben in samenwerking met onze eigen belastingdeskundigen kennisgenomen van de gerechtelijke uitspraak, het intern opgestelde memo, de positie van de externe fiscale adviseur en de vertaling van deze informatie naar de in de jaarrekening opgenomen belastingpositie. Op basis van de verrichte werkzaamheden zijn wij van mening dat de inschatting van de raad van bestuur onderbouwd is en dat, op basis van beschikbare controle-informatie, de gemaakte inschatting redelijk is.

Daarnaast zijn wij nagegaan of de toelichtingen toereikend en in overeenstemming met het stelsel van financiële verslaggeving zijn. Wij zijn van mening dat de toelichtingen hieraan voldoen.

Overige Informatie

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- deel 1 – het jaaroverzicht;
- deel 2 – bestuursverslag;
- deel 2 – governance;
- deel 2 – overige informatie;
- deel 3 – supplementen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Op het jaaroverzicht hebben wij een assuranceopdracht uitgevoerd. Voor de diepgang en de uitkomst van onze werkzaamheden verwijzen wij naar ons aparte assurancerapport dat is opgenomen op pagina 211-213.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het verslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Overige Informatie

Verklaring betreffende overige door wet- en regelgeving gestelde vereisten

Onze benoeming

Wij zijn op 29 april 2011 benoemd als externe accountant van Achmea B.V. door de raad van commissarissen volgend een besluit van de algemene vergadering op 6 april 2011 dat jaarlijks is herbevestigd door de aandeelhouders. Wij zijn nu voor een onafgebroken periode van negen jaar accountant van de vennootschap.

Geen verboden diensten

Wij hebben, naar ons beste weten en overtuiging, geen verboden diensten, als bedoeld in artikel 5, lid 1 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang, geleverd.

Geleverde diensten

De diensten die wij, in aanvulling op de controle van de jaarrekening, hebben geleverd aan de vennootschap en haar dochtermaatschappijen, in de periode waarop onze wettelijke controle betrekking heeft, zijn toegelicht in punt 23 van de toelichting van de jaarrekening.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met EU-IFRS en met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Overige Informatie

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 10 maart 2020
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door E.L. Rondhout RA

Overige Informatie

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2019 van Achmea B.V.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel.

Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de vennootschap opereert. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. In dit kader geven wij ook een verklaring aan de Audit en Risk Committee op grond van artikel 11 van de Europese verordening betreffende specifieke eisen voor de wettelijke controles van financiële overzichten van organisaties van openbaar belang. De in die aanvullende verklaring verstrekte informatie is consistent met ons oordeel in deze controleverklaring.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met hen over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening vanuit alle zaken die wij met de raad van commissarissen hebben besproken. Wij beschrijven deze zaken in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang is van het maatschappelijk verkeer.

Assurancerapport van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering en raad van commissarissen van Achmea B.V.

ASSURANCERAPPORT BIJ DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE 2019

Onze conclusie

Op grond van onze werkzaamheden is ons niets gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de duurzaamheidsinformatie opgenomen in het Jaaroverzicht van het Jaarverslag 2019 van Achmea B.V., niet in alle van materieel belang zijnde aspecten, een betrouwbare en toereikende weergave geeft van:

- het beleid en de bedrijfsvoering ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen; en
- de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied voor de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019, in overeenstemming met de Sustainability Reporting Standards van het Global Reporting Initiative (GRI) en de intern gehanteerde verslaggevingscriteria, zoals toegelicht in de paragraaf 'Verslaggevingsprincipes' op pagina 61 en 62 van het Jaaroverzicht.

Wat we hebben beoordeeld

Wij hebben de duurzaamheidsinformatie opgenomen in het Jaaroverzicht beoordeeld voor de periode 1 januari 2019 tot en met 31 december 2019, zoals opgenomen in de volgende secties in het Jaaroverzicht (hierna: "de duurzaamheidsinformatie"):

- Kennismaking met Achmea (pagina 3-11);
- Context & Strategie (pagina 12-25);
- Onze doelstellingen & resultaten (pagina 26-58);
- de volgende aan het Jaaroverzicht verbonden Supplementen zoals opgenomen in deel 3 van het Jaarverslag:
 - o GRI index (pagina 3-7);
 - o Overige personele informatie (pagina 10-12);
 - o Overige duurzaamheidsinformatie (pagina 13-18).

Deze beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid.

De duurzaamheidsinformatie omvat een weergave van het beleid en de bedrijfsvoering van Achmea B.V. te Zeist ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen en van de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied gedurende 2019.

De basis voor onze conclusie

Wij hebben onze beoordeling uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse Standaard 3810N 'Assuranceopdrachten inzake maatschappelijke verslagen' valt. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie'.

Wij vinden dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Onafhankelijkheid en kwaliteitsbeheersing

Wij zijn onafhankelijk van Achmea B.V. zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij passen de Nadere voorschriften kwaliteitssystemen (NVKS) toe. Op grond daarvan beschikken wij over een samenhangend stelsel van kwaliteitsbeheersing, inclusief vastgelegde richtlijnen en procedures inzake de naleving van ethische voorschriften, professionele standaarden en andere relevante wet- en regelgeving.

Verslaggevingscriteria

De duurzaamheidsinformatie dient gelezen en begrepen te worden in de context van de verslaggevingscriteria. De raad van bestuur van Achmea B.V. is verantwoordelijk voor het selecteren en toepassen van deze verslaggevingscriteria, rekening houdend met de van toepassing zijnde wet- en regelgeving met betrekking tot verslaggeving.

De gehanteerde verslaggevingscriteria voor het opstellen van de duurzaamheidsinformatie zijn de Sustainability Reporting Standards van

Global Reporting Initiative (GRI) en de intern gehanteerde verslaggevingscriteria, zoals toegelicht in pagina's 61-62 van het Jaaroverzicht. Het ontbreken van gevestigde praktijken ter beoordeling en meting van niet-financiële informatie biedt de mogelijkheid verscheidene, acceptabele meettechnieken toe te passen. Hierdoor kan de vergelijkbaarheid tussen entiteiten onderling en in de tijd beïnvloed worden.

Beperkingen in de reikwijdte van onze beoordeling

In de duurzaamheidsinformatie is toekomstgerichte informatie opgenomen zoals verwachtingen ten aanzien van ambities, strategie, plannen, risico-inschattingen en ramingen. Inherent aan toekomstgerichte informatie is dat de werkelijke uitkomsten in de toekomst waarschijnlijk zullen afwijken van deze verwachtingen. De hieruit voortvloeiende afwijkingen kunnen van materieel belang zijn. Wij geven geen zekerheid bij de veronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in de duurzaamheidsinformatie.

De volgende informatie valt niet onder de reikwijdte van onze opdracht:

- Het Jaaroverzicht bevat een Begrippenlijst. Deze informatie is door ons niet beoordeeld en is uitgesloten van de reikwijdte van onze opdracht.
- De verwijzingen naar externe bronnen of websites in de duurzaamheidsinformatie maken geen onderdeel uit van de duurzaamheidsinformatie die door ons is beoordeeld. Wij verstrekken derhalve geen zekerheid over deze informatie buiten het jaarverslag.

VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE DUURZAAMHEIDSINFORMATIE EN DE BEOORDELING

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur

De raad van bestuur van Achmea B.V. is verantwoordelijk voor het opstellen van betrouwbare en toereikende duurzaamheidsinformatie in overeenstemming met de verslaggevingscriteria zoals toegelicht in de paragraaf 'verslaggevingscriteria', inclusief het identificeren van de beoogde gebruikers en het bepalen van materiële onderwerpen. De door de raad van bestuur gemaakte keuzes ten aanzien van de reikwijdte van de duurzaamheidsinformatie en het verslaggevingsbeleid zijn uiteengezet in pagina's 61-62 van het Jaaroverzicht. De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het bepalen of de toegepaste verslaggevingscriteria acceptabel zijn in deze situatie.

De raad van bestuur is ook verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de duurzaamheidsinformatie mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het rapportageproces van de vennootschap ten aanzien van de duurzaamheidsinformatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de beoordeling van de duurzaamheidsinformatie

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een beoordelingsopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte assurance-informatie verkrijgen voor de door ons af te geven conclusie.

De werkzaamheden die worden verricht bij het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid zijn gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van informatie en variëren in aard en timing van, en zijn geringer in omvang, dan die bij een controleopdracht gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid. De mate van zekerheid die wordt verkregen bij beoordelingsopdrachten is daarom ook aanzienlijk lager dan de zekerheid die wordt verkregen bij controleopdrachten.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van de duurzaamheidsinformatie nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze beoordelingswerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op onze conclusie.

Uitgevoerde werkzaamheden

Wij hebben deze beoordeling professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse Standaard 3810N, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze werkzaamheden bestonden onder andere uit:

- Het uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de relevante maatschappelijke thema's en kwesties en de kenmerken van de entiteit.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte verslaggevingscriteria, de consistente toepassing hiervan en de toelichtingen die daarover in de duurzaamheidsinformatie staan. Dit omvat het evalueren van de uitkomsten van de dialoog met belanghebbenden en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur.

- Het verkrijgen van inzicht in de verslaggevingsprocessen die ten grondslag liggen aan de duurzaamheidsinformatie inclusief het op hoofdlijnen kennismaken van de interne beheersing, voor zover relevant is voor onze beoordeling.
- Het identificeren van gebieden in de duurzaamheidsinformatie met een hoger risico op misleidende of onevenwichtige informatie of afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. Het op basis van deze risico-inschatting bepalen en uitvoeren van werkzaamheden gericht op het vaststellen van de plausibiliteit van de duurzaamheidsinformatie. Deze werkzaamheden bestonden onder meer uit:
 - o Het afnemen van interviews met het management (en/of relevante medewerkers) op groepsniveau verantwoordelijk voor de (duurzaamheids)strategie en het -beleid en de -prestaties;
 - o Het afnemen van interviews met relevante medewerkers verantwoordelijk voor het aanleveren van informatie voor, het uitvoeren van interne controles op, en de consolidatie van gegevens in de duurzaamheidsinformatie;
 - o Het verkrijgen van assurance-informatie dat de duurzaamheidsinformatie aansluit op de onderliggende administraties van de entiteit;
 - o Het op basis van beperkte deelwaarnemingen beoordelen van relevante interne en externe documentatie;
 - o Het analytisch evalueren van data en trends, aangeleverd voor consolidatie op groepsniveau.
- Het aansluiten van de relevante financiële informatie met de jaarrekening.
- Het evalueren van de consistentie van de duurzaamheidsinformatie met de overige informatie in het jaaroverzicht buiten de reikwijdte van onze beoordeling.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de duurzaamheidsinformatie.
- Het overwegen of de duurzaamheidsinformatie als geheel het beeld weergeeft in relatie tot het doel van de gehanteerde verslaggevingscriteria.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de beoordeling en over de significante bevindingen die uit onze beoordeling naar voren zijn gekomen.

Amsterdam, 10 maart 2020

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Orgineel getekend door E.L. Rondhout RA